

Mario Šoštar
DRŽAVNI PRIJATELJ BROJ 1.

NAKLADNIK:

Novella Libera - Komin

DRUGO IZDANJE**UREDIO:**

Tomislav Patarčić

LEKTURA:

Marina Vujčić
Tamara Javorović
Martina Bijelić

GRAFIČKA OBRADA TEKSTA:

Megi Horak

GRAFIČKA OBRADA NASLOVNICE:

Martin Skeja

TISAK:

Tiskara Zelina

www.mariosostar.com
www.novellalibera.com

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Nacionalne
i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 829151

ISBN 978-953-57476-1-1

Copyright © 2013 Mario Šoštar, sva prava pridržana

NOVELLA *libera*

Mario Šoštar
Državni prijatelj broj 1.

Edicija SDK

Ovaj roman je fiktivno djelo. Imena, likovi, događaji, interesne skupine ili mjesta radnje, proizvod su imaginacije ili su upotrijebljeni u fiktivne svrhe. Bilo kakva sličnost sa živim ili preminulim osoba ili događajima su čista slučajnost.

Od istog autora:
- Mikrofilm

PROLOG

Noć je prekrila prazno parkiralište na benzinskoj postaji. Rijedak promet povremeno bi poremetio tišinu proljetne noći i nije bilo bojazni da bi netko u skoroj budućnosti sišao s autoceste i zasmetao vozaču i putniku crnog parkiranog BMW-a.

Obojica su gutali svoje cigarete, svaki sa svojom vlastitom nervozom. Vozač je bio izvan auta, naslonjen na blatobran, dok je putnik sjedio na zadnjem sjedištu i gledao pred sebe, u mrak, ne primjećujući da se guši od dima kojeg je pohlepno gutao. Obojici kao da je bilo dosta čekanja.

Kad je tamni renault s muškarcem za volanom stao pored BMW-a, vozač je izišao i krenuo van. Putnik iz BMW-a odmah mu je krenuo u susret.

- Dobra večer! – jednostavno pozdravi on i pruži ruku muškarcu.

- Može i dobro jutro, ali neka bude večer – otpozdravi ovaj pa pruži ruku i ujedno namigne prema stražnjem dijelu parkirališta da se odmaknu od šoferovih ušiju.

- Ja sam sve dogovorio s dobavljačima – reče vozač renaulta – Roba je spremna, odnosno bit će spremna. Za nju nitko ne zna. Nitko osim ljudi koji za to trebaju znati. Još šest mjeseci može stajati tamo netaknuta, ali nakon toga mora nestati ili će završiti u rukama vlasti koja ima neke svoje planove vezane uz objekte i skladišta gdje se ta roba trenutno nalazi.

- Znači, za šest mjeseci sredstva moraju biti spremna kako bi se roba mogla preuzeti. To je krajnji rok?

- Tako je – potvrdi muškarac. - Što prije ju podignemo, to bolje. Moj kontakt je stalno sa mnom u vezi i dogovorio sam rezervaciju s njime, nije mu problem čekati, ali ako se u roku od šest mjeseci ništa ne organizira s vaše strane, bit će primoran robu ponuditi drugim kupcima. Kupaca ima.

- Mislim kako s naše strane neće biti nikakvih problema. Svi ljudi koji su uključeni su spremni. Jamčite li nam isporuku?

- Svojom čašću.

Sugovornik je zastao na trenutak, ne znajući kako da se postavi prema takvoj galantnoj izjavi, pa nastavio.

- Koliko znamo obojica, u ovakvim poslovima se podrazumijeva jamstvo koje je daleko teže od časti. Vaša čast neće riješiti moj problem. Moji ljudi će u tom periodu morati pregledati... *mehanizaciju i gorivo*.

- Sasvim prihvatljivo, gospodine ministre. A ako budete trebali bilo kakvih savjeta ili pomoć oko pokretanja sistema, stajat ću vam na raspolaganju, samo mi se javite preko unaprijed dogovorenih kontakata.

- Svakako ću vašu pomoć uzeti u obzir kako ne bi došlo do nepotrebnih problema – zadovoljno će ministar. Razmijenivši još nekoliko riječi sa svojim sugovornikom, lagano su se rastali i krenuli svatko svojim pravcem. Parkiralište je ostalo na svojem mjestu. Prazno, nepomično i tmurno, kao svjedok koji bi više volio da nije ništa vidio.

Kad se Martin Knappe kasnog popodneva avionom Austrian Airlinesa spustio na zagrebački aerodrom Pleso, iz debelih oblaka, koji su se cijelog dana nagomilavali nad gradom, počele su padati krupne kišne kapi poput odbora za doček. Posao po kojem je dolazio u Zagreb bio je takav da je i takva dobrodošlica bila bolji znak nego je očekivao. Predsjednik banke ga je poslao u Zagreb po takvoj zadaći da mu je cijeli taj put izgledao čak pomalo i smiješan, ali unatoč tome imao je namjeru sve što mu je naloženo obaviti besprijekorno i profesionalno. Imao je povjerenja u svog predsjednika jer se predsjednikom Europske banke za obnovu i razvoj ne postaje na lijepe oči. Potrebne su mnoge društvene vještine, osobne kvalitete i nemala razina stručnosti.

Nakon što je prošao carinsku kontrolu i pokupio svoju prtljagu, promijenio je nešto novca na šalteru mjenjačnice, odšetao se do jednostavne, gotovo skromne trafike i kupio Večernji list te na kraju našao mjesto i sjeo za stol kafića na sjevernom kraju zgrade.

Malena zgrada zračne luke mogla se prehodati u manje od dvije minute hoda, s noge na nogu. U usporedbi sa zračnim lukama u Londonu, Bruxellesu, Parizu, Hamburgu, Berlinu i ostalim europskim metropolama gdje se Knappe uglavnom kretao, imao je dojam da je došao u nešto noviji autobusni kolodvor, u zemlji koja ga je podsjetila na mješavinu bogatijih

enklava zemalja istočnog bloka i manje razvijenih zapadnih zemalja. Podsjećala ga je i na još ponešto, ali nije bio siguran da li mu se to sviđa.

- Good afternoon Sir. Would you like something to order? - konobar se uljudno obrati gostu engleskim jezikom greškom ga svrstavši u strance. S obzirom da je već jedno vrijeme radio na aerodromu, smatrao je da na prvi pogled može sa sigurnošću pogoditi radi li se o strancu ili o domaćem putniku. Ukupan dojam, kojeg je ostavljao putnik sa Samsonite aktovkom, kožnom putnom torbom, sivim svilenim odijelom i naočalama sa zlatnim okvirom, bio je da je riječ o poslovnjaku, strancu s njemačkog govornog područja. Dojam je tim bio jači što je znao da je netom prije sletio avion iz Beča a nakon kojeg je, ako je bilo vjerovati ne posve pouzdanog ploči s najavom dolaznih letova, sljedeći zrakoplov slijetao tek za više od dva sata. Slijetanja na Pleso, otkako se Jugoslavija raspala i rat rasplamsao velikim dijelom njezina teritorija, mogla su se nabrojati na prste.

- Ukoliko imate nešto za pojesti, bio bih vam vrlo zahvalan - hrvatskim jezikom odgovori Knappe. Izgledalo je da se ovaj put konobareva procjena pokazala pogrešnom.

- O, izvinite! - posramljeno će mladić kao da je počinio nekakav poseban grijeh - pomislio sam kako ste stranac.

- I niste potpuno u krivu, mladiću. Djelomično i jesam stranac - odgovorio mu je sa smiješkom, srdačno. Da je u najmanjem slučaju djelomično stranac, moglo se čuti i iz prvih riječi iz kojih je vrištalo snažan, skoro komičan, njemački naglasak. - Majka mi je iz Osijeka.

- Ah, tako! Nego, što se jela tiče, imamo samo tople sendviče sa šunkom i sirom. Želite li nešto konkretnije morat ćete u restoran, niže dolje, odmah poslije šaltera avio kompanija - odgovori ovaj pokazujući rukom na dno velike dvorane.

- Neće biti potrebno. Bit ću zadovoljan i s ovim što nudite - reče ovaj. Nije mu bilo do nekog obilnog ručka jer je za to već bilo prekasno, a za večeru prerano. Za vrijeme leta poslužen je jednostavan obrok, ali odbio ga je jer je bio zadubljen u čitanje izvještaja kojeg je mu je pripremio jedan od njegovih kolega.

- U redu. Rado ću vam donijeti. Za piće?

- Pivo.

- Ožujsko, Karlovačko, Tuborg, Bansko...?

- Tuborg. Danci stvarno proizvode nezamjenljivo pivo.

- Sasvim ste u pravu - složi se konobar i ode.

Rastvorivši maloprije kupljene novine odložene ispod aktovke, Martin je odmah potražio male oglase. Budući je bila subota, novine su ih bile prepune i s lakoćom je pronašao podlistak umetnut u sredini novina. Bilo je tu svega. Od automobila, strojeva i namještenja preko dopisivanja, kuća i stanova sve do pokućstva i alata. Nedostajalo je samo oglašavanje prodaje teškog naoružanja, trofejnog, ukrasnog, ali i sasvim ispravnog i u radnom stanju. Međutim, nije bio zainteresiran za glačalo na ćumur ili udomljavanje štenca, nego je očima brzo prelijetao dok nije ugledao ono zbog čega je i kupio novine - oglase banaka i financijskih institucija. Kad je jednom došao do odjeljka na kojem su se nalazili, prostirali su se preko cijele tri stranice i bilo ih je teže previdjeti nego uočiti. Dok se u nekim drugim državama taj financijski dio novina bavio oglašavanjem što jeftinijih kredita, Knappe kao da je došao u zemlju čudesa. Svi su se redom jagnili da od građana posude novce po kamatama koje su se kretale od 15 do 35% mjesečno na stranu valutu, dok su, zahvaljujući inflaciji koja je blago titrala na rubu da ponovno preraste u hiperinflaciju srbijanskog tipa, kamate na domaću valutu dosezale i do 60%. Iako je već iz izvješća znao o čemu je riječ, čak su ptičice na granama pjevale o tome, on je još jednom pozorno promotrio ne bi li se svojim očima uvjerio da su to kamatne stope koje su se obračunavale mjesečno, a ne godišnje. Nasmiješio se podigavši pogled kao da je i on jedan od ulagača koji je u hrvatske novčarske institucije uložio novac i sad čeka priljev visokih kamata. Naizgled, došao je u raj. Trebalo je samo dati novac i mjesečno naplaćivati kamate. Uloži li ih deset, svakog mjeseca bilo bi mu isplaćeno tri i pol tisuće njemačkih maraka. Sve je na prvi, vrlo površan pogled nekoga tko bi bio naivčina kakva Knappe nije bio, bilo jednostavno i unosno. I još k tome legalno.

Naime, nije postojao nikakav zakon koji bi ograničavao visinu kamatne stope na ulog. Osim toga, država je tinjala u oružanom sukobu prema kojemu je bilo teško zauzeti stav, u bilo kojem smislu. Jedino što je neupućenom ili nezainteresiranom vanjskom promatraču bilo nedvojbeno jest to da se sukob odvijao na teritoriju Hrvatske i da se ona nalazila u defanzivi, kako vojnoj, tako i međunarodno-političkoj. Iako u početku sukoba prodemokratska i svijetu simpatična, Hrvatska je u vrlo kratkom razdoblju nanizala čitavu hrpu bisera a kojima se deklarirala kao nedemokratska, poludespotska, nacionalistička i nazadna banana-republika, i

kao takva našla se sve izoliranijom od zapada Europe. Srpski političko-etničko-vojni fenomeni, raznih oblika i organizacija, u svojim su ratnim pohodima uspjeli zauzeti trećinu teritorija te su predstavljali težak uteg bilo kakvom razvoju. Što god je tada trebalo riješiti u državi našlo se iza nekog ratnog prioriteta.

U takvim se okolnostima nitko nije posebno zabrinjavao zbog tamo nekakvih deformacija na tržištu kapitala. Ako bi nekog državnog dužnosnika i upitali o čemu je tu riječ, kao što su poneki građani preko rijetkih slobodnih medija pokušavali postaviti pitanje, odgovor bi bio ili potpuno ignoriranje ili jadni izgovori da je riječ o nečemu što će biti provjereno od strane tijela državne vlasti koja su za to zadužena. Kada bi upit ili inzistiranje bilo ustrajno i smiono, uvijek se priča mogla završiti tako da bi se političar ili policajac izgovorio ratom. Običnom čovjeku rat je užasna stvar, ali nemali sloj, kao mnogi pojedinci posebnih mentalnih sklopova, u društvu ugroženom ratom snalaze se kao ribe u vodi. Rezultat takvog stanja je da se fenomenom nabujalih kamata nitko od države nije ozbiljno pozabavio, barem ne na način da ga istraži ili spriječi ukoliko bi se pokazalo da je došlo do poremećaja. Hrvatska je javnost, imajući brojne druge probleme s kojima se bavila, visoke kamatne stope ostavljala na miru i s vremenom se sve više ljudi pomamilo za silnim zaradama. Kada je Knappe stigao, kao da su već svi "bili unutra". Od radnika s tokarskog stroja, koji je uložio svu svoju ušteđevinu skupljenu vjerojatno još za bivše države, preko velikih poduzetnika uvijek spremnih na brzu zaradu, pa sve do estradnjaka koji su često bili upotrijebljeni kao propagandni program na televiziji i reklamni materijal u štampi sa svrhom vrbovanja novih ulagača. Uostalom, tko bi si razbijao glavu kupnjom, prodajom ili pak proizvodnjom u slučaju kada je financijski inženjering omogućavao prihod bez rada. Trebalo je samo imati nešto novca za početni ulog, a mnogi imućniji građani, u silnoj želji da postanu još imućniji, marširali su sa svojim ušteđevinama k velikim meštrima financijskog zanata. Čak su ponekad i pripadnici neprijateljske vojne nastojali preko kolega s prve linije bojišnice nekako doći u priliku da oplode svoje mizerne plaćice, a jedan svećenik je pod okriljem noći nosio posuđeni crkveni novac skupljen za pomoć gladnima, izbjeglima i prognanima. Činilo se da su zaista svi u kolu, kao primatelji ili kao davatelji.

Uredi i tvrtke koje su se bavile oplodnjom štednih uloga nicale su

kao gljive poslije kiše, cijelom zemljom, sve su redovito isplaćivale kamate i još redovitije primale nove uplate. Kraj se nije nazirao.

- Izvolite - prekine konobar Knappea koji se zadubio u oglase.
- Ah da, hvala - odloži on Večernjak pa posegne za novčanikom.
- Koliko sam vam dužan?
- Petnaest tisuća.

Izvadivši dvije novčanice od po deset tisuća hrvatskih dinara, pruži ih mladiću rekavši mu da zadrži ostatak.

- Hvala gospodine, i dobar tek!
- Nego, kad ste već tu, imao bih jedno pitanje - pogleda ga ljubazno.
- Naravno, ako niste u gužvi.

- Slobodno - složi se mladić. Kafić nije vrvio gostima koji su dovikivali za konobarom.

- Ovi financijski inženjerinzi, mislim, koliko to već dugo traje? - pitao je Knappe iako je u izvještaju svojeg kolege pročitao koliko to već traje, kao i mnoštvo drugih podataka, pa mu ova informacija i nije bila toliko prijeko potrebna, no htio je nekoliko riječi o toj čitavoj situaciji čuti od običnog čovjeka koji živi okružen tom čitavom situacijom.

- Mislite na devizna ulaganja s velikim kamatama?
- Eh da, baš to! - potvrdi Martin pa otpije gutljaj hladnog piva.
- Pa traje vam to, traje vam to... - prekine, nakratko se zamislivši - ... negdje od ljeta ove godine.

- I još nijedan od tih, kako se kaže ... *instituta* nije propao?

- Pa, kaj ja znam... mislim da ne - zastao je gledajući prema stropu, kao da se pokušava prisjetiti. - Ne. Ne bi rekel da sam tak' neš' čul.

- Aha, hvala. To bi bilo sve - ljubazno, uz smiješak, zahvali na informaciji i konobar ga ostavi samog.

Prešavši na jelo, domaći stranac je pustio misli da se bave zadatkom zbog kojeg je i došao. U početku, kad je doznao da će se njime baviti, nije mu se svidio. Što je vrijeme prolazilo, sviđao mu se sve manje i manje, kao što nikome ne bi bilo lako iz blizine gledati kako mu se bliska osoba pati od neke bolesti. Obišao je uistinu mnogo zemalja i kad god bi naišao na slučajeve prijevara, masovnih potkradanja onih najsiromašnijih i nezaštićenih "malih ljudi" osjetio je suosjećajnu tugu i barem maleni revolt. U slučaju države koju je smatrao svojom drugom domovinom, i prema kojoj je gajio simpatije veće nego mnogi koji su je vodili, nezadovoljstvo onime

što će preuzeti u ruke bilo je još jače.

* * *

Na polusatnom putu od aerodroma do centra grada, Martin je kroz prozor taksija promatrao ulice. Zanimalo ga je da li se išta promijenilo od njegova posljednjeg boravka u gradu od prije tri godine. Nadao se vidjeti pozitivne promjene. Uostalom, promijenila se čitava država pa je očekivao barem neku promjenu u njenom srcu, u glavnom gradu.

Republika koja se odvojila od Jugoslavije morala je nešto promijeniti, inače ni samu sebe ne bi doživljavala kao novu državu. No, promjene su nekome bile dobre, nekome i ne, kao što i inače biva kada se nešto staro ruši, a nešto novo izgrađuje. U takvoj situaciji neizostavno se javljaju i dobitnici i gubitnici, kao što se to dogodilo u tadašnjoj mladoj, samostalnoj hrvatskoj državi. Većini ljudi, onih običnih, svakodnevnih ljudi što su se tiskali po zagrebačkim tramvajima i autobusima, promjene nisu donijele skoro pa ništa. U Zagrebu se nije izgradilo gotovo ništa, plaće radnika padale su svaki mjesec, a ni prije pada nisu iznosile više od kakvih 200-300 njemačkih maraka.

Ono što je na ulicama upadalo u uči bio je vozni park gradskog prijevoza, isti kakav je i bio. Sastojao se od tri osnovne skupine vozila. Prva su bili gotovo antikni tramvaji izrađeni u zagrebačkim tvornicama tijekom prvog desetljeća poslije Drugog svjetskog rata. To je bila ujedno i pouzdanija polovica tramvajskog prijevoza, a ne može se reći da nije imala i određenu dozu šarma sa svojim starim žaruljama na istosmjernu struju, drvenim klupama i linijama koje su u godinama kada ih se proizvelo sigurno djelovale kao izdanak svemirskog programa. Drugu polovicu činili su češki, jajasti tramvaji, višebojnih plastičnih sjedala koje nitko nije volio iako im se nije mogao uputiti ikakav smisleni i presudan prigovor. Treći i posebno uočljiv dio bili su autobusi koji su se od šireg centra razmijeli prema periferijama. Stotine prljavih autobusa je tutnjalo, škripalo, stenjalo, dimilo i ostavljalo zauljene tragove po cestama čineći ih mjestimice opasnim kao da su od glatkog leda. Da je bilo suditi po gradskom prijevozu, Zagreb bi se prije smatrao nekim propalim industrijskim gradom

depressivne istočne Europe nego glavnim gradom države koja je u dva navrata kao socijalistička republika bilježila najveću stopu industrijskog rasta na svijetu, i koja je u bivšoj Jugoslaviji, najrazvijenijoj socijalističkoj zemlji, prednjačila po snazi industrije.

No, nasuprot starom i prljavom gradskom prijevozu koji je zahvaljujući minimalnom održavanju tijekom te tri godine postao deset godina stariji, ugostiteljski objekti su djelovali brojniji, mlađi, svježiji i zaposleniji nego tri godine ranije. Knappe to nije znao, ali činilo se da su zaposleniji nego ikada. Kao što je to oduvijek bilo, narod se nije dao istjerati van iz birtije. Štoviše, mnogima je ona bila dnevna ili radna soba. Čitav niz obrtnika i malih poduzetnika nije ni pokušavao svoje stranke, bilo dobavljače, kupce ili partnere, primati u svojim uredima jer ih jednostavno nisu niti imali.

Martin je uvijek bio fasciniran količinom tih malih ugostiteljskih objekata. Na nešto slično nije naišao ni u jednoj zemlji koju je ikada posjetio, a pogotovo ne u onim zemljama u kojima je proveo veći dio svog života. Slično tome, nigdje nije imao prilike naići na količinu i učestalost prijevара kao što je to bio slučaj s mladom i siromašnom Hrvatskom. Gospodarski kriminal i prijevare bile su svakodnevni repertoar u ovim krajevima. Tako je nedavno prije njegovog dolaska došlo do skandala oko poslovnog centra koji je trebalo izgraditi u Zagrebu. Izgradnja centra bila je financirana nekom vrstom pretplate na navodno vrlo unosne poslovne prostore po vrlo niskim cijenama. Investitor, ili bolje rečeno "gazda", raspredao je sve neizgrađene prostore i pri tome prikupio osamdeset milijuna maraka, njemačkih, razumije se. Nestao je bez traga, a usred grada ostavio raskopano gradilište na kojem su stajali napola dovršeni temelji. Događaj nije podigao toliku prašinu kao što ju je podigao slučaj Trend, kad je stanoviti Sandi Grubelić uspio prevariti pola Jugoslavije nedugo prije njezinog raspada, prikupljajući uplate za nova korejska vozila koja nikad nije isporučio. Po svoj prilici, apsolutno mu nije padalo na pamet isporučivati ikome išta, osim ukoliko to bude baš nužno, kako bi omogućio prikupljanje novih uplata. Štoviše, čini se da je imao vrlo jasnu namjeru prikupiti novce i ispariti, nestati brže nego osvjetljeni žohar. Na kraju mu to nije uspjelo. No, ako je vjerovati slovenskom državnom odvjetništvu, inkasirao je oko trideset milijuna maraka prije nego li su mu se izjalovili pokušaji bijega.

Zagrebački „Grubelić“ uspio je pobjeći s novcem prikupljenim za prodane prostore. Slučaj se zaboravio ili je namjerno potisnut na rub medijskog prostora kao da se ništa nije dogodilo. Vlada i njezina svita nije ni prstom mrdnula ne bi li vratila novac i krivca strpala iza rešetaka. Naprotiv, što je država više padala u ekonomsku krizu to je kupovala više vozila jednog poznatog i njima omiljenog bavarskog proizvođača, s bijelim i plavim kockama u amblemu. Osim toga, upadljivo je bilo i trošenje na vile i rezidencije ministara i njima sličnih. Ponašali su se kao da je Hrvatska usred ekonomskog procvata, kao da posjeduje nepresušna polja nafte pa se može razbacivati kao dobrostojeći šeići. Sivilo je bilo daleko uočljivije od rijetkih svijetlih točaka kao što je, na primjer, bilo zaustavljanje inflacije s nekih 1000% godišnje na oko 100%. Vlasti nije padalo na pamet ostaviti se skupocjenih igračaka i pobrinuti se za izgradnju porušenih pogona i gradova koje je srpska vojska razorila za vrijeme svojih granatiranja, a koja su ponekad izgledala kao da su slali čitave skladišne komplekse streljiva zračnim putem. Sve stvarne potrebe su gurnute u drugi plan s izgovorom da je potrebno osloboditi se okupatora kako bi se država zadužila, za ozbiljne novce kod još ozbiljnijih i smrknutih bjelosvjetskih bankara, i onda će biti novca za sve. Pretjerana glad za luksuzom, međutim, morala se zadovoljiti i dok je zemlja u neposrednoj ratnoj ugrozi.

Martinu, sinu Hrvatice udane za Nijemca iz Flensburga, nije bilo jasno kako se može voditi takva politika. U svojem životu je naučio mnogo, bio je lišen svih naivnih vjerovanja, kao i stereotipa. Imao je tu prednost da je raspolagao podacima iz prve ruke i znao je na čemu nebo stoji. Unatoč svemu, nije se mogao oduprijeti dojmu da su zapadni političari, iako su bili obično i sami licemjerni, korumpirani, pohlepni gadovi, bili više-struko pošteniji, vredniji i skloniji općem dobru nego sva ta banda koja je u zaraćenim ili ugroženim zemljama bivše Jugoslavije ispuzala ispod kamenja kao škorprije i zasjele na vlast. Ono što je zavlдалo Hrvatskom previše je podsjećalo na Balkan, na dekadentnu fazu Otomanskog carstva čiju je korumpiranost najbolje okarakterizirala slavna poslovice "kadija te tuži, kadija ti sudi". Kao pametan čovjek, znao je da ne zna ništa osim toga da mu je potrebno još znanja. Osjećao je da se treba dobro pripremiti, naučiti kako se diše u Zagrebu.

Vozeći se tako zakrčenim ulicama, razmišljao je kako bi to mogla biti predivna zemlja kad bi njome vladali sposobni, a ne podobni ljudi.

Tadašnja vlast je svoju misiju ograničila na stvaranje nacionalnog identiteta, ali osim toga baš ništa joj nije polazilo za rukom, a trebalo je razvijati državu unatoč teškim vremenima. Učmalost je kao sipino crnilo zavila cijelo društvo i paučina se hvatala posvuda. Kao Tolkienov Rohan, vladar je bio nesvjestan realnosti, država tiho očajavala, a savjetnici gledali svoje sebične interese.

* * *

Zaustavivši se pred ulazom hotela Esplanade, taksist je putniku otvorio vrata, a uniformirani vratar mu pristupi ne bi li preuzeo golemu torbu koju je izvadio iz prtljažnika.

Udahnuo je miris luksuznog predvorja njegovog omiljenog hotela. Martin je u životu boravio u stotinu gradova u po jednom hotelu a u desetak gradova je promijenio desetak hotela. Sve skupa, računao je da ih je u životu, manje ili više, dobro upoznao dvjestotinjak. Među svim tim hotelima, Esplanade mu je bio posebno drag, možda i njegov najdraži hotel. Smješten neposredno kraj glavne željezničke stanice, hotel je izgrađen 1925. godine kako bi poslužio kao prenočište putnicima znamenitog Orient-Expressa, vlaka koji je spajao Pariz i Istanbul, Europu i Orient. Nekim čudom, hotel je sačuvao svoj diskretan šarm i Martin se u njemu osjećao romantično, vedro i svježe, kao da je ušao u roman Agathe Christie a ne u hotel.

Zastao je na tren ne bi li provjerio da li je sve onako kako je ostavio prije tri godine. Bogato opremljen bar, široki tepisi ukrašeni predivnim mustrama, ogledala s mesinganim okvirima, golemi lusteri koji su visjeli s plafona, dugačak i stilski dekoriran recepcijski pult, čoškovi popunjeni svakakvim sobnim biljem, nasmiješeno osoblje, sve je bilo na svom mjestu. Savršeno kao i uvijek. Rat i promjene kao da su mimoišle taj hotel. Bilo mu je vrlo drago što nije primijetio nikakvu promjenu i s takvim se osjećajem zaputio k recepciji u nadi da će dobiti svoj omiljeni apartman na najvišem katu.

Martin Knappe volio je luksuz a funkcija koju je obnašao dozvoljavala mu je gotovo sve privilegije. Kao glavni inspektor Europske banke za

obnovu i razvoj, mogao je činiti što ga je volja a jedini kome je bio odgovoran, bio je predsjednik te ogromne institucije. No, ukoliko bi, što je bilo malo vjerojatno, Martinu nešto iskliznulo ili promaklo i dovelo do ikakve štete, zaštitila bi ga njegova besprijekorna reputacija sposobnog, profesionalnog i nadasve etičnog financijera. Ukoliko ni takva zaštita ne bi bila posve dovoljna, zasigurno bi prevagu odnijela činjenica da je jedina osoba koja bi ga mogla pozvati na odgovornost bila i njegov bliski prijatelj. Ipak, četrdesetjednogodišnji polunijemac bio je vrlo sposoban čovjek i samo je vlastitim postignućima mogao biti zahvalan što se nalazio na položaju na kojem je bio, kao i na povjerenju moćnika s vrha piramide svjetske financijske moći koje je uživao. Kad god bi podaci "s terena" ukazivali na značajna pogoršanja gospodarskih trendova, situacija se činila nejasnom ili je mirisalo na prijekore velikih razmjera, Martin je bio izviđač kojega su slali da što diskretnije prikupi što više kvalitetnih informacija. Slično kao vojni izviđači koji snimanjem terena omogućuju da jedna jedina precizno upućena granata izazove što jači, poželjniji učinak. Kao što bi greška vojnog izviđača dovela do toga da skupa i opasna vojna operacija promaši cilj ili čak nanese štetu, slično je bilo s financijskim inspektorom Knappeom - kad bi dao pogrešne koordinate i opis stanja na terenu, cijela financijska sila koja ga je imenovala i poslala u misiju bila bi nemoćna. Srećom, on je bio gotovo besprijekoran istraživač, bilo da se radilo o padu Sovjetskog predsjednika, bilo da se radilo o prezaduživanju zemalja bivšeg Istočnog bloka, bilo da se radilo o nerentabilnim ulaganjima. Glasio je kao svojevrsni majstor među sličnima.

Hrvatska je bila slučaj upravo za njega. Putem ministarstva financija postavila je službeni zahtjev za povlačenjem milijunskih sredstava, neslužbeno najavljujući da će takvih biti mnogo, i da je dugoročna namjera angažirati stotine milijuna dolara prikupljenih iz budućih zajmova od EBRD-a i drugih financijskih institucija na projektima razvoja i obnove. U tu je svrhu osnovala i namjensku banku specijaliziranu za zaduživanja u inozemstvu a sa svrhom kreditiranja domaćeg poduzetništva. Ukupno gledajući, činilo se da je ozbiljno krenula u projekt iznalaženja sredstava u inozemstvu, no u samoj državi poslovali su deseci institucija nepoznate veličine, koji su privlačili neutvrđene količine kapitala, isplaćujući, ili barem obećavajući, kamate koje su graničile sa znanstvenom fantastikom. Financijeri odlično znaju da samo nekoliko poslova može dva puta za-

redom ostvariti mjesečnu dobit u tim iznosima, a ni jedan od njih nije legalan. Čak i ulaganje u narkotike, bijelo roblje ili oružje ne donosi tolike mjesečne prihode, a i tržište za takve poslove je ipak koliko-toliko ograničeno djelovanjem državnih organa. Nikad nitko u povijesti nije pronašao ulaganje koje bi bilo toliko unosno, legalno i dugotrajno. Za ulaganja je vrijedilo da nikada ne može biti sve troje odjednom: ako je unosno i legalno, nije dugotrajno, a ako je unosno i dugotrajno, tada nije legalno. Na kraju, ako je legalno i dugotrajno, onda i nije baš unosno. Svakom imalo boljem studentu druge godine, na bilo kojem ekonomskom fakultetu, i svakoj osobi prosječne inteligencije, zdrava razuma i s barem nekim životnim iskustvom bilo je jasno da je sigurno nešto sumnjivo u poplavi odličnih prilika za zaradu.

Martin je bio daleko stručniji, razumniji i inteligentniji od toga i sve mu je bilo jasno i prije nego što je upoznao ijedan konkretan slučaj, no on ne bi bio on, i njegova reputacija ne bi bila savršena, da nije bio nešto što je on sebi tepao kao "intelektualno oprezan", što je bila njegova vlastita poštapalica za nedonošenje zaključaka naprečac kad je o poslu bilo riječi. Istovremeno, to nikako ne znači da je bio naivan. Kad bi njemu osobno netko predložio takva ulaganja kakva su bila oglašavana, ne bi posegnuo za čekovnom knjižicom nego za telefonskim imenikom i potražio bi broj državnog odvjetništva.

Nakon što su se popeli na najviši kat i ušli u sobu, Martin je izveo uobičajeni kurtoazni igrokaz s napojnicom i uljudnim zahvaljivanjem na nečemu što je savršeno lako mogao obaviti i sam. Napojnica, nešto veća nego inače, imala je smisao signaliziranja da on zna cijeniti tuđe napore i da mu nije problem odriješiti kesu kad mu netko učini uslugu. U misijama kakva je bila ova, takva volja uspostavljanja međusobno isplativih odnosa mogla je biti kritična.

- Hvala, slobodni ste – Martin otpusti mladića koji je donio prtljagu stavljajući mu lijepu deviznu napojnicu u ruku. Vrata se nisu još ni zatvorila, a Martin je već imao slušalicu u ruci.

Pola minute nakon što je otipkao broj, javi mu se dječji glas na drugoj strani.

- Dobar dan. Bih li mogao razgovarati s Miroslavom?

- Samo trenutak - reče dječak u Hrvatskom Leskovcu, malenom mje-

stu u jugozapadnom predgrađu hrvatske metropole - trebam ga pozvati, vani je.

- Da? - javi se minutu kasnije stariji glas na telefonu.

- Bok, Karlo. Martin na liniji.

- Pozdrav, Martine. Pretpostavljam da si stigao?

- Da, u gradu sam.

- Čuj, neću moći odmah do tebe. Ovdje imamo posla preko glave.

Jučer sam s kompićem dofurao pun šleper vozila iz Italije a ne bacimo li se odmah na posao do idućeg tjedna ih ne bumo sredili za sajam.

- Ma to je u redu. Barem taksija u ovoj zemlji ima napretek.

- Je, tak je. U kojem si hotelu?

- U Esplanade.

- Naravno – osjećalo se da se mladić osmjehnuo. Kako je uopće i mogao posumnjati gdje bi Martin odsjeo. - Mogu doći po tebe, ali tek kroz neka tri sata.

- Znaš što... Dođi u devet u Karaku. Imam još nešto na trgu za obaviti i tamo ću se zadržati jedno vrijeme pa nema nikakve žurbe.

- Još bolje. Sredim ovog *unića* i odmah ću se zaletit' u grad. Ne mogu prijatelja samog ostaviti.

- Dogovoreno. Znači, u devet.

- Tako je. Ajd' bok.

Spustio je slušalicu zadovoljan što je već stupio u akciju i što će prvi pomaci uslijediti još iste večeri. Martinova majka i Karlov otac bili su brat i sestra. Budući da je Martin poznavao svoju cijelu obitelj u Hrvatskoj, bez obzira što je odrastao i živio u Njemačkoj, uvijek se oslanjao na njihovu pomoć. I ovaj se put ranije čuo s bratićem i dogovorio neke detalje. Martin Knappe mogao je zatražiti bilo koga iz Ministarstva financija da mu pomogne oko istraživanja koje je imao namjeru provesti, ali nije to htio učiniti. Htio je raditi sam, bez ikakva uplitanja vladinih zaposlenika ili dužnosnika koji bi ga samo ometali u njegovu radu skrivajući pravu sliku koju je trebao stvoriti o ovoj cijeloj situaciji. Morao je napraviti kvalitetnu istragu i podnijeti nepristran i potpuno transparentan izvještaj, bez utjecaja i uplitanja bilo koga u njegov rad. Razmišljajući o onome što ga čeka, nije se ni malo bojao o tome hoće li krajnji zaključak biti nepristran jer mu je nepristranost bila urođena osobina i ovisila je samo o njemu. Transparentnost ga je već donekle brinula jer je imao predosjećaj da bi

mu se moglo dogoditi da dio informacija bude prikupljen na način koji bi mogao ugroziti osobe koje su mu izvor informacija, sasvim časne i poštene ljude iz Hrvatske.

* * *

Nakon što se osvježio i odmorio, krenuo je k obližnjem Glavnom kolodvoru, odnosno na Trg kralja Tomislava, ovisno kako je tko nazivao taj dio grada, popeo se na tramvaj broj šest i uputio se prema Trgu bana Josipa Jelačića, negdašnjem Trgu Republike. Ime bana Jelačića u Jugoslavenskoj državi bilo je de facto zabranjeno spominjati, a kamoli ga javno isticati, budući je ban Jelačić hrvatskim građanima bio jedan od sinonima borbe za neovisnost. Hrvatski historioografi, skloni socijalističkom režimu, uzalud su naglašavali da bi se njegov ukupan životni opus mogao okarakterizirati više kao borba protiv, nego borba za neovisnost Hrvatske. Marksističkim misliocima, koji su Marxa doživljavali doslovno i nekritički, smetalo je to što su naprečac zaključivali da je Marx doživljavao Hrvate kao nazadan i primitivan narod upravo zbog Jelačićeve uloge u vođenju borbi protiv revolucionara u Austriji i Mađarskoj koje su ga proslavile na dvorovima tadašnje Europe, s određenim prizvukom vojnika koji je u stanju stati na put revolucijama koje su prijetile monarhijama. Općenito, Hrvati su Jelačića obožavali iz krivih razloga, dok su ga neistomišljenici omalovažavali iz ništa manje krivih razloga. Mnogi misle da je Jelačićev kult nastao kada je bila popularna budnica "Ustani bane" koja je pozivala Hrvate na otpor mađarizaciji na način da je veličala i pozivala bana Jelačića da se ustane iz groba i povede narod u borbu protiv Mađara. Takva upotreba njegova imena bila je sigurno prilično netočna jer se ban nikad nije borio protiv Mađara nego je uglavnom samo radio svoj vojnički posao, boreći se protiv jedne grupe pobunjenika u nekoj vrsti revolucije s elementima građanskog rata.

Bilo kako bilo, u Zagrebu su Jelačićev spomenik i trg s njegovim imenom bili pitanje ponosa i tradicije. Spomenik banu Jelačiću bio je dominantan na trgu od 1866. godine, kad je postavljen sedam godina nakon banove smrti, pa sve do 1947. godine kad su ga komunističke vlasti

maknule pod okriljem jedne ljetne noći. Stjecajem okolnosti nije uništen nego je u komadima bio pohranjen u Gliptoteku akademije i ponovno postavljen na sam banov rođendan 1990. godine, nakon što je Hrvatska demokratizirana. Restauracijom kulta bana Jelačića Hrvati su pokazali da su se odlučili raskinuti sa svojom tradicionalnom politikom šutnje i izboriti se za punu neovisnost, i taj događaj ima neke važnosti u slijedu događaja koji su rezultirali krvavom i nimalo pametnom agresijom Srbije na Hrvatsku, a kad su se počeli braniti, Hrvati su se vrlo često pozivali na bana Jelačića i hrabрили se spomenom na njega kao na velikog vojskovođu čija je slava izašla izvan okvira domovine. Povremeno su se nazivali i po barunu Trenku, no to je bio još zanimljiviji izbor jer Trenk teško da je bio Hrvat (iako postoje indicije da se je Hrvatom smatrao), njegovi vojni podvizi su čak i za vojne standarde za doba u kojem je živio i ratovao (prva polovica 18. stoljeća) odisali prečestim optužbama za pljačke i silovanja, a njegovi vojnici koji su se nazivali Trenkovim pandurima bili su jedna posebna i živopisna bratija s vlastitim stilom rada.

Nakon što je ušao u tramvaj, izvadio je novčanice s likom Ruđera Boškovića. Sve su tadašnje novčanice, koje je izdavalo Ministarstvo financija, izgledale jednako, samo su se brojevi razlikovali. Pokušao je procijeniti koliko bi u dinarima mogla stajati karta, preračunavši iznos potreban za takvu uslugu u Njemačkoj u dinarsku protuvrijednost. Pružio je vozaču prvu veću novčanicu, a ovaj ga je pogledao pomalo bezobrazno i nevoljko mu uzvratilo gotovo isti iznos i pružio kartu. Oblizniji putnici su posumnjali da je Martin stranac i upao im je u oči, iako možda nitko ne bi znao zbog čega. Činjenica da je kupio kartu samo je doprinijela dojmu da nije domaći. Da je stranac, bili su potpuno uvjereni, kad je kartu još i poništio iako ga nitko nije tjerao na to. Pogledavali su ga ispod oka, neki zbog znatiželje a neki zavidni što ima novca na bacanje i to na tramvajsku kartu. Zahvaljujući očajno niskom i padajućem životnom standardu, kao i priličnoj inflaciji, plaćanje prijevoza nije bilo uobičajeno, niti ekonomski racionalno. Destimulirani i depresivni kontrolori su nerijetko pokazivali razumijevanje za *švercanje* bez karte. Oni koji su zdušno radili svoj posao ipak su bili uglavnom nemoćni jer i kada bi nekoga zatekli bez karte, ovisili su o dobroj volji prekršitelja da barem pred njegovim očima kupi kartu i poništi je ili da se tornja iz tramvaja. Malo je koristi bilo od pokušaja da se naplati kazna ili da se prekršitelja pošalje na sud. Sporost sudova je, u

suradnji s inflacijom, tako nešto činila potpuno kontraproduktivnim. U takvim okolnostima su one najskuplje karte za jednu kratku vožnju bile uistinu sport za bogate strance. Čak bi se i pošten domaći svijet švercao na tako kratkim relacijama kakva je bila Martinov put od jednog do drugog trga tramvajem broj šest.

Govorkalo se o besplatnom gradskom prijevozu, najviše zbog dojma da ga koriste ionako samo ljudi koji žive od zraka – premoreni zaposlenici mizernih plaća koje ne stižu, prognani i izbjegli iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i socijalno ugroženi srednjoškolci i studenti. Zahvaljujući košmarnom stanju u državnoj vlasti, kao i općem rasulu po svim linijama vlasti, nitko nije znao reći koliko je izbjeglih i prognanih bilo u Zagrebu. Prema govoru koji se čuo tih dana na ulicama i prema broju ljudi koji su na sebi imali odjeću pogrešne veličine i kontrolorima u tramvajima pokazivali izbjegličke kartone, činilo se da u Zagrebu domaćih, starosjedilaca, više nema a i ono malo što ih je bilo smanjivalo se svakoga dana. Uostalom, bio je rat. Nakon što su okupatori u ranim fazama rata pokazali da im granatiranje civilnih objekata ne predstavlja ni najmanji moralni problem, i da postoji velika opasnost da će oni civili koji budu zatečeni u okupiranim naseljima doživjeti masakr i silovanja, pred ratom je bježao gotovo svatko tko bi stigao.

Izašavši nekoliko minuta kasnije iz tramvaja, inspektor se uputio direktno ka zgradi Zagrebačke banke. Dan ranije, u petak popodne, njegova je tajnica nazvala iz Bruxellesa i zakazala sastanak s direktorom deviznog odjela u neradnu poslijepodnevnu subotu. Ona nije bila ni malo začuđena jer je znala za Martinove radoholičarske navike. Domaćin nije bio iznenađen jer je sastanak u subotu poslijepodne nagovijestao da je riječ o jednom od onih bjelosvjetskih hohštaplera koji na račun međunarodne zajednice, a pod krinkom prijateljstva, dolaze u Zagreb uživati u prostitutkama koje su se naselile iz zemalja bivšeg Istočnog bloka i radile uglavnom za strance, muškarce u vojnim misijama, daleko od svojih žena i djevojaka. Takvi bi svojeg domaćina pozvali na poslijepodnevni sastanak i očekivali poseban tretman u zamjenu za blagonaklonost. Deviznjak se nadao takvom ishodu i nadao se da će za jednu večer kurvanja osigurati blagonaklonost EBRD-a. Ukoliko to nije bio slučaj, nego je gost stvarno želio samo započeti rad što prije i razgovarati u miru, bez vreve radnog dana u jednoj velikoj banci s evidentnim viškom zaposlenih i manjkom kvalitetne aktive, domaćin je

bio voljan udovoljiti i takvom neobičnom i neuljudnom hiru. Iako mu nije bilo sasvim jasno što Knappe želi, dopuštao je i tu mogućnost da će morati otkazati djevojkama koje je rezervirao za gosta. Sa tim strancima se nikad nije znalo. Na trojicu normalnih koji su samo razmišljali kako će uživati zajedno s domaćima, iskorištavajući ratnu situaciju, javljao se i poneki dobronamjerni profesionalac i nikad nisi znao na koga ćeš naletjeti. Bilo je i situacija u kojoj je revnim i savjesnim strancima trebalo malo poticaja da se opuste i svoj položaj iskoriste za alkohol i bludničenje.

Martin je direktora zatekao u sobi za sastanke u praznoj zgradi koja nije bila niti čista, niti uredna. Propadanje nije uzelo maha, ali dalo se nazrijeti da je ta banka vidjela i bolje dane. Kao nasljednica nekoliko uglavnom renomiranih financijskih institucija koje su svoj bankarski zanat njegovale još iz doba prije Drugog svjetskog rata, pa čak i iz doba kad su se u Zagrebu kao *gastarbajteri* zapošljavali vrhunski bankarski profesionalci iz Češke, što je uvelike doprinijelo razini znanja kojima su te institucije raspolagale, Zagrebačka je banka imala solidno dobro uređene kreditne poslove s inozemstvom, a i potajno je njegovala kolegijalne odnose s bankama s područja bivše Jugoslavije. Njezin tadašnji direktor bio je markantni visoki muškarac koji je uspijevao u burnim vodama političkih smjena obraniti banku od nasrtaja najveće opasnosti za bilo koju tvrtku u Hrvatskoj – da je preuzmu ili preplave HDŽ-ovi stručnjaci i od uspješne tvrtke naprave praznu, isisanu mješinu. U onoj drugoj velikoj banci u Hrvatskoj toga doba već je tada na vlasti bio potpuno nevjerojatan lik, bezobrazan do srži, čovjek koji je banku koja je nekad bila respektabilna kuća specijalizirana za rad s domaćim poduzetničkim slojem pretvorio u financijsko-logistički servis za posvemašnju pljačku Hrvatske, gomilajući u portfelju banke nenaplative plasmane podobnim tvrtkama. U toj drugoj banci je također mogao doznati štošta, ali počeo je svoj obilazak terena, prvo izviđanje, u Zagrebačkoj.

- Dobar dan, gospodine Knappe - okrugli, proćelavi muškarac kasnih pedesetih nastojao je zvučati ljubazno. Ostavljao je dojam tipično odanog komunističkog direktora koji je nakon dolaska labave i sumnjive demokracije bio jednako lojalan hadezeovcima i samo malo im virio iz guzice. Takvi su se smatrali neophodnima svakoj vlasti, ali za svaki slučaj su se i ulizivali, zlu ne trebalo.

- Dobar dan - uzvratiti Martin ljubazno pa uđe u široku prostoriju u

kojoj se s prozora pogled pružao na čitav glavni gradski trg čiji je zaštitni znak bio upravo onaj restaurirani spomenik banu Jelačiću iz 1866. godine, veliki metalni konj s jahačem sa ispruženom sabljom.

- Pa, kakav je bio let? - upitao je ovaj iako ga odgovor nije nimalo zanimao. Bila je to samo fraza za uzimanje zraka i nimalo maštovit način da se započne konverzacija.

- Ah, kakav... Let kao let - sa smiješkom uzdahne Martin zavalivši se u fotelju koju mu je direktor ponudio pokretom ruke prije nego je i sam sjeo u drugu kraj okruglog stola. - Znete kakvi su letovi!

- Jeste li možda za piće? Whisky, konjak, šljivovica?

- Ne, ništa. Hvala. Nešto me u truhu muči. Vjerojatno od leta - la-gao je inspektor. Nikad dotad nije imao problema s letenjem. Svojem sugovorniku jednostavno nije imao namjeru biti ugodno društvo. Želio se držati na distanci a prihvaćanje pića moglo je poslati pogrešnu poruku da se želi družiti i neformalno. Svog sugovornika je površno upoznao prije dvije godine na nekom bankarskom kongresu gdje je Martin Knappe govorio o nalazima stanja bliskoistočnog tržišta nakon Zaljevskog rata. Ostao mu je u sjećanju kao klasična podobna postkomunistička ulizica koju je zanimala samo dobrobit vlastitog dupeta. Martin takve nije volio, no nije si mogao priuštiti luksuz da ih može izbjegavati i ponekad je morao surađivati s takvima.

- Kako vam god odgovora - nasmije se Hrvat napunivši si bez ustezanja čašu do vrha. Bilo mu je jasno da je odbijanje zajedničkog alkoholiziranja vrlo vjerojatno značilo da stranac ima namjeru biti ozbiljan i da od kurvanja neće biti ništa, ali to nikako nije značilo da se on treba držati ozbiljan i trijezan.

- Volio bih da odmah prijeđemo na temu našeg sastanka. Nešto sam u gužvi s vremenom tako da bih stvar volio, što je moguće prije, privesti kraju. Uostalom, siguran sam da i vi imate planove za danas.

- U potpunosti se slažem. Subota popodne je i naporan je tjedan iza nas, gospodine Knappe. Ima i ljepših mjesta od moje banke u ovome gradu.

- Nda, nego, kao što vam je gospođa Soussier jučer napomenula, s vama bih volio prodiskutirati stvar oko te, kako da se izrazim, kamatne ludnice koja je zahvatila ovu državu.

Martinova izravnost iznenadila je sugovornika, kao i sama tema. U

cijele tri minute koje je njegov mozak unaprijed posvetio tom sastanku, uspio je isplanirati nekoliko varijanti provoda, prikladnu laž za ženu i u desetak sekundi koje je posvetio mogućoj temi sastanka samo je razmatrao mogućnost da Knappe dolazi najaviti da će službenim putem zatražiti pomoć banke u EBRD-ovom radu na terenu.

- Hm, može to bit' ludnica ili kako je vi god nazvali, međutim, rulji donosi ogromnu zaradu, znate. Moram priznati kako sam i ja za dva mjeseca zgrnuo petnaest tisuća maraka a da ni prstom nisam mrduo.

Knappe je zastao na stotinku sekunde. Iako je bio potpuno naviknut čuvati svoje reakcije samo za sebe i uvijek prvo dobro promisliti pa tek onda reći, ovaj puta je bio tako zgranut da je dopustio da mu se obrve jedva primjetno dignu a donja vilica spusti i nastala je šutnja koja je trajala desetinku sekunde dulje nego se to moglo očekivati. Stari ulizički lisac možda nije pojma imao što znači S.W.I.F.T. i zašto se ne smije pisati bez točkica, niti koliko treba Fedwireu da odradi transakciju, ali znao je namirisati ljudsku slabost kao što morski pas namiriši krv.

- To je u redu. Nemam ja ništa protiv. Tko voli nek izvoli. Nego, gdje sav taj novac završava? - Martin je uzvratio podjednakom otvorenošću, skrivajući tek prijezir prema takvom neprofesionalnom bezobrazluku. U njegovom osobnom svijetu nije bilo mjesta za liječnika koji odlazi ka rašljarima, kao ni za bankara koji ima bilo kakve veze s lihvarima ili prevrariantima.

- Tko bi ga znao! - direktor je slegnuo ramenima, napravio grimasu koja je pokazivala da u sebi zapravo kaže *A kao da mene boli kurac za to, družo moj...* i nastavio. - *U svakom slučaju*, ostaje u državi. Da se ulaže u kakve projekte, naša bi banka sigurno već o tome bila obaviještena. Mi smo vodeća financijska institucija u zemlji po svim kriterijima i znali bismo da postoje takvi projekti.

- Postoji li ipak, nemojte me krivo shvatiti, možda i mogućnost da vi osobno ne znate za to, ali da ipak takvi projekti postoje? - odgovorio je Martin.

Nastojao je biti što uljudniji, ali ipak temeljito provjeriti sve informacije. Osjećao se malo nepripremljen za ovakav razvoj događaja, ali snalazio se i prestrojavao u hod u hvatajući korak s takvim neočekivanim razvojem diskusije. Unatoč svom iskustvu i činjenici da nije patio od naivnosti, svejedno je očekivao da će sugovornik barem načelno osuditi praksu nečega

što je mirisalo na drsku prijeveru. Očekivao je izjave koje su sadržavale fraze poput *negodujemo, zabrinuti smo, nelojalna konkurencija, sumnjivi lanci sreće, Charles Ponzi, prijavili državnim organima, zatražili opsežnu istragu, ne znamo što rade inspekcije Narodne banke*. Ipak, nakon prvotnog iznenađenja brzo se pribrao i teško da ga je još nešto moglo iznenaditi u tom razgovoru. U nastavku je bio spreman na neočekivano, ali dio njega nadao se da će se u sugovorniku javiti profesionalac koji brani dignitet njihove zajedničke branše.

- Ne, osobno sam se raspitao kad sam razmatrao to svoje ulaganje. Ne, oni to nigdje ne ulažu.

Unatoč tome što je mislio da je spreman na sve, ispostavilo se da je Martin ponovo bio zatečen. Odgovori su ga iznenađivali kao rijetko koji koje je čuo u svojem životu. Nakon što je priznao da je i sam ulagač, bilo je za očekivati da direktor pokaže da misli kako novac koji je njemu isplaćen kao kamata dolazi iz neke smislene poslovne aktivnosti. Na Martinovo posvemašnje čuđenje, sugovornik nije ni malo krio da je bio svjestan da ulazi u rizik posuđujući novac nekome tko ga ne oploduje uopće.

- Pa na koji se način onda isplaćuju te ogromne kamate ukoliko se novac nikamo ne ulaže. Mislim, banke ga na neki način moraju povratiti žele li ga pak oploditi, isplatiti kamate i vratiti glavnice ulagačima.

- A slušajte, to vam je uglavnom bazirano na nečemu što smo mi zvali lancem sreće. Slični sistemi igara prije tri godine preplavili su čitavu Jugoslaviju, neposredno prije rata. Doduše, to je tada bilo organizirano preko svakojakih hohštaplera i firmi s poštanskim sandukom, ne ovako temeljito kao sada. Mnogi su na njima zaradili a tko je izgubio, izgubio je. Nešto slično može se nazrijeti i u ovom slučaju, samo što je ovo što se sada i kod nas odvija mnogo legalnije. Dokle god bude novih ulagača, bit će i mogućnosti za isplaćivanje kamata. To je tako jednostavno kao noć i dan.

Martin je slušao pažljivo i klimao glavom potvrdno, praveći se da ni on ne vidi ništa sporno u tome, kad već njegov sugovornik otvoreno otkriva da mu je sve jasno a kao građanin i stručnjak ne čini ništa protiv toga. Pravio se znatiželjan, kao da nije gotovo sve znao o pojavama onoga što je u literaturi već preko pola stoljeća bilo poznato pod nazivom Ponzijeva piramida.

- Dokle god će biti novih ulagača, kažete. A što kad jednom tih ulagača ponestane?

- Pa... - zastane direktor ne bi li se dosjetio ispravnog odgovora - ... do tada će te financijske ustanove prikupljena sredstva najvjerojatnije uložiti u nove i dugoročnije izvore zarade. Ne uložite ih, moraju propasti. Drugog izlaza nema.

- A maloprije ste spomenuli kako vam nisu poznate još nikakve vrste ulaganja. Ako one do sad nisu poznate, ne smatrate li vi to možda malo neuobičajenim? Mislim, preostat će im vrlo malo vremena u pronalaženju novih izvora zarade.

- Gospodine Knappe, na čelu tih financijskih institucija nalaze se okretni ljudi a siguran sam kako će oni na isto tako okretan način okrenuti i novac.

- Da - Martin je glumio da se zadubio u razmišljanje kao da zamišlja kako se okretni ljudi okreću kao derviši i tako stvaraju dobit svojim sretnim ulagačima. Praveći se da samo reda radi razmatra alternativu, pomalo naivno je nastavio. - To su sve samo indicije. Okrenimo se ka drugoj strani. Okrenimo se ka realnosti čitavog posla i pretpostavimo da oni u nekom slučaju, ma koliko okretni bili, ne uspiju naći zadovoljavajuće izvore prihoda. Kako će u tom slučaju isplatiti dobit ulagačima? Otkud kamate, o glavnica da i ne govorimo?

- Hm. Na to pitanje možete i sami pronaći odgovor. Mislim da vam ne trebam crtati, zar ne?

- Financijski inženjerinzi, jednostavno rečeno... - vrtio je nezadovoljno Martin glavom a sugovornik završio njegovu misao nalazeći riječi koje njemu samom ne bi pale na pamet - ... objavit će bankrot.

- Tek tako? Samo to? A kaznena odgovornost? Imovinsko-pravne posljedice? Odštetni zahtjevi? Građanske parnice?

- U Hrvatskoj? - sad je na direktoru bilo da se zaprepasti neočekivanim odgovorom, ali brzo se nasmijao. - Ma hajte, molim vas.

- Kako to mislite „U Hrvatskoj“? Pa i u bivšoj Jugoslaviji koja nije bila neki cvijet pravne države ne bi bilo moguće da se netko tek tako izvuče.

Direktor je slegnuo ramenima misleći kako je Knappe naivniji nego se mislilo, ali počeo se i zatvarati uslijed osjećaja da možda ima posla s poštenjačinom nesvakidašnjeg kalibra a takve jednostavno nije volio ni u kakvom obliku jer su mu bili nejasni i nepredvidivi. Smatrao je kako ima nečega fundamentalno idiotskog u poštenju i profesionalnosti i klonio se takvih ljudi jer nikad ne znaš gdje će ti naći prekršaj i građanski te prijaviti

bez obzira što im to ne donosi nikakvu osobnu korist. Prešutio je odgovor a Martin je nastavio svoje izlaganje otkrivajući još više svoje stavove.

- Da, samo stečaj nije rješenje. No, uostalom, nije mi jasno kako je Narodna banka Hrvatske uopće mogla izdati dozvole za otvaranje takvih institucija.

- Dragi moj gospodine - direktoru je bilo malo previše tog razgovora s naivčinom iz bijelog svijeta - tek se očekuje da će Sabor izglasati Zakon o bankama i štedionicama, pa dok ga predsjednik potpiše, Narodna banka donese podatke, pa dok se on počne provoditi... Ne znam što bih vam rekao... Možda će vas malo iznenaditi, nemojte me krivo shvatiti, ali mislim da oni imaju još jedno pet godina prije nego im postane vruće.

- Pet godina? Bez obzira na štetu koju država trpi?

- Država trpi nekakvu štetu? Ne, država ne trpi praktički nikakvu štetu. Novac će i dalje ostati unutar njezinih granica a jel' on bio u rukama jednog Marka Markovića ili Dalibora Daliborovića, mislite da to državu brine? Uostalom, financijski inženjerinzi su legalna poduzeća koja se bave novčarskim poslom i svojim osnivačkim kapitalom garantiraju za pravilnost u poslovanju. I budući da su to poduzeća na slobodnom tržištu, onda i slobodno konkuriraju jedna drugima s povoljnim kamatama u svrhu pridobivanja mušterija. To nije ništa nezakonito.

- Da, poznata mi je visina tog osnivačkog kapitala kojeg poduzeće mora položiti da bi dobilo dozvolu za poslovanjem, a ona je... Recimo ovako, kad bi bila sto puta veća, još uvijek bi bila smiješno mala. Osim toga, postoji li u vašem Zakonu o trgovačkim društvima obveza održavanja minimalnog DTE odnosa?

- Čega?

- *Debt to equity*. To je onaj pokazatelj koji zabranjuje da nemate kapitala a zadužujete se prekomjerno. Odnosno da...

- Jasno mi je na što ciljate. Čuo sam za to. Bilo je na nekom seminaru. A na to vi mislite? Ma kakvi! Ovo je slobodna zemlja. Nema toga.

Martin je vidno uzdahnuo. Cijela situacija mu je već postajala bizar na. Nakon početnog iznenađenja stvari su se kretale još gore. Pred njime je bio čovjek koji otvoreno podržava stav da je to što te *institucije* rade legalno i, ako već nije moralno, nije niti sasvim amoralno. Dok je utonuo u svoje misli, domaćin je nastavio pomirljivije opravdavati svoje stavove.

- Znam da je taj kapital kojim oni jamče smiješno mali, zakon je

takav. Meni nije poznato postoji li neki propis na koji bi se mogao pozvati bilo tko, tko bi ih želio spriječiti u radu. Nisam ja ni u vladi, a nemam ni većinu u Saboru pa da donesem zakon protiv toga. A mi, mi smo još uvijek državno poduzeće u fazi privatizacije i pretvorbe u dioničko društvo i ne smijemo se nikako petljati u poslove tih političara kako se ne bi doveli u situaciju da nam kolege predbacuju da imamo privilegije jer smo, za razliku od njih, u državnom vlasništvu.

Martin je bez ikakvog razmišljanja odbacio tako stupidne argumente, ali se pravio glup i počeo pomalo skidati rukavice i počeo se ponašati u skladu sa svojom misijom.

- A što ako novac ispari iz države? Vi ste također član konzorcija banaka koje su zatražile otvaranje kreditnih linija od EBRD-a. Mislite da će ta ista banka imati povjerenja u hrvatsko rukovodstvo i bankarski sustav ukoliko ono dozvoli, odnosno mirno promatra kako se odvija prijevarena tolikih razmjera?

- Pa sad...

- Pa sad, ne znate ili niste sigurni? Baš kao što je bilo u komunizmu, tako je i sada. Partijci su samo znali pričati „trebalo bi“ i „morali bismo“. Rijetko kad su znali spomenuti „to i to ćemo u naredno vrijeme poduzeti“. Konkretno, sa zadanim rokovima i odgovornostima. I do čega onda namjeravate dovesti ovu labavu državu ukoliko se nastavi s komunističkim metodama?

- Gospodine Knappe. Vi izgleda ne poznajete dovoljno dobro prilike u ovoj državi.

- Poznajem ih dovoljno, u to sam sasvim siguran – smirivao je strasti i nastavio. - Znam ja kako je država u ratu, kako je sadašnje rukovodstvo mnogo toga učinilo u sprečavanju još većeg krvoprolića i kako je na neki način barem prividno stabiliziralo ekonomiju, međutim, ne pobrine li se za - zastao je tražeći riječi, pomalo gubeći dah - *realiziranje efikasnijih metoda*, ako razumijete što hoću da kažem, sumnjam kako će ono narod držati na okupu.

- Vi sasvim krivo vidite stvari - direktor je nastojao reterirati iznenađen Martinovom retorikom.

- Ne, ja ih vidim kao što ih vidite i vi, međutim, tumačim ih realistički a ne idealistički poput vas. - Martin nije baš posve vjerovao u to da sugovornik ima idealističke poglede na svoju državu. Bilo je vjerojatnije

da je sklon imati poglede samo na prostor koji počinje oko njegove dijafragme i proteže se do skrotuma.

- Slušajte gospodine Knappe, ukoliko ste iz Belgije doletjeli ovamo samo da bi mi pokvarili dan, onda vam, na moju veliku žalost, jednostavno *moram* reći kako vrijeme tratite uzalud.

Martin se ustao i zauzeo neku gotovo Napoleonsku pozu pokazujući da se brani, ali i napada. Osjetio je da je u situaciji koja mu je pomalo nelagodna i na kakve nije navikao. Nastojao je smiriti situaciju prije nego eskalira, ali istovremeno dati do znanja da neće dopustiti da ga povlače za nos.

- Uz dužno poštovanje, ni ja nisam došao iz Belgije da biste me povlačili za nos. Vi ste, kao i cjelokupno vodstvo vaše banke, u stanju stajati sa strane i gledati kako kvazi-financijske institucije pred vašim nosom uzimaju milijunske depozite unatoč tome što kao stručnjaci jednostavno morate znati da će to dovesti do fijaska i pada povjerenja u financijske institucije uopće. Pri tome neću spominjati osobne gubitke jer osobno mislim da su si mnogi od ulagača u takve inženjeringe sami krivi jer njima kao da piše na čelu da su prevaranti. A vi, osobno, ako se mene pita, suučesnik ste u kaznenom djelu jer ste ih financirali unatoč tome što ste bili svjesni da kamata koju vam isplaćuje dolazi iz prikupljanja novih depozita po Ponzijevoj piramidi i to niste prijavili državnom odvjetništvu. I vi se mislite s takvim stavovima natjecati za sredstva EBRD-a? Bojim se da će to ići malo teže. Još ćemo se čuti. Tražit ću stav vaše banke o tom problemu napismeno i bolje vam je da na moj zahtjev odgovorite s konkretnim potezima koje ste napravili na rješavanju stanja ili potražite druge kreditore. Odmah da vam kažem da uz ovakav stav ne biste dobili ni pfenniga, pa čak ni da kao kolateralu ponudite bezuvjetno državno jamstvo.

Okrenuo se na petama i napustio ured. Direktor deviznog odjela Zagrebačke banke, koji je mirno sjedio u svojoj fotelji, nije bio iznenađen njegovom reakcijom. Uostalom, razgovor je vodio u tom pravcu. Nije priželjkivao ni da se nastavi niti da se drugačije završi. Podigavši slušalicu na pisaćem stolu, otipka tri broja u telefon pa nakon kratkog vremena reče: Ivane, riba je krenula. Ne ispuštaj je iz vida.

* * *

Ušavši u trokatnu građevinu čija je fasada posivjela od sumpornog smoga, Martin se stepenicama popeo na polukat. Ništa osim izbljedjelog natpisa iznad ulaza nije govorilo da je iza vrata bila gostionica. Svatko tko bi se prvi put uputio unutra, pomislio bi da se radi o nekoj prčvarnici gdje se okupljaju samo pijanci zbog jeftine pive i vesele konobarice koja bi ih usluživala. U stvarnosti, bio je to jedan od poznatijih gradskih kafića vrlo ugodnog ambijenta i prijaznog osoblja. Inspektor bi koristio bilijarsku salu i salon igara svaki put kad bi našao priliku da se sastane s rodbinom. Nadao se da će i Karlo biti spreman na pokoju partiju.

Ugledavši svog mnogo mlađeg bratića kako u kutu kožnatog separea pripaljuje cigaretu, uputi se direktno ka njemu. Sjedio je točno ispod ogromnog televizora na kojem je bio uključen MTV, dok je s radio zvučnika dopirala muzika nekog domaćeg benda.

- Miroslave, rođače, drago mi je što te vidim! - reče flensburški polunijemac uz osmijeh od uha do uha. Bilo mu je potrebno nekoliko sekundi ne bi li se priviknuo na novo lice koje je još prije tri godine odavalo tinejdžera. Sad je to bilo lice mladića koji je s obje noge zakoračio u život.

- Zadovoljstvo je također na mojoj strani - ustane dvadesetogodišnji mladić visokog stasa, smeđe kovrčave kose i sitnim pjegicama posutim licem. - Makar si me zbunio na trenutak. Svoje ime čujem samo na carini - nasmiješi se on.

- Nema problema, Miroslave, možemo prijeći na Karlo. I meni je lakše - složi se Martin koji je znao da mu je bratićev nadimak od malih nogu bio Karlo, što je bila skraćunica njegova prezimena.

- Ja sam naručio kolu. Što ćeš ti?

- Daj, daj mi naruči kavu sa šlagom - jednostavno će ovaj zauzevši mjesto nasuprot njega.

- Vidim da dobro izgledaš - nasmiješi se Karlo preletjevši pogledom preko Martinova trbuha. Nije da je Martin bio debeo čovjek, no imao je nekoliko kilograma viška koji se nisu dali skriti, bez obzira kako se god on trudio.

- Ah, riješit ću se toga. Tri mjeseca nisam skoro ništa fizički radio. Dani u Sofiji rastezali su se poput žvakaće gume.

- Kako je Kerstin? - zapita Karlo za Martinovu suprugu.

- K'o uvijek! Dobro. S djecom je čitave ljetne praznike provela u Francuskoj. A ja nikako da se obaveza riješim.

- Nemoj ništa da mi se žališ. Sam si htio biti inspektor Europske banke za... - zastane nakratko da se prisjeti imena - Banke za kako joj god bilo ime - nadoveže sa smiješkom.

- Ma je, to je u redu, samo...

- Kavu sa šlagom - prekine Karlo sugovornika obrativši se konobaru.

- I sa šećerom - doda Knappe.

- Gdje li sad zabadaš nos? - prijeđe mladić na stvar nakon što se konobar otklatio prema šanku. - U financijske inženjeringe?

- Da.

- Dobro. Držao sam oči otvorene i čini mi se da se tu nema što razmišljati. Ti inženjeri, pravi su inženjeri prevarantologije. Ne znam je li na ekonomskom ili filozofskom ili nekom drugom fakultetu postoji smjer „prevarantologije“, ali ako ne, siguran da sam da bi bili izvrsni predavači na njemu.

- Kako to misliš?

- Ne znaš? U Rijeci je vlasnik jednog takvog inženjeringa pred tjedan dana podigao novac i zdimio u Francusku.

- Ne, nisam čuo. Bio sam danas na poluslužbenom sastanku s nekim direktorom u Zagrebačkoj banci i ništa mi nije spomenuo. Kao da je sve u redu.

- Može biti da nije smatrao važnim. Nije ti to bila neka ogromna lova. Radilo se o šesto tisuća maraka i nešto kusura u lirama i francima. Sad kad kažem šesto tisuća maraka mi je jasnije da to i nije sitan novac. Treba se naraditi za pola milijuna.

- To je u redu. Nego, znaš li je li slučajno itko išta napravio ne bi li tog inženjerca pronašao i ulagačima vratio lovu? Jel država poduzela išta?

- Nemoj me nasmijavati - Karlo pogleda Martina ukoso. - Pa gdje da ga juri? Nije to neki pretjerani novac oko kojeg bi si ona morala razbijati glavu. Naravno, pritužbi ima koliko ti bog hoće, ali nitko za njih ne mari.

- Hm. Imam nježni osjećaj da je to tek početak.

- Misliš, blagi osjećaj?

- Ma da, blagi osjećaj. Nježni, blagi, ne razumijem se ja u finese hrvatskog. Nisam ti ja Kurleža.

- Krleža – ispravi ga Karlo uz smijeh. - U svakom slučaju, ja sam prije dva tjedna digao svoju glavnica i kamate prije nego mi banka pobjegne u Brazil ili u tko zna kakvu nedodiju. Pusti to sad. Hoćemo u podrum? Ba-

cio sam pogled prije nego sam došao gore. Prazan je, svi stolovi slobodni. Hoćemo li odigrati koju rundu?

- Nemam ništa protiv.

Spustili su se u bilijarsku salu. Nije to bila neka ogromna prostorija, ali ipak je bila tolika da u nju stanu tri stola, nekoliko neizostavnih poker aparata i četiri flipera. Baš kao što je Karlo maloprije napomenuo, bila je prazna. Zauzevši središnji stol, Martin ubaci žeton i kugle se skotrljaju van.

- A, kako se zove taj direktor kojeg ti poznaješ? - upitao je Martin nakon što je počeo slagati kugle u trokut.

- Skender, Skender Željko.

- Skender? Po prezimenu bih bio slobodan zaključiti kako nije odavde.

- U pravu si. Iako ja znam neke Skendere iz Hercegovine, ovaj nije od njih. Odnekud je s Kosova, ali u posljednjih petnaest godina živi u Hrvatskoj.

- I, kako ti se čini?

- Misliš, kako mi se čini kao osoba? - upita Karlo spustivši crnu kuglu u samo središte trokuta.

- Da.

- Pa, ne poznajem ga baš previše dugo - zavrti glavom. - Što ja znam? Nije loš. Pomogao nam je oko uvoza vozila iz Italije. Poznaje neke ljude na carini tako da smo prošli mnogo povoljnije - pojasni Karlo pa raspali bijelu direktno u čelo formiranih kugli. Šarena je odmah odletjela u rupu pa je nastavio sa sljedećim udarcem.

- Znači, bavi se i trgovinom? - pitao je Martin te preuzeo rundu od Karla koji je promašio i sad je na njemu bio red da pospremi koju od svojih kugli.

- A tko se trgovinom u današnje vrijeme ne bavi? Ne poznajem skoro nikog' a da iz Italije ili Njemačke nije dofurao neko vozilo s namjerom da ga proda. Odeš li na sajam, imaš ih koliko te volja, sve sa stranim tablicama. Iako se i nekad, za vrijeme Jugoslavije, uvezio priličan broj vozila, ovo sad je prava ludnica.

- A ti ih također nabavljaš iz Italije?

- Da. U Njemačkoj su dobri, ali su i skupi. A katalog po kojem na carini deru, precijenjen je. Iz Italije možeš dovesti samo hrpu otpada. Nisu

to stara vozila, ali su s puno kilometara. No ipak, ljudi kupuju. Dokle god bude išlo, ne mislim se toga ostaviti.

- Taj Skender se znači ne bavi samo financijskim inženjeringom? - upitao je Martin razbijajući skupinu kugli koja se našla na drugoj polovici bilijarskog stola.

- Ma tko zna čime se sve bavi. Ja ga znam samo po tome - preuzme Karlo riječ a ujedno i gađanje budući da Knappe nijednu kuglu nije uspio strpati u rupu. Gađajući devetku, od ruba je pošalje direktno u drugi kut stola.

- A kako stoji njegova institucija?

-Pa, koliko znam, odlično - govorio je Karlo pospremajući kugle jednu za drugom. Šarenih je bilo sve manje na stolu.

- Nda, a kad bi se s njime mogao sastati?

- Kad ti god paše. Ja sam mu objasnio tko si i što će te zanimati. Možeš ga vidjeti kad god poželiš.

- No, onda, ukoliko mu odgovara... - sastavljao je Martin riječ po riječ počevši svoju seriju. - Sutra u jedan u restoranu mog hotela, na ručku.

- Odlično, ako mu iz bilo kojeg razloga ne odgovara taj termin, javit ću ti u hotel. A sad, ako smo i to dogovorili, vrijeme je da dovršim partiju - nasmije se Karlo pa udarivši crnu, smjesti je direktno u srednju rupu. Time je partija bila završena a dva su bratića otišla ponovno za šank po novo piće. Imali su još o mnogočemu razgovarati jer se nisu vidjeli prilično dugo.

* * *

Sat kasnije, rastali su se ispred kafića. Iako je Karlo Martinu ponudio da ga odveze do hotela, ovaj ga je odbio s obrazloženjem kako to nije neka udaljenost i da će mu biti draže ukoliko se malo prošeeće. Bio je potpuno u pravu. Od Esplanade ga je dijelio samo Zrinjevac a to nije bilo duže od jedne tramvajske stanice.

Iako je prošlo pola jedanaest, promet je još uvijek bio prilično gust, međutim, pješaka gotovo i nije bilo na ulicama a biciklista još manje. Uostalom, biciklisti se nikako nisu uklapali u koncept uređenja prometa bez

ijednog centimetra biciklističke staze. Njima su bili prepušteni pločnici ispunjeni pješacima ili ulice zakrčene automobilima, stoga je upotreba te vrste prijevoza bila svedena na minimum. Zagreb nije bio popularan po ljubaznosti prema biciklistima, kao što je to na primjer bio Varaždin. Uostalom, svatko tko je posjedovao automobil, navikao se koristiti njime umjesto nogama smatrajući nužnim voziti se do bilo koje točke udaljenije od vlastitih ulaznih vrata. Taj fenomen je posebno buknuo u vrijeme kada se liberalizirao uvoz rabljenih vozila i mnogi su se ljudi po prvi put u životu dočepali kakvog vozila i uživali u tome da postanu dio prometne gužve.

Ušavši u maleni improvizirani hodnik postavljen ispod visoke skele koju su postavili građevinari što su radili na pročelju neke stare zgrade, našao se u mrklom mraku. Jedini tračci svjetlosti dopirali su kroz procijepe dasaka na platformama skele i unutra je bilo posve mračno. Pješaci bi uglavnom obilazili taj prostor i hodali po cesti, ali kad je Martin prišao skeli, cesta je bila puna vozila i odlučio je proći ispod skele.

U akustičnom zatvorenom prostoru začuo je kako se iza njega diže tutnjava teških, muških nogu. Izmaknuo se u stranu u namjeri da propusti čovjeka kojemu se očito žuri okrenuvši se prema njemu iz čiste znatiželje. No, na njegovo ogromno iznenađenje, neznanac je svu energiju svog tijela usmjerio u Martinov trbuh.

Našavši se nekako na hrpi cigala u haustoru koji je vodio u dvorište, Martin je nekoliko trenutaka bio u potpunom mraku dok se nije pribrao i razaznao siluetu nad sobom. Bio je zaprepašten situacijom u kojoj se našao i čim su mu se misli počele rojiti brzo je prebirao po mogućim razlozima za napad. Vidio je sve ljude koje je toga dana sreo, ali ništa nije djelovalo prijeteće. Odbacio je misao da je napad usmjeren na njega kao inspektora EBRD-a, nego je zaključio da je riječ o običnoj uličnoj pljački unatoč tome što nije imao dojam da bi zalijetanje i obaranje žrtve na pod bio modus operandi uličnog razbojnika.

-Tko ..., što želite od mene? - promrmljao je Martin. Pokušao je odgovor saznati direktno od mrge koja se nadvila nad njega.

Ne rekavši ni riječi, ogromni se napadač samo sagne i s lakoćom ga podigne na noge. Martin nije mogao ne osjetiti kako ga prožima adrenalin i pomalo hvata panika. Međutim, ni on nije bio nekakva krpena lutkica. Kao policajac koji je u Njemačkoj prošao mnoge obuke ne bi li se uzdigao na rang civilnog istražitelja, pa zatim dobio čin oficira i kasnije preuzeo

ravnanje policijske uprave sjevernonjemačke pokrajine Schleswig-Holstein te na kraju došao na funkciju inspektora Europske banke za obnovu i razvoj, bio je jedan od tvrdih oraha. Iako se njegova edukacija uglavnom svodila na razbijanju gospodarskog kriminala, morao je znati osnove fizičke samoobrane kao i svaki policajac koji radi na terenu. Nije mu nikad palo na pamet da bi se moglo dogoditi da mu te vještine uistinu zatrebaju u poslu jer se konto kartice i računovođe uglavnom nisu branile šakama nego dopisima i putem odvjetnika.

Stari refleksi su proradili i Martin je sam sebe iznenadio kada je koljenom u prepone nakratko onesposobio napadača. Ovaj je muklo, jedva čujno jauknuo i popustio stisak. Inspektor je iskoristio priliku, otrgnuo se i odbauljao u dno dvorišta koje je bilo nešto bolje osvjetljeno, ali i bez izlaza. Našao se pred visokim zidom i zaključanim vratima i odmah shvatio da će se morati još jednom sukobiti s grmaljem koji je teturajući od bola već stizao.

- Majku ti bankarsku - opsuje napadač zaletjevši se u njega.

- Čekaj, samo malo, a da se nekako dogovorimo? I sebi i meni učinit ćeš uslugu - inspektor je napadača pokušao držati na udaljenosti pomoću svojih pregovaračkih vještina, no nije mu uspjelo.

Umjesto suzdržanosti, prema njemu je krenulo preko stotinu kilograma kostiju i mišića i bez riječi zamahnulo desnicom pokretom koji je podsjećao na udarac maljem. Martin se izvio i umaknuo u stranu pustivši da iznervirani napadač krene za vlastitom rukom i potpuno ga promaši. Negdje na trećem katu zgrade koja je gledala na dvorište upalilo se svjetlo i čulo se kako netko otvara balkon ili prozor.

Martin nije čekao nikakvu pomoć sa strane već je svom snagom napadača nogom tresnuo u stražnjicu tako da ga sila teža, zajedno sa njegovom vlastitom neravnotežom, zanesse prema vratima u koja je tren kasnije udario šakom i cijelim tijelom razbio staklo.

- Ma koju pizdu materinu radite, pas vam mater pankersku pijanu, da vam vrag mater huligansku! - izdere se neki stanar pojavivši se na prozoru obučen u pidžamu.

- Ugasi to svjetlo inače ću ja ugasiti i tebe i njega. Nataknem te na kurac, idiote stari! - izdere se napadač izvukavši krvlju zalivenu glavu iz razbijenih vrata. Čelo mu je bilo rasječeno, a komadić skalpa ostao je visjeti na polomljenom staklu.

- Policiju! Zovite policiju! - podigne Martin glavu i prodere se prema gore hineći bespomoćnost i dižući što je veću moguću buku – Htio me opljačkati. Upomoć!

- Ma šta ti znaš, idiote... - zarežala je prikaza, ali nije mogla ništa više od režanja i bivala je svakog trena sve svjesnija da bankarski inspektori u Njemačkoj znaju pravila ulične šore.

Zadnje iznenađenje s kojim se susreo bila je u njegov trbuh upere-na čelična cijev magnuma kojeg je Karlo desetak minuta ranije predao Martinu u praznom wc-u u podrumu Karake. Napadač nije ni primijetio kada, niti odakle ga je Martin izvukao, samo mu je bilo jasno da cijev cilja u trbuh i spušta se prema preponama.

- Što ti je draže, muda ili želudac? Nešto ću ti uzeti, samo još razmišljam što. Ako brzo kažeš tko i zašto te šalju, prosvirat ću ti samo ruku. Čisti metak kroz mišić, ne moraš ni u bolnicu ako dobro naciljam. Nešto moraš dobiti. Mrzim kad ljudi nešto traže od mene i odu praznih ruku.

Napadač počne polako dizati ruke u vis i uzmicati dok nije leđima udario u ono isto staklo s kojega mu je visjela kosa. Krv i prašina na kapcima, pa i u očima i mrak učinili su ga gotovo slijepim i na udaljenosti od dva metra je raspoznavao samo Martinovu siluetu i nejasno je prepoznao ruke koje su čvrsto držale oružje.

- Lijepo - nasmiješi se Martin. - Dobar dečko, dobar. Dobri dečko razumije znakovni jezik. Tko mi je poslao tog dobrog dečka? Mama?

- Poslao? - odgovorio je pitanjem, loše glumeći da je iznenađen.

- Ne seri.

- Kunem se. Evo, mame mi. Očiju moje djece mi, eto! Namjeravao sam samo da vas okradem.

- Ma nemoj! A što je značilo psovanje bankarske majke?

- Ma nije to, samo sam...

- Kako ti je ime?

- Jovo Brčina - k'o iz topa ispali ovaj.

- Aha, a daj mi pokaži ličnu kartu.

- Nemam.

- Nemaš ti kurac, dečko. Ili ličnu na sunce ili odlaze jaja. Ili stomak. Odaberi, mater ti lopovsku! - lice do maloprije smirenog bankarskog inspektora pretvorilo se u bijesnu nakazu koja je izgledala pomalo krvožedno.

- Pozvao sam policiju, da znate, mulci prokleti! - izdere se znatiželjni starac s trećeg kata. Ponovno se pojavio na prozoru kako bi promatrao predstavu kakvu je, zahvaljujući blizini nekoliko pivnica, imao gotovo svake druge subote.

- Dobro. A sad pozovite i hitnu pomoć! I recite im da pozovu i arheologe, one što sastavljaju rasute lubanje - dobaci Martin režeći i nastojeći potisnuti njemački naglasak što je više mogao pa počne stezati obarač ne bi li Jovi dao do znanja kako su mu namjere ozbiljne.

Argumenti kojima je Martin raspolagao bili su dovoljni da se u Jovinih rukama nađe novčanik. U strahu ga je izvadio ne mareći bi li Martin mogao reagirati na pokrete.

- Evo.

- Ne trebam novac. Izvadi mi ličnu - naredi inspektor grubo. Iako se identifikacijska isprava u Hrvatskoj ni desetljećima ranije nije zvala lična karta, već prvo osobna karta, a zatim osobna iskaznica, Martin nije bio baš sasvim u toku s moderniziranim hrvatskim rječnikom koji se dano-noćno čistio od što je moguće većeg broja riječi koje je dijelio sa srpskim jezikom.

Poslušavši Martina, Jovo Brčina izvadi osobnu iz novčanika.

-Vidi, vidi - nasmije se Knappe nagnuvši ka svjetlu napadačevu ispravu - Ivan, pa još i Debeljak - pročita on ime otisnuto pored nalijepljene slike te ispravu spremi u džep - Pa Ivane, želim ti ugodnu večer u pronalaženju novog identiteta i kad budeš bio u policiji, slobodno im reci da sam ti ja uzeo ličnu. I pozdravi mi tog koji te meni poslao i reci mu kako ćete uskoro skupa maricom za Lepoglavu¹.

Odšuljavši se oprezno unazad prema izlazu iz dvorišta Martin se uskoro nađe u hodniku pa se hitrim koracima uputi prema kraju ulice. Osvijetljeno pročelje hotela Esplanade ubrzo je bilo na vidiku i za nekoliko minuta bit će na sigurnom. Iako je ubrzao korak, još se nekoliko puta okrenuo iza sebe ne bi li se uvjerio kako ga više nitko ne prati unatoč tome što je imao osjećaj da bi mu bilo bolje da osvrtnjem ne privlači pažnju na sebe. Bilo mu je sve nekako nestvarno. Još samo petnaestak minuta ranije

1 Lepoglava – Grad na sjeveru Hrvatske u kojem se nalazi zloglasna kaznionica. Za vrijeme Kraljevine Jugoslavije u njoj su između ostalih robijali komunisti kao što su Josip Broz Tito, Moša Pijade, Rodoljub Čolaković, a za vrijeme komunističke Jugoslavije, u njoj su pak robijali protivnici komunizma poput Dražena Budiše ili Franje Tuđmana, prvog predsjednika samostalne Republike Hrvatske koja je rekla ne komunizmu.

u podrumu Karake je negodovao kad mu je Karlo davao magnuma a sad je već imao iza sebe prvo potezanje obarača u pravcu žive sile. Pitao se kako li je Karlo nanjušio da bi mu moglo zatrebati i zahvalio je Bogu što je popustio nagovaranjima i pošao naoružan u napola stranoj zemlji.

Onih desetak minuta što ga je nosio prije susreta u haustoru, pištolj ga je žuljao i činio se kao teški teret a nakon što mu je pružio nemalu sigurnost u susretu s napadačem, činio mu se kao mali džepni anđeo zaštitnik i brzo je odlučio nositi ga stalno.

Bio je sasvim siguran da je Jovi-Ivici održao dobru lekciju i njega se nije bojao, ali odlučio je biti oprezan. Iako sam nije imao takvih iskustava u Rusiji, kolega iz jedne slične međunarodne institucije se našao fizički ugrožen od domaćih moćnika i obratio se policiji koja mu je umjesto zaštite pružila jednu noć u pritvoru i umjerene batine. Cijenio je da Hrvatska nije bila u takvom stanju, ali dopuštao je mogućnost da sve što krivo napravi bude temeljito i opsežno iskorišteno protiv njega ukoliko oni koji su poslali Jovu-Ivicu imaju dobre veze u policiji i odvjetništvu. Nije bilo teško pogoditi kome je to toga dana zasmetalo njegovo ponašanje. Bilo mu je čudno što je deviznjak onako otvoreno stao braniti praksu financijskih inženjeringa. Unatoč tome što je to bilo protivno njegovoj građanskoj i profesionalnoj etici i po nekoj prirodni stvari prije bi se očekivalo licemjerno snebivanje nad tim tobože neiskorjenjivim fenomenom. *Zašto nije držao jezik za zubima? Je li moguće da je taj čovjek iskreno mislio da u takvim djelatnostima nema ništa loše?*

Kad je nekoliko minuta kasnije stigao do hotela, osjetio je olakšanje misleći kako su problemi iza njega, ali kad se uputio prema liftu, recepcioner je klimnuo glavom prema conciergeu i ovaj napravi nekoliko nezgrapnih ubrzanih koraka prema Martinu. Još napet od maloprijašnjeg napada, Martin se uzrujao kad je postariji i krupniji muškarac krenuo trčati prema njemu ubrzanim korakom pa je malo i ustuknuo. Concierge je spazio Martinov strah i odmah se stao skrušeno ispričavati što ga je prepaao.

- Gospodine Knappe, hoćete li biti ljubazni pa doći do recepcije?

- Ah, svakako. Ne znam što mi je bilo, valjda sam bio okretan u svojim mislima kad ste krenuli prema meni.

Nekoliko sekundi kasnije stajao je pred recepcionerom očekujući je-

dino obavijest da su ga zvali supruga, djeca ili tajnica, ali recepcioner mu je s mnogo takta i okolišanja, kao da mu priopćava da je upravo javljeno da mu je cijela obitelj poginula u saobraćajki, pokušavao nešto objasniti.

- Pa, kako da vam kažem, ne mora to biti ništa, moguće je da je u pitanju neka greška, ali nekada se dogodi da banke izdavatelji ukinu kartice dok su ljudi na putu, pa eto... Vaša Mastercard kartica *ne može se naplatiti* - naglašavao je svaku riječ kao da govori slaboumnom djetetu - javili su nam tako. Stoga je potrebno da sobu platite gotovinom i molio bih vas da mi do tada predate vaš ključ - reče sasvim ozbiljno i pristojno, bez trunke licemjerja, kao da je to najnormalnija stvar na svijetu.

Martin je bio iznenađen takvim pristupom. *Što je s ovom državom? Bankarski profesionalac koji podržava financijsko piratstvo, Ivica koji glumi Jovicu i napada poštene ljude po ulicama, revoked kartice iz vedra neba i recepcioner koji te tretira kao slaboumnog i baš ga briga što vrijeđa odličnu mušteriju.*

- Nešto neće biti u redu s tim - nije se dao Martin - Nikad nisam čuo za takvo nešto. Kreditna kartica je, mladiću, izmišljena da se čovjeku ne bi događale upravo ovakve stvari i sustav... Pa da, uostalom znate li kako je nastala? Nastala je nakon što je čovjek izveo prijatelje na večeru i nije imao novac pri sebi pa se doveo u ovakvu nezgodnu situaciju. Nisu je izmislili bankari, nego ugostitelji i sustav kreditnih kartica je pomno osmišljen da izdrži svu silu grešaka koje mogu počinuti ugostitelji i hotelijeri. Moja kartica je ... - iznimno rijetko mu se događalo da mu ponestane hrvatska riječ i mrzio je kad se u Hrvatskoj morao koristiti njemačkim ili engleskim izrazima, ali sada je njegova hladnokrvnost bila ozbiljno načeta - *eine gültige Kreditkarte.*

- Gospodine - počeo je pomirljivo odgovarati mladić - ja sam potpuno siguran da je s vašom kreditnom karticom apsolutno sve u redu i mi iznimno cijenimo što ste odsjeli kod nas, ali kad biste imali malo razumijevanja... Evo, ja vas i osobno najljepše molim za vaše razumijevanje jer mi jednostavno ne smijemo drugačije postupati.

- Hotel može prihvatiti moju karticu na svoj rizik. Moja banka će to pokriti. Čak i kada ne bi pokrila, do sada sam ovdje ostavio toliko novaca da biste mi mogli i *šenkati* sobu a ne pišljivi tjedan boravka.

Recepcioner je bio vidno iznenađen tim prijedlogom kojeg je Martin iznio u maniri gnjevnog pravednika, ali nije se dao skroz zbuniti nego se

nagnuo naprijed i Martinu počeo ispod glasa.

- Vidite, gospodine Knappe, mi vas svi u hotelu znamo kao odličnog gosta i svi koji vas poznajemo smo sretni što ste kod nas. Vi ste nam jedna od najfinijih mušterija bez obzira što je od vašeg posljednjeg dolaska prošlo malo više. Godinu? Dvije?

- Tri.

- Vrijeme stvarno leti. Kao da je bilo prošle godine. No, vratimo se na stvar. Na žalost, moram vam reći da fin čovjek kao vi ne zna ni mrvicu od onoga što mi, hotelsko osoblje, znamo o ovom svijetu i znamo prepoznati poštenog čovjeka čim mu avion izbaci kotače da će sletjeti, a kamoli kad spava u našoj sobi. Ali, da samo znate koliko često se dogodi da ljudi - stao je naglašavati riječi kao da diktira recept - *upadnu u nešto u čemu se ne snalaze*. U Zagrebu i Hrvatskoj dolaze u situacije kakvih doma, u svojim obiteljima nikada nemaju. Samo kilometar zračne linije iza mene, vidite, gospodine Knappe - potpuno je stišao glas pogledavajući promatra li ga tko od rijetkih gostiju ili osoblja, pa pokazao je palcem preko ramena i zastao zavrtjevši glavom i odustao od nastavka rečenice.

Martin je bio malo razoružan izljevom iskrenosti mladog recepcionera i oslobodio se. Ljutnja ga je ubrzano napustila i postao je stari, profesionalno znatiželjni policijski gospodarski inspektor.

- Možete li mi reći kako znate da se moja kartica, kako ste točno rekli? *Ne može se naplatiti?* Odakle vam taj podatak?

- Meni? Javili su mi iz računovodstva, ali znam i ja kako dođe do toga. Vidite, vaša kartica je izdana u inozemstvu, a kad je to slučaj, onda slip koji predstavlja presliku vaše kartice koju ste nam danas dali faksiramo odmah u regionalni centar koji je u Hrvatskoj zadužen za izdavanje kreditnih kartica iste kuće. Dobili smo odgovor, kad vas nije bilo u hotelu, kako je vaša kartica nevažeća. Eto. To je sve.

- Nevjerojatno - Martin je vrtio glavom. - A tko u Hrvatskoj izdaje Mastercard?

- Pa, Zagrebačka - ispalio recepcioner kao da govori nešto što bi svatko trebao znati i izvadi faksiranu potvrdu kako bi dokumentirao postupke hotela. - Evo, oni su nam poslali dopis kako kartica s tim brojem i vašim imenom nije važeća - reče, predavši Martinu papir. - Vidite, za kartice koje su izdane u Republici Hrvatskoj, svaki mjesec dobijemo aktualnu listu nevažećih a koje od strane korisnika nisu bile vraćene banci ili kreditnoj in-

stituciji. Za inozemne moramo faksirati slip. Znete, više puta se dogodilo da smo provukli karticu a kad je došlo vrijeme naplate ispostavilo se da ona nije bila važeća. Zato moramo raditi na ovaj način.

- Vidim, vidim - progunđa nevoljko Martin proučavajući papir na kojem je samo stajao broj s kojeg je poslan faks s kratkom naznakom kako dotična kartica izdana na njegovo ime nije važeća. - Znam da u Hrvatskoj još nije uvedena elektronska naplata preko kartica, još uvijek se, kako se ono popularno veli „peglaju ručno“.

- Tako je, to smo mi napravili i s vašom kad ste stigli s obzirom da je to uobičajena procedura kako bi se osigurali u slučaju neplaćanja i onda smo poslali slip faksom. Ovo što vidite je sve što smo dobili kao odgovor.

Martin je preletio preko papira pa ga vratio recepcioneru i u glavi pokušao složiti konstrukciju koja je mogla dovesti do toga čuda pa tiho uskliknuo:

- Dakle, niti zaglavlja, niti datuma, potpisa, pa niti imena odgovorne osobe, file numbera, baš ničega tu nema. Ne vidi se ništa a da ne govorimo o tome da se faksom može provući svaka krivotvorina.

- Stvarno, nije mi uopće upalo u oko - složi se i ovaj obrativši konačno pažnju na to da je papir bio uglavnom prazan. - Vidi se samo broj s kojeg je poslano, ali nema nikakvih drugih podataka. Evo, ne mogu vam pokazati kako to inače izgleda jer su na tim dopisima povjerljive informacije o gostima i njihovim iznosima, ali mogu vam ja reći da dopis inače ne bude ni sličan ovome. Imaju neki stari fotokopirani zamuljani obrazac na engleskom s rukom dopisanim tekstom na hrvatskom, mislim, ako mogu primijetiti, koma koliko je bijedan. Mi nikad ne bi tako nešto izdali našim klijentima. Vidite, kad bi se svi ljudi...

- Vjerujem da ste vi hotelijeri sjajni, pogotovo u ovom hotelu, - Martin je intervenirao i prekinuo brbljavog recepcionera ponosnog na svoj posao - ali otvarač je u konzervi.

- Kako? Molim? - recepcioneru nije bilo jasno što se događa i zašto se Martin smijulji.

- Izvinjavam se - nastavio je Martin vedro - ali to vam je ona situacija kad imate konzervu i ne možete je otvoriti jer nemate otvarač. Zapravo, imate otvarač, ali on se nalazi u konzervi.

- Ah, jasno mi je - recepcioner se nasmiješi, vidno opuštenije nakon što je shvatio što Martin želi reći. - Želite reći da u vašoj sobi imate goto-

vinu, ali ne možete do nje jer vas mi ne puštamo?

Martin se umjesto odgovora samo smješкао i klimao potvrdno glavom a recepcioner je već skočio i u tri koraka osobno pozvao lift i otvarao vrata.

Pet minuta kasnije Martin je na pult odložio poveći svežanj njemačkih maraka u apoenima od pedeset. Inače je na službena putovanja uvijek nosio dolare jer je takav bio običaj i matične banke i svjetskih putnika, ali kao poluhrvat dobro je znao da u Hrvatskoj dolar igra samo u rijetkim krugovima. Znao je i da se novčanica od sto maraka zapravo smatra jedinim svjetskim sredstvom plaćanja i da se ona dijeli na stotinu maraka na način na koji su svi Amerikanci mislili da je dolar osnovno sredstvo plaćanja u cijelom svijetu i da se on dijeli na stotinu centi. Sve drugo je Hrvatima, kao i Amerikancima, bilo tek nešto što se može koristiti u ograničenom broju slučajeva i u ovisnosti od dobre volje obiju strana u novčanoj transakciji. Nikad se ne bi iznenadili kad bi im ta druga valuta, *nebenwährung*, bila odbijena. U svojoj lokalnoj filijali je tražio da izvrše konverziju u stranu valutu i da mu s tekućeg računa isplate njemačke marke umjesto belgijskih franaka, i to u apoenima od 100 maraka, ali jednostavno nisu imali više nego jedan bunt njemačkih maraka u pedeseticama u cijeloj poslovnici i tako je nosio sasvim lijepi svežanj čvrste valute u pogrešnim apoenima.

Dok je čekao zabavljen svojim mislima, njegov inspektorski crv je ponovno počeo vrtjeti po mozgu i on upita:

- Ispričavam se, mogu li zamoliti da razgovaram s upravnikom?

- Trenutno je domaćica službujuća. Kreditne kartice i naplata baš i nisu njezino područje, ali vikendom je ona u hotelu preko noći. Ili njezina pomoćnica. U svakom slučaju, možemo je pitati može li ona intervenirati.

Mogu si misliti zašto vikendom baš domaćica dežura u hotelu, pomislio je i malo je zastao, ali je ipak inzistirao.

- Svejedno, možete li je pitati bi li me primila? Naime, i vi, odnosno vaš hotel kao mušterija, *kunde*, korisnik usluga *credit card agreementa imate* obaveze utvrditi je li ono što su vam faksirali stvarno dokument ili ste neopravdano zakinuli mušteriju, vašeg gosta. Shvaćate li me?

- O, jasno mi je. Gotovo svo osoblje kod nas ima fakultet, neki i po dva - nasmijao se. - Ja sam diplomirao ekonomiju, financije. Kolege smo.

- Nismo skroz. Ja sam zapravo prvo policajac, pa tek onda bankar.

Recepcioner je zastao na trenutak razmišljajući o nečemu, zatim primio slušalicu i posegnuo za tipkama telefona. Otipkao je dva broja, a zatim zastao, pogledao još jednom Knappea, pa nešto što je bilo skriveno ispod pulta, slobodnom rukom pokazao conciergeu da dođe i otipkao treću, zadnju znamenku broju pa nakon nekoliko sekundi rekao u slušalicu:

- Recepcija je, gospodin bi se posavjetovao s vama u vezi onog dopisa od *carda* ... da, da. Evo, sad ćemo ga dovesti.

Spusti slušalicu i conciergea uputi da Martina povede u ured službujućeg. Concierge prođe u recepcijski prostor otvorivši pult pri njegovom kraju a Martin primijeti da je to prvi puta da vidi da postoji i taj prolaz. Concierge otvori vrata na kojima je stajala pločica od tankog ovalnog mramora s nekim francuskim kaligrafskim natpisom, uđe prvi i stane u stranu rukom pokazujući Martinu da ga slijedi unutra. Našli su se u hodniku koji je bio pomno uređen, ali nasuprot predivnom predvorju jednog od najukusnije uređenih hotela Europe izgledalo je kao da su došli u garažu ili staju unatoč debelom šarenom tepihu i art deco ukrasima na zidovima i stropu. Concierge je napravio samo još jedan korak i na Martinovo čuđenje otvorio prva vrata na kojima je stajala pločica slična onoj prvoj. S obzirom da je ured bio tik iza vrata koja su vodila do recepcije, ni deset metara od mjesta na kojem je Martin stajao, pratnja do ureda činila se potpuno suvišnom. *Nikad se neću naviknuti na ova hotelska pretjerivanja*, pomislio je Martin uz jedva primjetni uzdah a concierge mu rukom da znak da uđe i zatvorio vrata za njim.

U polumračnoj sobi u antiknom stilu nasuprot vratima sjedila je za kompjuterskim terminalom žena u kostimu i s bogatom svilenom maramom oko vrata. Sve je odisalo profinjenim, starinskim luksuzom, gotovo aristokratski. *Milano*, pomislio je Knappe, *ovako nešto imaju samo Milano i Zagreb. Samo u ta dva grada možeš vidjeti ovako zgodnu ženu za radnim stolom i terminalom.*

- Dobra večer, gospodine *Kanape!* - vedro ga je pozdravila a Martin joj odvratio širokim smiješkom. Pet godina ranije bila je još mlada recepcionerka i pogrešno mu je ukucala ime u terminal pa tako napravila zabunu koja je završila potpuno bezazleno. Ponavljanjem njegovog iskrivljenog imena dala mu je do znanja da se dobro sjeća tog događaja a osmjehom i da joj je iskreno drago što ga vidi.

Nakon nekoliko kurtoaznih fraza o dobrodošlici i propitivanja o putu i o obitelji, kao da se željela prisjetiti ili provjeriti je li još oženjen, ona pređe na situaciju zbog koje je došao.

- Stvarno, i ja ovo sad prvi put vidim - vrtjela je glavom. - Vidjela sam u nekoliko navrata takve faksirane dokumente, no oni su uvijek sadržavali barem neke podatke o pošiljatelju, potpisniku, službeniku, ne znam što sve ne. A ovo je ... pa, prazno je.

- Siguran sam da je posrijedi neki početnik koji se nije snašao i faksirao je fundamentalno ispravan, ali neformalan dokument, ako me shvaćate.

- Meni to djeluje malo neobično, ali ne znam što bih mogla učiniti. Imate li neku drugu kreditnu karticu možda?

- O, ma nema potrebe, već sam položio dovoljno gotovine kao depozit. Ne bih volio da netko od vas... Da netko ne bi imao problema s višim menadžmentom.

- Joj, pa niste trebali, sigurna sam da smo mogli naći neko rješenje. Hoćete li moći pravdati račun u vašoj firmi ukoliko nije plaćen njezinom karticom? Vi ste ono u Eubanci?

- U EBRD-u, da.

- Nema potrebe da provjeravam, ali ja bih tako željela pomoći - rekla je glasom od svih pet zvjezdica. Martinu je bilo pomalo nelagodno u polumraku hotelskog ureda s ljepoticom koja je s visoka mogla gledati i Claudiu Schiffer i počinjala ga maziti glasom. - Mislim da ću morati nazvati dežurnu službu za kartice - zaključila je. Nekoliko trenutaka kasnije birala je brojeve a pola minute kasnije na liniji je imala dežurnog djelatnika u Zagrebačkoj. Nakon uvodnog razgovora i pojašnjena situacije, odloži slušalicu na stranu pa se obrati Martinu.

- Kartica je nevažeća zato što je danas bilo prijavljeno da je izgubljena. Gospodin veli kako ne može sad ni on reći tko je poslao faks nama u hotel s obaviješću da je kartica nevažeća s obzirom da nema potpisnika na papiru, ali veli da mu nije poznat ni taj broj koji se nalazi na faksu, ali će se potruditi da sazna. Međutim, unatoč tome što taj papir izgleda bez veze, podatak je točan. Odnosno točno je da je kod njih u bazi podataka kartica evidentirana kao izgubljena.

- Izgubljena - Martin se iznenadio očekujući neku maštovitiju izliku za opoziv kartice a onda je teatralno i uz slavadobitan smiješak baci na

stol - Ako je ovo izgubljeno, Zagreb je *Atlantis*.

Suočivši se s njenim začuđenim pogledom, brzo je shvatio da nešto nije u redu.

- Ah, da. Onaj izgubljeni kontinent, znate, stara Grčka...

- Atlantida, znam! - dosjetila se domaćica.

- E, da - nastavi on vraćajući karticu u novčanik - a možete li mi doznati kada je bilo prijavljeno da je izgubljena?

Domaćica prosljedi pitanje, pa nakon toga prenese odgovor.

- Danas oko sedam sati. Slip je bio također faksiran oko sedam sati i tad je kartica već bila blokirana odnosno nevažeća. To se moralo dogoditi u vrlo kratkom roku, ako ne i istovremeno.

- Uostalom, pa nije to tako ni važno - nasmiješi se Knappe. Sad mu je takav jadan potez s lažiranjem dojave da je kartica izgubljena izgledao pomalo smiješan, ali to je zadržao za sebe i nastavio.

- Pitajte, molio bih vas, gospodina da li se može ponovo aktivirati s obzirom da ste vi svjedok kako kartica nije izgubljena?

Domaćica je nastavila razgovor još nekoliko trenutaka i na kraju se zahvalila i prekinula vezu.

- Odmah će javiti u Belgiju vašoj matičnoj banci da *opozovu opoziv*. Da, tako je rekao. Zvučalo je kao da zna o čemu govori. Navodno je potrebno samo javiti da je došlo do greške. Mislim kako to ne bi trebao biti problem, makar je sad vikend, ali sigurna sam da i u Belgiji imaju dežurnog djelatnika. Najkasnije u ponedjeljak bi sve trebalo biti sređeno.

- Najljepše vam se zahvaljujem - uzvratiti Martin.

- Nego, ne bih sad da se miješam – nastavi domaćica zavjerenički i veselo - ali ovo mi je sumnjivo skroz-na-skroz. Netko je prijavio da je kartica sa vašim brojem i imenom izgubljena. Kad sam ja javljala da sam izgubila svoju karticu, ispitali su me štošta prije nego su je otkazali. Morala sam im reći i adresu i broj telefona, JMBG i svašta nešto. Tko ju je mogao otkazati umjesto vas?

- Zapravo, u tome ima jedan maleni trik, bolje reći paradoks. Ako sami nazovete i tražite da otkazu vašu karticu jer ste je izgubili, tražiti će vas osobne podatke, kilažu i broj dlaka vašeg psa kako bi provjerili jeste li to vi, ali ukoliko ja nazovem s bilo kojeg telefona i kažem im da je u mom dućanu, kojeg vjerojatno i nemam, netko pokušao platiti kreditnom karticom i pobjegao kad sam tražio ličnu kartu, dovoljno je da im kažem

da je kartica kod mene a ne kod pravog imatelja, i oni će je radi sumnje da je možda ukradena odmah proglasiti nevažećom i možda pokušati kontaktirati vas, vlasnicu, kako bi provjerili. Ako ste na putu, vikend je i supruga vam nema doma, nitko neće doći do vas i provjeriti.

- Mislim da nije bilo tako - uzvratila ona nakon kraćeg razmišljanja.

- Da? - Martin je bio iznenađen njezinim zanimanjem za slučaj.

- To nam ne objašnjava kako je došlo do neobičnog faksa. Uostalom, da bi netko znao broj vaše kartice, trebao je ili je imati u rukama ili nekako drugačije znati njezin broj. Jeste li što plaćali karticom, osim hotela?

- Hm - zastao je razmišljajući. Znao je da je odgovor negativan ali je i radi sebe htio provjeriti još jednom. U mislima je prošao cijeli svoj dan, pogotovo nakon slijetanja u Hrvatsku i bio je siguran da ju je izvadio samo na recepciji. Sve drugo vrijeme je bila u novčaniku a novčanik uz njega. Otkazati ju je mogao samo netko iz ranije prošlosti ili iz kartičarske kuće.

Sjedili su u tišini dok Martin nije smislio prikladnu laž i plasirao je kako bi skrio da već zna što se dogodilo.

- Bio sam u šopingu i apsolutno nemam više pojma na koliko mjesta sam izvadio karticu i samo nebo zna tko je faksirao moj slip na krivi broj telefona.

- Stvari ste već odnijeli u sobu?

- Koje?

- Pa, te koje ste pokupovali u šopingu - odgovori mu ona sa slavodobitnim i vragolastim smiješkom.

- Ah, - nasmiješio se Martin - sve je u džepu. Godišnjica braka, sitnice za gospođu. Zlato je ovdje daleko povoljnije.

- Jeftinije?

- Da, jeftinije je prava riječ - opet se nasmiješio uzvraćajući njezinu igru. Činilo mu se da ga je pročitala, ali da joj ni malo ne smeta što joj laže.

- Da, subotom su svi zlatari otvoreni, u cijelom gradu subotom poslijepodne radi ukupno nula zlatarskih radnji - već ga je otvoreno provocirala, ali nije mu smetalo. Namignuo joj je i kao stranka koja ima pravo na svoje tajne, ustao se i krenuo prema izlazu a ona je nastavila:

- Ako mi dozvolite, ja ću obavijestiti policiju o ovom slučaju. Ne trebate se ništa brinuti, ako će vas trebati u vezi kakvog iskaza, znam gdje vas mogu naći. Pretpostavljam da ne namjeravate otići još narednih par dana.

- Za sada ne. Nemojte im ništa javljati. To bi mi bila nepotrebna

gnjavaža - odgovori Martin na posljednju provokaciju - To je sigurno neka bezazlena omaška. Uvijek se povodim za poslovicom nikad ne treba pripisati zloj namjeri nešto što se može objasniti ljudskom glupošću.

- O, pa ta vam je poslovice odlična! - iskreno se oduševila.

- Ima ona i nastavak, a ima i svoju povijest. Posebna je.

- Koji, koju? Sve mi recite!

- Koliko je sati?

- Nije niti ponoć. Bar još radi. Kuća časti a vi držite predavanje o poslovicama - rekla je ustajući se i popravljajući sako.

- Nije li domaćica jedne ovakve ustanove u stanju narediti da se bilo koji dio hotela otvori za goste?

- Štoviše, ne samo narediti da otvore, nego i poslužiti. Mi smo hotel A kategorije.

Minutu kasnije, dok su ruku pod ruku koračali prema baru, pitao ju je:

- A što zapravo znači ta vaša A kategorija?

- Na zapadu bi to bilo nešto između četiri i pet zvjezdica, ali što se vas tiče, mi smo hotel sa *sedam* zvjezdica.

- Sedam? Kako to mislite?

- Hotele s pet zvjezdica dobro poznajete, vjerujem.

- Pa, da - skromno i malo stidljivo će Martin. Uvijek je tražio takve hotele ako ih je ikako mogao dobiti. Pravila banke su nekada zahtijevala skromnija noćenja u inozemstvu, ali on je bio posebno zaslužan djelatnik koji je štedio na svemu drugome pa su mu u tome izlazili u susret i dobivao je hotele s pet zvjezdica ako ih je bilo na njegovom odredištu.

- E, hotel sa šest zvjezdica, kakvih ima svega nekoliko u cijelom svijetu, ima sve što i hotel s pet zvjezdica, ali obvezuje se svojem gostu ispuniti baš bilo koju želju.

- Da, to sam čuo, ne i isprobao - Martin je bivao sve zbunjeniji, ali je zainteresirano slušao.

- E, hotel sa *sedam* zvjezdica - svečano je naglašavala svaku riječ kao da polaže prisegu - čini sve što i onaj sa šest zvjezdica, samo što to čini *besplatno*.

Martin je osjetio kako mu je snažno neugodno a ona je stala čistiti prhut s njegove odjeće. Prije nego se snašao, uzela ga je za podlakticu i blago povukla uz pitanje:

- Piju li inspektori alkohol kad nisu na dužnosti?

* * *

Kad se sljedećeg jutra Martin probudio, ustao je s muklom boli u trbuhu. Onaj Ivan-Jovica stvarno ga je dobro potkačio prethodne večeri. Pogledao se u veliko masivno ogledalo i vidio da ispod desnih rebara ima modricu veličine maramice. Prethodna večer je bila zanimljiva pa dugo nije mogao zaspati. Sjedio je na krevetu i razmišljao koliko li je moglo biti teško to tržište financijskih inženjeringa ako su samo nekoliko sati nakon što im je dao do znanja kojim je poslom došao u Hrvatsku već poslali nekoga da ga fizički napadne. Dobra stvar je bila da je imao posla s neprofesionalnim, brbljavim sitnim delikventom koji nije pokazivao znakove uistinu opasnog iskusnog kriminalca koji šuti i radi. Želio je da tako i ostane.

Čudio se izostanku straha. Pripisivao je tu hrabrost kombinaciji iskustva, godina, kao i oružju koje mu je Karlo doslovno uvalio. Uvjerao ga je da to mora imati sa sobom i nije odustajao. Dečko je bio uistinu spretni i očigledno je imao dobre veze jer uz pištolj mu je predao i važeću dozvolu za nošenje oružja i izjavu o legalizaciji trofejnog oružja. Iako je hrvatskim vladao gotovo jednako kao i njemačkim, nije mu bilo jasno baš sve što je dobio u papirima od pištolja. Reklo bi se da je pištolj bio ratni plijen nekog gardiste i da ga je ovaj prijavio svojoj ratnoj jedinici, pa ratna jedinica dopustila da se njime koristi, pa je on trofejno oružje bez uporabne vrijednosti poklonio nekom Martinu Knappeu koji ga je popravio kod ovlaštenog oružara na temelju prethodne suglasnosti i dozvole za nošenje. Bilo je tamo još i liječničko uvjerenje na njegovo ime. Tamo je bilo svega, samo ne istine.

Pa da, pomislio je, ako jedan malo veći klipani koji šverca rabljene uniće može iz zabave nabaviti oružje i legalizirati ga za osobu koja zapravo i nije državljanin, samo nebo zna što sve može napraviti nekakva bezdušna bagra. Ako je oružje toliko jeftino da si ga on može priuštiti da mi ga pokloni tek tako, onda ovaj grad ima više oružja nego čitav NATO, a pri tome policija ništa ne radi. Ako me netko želi roknuti, neće mu predstavljati izazov,

niti problem, naći nekog ratnog veterana.

Sjedio je razmišljajući što dalje. Bilo je jasno iz kojeg pravca su mu poslali udarac u trbuh, iako do tada nije učinio baš ništa nego se tek interesirao kod nekog drugorazrednog direktora velike državne banke za jednu kvazi-financijsku djelatnost. Ako je već i to pokrenulo kotačiće nemira i nerveze, stanje bi moglo biti dvostruko zabrinjavajuće jer su se toliko razmahali da su u stanju odmah, bahato i drsko, povući poteze unatoč tome što je bilo posve jasno da je samo jedna osoba u Zagrebu, ne računajući Karla, znala koja je tema Martinove inspekcije u Hrvatskoj. Nisu se potrudili zamaskirati motive napada. Drugi razlog za zabrinjavanje je bio taj što je akcija istraživanja tek na svojem samom početku. Postavljalo se pitanje što bi se moglo dogoditi dođe li Martin do kakvih čvrstih dokaza da je riječ o prijeviri velikih razmjera. Ukoliko je posljedica kratkog i nevažnog sastanka bila upozorenje udarcem u trbuh u mraku nekog haustora, onda bi posljedica raskrinkavanja mogla biti metak u glavu, zalijevanje betonom, eksplozija automobila, gaženje na cesti, plivanje s ciglom zavezanom oko noge, tko zna što sve ne...

A što si drugo mogao očekivati. Lijepo ti je Karlo rekao da u gradu ima najmanje petsto ljudi koji su u posljednjih dvije-tri godine otkrili talent za ubijanje i žele svoj prirodni talent pretočiti u unosan hobi. Neće svi završiti u Legiji stranaca, neki će nastaviti raditi u kućnoj radinosti znajući da ih nikada nitko u moru sličnih neće naći. A ako ih se i nađe, država je toliko spora da mogu mirno doživjeti mirovinu. Martine, pametnije bi ti bilo da se pobrineš da živ završiš ovaj posao.

Uzeo je telefon pa okrenuo broj recepcije.

- Da, Martin Knappe na aparatu. Možete li me spojiti s američkom ambasadom - reče. Nastala je kratka tišina koju je prekinuo par trenutaka kasnije. - Vidim, vidim, da stvarno, danas je nedjelja. Ali možemo to odigrati i drugačije. Ambasada je tu nedaleko od nas. Možete poslati jednog dečka gore sa porukom. Nek' ju preda dežurnom na porti, oni su uvijek tamo ispred njihove zgrade. Poruka neka bude za Donalda Peckinpacha; P E C K I N P A C H, da, Donald je obično, s naznakom za uzvratanje poziva meni ovdje u hotelu - nastala je ponovo kratka tišina, vjerojatno je recepcioner zapisivao poruku. - U redu, hvala vam - zahvali Martin pa spusti slušalicu.

- Jebena nedjelja - promrmlja kratko. S obzirom da nije imao ništa

pametnijeg, ode pod tuš. Otišao je u kupaonicu i ostavio vrata otvorena kako bi čuo zvonjavu telefona. Bio je siguran da će je čuti svakog trena. Nazvat će Donald. Moraju mu javiti čim ga netko treba. Ne zna svatko za njega a čim čuje tko ga treba znat će da je posrijedi nešto ozbiljno.

Tako je i bilo. Pola sata kasnije, zazvonio je telefon.

Nakon što se morao probiti razgovarajući engleski s nekom telefoništicom koja nije znala ni hrvatski ni njemački i objasniti joj da je hitno i da inače ne bi slao poruke nedjeljom, odlučila se probati spojiti ga na telefon u njegovom privatnom stanu. Trenutak kasnije linija se naoko prekine, a Knappe je u slušalici čuo samo tiho zujanje. Minutu kasnije, javi se duboki glas Amerikanca.

- Donald Peckinpach.

- Zdravo Donalde. Martin na telefonu - inspektor nastavi na hrvatskom. I njegov američki prijatelj govorio je tim jezikom budući da je već godinama šef sigurnosne službe Američkog veleposlanstva u Zagrebu, bivšeg konzulata u bivšoj Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji.

- Martine, stara zmijo! Pa kamo si se ukopao? - izdere se ovaj snažnim tekstaškim naglaskom u slušalicu toliko da je Martinu preporao uho.

- Od tebe me, prijatelju moj, ne dijeli ni kilometar.

- Zar si u Zagvebu? Kilometav? Esplanade.

- Bingo.

- A mogu se kladiti da od mene tvažiš neku uslugu. Ili se možda vavam?

- Čuj, malo mi je neugodno, ali nažalost ne varaš se.

- Ma ne bi ti mene u dvugom slučaju ni zvao! - pokušao je Donald Peckinpach glumiti uvrijeđeni glas, makar se u njegovu tonu mogao osjetiti smiješak. - Kdje kod si me našao, Moskau, Paris, London ili Tripoli, uvijek si nešto htio.

- Obećavam, ovaj put ću ti se odužiti za sve.

- No, dobvo, vidjet ću i to obećanje. A sad pucaj. O čemu se vadi?

- Trebam podatke o tipu imenom Ivan Debeljak - prijeđe Martin na stvar uzevši sa stola napadačevu osobnu iskaznicu. - Adresa mu je u Dankovečkoj ulici broj sedam. Tako barem stoji na ličnoj. Mislim da je prava.

- Dankofečka bvoj sedam - ponovi ovaj sa svojim iskrivljenim naglaskom, najvjerojatnije zapisujući adresu koju mu je izdiktirao inspektor

Knappe. - Baš si si našao pvijatelja u svcu sive ekonomije.

- U srcu čega?

- Šfvcera, pvpvodafača, kvijumčava. Tamo u Dub-vafi ti toga ima koliko ti bog hoše. Ako se ne vavam, Dankofečka je u Dub-vafi.

- Pa ne mora sad on s time biti povezan. Ne mora biti tako jednostavno. Moguće da je poslan od strane jednog od direktora Zagrebačke banke. Jučer sam s njime obavio jedan vrlo delikatan razgovor. Sumnjam da mu se svidio.

- S bankavom, kažeš? A u što si se *really* ovaj put upetljao?

- E, prijatelju moj, to ti ni ja sam ne znam. Na prvi pogled, zadatak je izgledao sasvim jednostavan. Formulirao se samo na nekoliko razgovora. Kako je započelo, na tim razgovorima sigurno neće ostati.

- O šemu se vadi? - Amerikanac je uporno tražio konkretnu informaciju, a Martin se čitavo vrijeme nećkao objasniti o čemu se zapravo radi. Na kraju odluči da to na neko vrijeme odgodi.

- Nabavi mi najprije par podataka o toj gromadi čije sam ti ime dao - reče Knappe smireno. - Kasnije ću ti onda sve detaljno objasniti. Mislim kako će mi tvoja pomoć neko vrijeme i dalje biti potrebna.

- To uopće nije nikakav pvoblem.

- Odlično. Javit ću ti se onda danas poslijepodne. Daj mi broj gdje da te zovem?

- Nećeš! - kratko odbrusi Donald bez ikakva objašnjenja.

- Što, ja...

- Dok god se sa mnom ne sastaneš, nećeš dobiti nikakvih podataka. Jel jasno?

- No dobro - nevoljko se složi Martin, ali ne zbog toga što je namjeravao odbiti prijatelja već zbog toga što mu je današnji dan bio prekratak za nove sastanke i dogovore. Ipak, morao je prihvatiti. Odbijanje bi bilo potpuno neumjesno.

- Odlično. Vidimo se onda u pet popodne, recimo u nepoderu.

- U neboderu? Bojim se da ne...

- Nema stvaha - ponovno ga prekine Amerikanac - Odeš na Tvk Vepublike, Jelašiušev, no, gledaš malo oko sebe i ideš u najvešu zgradu. Onda u snack bav, a iz tog snack bava lift ti vodi pvema vestovantu na vhu. Dogovovili smo se.

- Pretežak si mi ti partner za pregovore - primijeti Martin.

- Slažem se. Ukoliko smo onda i to svedili, veme je da se bacim na posao koji si mi uvalio.

- U redu. Zdravo Donalde, i hvala.

- Stani, daj još i matišni od tvog pvijatelja, da budemo sigurni o kome se vadi.

- Mislim da ne znam gdje...

- Piše ti JMBG na iskaznici i ima puno ... *numbers*.

Nakon što mu je Martin izdiktirao 13 brojeva, razgovor je završio i on spusti slušalicu te se zavalio na fotelju postavljenu kraj okruglog staklenog stola. Dan mu je započeo telefoniranjem a nastavit će se sa sastančenjem.

Instinktivno, na prvom mu je mjestu bilo saznati nešto više o tim ljudima koji se bave finansijskim inženjeringom u nadi da će preko njihovih identiteta proniknuti o čemu se točno radi i kuda to vodi. U tom je trenutku bio potpuno siguran da je sve to bilo nemoralno, ilegalno i opasno, ali ispadne li na kraju kako je bio u potpunoj zabludi i kako se ništa značajno iza čitave te stvari ne krije, napraviti će budalu od sebe i od svojeg šefa. S druge strane, predsjednik banke poslao ga je da malo pronjuška. Kad god bi naslutio da je negdje bilo nečega za pronjuškati, uvijek se pokazalo sasvim ispravnim. Prvo pitanje je bilo kamo odlazi prikupljeni novac. Deviznjak je otvoreno rekao da nema podataka o stvarnim ulaganjima. Što onda rade s njim? Bilo mu je jasno da velika većina novca ostaje ulagačima, ali što je s ostatkom? Koliki je uopće taj ostatak? Tko su vlasnici, nalagodavci i s kime su povezani? Štiti li ih možda netko?

* * *

- Dobar dan gospodine Knappe - uljudno će muškarac u smeđem prugastom odijelu, zaustavivši se pored stola za kojim je sjedio inspektor.

- Gospodin Skender, ukoliko se ne varam? - upita Martin Knappe ustavši iz svoje stolice pokazavši svojem gostu da zauzme mjesto, nadajući se da je to baš taj kojeg je očekivao. Inače mu se ne bi obratio u jedan sat poslijepodne i to baš u restoranu njegova hotela i baš ne bi imao za nijansu tamniju boju kože koja je bila karakteristična za većinu stanovnika

bivšeg juga Jugoslavije. Osim toga, Karlo ga nije zvao kako bi odgodio jučer ponuđeni termin, što je značilo da on i dalje stoji.

- Ne, ne varate se nimalo - uzvratila on pa skinela svoj sako.

- Točni ste - nasmije se ovaj pogledavši na sat. - A točnost se u mojem pozivu vrlo cijeni!

- Cijeni vam se ona svugdje.

- Što ćete naručiti? - upita ga polunijemac listajući preko jelovnika ne mogavši se odlučiti između samoborskog i zagrebačkog odreska.

- Najrađe ništa - uzdahne Skender - Nešto sam kratak s vremenom.

- Ali gospodine Skender - pogleda ga Knappe preko ruba jelovnika. - Moram vam se bar nekako odužiti za vaše dragocjeno vrijeme.

- U redu - nasmije se ovaj. - Mislim da toliko dugo mogu ostati, ali kad smo već kod vremena, zamolio bih vas da odmah započnete s temom našeg razgovora. Što je se prije riješili, prije...prije ćemo je se riješiti - navodno bez veze ne mogavši se dosjetiti logičnog nastavka rečenice.

- Može - složi se glavni inspektor Europske banke za obnovu i razvoj predavši jelovnik svojem gostu.

- Recite mi najprije, koliko vam je Karlo ispričao o stvari koja mene interesira?

- Pa, nije bog zna što - namrštila se ovaj. - Spomenuo mi je samo kako zna nekog glavešinu iz Bruxellesa koji bi sa mnom volio porazgovarati o poslovanju financijskih inženjeringa.

- Tako je - potvrdila ovaj. - Ja sam glavni inspektor Europske banke za obnovu i razvoj i moje polje djelovanja je istraživanje tržišta bivših socijalističkih zemalja. Naravno, poznato vam je da su sva ta tržišta prilično labava i kako su mojoj banci potrebne najveće mjere predostrožnosti prije no što nekoj od tih zemalja odobri kredit. Takav je slučaj i današnje Hrvatske. To da je u ratu ne trebam vam spominjati, znadete i bolje od mene, međutim, moju instituciju ne brine toliko rat koliko je brine prikupljanje novca na sasvim nerentabilan način. Naime, Hrvatska je zatražila kredite za obnovu industrije na ratom porušenim područjima koja su vraćena pod kontrolu hrvatskih vlasti, međutim, banke i financijski inženjerinzi u posljednjih su par mjeseci sakupili toliko novca tako da ti krediti praktički uopće nisu potrebni. Ti novci bi se mogli ulagati u industriju, no oni se ne ulažu nikamo. Ukoliko oni nestanu iz zemlje, ona će se naći u prilično lošoj situaciji. A ja mislim kako bi to po moju banku bilo jako neugodno.

- Hm, shvaćam - progunda Skender odloživši jelovnik. - I ja sam tu da vam kažem par stvari, dakle?

- Točno.

- Gospodo, čime vas možemo ponuditi? Danas bih vam preporučio... - prekine ih konobar pojavivši se niotkud. Prije nego je počeo nabrajati prepeličja jetra u soteima od pirjanih galapagoskih tikvica ili slična jela koja su ljudima izvan takvih hotela nepoznata i nejestiva, Martin ga prekine:

- Ja ću Zagrebački odrezak, naravno, sa svim prilozima.

- Također - reče Skender ne premišljajući se nimalo. Baš mu je bilo svejedno što će jesti. - I jedno ožujsko pivo.

- Nadam se da nisu promijenili kuhare - reče Martin. Hrana je u Esplanadeu za njega bila više no odlična. Nigdje u Europi se nije mogao tako najesti kao u Zagrebu. Možda i zbog toga što je od svoje majke bio naučen na balkansku hranu, ali i dobrim dijelom zbog ekstenzivnog stočarstva koje je još uvijek davalo prirodnu teletinu jedinstvenog okusa.

- Mene to baš najmanje brine. Još nikad ovdje nisam jeo a moram i priznati, da me vi niste pozvali, sumnjam da bih ikada i jeo - nasmiješi se kratko. - Nemam vam ja vremena za takove profinjenosti.

- To vam vjerujem.

- Da, nego, gdje nas je ono konobar prekinuo? - pokuša se muškarac albanskog prezimena i južnoslavenskog imena prisjetiti o čemu je s inspektorom započeo.

- Stali smo kod novca - reče ovaj. - Točnije, što bi se desilo da novci prikupljeni preko financijskih inženjeringa nestanu iz zemlje?

- A slušajte, što bi se desilo? - ponovi Skender na trenutak se zamislivši, iako je znao odgovor. U povijesti Jugoslavije, a time i Hrvatske, ne bi to bio prvi sličan slučaj. - Desilo bi se sranje. Rulja bi poludjela, došlo bi do nemira, time naravno i političkih... Sranja, no. Ne može se s narodom samo tako poigravati, pogotovo ne s ovim. Po čitavoj zemlji imamo stotine, ako ne i tisuće ratnih fanatika koji su svašta spremni učiniti a kad bi dobili dobru ponudu, sumnjam da bi dva puta razmislili prije nego bi krenuli rušiti vladu koja je dopustila da ispadnu budale. A sad, ima tu jedan detalj. Pazite ovo, inspektore.

- Sav sam uho.

- Imamo jedan poseban sloj ratnika koji su otišli u rat zato da bi se

dokopali bijele tehnike i oružja za preprodaju.

- Dobro, naravno da ima takvih.

- E, sad, zamislite kako ste došli iz rata kao ratni profiter. Lova je došla niotkud. To su gadovi koji nisu baš puno pucali a ako su i pucali, pucali su u srne. Došli do neke jadne love na lak način i uvjereni su da će tako uvijek biti.

- Pratim, samo vi dajte. Sve štima.

- I sad, inspektore, što mislite što će taj prvo pomisliti kad čuje da netko daje tolike kamate?

- Pretpostavljam da će biti gladni za još.

- Polakomit će se, kažu Hrvati. Veće oči od želuca. E, to su vam možda prvi koji su otišli dati novce u financijski inženjering.

- Shvaćam na što pucate.

- Ne, nismo još došli do kraja.

- O, dobro. Izvinjavam se. Nastavite, molim.

- Oni dobiju prve kamate. Oprezni su, ali i pohlepni. Nakon što nekoliko puta dobiju kamate, ohrabre se i ulože sve što imaju. Troše novce. Svi vide da imaju novaca a oni koji imaju novce smatraju se dovoljno dobrim da im posudite još novaca i oni počinju posuđivati. Prvo od žene i roditelja a onda i od prijatelja, suboraca i drugih. Posude sve što mogu i sve ulažu u inženjering. Ludi su od pohlepe i računaju kako će kamatom na kamatu zaraditi milijune i milijune.

- Shvaćam - odgovori Martin zapravo se pitajući odakle ovaj toliko zna.

- Sad dolazimo do onog dijela koji vi znate i bolje od mene.

- Mislite?

- Trebali biste. Ovo dalje je posao za vas s puno završenih škola.

- Slušam.

- Kad će cijela ta stvar puknuti?

- Kad ne bude više novaca.

- E, tako je! Kad pokupe gotovo sve novce koji su raspoloživi, oni ostaju bez svježe love kojom isplaćuju kamate i javljaju se prve sumnje u njihovu sposobnost da vrate ljudima pare.

- Da, naravno.

- A koji je ključni moment u tome, gospodine inspektore?

- Pa, koliko ja shvaćam matematiku, presudan trenutak je taj što oni

nikako nemaju sve one silne novce koje su ljudima obećali isplatiti.

- Pa, sad... U pravu ste, ali zaboravljate psihu. Istina je to što kažete i znam da znate da što su veće kamate, to je rast strmiji i pad okomitiji. Oni koji su obećavali najveće kamate.

- Možda mislite na to da oni isplaćuju kamate, ali one im se ionako vraćaju u vidu novih ulaganja, pa imamo i nekakav multiplikativni učinak.

- To ne znam baš na što ciljate, ali kad malo razmislim, tako je. Nije mi to prije padalo na pamet, ali logično je da će onaj koji se pomamio za kamatom i tu kamatu vraćati nazad u vidu nove glavnice. Ali mislio sam na nešto drugo.

- Ne znam, predajem se, recite mi.

- Psihologija, inspektore, psihologija prevarene i pohlepne mase. Vi ne radite s običnim ljudima, je li tako?

- Pa, ne direktno...

- E, vidite... Zamislite nekoga tko je uložio deset tisuća i u pola godine zaradio još deset. Posudio je od mame i njezinog ljubavnika iz Njemačke još dvadeset i sad čeka da će na ukupno četrdeset u sljedećih pola godine zaraditi daljnjih četrdeset. Vratiti će onih dvadeset i ostat će mu šezdeset tisuća nakon dvanaest mjeseci. I nakon još godine dana on sebi kupuje najljepši stan u gradu i polovnog Porschea 911.

- Još uvijek ne vidim...

- Isto kao što uvećavaju nepostojeći kapital, oni ljudima uvećavaju snove. Kad jednom ti snovi puknu, nitko od njih neće misliti da je izgubio deset ili trideset, nego će svi oni biti uvjereni da su izgubili ne glavicu, ne kamatu, nego svu sreću ostatka života i bit će žedni nečije krvi.

- Oh! - zastao je Martin zabrinut zbog mogućih razmjera katastrofe.

- E, da, inspektore moj - uzdahnuo je Skender - sjedimo na buretu baruta.

- Znači, vi smatrate kako bi propast finansijskih inženjeringa, a mi dobro znamo da moraju propasti prije ili kasnije, mogla povući za sobom moguće nemire?

- U najmanju ruku.

- Napad na državne organe, predsjednika, na primjer?

- Tko bi znao što bi sve bijesni ulagači bili spremni učiniti!

- Mi ekonomisti znamo ponešto o tome. Zapravo biste se iznenadili koliko ljudi mogu biti krotki. Tek kad su ispod najkritičnije razine poni-

ženja od siromaštva kreću u bune. Robovi, kmetovi, zatvorenici, francuski i ruski seljaci i proleter, to su vam tek kandidati za bune i revolucije, ali nikad se ne zna.

- U svakom slučaju, građanski rat neke vrste nije nezamisliv nastave li ovako, bojim se.

- A što bi se desilo, što bi se desilo, recimo, s manjim ribama kao što ste vi?

- Hm, gospodine Knappe, prije no što nastavimo dalje, trebali biste jednu stvar da znate - ozbiljnim će tonom Skender, potegnuvši dugačak gutljaj hladnog piva kojeg je konobar maloprije donio - Novac kojeg ulažaći ulažu u moje poduzeće ostaje jedva dva-tri dana kod mene. Kad se prikupi jedna određena suma, neću sad spominjati koja, ona odlazi u trezore Narodne banke Hrvatske.

Martin je jedva malo ustuknuo, ali dovoljno da sugovornik uoči da je bio iznenađen. Unatoč tome što nije navikao donositi zaključke naprečac, imao je snažan dojam da je riječ o organiziranom kriminalu koji nema veze s državom osim što joj podmićuje tužilaštvo, policiju i financijsku vlast da okrene glavu na drugu stranu.

- Rekli ste Narodnu banku? Baš u Narodnu banku ili nekome tko radi za nju?

- Vidite, što se s tim novcem kasnije događa, to me uopće ne brine. Ja sam dobio priznanicu kako sam položio toliko i toliko novaca, a kako se oni o njemu brinu, njihova je to stvar. Recimo... Recimo da sad ti novci nestanu, ja sam posljednji koji bi ih morao vratiti. To je jedan od osnovnih uvjeta kad netko zatraži licencu kako bi otvorio financijsku instituciju tipa kakva je ta moja. Jedan manji dio prikupljenog novca zadržim za isplatu kamata koje dospijevaju u razdoblju do sljedećeg perioda, drugi, još manji dio, ostane meni kao provizija za promet, no ogromna većina ode k njima.

- Dobro, jasno mi je da novce dobije NBH i vi ne znate za koga ona to radi ili tko za nju to radi, ali možete li mi reći točno kome predajete novce?

- Kako kome? Pa jesam li vam rekao? Narodnoj. Banci. Hrvatske.

- Baš ravno u centralu?

- Ne baš ravno u centralu.

- Ah - Martin je pomislio da Kosovar ne radi za Narodnu banku i na trenutak mu se činilo da je bilo dobro što je inzistirao da se razjasni taj detalj. Nikako mu se u priču nije uklapala slika financijskog inženjera kako

ulazi na glavna vrata NBH kroz monumentalni Kovačićev portal, taj ne-suđeni zagrebački Wall Street. Klimnuo je glavom pomalo slavodobitno, kao da u sebi govori *znao sam, ne bi to nikad radila jedna prava pravcata centralna banka.*

- Dakle, ne znam sad koliko vam to znači, ali mi, drugi kolege i ja, mi vam naš keš predajemo ne baš na glavni ulaz, nego na onaj drugi, u Ulici Franje Račkoga, odmah iza. Tamo je trezor. Naprijed ulazi guverner, ali lova dolazi odostraga.

- Ah - Martin je po drugi puta bio iznenađen. Vidio je svega, ali ova-ko nešto mu nikada ne bi palo na pamet. *Pa imaju li ti ljudi barem malo stida?*, pomislio je, ali sakrio je svoje iznenađenje.

- A da, recimo, pretpostavimo... - zastao je pazeći da čovjeka ne uvrijedi. - Pretpostavimo da vi iz zemlje pobjegnute s novcem kojeg u ta dva - tri dana sakupite. Tko onda snosi odgovornost?

- Gospodine Knappe, nemojte biti smiješni - bubne Skender zavrte-jući glavom. - Ne isplati se bježati iz zemlje za šaku dolara. Nisu vam to baš milijuni!

- No dobro. Ostavimo se sad vas - odmahne Knappe rukom nakratko razmislivši. - Vi taj novac znači predajete u ruke Narodne banke Hrvatske, praktički u ruke države?

- Tako je. Kao što vam je poznato, novac je oduvijek bio državni pri-jatelj broj jedan. Općenito, države prikupljaju novac u obliku poreza. Ova naša se malo diverzifikovala u pogledu financiranja svojih organa! Novac je ono bez čega nijedna država ne može opstati. Još od vajkada kad su se kovali dukati, pa sve do danas kad je papir počela mijenjati plastika u obli-ku kartice. Neki inženjerinzi su se čak specijalizirali na terećenje kreditnih kartica. Samo onda daju 10 % manje kamate, ali ljudi ipak peglaju jer idući mjesec dobiju kamate u obliku keša!

- Nevjerojatno! I to sve znaju ovi u NBH?

- Naravno, to je jedan od uvjeta za otvaranje financijskih inženje-ri-nga, kao što sam maloprije spomenuo. Ili tako, ili nikako! Sve je pod kontrolom države!

- A kad vam novaca zatreba?

- Onda ga dobijem, samo, naravno, u ograničenim količinama - objasni ovaj. - Ukoliko ne postoje nikakvi zahtjevi za povratak glavnice od strane mojih mušterija, onda trebam pisati posebna obrazloženja. Ako mi

je opravdanje povrat glavnica, onda mogu dobiti koliko mi treba.

- Hm - promumlja Martin Knappe pogladivši se po bradi. - Vi ste onda samo posrednik između ulagača i sakupljača. Praktički, nemate nikakvih prava na raspolaganje tim novcem, odnosno pod strogom ste kontrolom.

- U pravu ste. Prilično strogom. Lakše bi mi bilo od kuće donijeti pet kila heroina nego kući odnijeti sto hiljada maraka od pazara.

- Pa zbog čega se onda bavite tim finansijskim inženjeringom? - pročešljavši još jednom njihov dosadašnji razgovor, zaključio je da mu je ta slika finansijskih inženjeringa sasvim mutna i krenuo je u nevezani razgovor.

Pijuckali su tako pivo i pričali o događajima iz posla, o tome kako se ponašaju mušterije finansijskog inženjeringa. Skender je u relativno kratkom vremenu sakupio ogroman broj anegdota koje sve govore prije svega o ljudskoj pohlepi i sumnjičavosti.

- Dragi moj inspektore – rekao je naposljetku – ja sam vam prošao svašta. Ja vam, ne znam koliko poznajete Jugoslaviju, ali ja je poznam skroz. Od Vardara pa do Triglava.

- Ah, vi očito mislite na *bivšu* Jugoslaviju.

- Da, ovo što je ostalo je samo za paradu. U njoj nema više ni Vardara, ni Triglava, ni Jadrana, imaju samo malo Jadrana kojeg su zaposjeli Crnogorci, pa to je kao da ništa ni nemaju, a ni Đerdap neće dugo. Rumunji će im isplatiti polovicu kad-tad. Rumunjska je prvi puta u povijesti bogatija od Srbije.

- Možda ste čak i u pravu, iako, vjerujte, Rumunjima nije ni malo lako. Tamo je kaos još veći nego ovdje. Oni se nikako ne snalaze.

- Bio sam ja i tamo, nedavno - nasmiješio se Skender vragolasto. Ali pustimo sad Rumunjsku. U usporedbi sa svim što sam vidio, ovo što se sad radi je kao jedan veliki vašar. Kao da se vozite na onome vlaku što djecu vozi gore – dolje i u krug, pa ih okreće naglavačke.

- I ne samo djecu. I ja sam se vozio na tome prizna - Martin kroz smijeh.

U tom trenutku, bez najave, Željko Skender je samo nekoliko trenutaka nijemo promotrio svojeg sugovornika. Kad je napokon otvorio usta, učinio je to sasvim tiho, i sasvim polako, kao da nije htio da ga netko čuje.

- Gospodine Knappe, mislim da bi bilo vrijeme da čujete sve.

- Bojim se da vas ne razumijem? Što sve? - iznenadio se jer je mislio da u ovom razgovoru nije mogao doznati ništa više nego što je doznao.
- Naravno. Pođite sa mnom.
- A narudžba? - prošapće Knappe.
- Brzo ćemo se vratiti - odgovori ovaj ustavši pa navuče sako na sebe.

Izišavši iz hotelske zgrade, uputili su se prema metalik plavom BMW-u 525 tds. Skender je volio velika vozila, ali je isto tako volio da mu ona troše malo goriva. Baš kao i većina ljudi koje je poznao.

- Što je smetalo da unutra ostanemo? - pitao je Knappe ulazeći u veliku njemačku limuzinu. Istovremeno, po glavi ga je kopkalo pitanje o takozvanoj pravoj istini koju mu je Skender bio spomenuo. Nikako nije uspijevao dokučiti što bi to moglo biti, kao ni zašto moraju otići. *Ah, možda to ipak ne daje u Narodnu banku, možda ne sve, možda samo mali dio. Možda ima još inženjeringa.* No, nije trebao još dugo čekati.

- Zbog toga što su oko nas zidovi, a zidovi znaju imati uši. A odsjeli ste u hotelu kojeg špijuni jednostavno obožavaju. Stoga mislim da je najsigurnije za mene, a i za vas, naravno, da nastavak razgovora ne obavimo među zidovima.

- A sigurni ste da vaše vozilo nema uši?

- Naravno - rekao je kroz očinski smijeh, kao da je dirnut djetetovom naivnošću. - Dva puta dnevno lično ga provjeravam aparatom kojeg sam nabavio od jednog prijatelja iz MOSSAD-a ². U mojem vozilu garantirano nema bubica. Prisluškiivača - samouvjereno će Skender pa se ubaci u gusti promet koji se kretao prema autobusnom kolodvoru u Držićevoj.

- Slušam! - požurivao je Martin prilično znatiželjno. Pretpostavio je da su se morali maknuti iz restorana radi nečega važnog.

- Slušajte, ovo što ću vam sad reći, reći ću samo jednom a to što ću vam reći, morate obećati da ćete zadržati samo za sebe.

- Hm, trebam najprije čuti o čemu se radi - reče Knappe, prilično uvjetnim tonom.

Skender sasvim uspori, gotovo zaustavi vozilo kako bi mogao sugovornika fiksirati očima.

- Nisam ja glup. Namirisao sam da vam mogu puno pomoći, ali ja

2 MOSSAD - Izraelska Obavještajna Služba

bih mogao gadno, gadno najebati ako propjevate pogrešnim ljudima pogrešne stvari. Ili ćete mi obećati da ni crna zemlja, ni žena ni mama ni ljubavnica ni kurva neće čuti da ste ovo čuli od mene, ili idemo odmah na zagrebački odrezak i pričamo o pičkama.

- A što će meni informacije koje ne mogu upotrijebiti.

- Ne znam ja kako rade policajci, ali u mojem poslu, ako ja čujem od Huse u povjerenju da Haso prodaje Muji ispod cijene, ja neću otići kod Hase i reći mu da mi je Mujo rekao, nego ću otići kod Muje i ispitati ga pošto on plaća Hasi. Nema te teorije ni boga da ja otkrijem da mi je Huso rekao informaciju. Dok ne smislim priču koja štiti izvor informacija, ne koristim informaciju. Je li jasno?

- Jasno.

- Naravno da je jasno. Nismo mi lopovi *puno* pametniji od vas žandara - zadirkivao ga je Skender - ali pametniji bogami jesmo.

Autom je odjeknuo smijeh. Činilo se da dvojica muškaraca ipak imaju neke dodirne točke unatoč tome što se činilo kao da ne dolaze s istog planeta. Osjećalo se da se među njima razvijalo pravo povjerenje.

- Mislim da smo se sporazumjeli. Znamo o čemu pričamo?

Skender se prebacio na lijevi prometni trak i ubrzao prešavši time preko pune linije ne bi li pretekao neko sporo vozilo koje se ispred njega vuklo.

- Na osnovu našeg dosadašnjeg razgovora imam dojam da ste osoba kojoj se može vjerovati. Tako mi je rekao i Karlo, a Karlu vjerujem. Nikad me nije zajebao. Ali, da budemo potpuno jasni, ne obećate li mi kako ćete dobivene informacije držati samo za sebe, neću više ni pisnuti.

- U redu. Obećavam - na brzinu će Knappe uprijevši se nogama u pod BMW-a. Iz suprotnog smjera je dolazio VW Golf bljeskajući dugačkim svjetlima ne bi li Skendera upozorio da skrene na svoju stranu.

- Martin, jel?

- Da.

- Slušaj ti mene, Martine moj - reče Kosovar zadovoljno. Izbjegao je sudar a dobio je i pozitivan odgovor. - Ovako, - započne on - finansijski inženjerinzi duž čitave države vladino su sredstvo za prikupljanje deviza, a nešto malo i domaće valute.

- Vlade?

- Vlade.

- Domaće valute?

- Dobro si čuo, ali nešto malo. Nabijem tu državu koja neće vlastitu valutu. Kad im donesem hrvatske dinare, nekada znaju ostati neraspakirani dok ne dođem s drugim utrškom. Broje ih jednom mjesečno, kad im već nestane polovica vrijednosti. Što to znači?

- Kako? - iznenadio se Martin pitanjem?

- Jesi li ti bankar?

- Pa, jesam. Prvo policajac, onda bankar. Danas više bankar nego policajac.

- To znači da im ne treba. A zašto im ne treba? Jer ga imaju koliko god hoće. Štampaju ga danonoćno! Domaći novac im ne treba!

A tako, dakle. Martin je konačno dobio odgovor na toliku tajnovitost. Also, mislio je, *primarna je emisija prevršila svaku mjeru i nije ratni trošak taj presudni inflatorni pritisak nego sumanuto razbacivanje emisijom domaće valute. Ako je to istina, ovo je jedan sramotan šlamperaj. Baš me zanima koliko će kreiranje novčane mase biti prikazano u Annual Reportu. Tko zna koliko dugo to traje.* Skender je sve vrijeme pričao i dalje.

- ... za financiranje rata koji još uvijek nije završio kao i za zbrinjavanje mnogobrojnih izbjeglica i koliku-toliku obnovu vraćenih teritorija. A sad ćeš čuti ono najzanimljivije.

Martin Knappe, čovjek kojega se nije moglo iznenaditi, doživio je u dva dana već tri iznenađenja od kojih mu je donja vilica jedva vidno pala. *Ima još?*

- Živim ja mirno svoj skromni život, kad, pred tri ili četiri mjeseca, dobijem pismo ni manje ni više nego od same Narodne banke Hrvatske u kojem me jedan od rukovodioca obavijestio kako je njegova institucija zainteresirana za surađivanje s mojim poduzećem. Najprije, najprije mi nije ništa bilo jasno. Otkud jednoj banci, pa još i Narodnoj, interes za uvoz vozila i prehrambenih proizvoda. E, postoje neke devizne kontrole zbog kojih ja moram njima slati izvještaj o mojem trgovanju pa sam mislio da su me negdje prokljuvili, pa se nisam javljao. Nije bilo čak ni preporučeno. Obično pismo, ali plava kuverta.

- Devizna inspekcija?

- Ne. Nije bila devizna inspekcija.

U tom trenutku se nalazio na nekom križanju i stao kraj nekog gradilišta.

- Martine.

- Da?

- Gledaj ovo preko i zapamti što vidiš. Može?

S druge strane ulice stajala su trojica starijih muškaraca koji su izgledali kao lučki radnici u nezanimljivim kožnim jaknama. Mrkih faca i nekako bezlični, postariji, ali definitivno krupniji i ne posve prijaznog izgleda.

- Što će nam oni? Evo, gledaj sada.

Jednom od njih priđe mladić i izvadi neki papirić. Muškarac u kožnoj jakni izvadi ogroman svežanj novčanica i iz njega ležerno odlijepi nekoliko novčanica pa ih nezainteresirano pruži mladiću.

- Reci mi Martine, što vidimo?

- Šverc deviza, pretpostavljam.

- Dobro. Što je na slici čudno?

- Ni jedan nije brojao novac.

- I što još. Misli, Martine, misli. Tko je tu policajac?

- Čudno je to što se nitko nije osvrtao i čudno je što onaj nepoznatoj osobi pokazuje da ima uza sebe toliku količinu novca nasred ceste. Čudno je to što to rade u samom centru, ni dvjesto metara od Narodne banke i ni sto metara od neke druge banke. Pa netko bi već morao reagirati.

- Ne poznaješ Zagreb. U ovom kvartu, u krugu od petsto metara, sjedi točno petnaest generalnih direktora banaka.

- I nitko ne reagira.

- Blizina Narodne banke, Martine?

- Ne razumijem – Martinu je bilo već jasno, ali sad je puštao Skendera da se zabavlja. To mu je očito razvezalo jezik.

- Oni su tu jer su lijeni i nitko im ništa ne može i neće. Stoje ovdje jer je prometno, a Narodna banka im je blizu. Oni te svežnjeve dinara uzimaju iz istog onog trezora u kojeg im ja i stamparija donosimo, a da si bio bliže, vidio bi da su to sve *friško odštampane* pare jer njih ne moraju ni brojati. Samo kad stamparija crkne ili kad ih nema dosta, tek onda otvaraju naše vreće.

- Aha... - glumio ja Martin iznenađenost.

- No, u svakom slučaju, da nastavimo tamo gdje smo maloprije stali, nazove mene neki tamo tip i pita me zašto se nisam odazvao. Pitam ja kakav je prekršaj, a on meni da nema ni govora o prekršaju, nego da imaju

odličnu ponudu za posebno istaknuta poduzeća. *Ma nemoj da me jebeš*, mislim si ja, ali odem da vidim o čemu se radi. Dopadne li mi se, dobro. Ne dopadne li mi se, još bolje. Znaš, ne volim ti ja imati nikakvih poslova s državnim institucijama.

- Pa zbog čega ih onda sad vodite?

- Nemoj mi govoriti vi, razbolim se od toga. Mislim da sam na sudu. Čak ni policija ne govori vi.

- Dobro, zbog čega onda ipak imaš posla s njima?

- Čekaj još malo, doći ćemo i do toga - odgovori inspektorov sugovornik pa na semaforu gdje se upalilo crveno svjetlo skrene ulijevo, uputivši se u pravcu Kvaternikovog trga. - I tako, otišao ja u banku, i najprije samo poslušao o čemu se radi. Sve je izgledalo lijepo. Nisam nikako mogao da odbijem. Trebao sam otvoriti financijsku instituciju kakvih je već bilo nekoliko a svrha će joj biti sakupljanje novca za izgradnju autoputa prema Austriji i Mađarskoj. Naravno, nije mi bilo jasno od kuda ću ja ljudima mjesečno vraćati dvadeset posto kamata na njihove uloge, no, i to mi je bilo sasvim lijepo objašnjeno. Kažu oni meni da dok će god biti novih ulagača, bit će i mogućnosti za isplaćivanje tih kamata. Znam, jasno mi je, tako rade ljudi koje u kraju iz kojeg mi je otac došao na kraju priče obično kamenuju, ali ipak odlučim probati. Kažu oni meni još i da će, u međuvremenu, većina toga novca poslužiti za izgradnju takozvanog autoputa a kad on za tri godine bude izgrađen, i kad za tri godine više ne bude novih ulagača, starim će se ulagačima glavnice vraćati iz naplaćivanja dadžbina za korištenje tog autoputa. Navodno će ga koristiti turisti za putovanje do Jadrana. Naravno, pristao sam kad su mi rekli da ću ja za sebe zadržavati pet posto svih uplata koje bude pristizale na račun moje financijske institucije.

- I to je sve?

- Ima još nešto. Ne znam koliko će vas ovaj detalj zanimati, ali ta je provizija oslobođena poreza i svih ostalih davanja.

- Molim?

- Da, da. Kod nas se plaća porez na svaku zaradu osim na ovu. Elem, stvar je izgledala savršeno. Gubitka praktički ne bi smjelo biti. Oni posljednji svoj će uloženi novac na kraju krajeva dobivati od autoputa. Popušit će kamate a glavnice će čekati dugo, ali neće biti u gubitku.

- A čini se da je to prihvatljivo, s obzirom da je država u ratu i sve

to... - pomalo je pomirljivo i suosjećajno konstatirao Martin. Odmah mu je bilo jasno da oni prvi koji služe kao mamac dobivaju stotruko više nego oni zadnji i da to tu shemu čini užasno nepravednom, ali Milton Friedman bi to sigurno nazvao sasvim etičkim, čak i univerzalno poželjnim ponašanjem koje će dovesti do raja na zemlji.

- To je sve sasvim razumljivo. Zar ne? - upita Skender nakratko pa skrene na tramvajsku prugu po kojoj se kretala petica ne bi li izbjegao gužvu na semaforu što se stvorila kao posljedica nekog sudara.

- Da, to je točno. Da se stvari na taj način odvijaju, moja banka ne bi imala neki poseban problem s tim - lagao je Martin, znajući najmanje desetak vlastitih odredbi koje je već do tada prekršila i središnja država kroz Ministarstvo financija, kao i Narodna banka skupa s njima, ali bio je iskren utoliko što to ne bi bila neka greška koja se nije dala ispraviti uz malo dobre volje i profesionalnog pristupa.

- E, gledaj sad. Ta tvoja banka mora paziti. Kad ja nekom posuđujem deset iljada maraka, taj mi mora reći posuđuje li od nekog po dvadeset pet posto mjesečno, jel' tako?

- Pa, tako je - složio se Martin sa zdravom logikom.

- E, a ako već posuđuje, hoću i da znam što s time radi i kako to misli vratiti? Jesam i tu u pravu.

- Sasvim sigurno.

- A da mu dajem milijune i milijune, htio bi znati i koje su mu boje gaće!

- Definitivno - Martinu je bilo sve jasnije da je Skender materijal za inspektora.

- A pogotovo mi je sumnjiv kad maloprije spomenuti autoput uopće nije započeo graditi, izvinite, moja greška, on se počeo graditi, ali ne od novca kojeg sam ja prikupljao već od kredita kojeg je ta tvoja Hrvatska dobila od švicarskih bankara. Taj će se kredit otplatiti u prvih deset godina prometa budući da će Švicarci u potpunosti ubirati sve dadžbine a nakon deset godina autoput prepustiti državi u vlasništvo. To je jedna sasvim realna ponuda i jedan uobičajeni put za financiranje projekata kao što su autoceste.

- Naravno, i tu se sasvim slažem.

- Eto, vidiš. Tu sad počinje problem. Ja novac prikupljam za autoput koji se već financira iz sasvim drugih izvora. Mislim, dva izvora novaca

nisu mu nimalo potrebna. Ovako. Sad sam ja naravno ponovno otišao do tog rukovodioca Narodne banke Hrvatske i s njim malo porazgovarao o toj čitavoj stvari. Imao sam ja mnoštvo pitanja.

- Kakvih? - Martina je živo zanimalo što će mu još reći taj živopisni lik.

- Svakakvih. Gledaj, ljudi su ljudi. Oni znaju ono što vide. Kad ne bude novca, misliš da će oni gledati puno u papire na kojima uredno piše da sam ja sve radio kako mi je država rekla? Dok ja njima izvadim sve papire, oni će me već objesiti.

- Uh - Martinu je ta prijetnja djelovala realno.

- I to bez obzira što ja i nisam skupio baš previše. Meni se to baš ne sviđa.

- Pa zašto to onda radiš?

- Nisam htio - pogleda ga Skender i namigne mu.

- Kako to misliš, *nisi htio*?

- Čut ćeš. Čekaj još minutu. Znači, rekao sam ti da me sve zanimalo jer sam htio i mojim ulagačima reći što se događa. Razumiješ, neki od njih su mi i prijatelji, neki su došli onako, s ulice i dali neke novce. Izgledali ljudi ko ljudi. Onda poslije čuješ da rade za neke tipove s kojima ja ne bi kavu popio, ako kužiš što hoću reći. Ne zato što mi se ne sviđaju, ma i ne sviđaju mi se. Nego zato što su kriminalci. Ja sam trgovac koji pazi da prođe što povoljnije, ali ne tučem, ne ubijam, ne pljačkam, ne varam. Oni nisu tako ... *obzirni*.

- Shvaćam. Nezgodno.

- Da, neki od mojih ulagača su samo kmetovi pravih lovaroša koji se samo skrivaju iza imena daljnjih rođaka i nekih svojih robova.

- Robova?

- No, ne baš pravih. Tako ja to kažem. *Rutani*, robovi, crnci, jaguari, gorile, *pešadija*. E, ja hoću da ljudi znaju da im nisam ja pokrao novce, nego netko drugi. E, ali ne ide to tako. Dođem ja do njega i pitam kako idu planovi i jesam li ja to dobro vidio što novine pišu o tim kreditima, a on ti meni kaže ovako: "Gospodine Skender, plan vlade malo se promijenio. Budući da je ona našla investitora za autoput, sredstva koja ćete vi sakupiti bit će prenamijenjena i iskoristit će se za druge projekte kao što su na primjer obnova industrijskih postrojenja u Karlovcu." A dajte mi recite, koja bi budala obnavljala industriju u Karlovcu kad Srbi sa svojih položaja

mogu na njega da pljunu?

- Ja je sigurno obnavljao ne bi - odgovori Martin Knappe. Znao je dobro kako je Karlovac prva meta četničkih uporišta koja se nalaze s one strane Kupe.

- No, država ga kao namjerava obnoviti. Ali to nije kraj - naglasi Željko Skender pa skoro pregazivši pješaka, okrene prema Trgu bana Jelačića, napravivši tako jedan krug oko centra grada s namjerom da se konačno vrati natrag u Esplanade. - Imam vam ja nekoliko prijatelja koji rade u Saboru i preko kojih sam saznao da će novac kojeg ja ubirem završiti u Mađarskoj gdje se dogovara kupnja oružja za Hrvatsku Vojsku. I opet, išao sam ja i po treći put k tome tipu u banci, međutim, taj treći put me odjebao kao malog majmuna: "Gospodine Skender, ne budete li i dalje vodili vašu financijsku instituciju kao što ste je vodili do sada, budite uvjereni kako se javnom tužiocu neće dopasti izvještaj u kojem će stajati da ste u razdoblju između 22. kolovoza prošle godine i 3. veljače ove godine u više navrata preko granice prokrijumčarili veće količine ulja, margarina i raznih začina, te preko podmitljivih carinika zagrebačke carinarnice državu oštetili za preko sto tisuća njemačkih maraka plaćajući vrlo niske carine za uvoz vaših vozila. Osim toga, stavit će se u raspravu i provjera dobivanja hrvatskog državljanstva, s obzirom da ste rođeni van njezina teritorija", reče ti on meni. I naravno, bilo mi je jasno kako ne smijem ni pisnuti. Time ne bi samo sebe doveo u neugodnu situaciju, time bi i hrpu carinika strpao iza rešetaka. Mislim da mi to nije nimalo potrebno. Onda bi mi cijela planeta bila tijesna.

- Naravno, ali vi ste onda nastradali kako god okrenete, ako dobro razumijem?

- Tako nekako. Između čekića i nakovnja - zareži Skender opsovavši istovremeno Boga nekom biciklistu koji se vrtio ispred njega. - A takva ili slična vam je situacija sa svakim od direktora i vlasnika sličnih ustanova kao što je moja. Nijedan od njih vam nema sasvim čistu prošlost. Svatko je od njih nečim švercao, krijumčario ili varao a država, koja je za to saznala, nije to upotrijebila za optužnicu već je upotrijebila za ucjenu. To joj je mnogo bolje pomoglo.

- Hm - promrmlja Knappe. - Slutio sam ja da je situacija prilično zamršena, no ni sanjati nisam mogao da je ona toliko zamršena. Moram priznati da sam u blagom šoku.

- Da, ti si u šoku. Napišeš svoj papir i odletiš u London a ja ostajem ovdje da mene jebu.

- Nisam baš siguran da je tako – zamišljeno će Martin.

- Kako to misliš?

- Objasniti ću ti kad budemo imali više vremena. Hajdemo sad na ručak, pa ćemo poslije nastaviti. Samo mi još reci jedan detalj, molim te.

- Pitaj.

- Što ti govoriš mušterijama, što radiš s novcem?

- E, da. To ti nisam rekao, jel'da?

- Mislim da nisi - nasmejao se Martin imajući dojam da će čuti da je priča još i tragikomična.

- Dobro. Čut ćeš još i to, ali obećaj još nešto.

- Opet obećanje naslijepo?

- Ne mora biti na slijepo. Reci ću ti još jedan vruć detalj a tebe zadužujem da razvežeš jezik kad ja tebe pitam.

- Jesi siguran?

- Zašto ne bi bio?

- S koliko ti novaca radiš i bojiš se za svoj život?

- Pa, s jedno pola milijuna. Milijun, možda.

- E, a kod mene su u pitanju desetine, stotine, pa čak i milijarda maraka može biti u pitanju ako ja kažem ili ne kažem pravu stvar. Što misliš, koliko puta bih ja mogao poginuti za te novce ako se ti bojiš za ni milijun?

- Uh, puno puta.

- Želiš li ti znati ono što i ja znam?

- Pa baš više i ne, moram priznati - nasmejao se Skender.

- E, Željko, ja ću tebi obećati nešto što nisi tražio a treba ti.

- Što to?

- Da ti neću reći nikakvu informaciju koja te može ugroziti i da ću učiniti sve što mogu da te zaštitim dođeš li u bilo kakvu nezgodnu situaciju. Učinio si mi uslugu i ja to pamtim.

- Svaka čast! - uzviknuo je Skender oduševljeno.

- Mogu li sad čuti još taj zadnji detalj pa da idemo na odrezak?

- Koji zadnji detalj - malo se izmotavao Skender u šali.

- Što ti govoriš mušterijama, kamo ide taj novac.

- Da nije tužno, bilo bi smiješno. Prema neslužbenim informacijama koje sam dobio u četiri oka, smijem reći da lova ide u NBH, ali na to se

neće gledati blagonaklono.

- Molim?

- Razumiješ? Ako baš hoću, ja mogu svima reći da lovnu dajem kud je dajem, ali njima se to ne bi svidjelo.

- Pa šta onda kažeš?

- Lažem ljudima da švercam gorivo u Bosnu i Srbiju.

- Molim?

- Svašta ćeš ti još čuti ovdje.

Martin je sjedio u tišini. Stigli su na parkiralište hotela.

- Pa ti si u govornima, Željko - suosjećajno zadirkujući će inspektor kad su izlazili iz auta. - Imaš oporuku?

- Imam - nasmijao se Skender - ali ne zbog ovoga nego jer imam neke privatne specijalitete.

Našavši se ponovno za svojim stolom u restoranu, čekalo ih je njihovo pivo u malom frižideru za šampanjac a hrana još nije bila poslužena. Skender se čudio što su bili toliko brižni i čuvali pivo na hladnom, ali pobunio se što ručak toliko kasni jer su se u vožnji zadržali skoro pola sata.

- Pa kakav je to hotel? - upitao je a konobar se baš u tom trenutku pojavio pred njima i pozdravio ih, odmah rekao da su pričekali dok se gospoda ne vrate i sa smiješkom ih upitao jesu li sada spremni ručati.

- Kakav? Najbolji - odgovori mu Martin vedro ni ne znajući koliko je u pravu.

Tren kasnije, drugi konobar ih zamoli da prijeđu na stol za šest osoba. Obojica se iznenade a konobar preduhitri njihova pitanja čim je vidio da im nešto nije jasno:

- Bojim se da vam na ovaj mali stol neće stati sve što smo vam pripremili.

- Kako, molim? Naručili smo samo zagrebačke.

- Istina je, gospodine, ali imam i dva momenta koje treba uzeti u obzir.

- Koja momenta? - Martin je bio sve začuđeniji.

- Prvi je da ste pri narudžbi rekli "sa svim prilozima" a mi priloga imamo uistinu mnogo.

Martin je hvatao zrak da nešto kaže, ali konobar mu je rukom i smiješkom sugerirao da je sve u redu.

- Sedam zvjezdica, gospodine, rečeno mi je da vam tako kažem ukoliko budete imali kakvih pitanja.

- Ah, tako dakle – razvedrio se Martin i sjeo.

Skenderu, međutim, baš ništa nije bilo jasno.

Sjeli su i jeli. Procijenili su da su na stolu ukupno imali preko stotinu i četrdeset raznih tanjurića, zdjelica i čaša.

- Koliko to košta? – pita Skender – I tko si ti? James Bond?

- Iskreno, ne znam odgovor ni na jedno pitanje. Pravo da ti kažem, ovako nešto nikad i nigdje nisam doživio. Izgleda da nas iz EBRD-a ovdje jako vole.

- Izgleda - složio se Skender.

Razgovor je time praktički bio priveden kraju i jedino što im je sad preostalo bilo je uživati u bogatoj trpezi za njihovim stolom, samo, izgledalo je kako nijedan od njih dvojice zapravo i nije uživao. Imali su oni mnoštvo drugih stvari na koje je trebalo misliti.

* * *

Kad se nešto kasnije Martin Knappe uputio prema Trgu bana Jelačića gdje se trebao sastati sa svojim prijateljem iz američke ambasade, Donaldom Peckinpachom, stvarno nije znao što će mu on ispričati. Informacije o nekom Ivanu Debeljaku iz Dubrave nisu mu više bile prijeko potrebne, kao što su mu bile potrebne toga jutro, međutim, sastanak nije mogao, a ni želio, samo tako otkazati. Iako je naoko već kao znao sve, Martin je morao priznati kako možda u suštini i ne zna ništa. Ono što je u tom trenutku znao morao je još obavještajno obraditi u više razina. Zapravo, postojala je velika šansa da je ostatak posla ipak samo rutina, koliko god bila opasna i osjetljiva. Unatoč tome, nije osjećao zadovoljstvo dobro obavljenim poslom nego oprez kakav imaju mineri.

Bez obzira što mu je Skender ispričao gdje novac završava, inspektor je morao raditi gotovo pa kao da je na početku. Shvatio je da će mu u ovom slučaju biti potrebno mnogo više i veza i prijatelja i njihove pomoći no što mu je to bilo potrebno u svim dotadašnjim slučajevima. Ovdje mu nije bila dovoljna samo pamet i intuicija. S time ne bi dogurao nikamo. Kad

bi se oslonio samo na to, ne bi dogurao daleko, tek do neobilježenog groba, a tamo mu se još nije išlo. Povlačenje nije ni razmatrao. Sudbina se s njim poigrala i prije nego je rođen. Od majke je naslijedio emocije južnjaka i privrženost domovini, a od oca je naslijedio sjevernjačku predanost, upornost i profesionalnost, tako da se on mogao nazvati većim Hrvatom od bilo kojeg običnog Hrvata.

Puko njuškanje, kao što je sve to ispočetka izgledalo, pretvorilo se u rasplitanje dobro zapletene mreže sastavljene od financijera, policije, sitnih i krupnijih kriminalaca. Smatrao je da mu Skender nije imao razloga lagati i smisliti neku svoju priču kako bi Martina naveo na krivi trag. Priča je djelovala prilično logično, ali opet, nije se mogao sasvim osloniti samo na jedan izvor. U rukama nije držao ništa konkretno a poznato je da riječi znaju vrlo lako ispariti.

- Donalde, prijatelju, stvarno moram priznati kako mi je drago što te vidim - iskreno će Martin zaputivši se prema Amerikancu koji je dalekozorom promatrao zgrade s druge strane Save.

- Matine, ne bi tebi bilo drago a da iz mene ne misliš nešto izmusti - rastegnutim će naglaskom bivši obavještajac, trenutno stacioniran u Zagrebu.

- Ah, nemoj o meni misliti uvijek ono najgore - pobuni se ovaj pruživši visokoj ljudini ruku.

- Moj zaključka bazivana je samo na vjevodostojnim podacima - službeno će Donald. Iako je godinama i godinama bio u Jugoslaviji, tu i tamo mu je koja riječ znala pobjeći izvan kontrole. Iako je Martin dobro baratao engleskim i mogao je bez problema razgovor nastaviti na amerikancu lakšem jeziku, nekako bez razmišljanja oboje su nastavili hrvatskim. Da ih je netko sa strane promatrao, ne bi shvatio kakvi su to čudni svatovi. Oboje govore hrvatski, samo jedan zavlači engleskim, a drugi nje-mačkim naglaskom.

- Znam, znam, nabio si mi to još jutros pod nos, ali što ja mogu kad nikad ne pronađem vremena.

- A što te to toliko važno dofelu u H-vatsku? -animalo je negdašnjeg pripadnika CIA-e, krovne i najvažnije obavještajne službe SAD-a.

- A mnogo toga - odgovori glavni inspektor kroz nos, samo onako, da nešto kaže. Nije znao odakle da krene.

- Kakve veze imaš s h-vackim bankama? - ponovno će Amerikanac, dajući ujedno svome prijatelju do znanja kako pred njim neće moći ništa sakriti.

- Donalde, ispričaj mi prvo sve što znaš o našoj ptičici Debeljaku.

- Hm, zvuči kao da u mene nemaš povjerenja!

- Imam. Potpuno. I imat ću sve dok od mene ne tražiš da kažem nešto što ne smijem pričati. Da ja u tebe nemam povjerenja onda se ovdje s tobom sigurno ne bih sastao. Mislim da si razuman čovjek i stoga moraš razumjeti kako ti trenutno ne mogu baš ništa reći o stvari koju istražujem.

- No dobro, tvoja volja - uzdahne on pa pozove konobara nakon što su zauzeli stol u kutu pored prozora s kojeg se pružao predivan pogled na Gornji Grad, stari predio hrvatske prijestolnice koja se smjestila u podnožju medvjedeg brda.

Nakon što su naručili piće, Donald Peckinpach je nastavio.

- Ivan Debeljak stanuje u Dubrafi, kao što si i sam spomenuo. Tve-
nutno je na slobodi što ne znači kako ne bi uskovo mogao zav-všiti isa
vešetaka. Otpušten je za saučesništvo u pokušaju nekog ubistva, a zbog
čega je proces odgođen, nisam mogao da saznam.

Odgođen je zbog države za koju radi, pomisli Martin u sebi.

- U posljednjih pet godina bavio se svim i svačim, od prijevava i kva-
đa do kvijumčavenja ovužjem i dvogom.

- Stvarno?

- Zašto si čudan?

- Čudi me zato što mi je izgledao kao govedo bez mozga.

- Pa, moje infovmacije to nekako i potv-vdžuju. Pviije no što je pved
dvije godine zav-všio u zatvou, ali samo na šest mjeseci, bio on tjelohva-
nitelj šefa...vecimo jednom mafiozu zvanom Kobac, a taj Kobac je pod
sobom imao polovicu pvstitutki i tucet kockavnica po čitavoj dvžavi.

- Zanimljiva prošlost - primijeti Martin.

- Ah, tako-tako. Zanimljivije je to što je tvenutno namješten kao, što
ja znam, nešto je, ali što stvavno sam zabovavio, međutim, vadi za Zagve-
bačku banku.

- Nekako sam znao - uzdahne Martin pa plati piće nakon što ga je
konobar donio.

- Nikako mi nije jasno kako jedna ugledna bankovna institucija može
namjestiti jedan kriminalca? - vrtio je Donald glavom nadajući se kako će

mu Martin pružiti neki odgovor, međutim, od tog odgovora niti "o".

- Mnogo je toga u današnjem svijetu nejasno, međutim, premalo je ljudi koji bi sve te nejasnoće mogli objasniti – ispali polunijemac, onako, sasvim bez veze. Tek toliko da nešto kaže. Donaldu Peckinpachu nije imao namjeru ništa ispričati iako ga je smatrao prijateljem. Osim toga, Skenderu je obećao kako o njihovu sastanku, i ono što se za vrijeme njega odigralo, neće nikome govoriti. A Martin Knappe je bio čovjek od riječi i držao se tog principa vjerno. Mnogo mu je puta pomogao u dugogodišnjoj karijeri.

- Da, nadam se da sam ti pomogao matevijalom kojeg sam nabavio.

- Pomogao mi jesi, samo, to nije ni blizu onoga što ja tražim. Nego, ostavimo se sad posla. Prijedimo na nešto drugo. Ne bih volio da kasnije kažeš kako se Martin Knappe s tobom samo sastao da bi te iskoristio, i onda ostavio bez pozdrava.

- Budi bez bvice - nasmije se Amerikanac. - Pvedobro te poznajem. Tebi se ne može zamjeviti.

- A što se tiče toga kako me provociraš da ti nešto kažem, je li to poslovno ili osobna znatiželja?

- Osobno.

- Zanima li te jako?

- Jako.

- Onda ću ti reći, ali kada bude vrijeme. Sve što ja znam, znat ćeš i ti.

- OK... - započeo je Donald - ali samo ću ti reći jednu stvar.

- Koju?

- Ono nije MOSSADOV uveđaj, nego je *naš* i ne pvepoznaje baš sve bube, na pvimejr naše! – reče Donald i prasne u gromoglasan smijeh. Kad se pribrao i prestao smijati, dobacio je pokunjenom Martinu:

- No hard feelings?

- No hard feelings.

Preostalih sat vremena kojeg su dva prijatelja zajedno provela, iskoristili su u ugodnom razgovoru, izmjenjujući međusobno iskustva koja su prikupili na svojim mnogobrojnim zadatcima. Iako su obojica radila za sasvim različite institucije, odnosno organizacije, posao im je bio prilično sličan. Razlika je bila samo u polju djelovanja. Martinovo polje bilo je novac, Donaldovo je bilo špijunaža. Sve u svemu, jedna te ista stvar, u

donekle različitom pakovanju.

* * *

Već se spustio mrak kad se Martin Knappe vraćao nazad u svoj hotel, posluživši se istim putem kao i jučer. Međutim, ovaj put nije prolazio ispod skele pod kojom ga je Debeljak napao prethodne večeri. Pričekao je da se na semaforu upali crveno svjetlo pa kad se promet na cesti smirio, obišao ju je s vanjske strane. Iako bi bilo apsurdno očekivati da će ga netko ponovo napasti na tom istom mjestu, nije želio ništa prepustiti slučaju. Ipak, izgleda da je i ovaj put odabrao krivi smjer kretanja, kako se to trenutak kasnije uspostavilo. Naime, praktički od nikud, plavi BMW iznenada se pojavio iza njega, pa mu uz škripu guma blokirao put.

Malo zbunjen, bivši se policijski šef sjevernonjemačke pokrajine Schleswig-Holstein odmah povukao nazad, s namjerom da nestane, no muškarac na stražnjem sjedalu automobila bio je brži.

- Gospodine, zamolio bih vas da počete sa mnom - rekao je on smireno, snažnim ga rukama uhvativši za rame. Istovremeno, suvozač izađe van da bi pomogao svome kolegi, ali njemu nije bila potrebna nikakva pomoć. Bez imalo odupiranja, Martin uđe u automobil zauzevši mjesto na stražnjem sjedalu. Shvatio je da bi opiranje bilo uzaludno, a i zanimalo ga je kamo to vodi. Ovi ljudi nisu bili poput sinočnjeg napadača. Djelovali su mnogo profesionalnije pa bi vjerojatno svaki otpor bio uzaludan. Stoga odluči da bi bilo najbolje pričekati kakvu drugu priliku za bijeg, ukoliko se to uspostavi potrebnim.

Sljedećeg trenutka, uz snažno urlanje motora, napustili su mjesto događaja pa krenuli ka zapadnom dijelu grada.

Nastavak vožnje protekao je sasvim tiho. Nit' su mu njegovi takozvani otmičari što govorili, nit' ih je on išta pitao. Ionako je znao da nikakvog odgovora ne bi dobio. Kad bude došlo vrijeme za razgovor, oni će mu to sigurno reći. Ipak, nije se opuštao. Čitavo je vrijeme vrebao priliku da iskoči iz vozila, no kad je tu priliku konačno dobio, shvatio je da iz automobila ne može van. Vrata se nisu dala otvoriti. Bila su zaključana a otključati ih je mogao samo vozač preko centralne brave na svojim vratima,

tako da je taj automobil vjerojatno bio izvorno namijenjen policiji. Vagao je što mu je vjerojatnije - da li je riječ o policiji koja radi kaznena djela, ili je riječ o kriminalcima koji se koriste policijskom opremom, ili je nešto sasvim treće, a moguće i sve troje istodobno. Još zbunjeniji je bio kad je primijetio radio stanicu smještenu ispod pepeljare, kao i malenu polugu s mnoštvom gumbova koji su na nju bili postavljeni. Zaključio je da se radilo o nekoj šutljivoj policiji.

Nakon što su napustili grad, skrenuli su na autoput prema Zagorju. Poslije nekoliko prijeđenih kilometara odmah su skrenuli na jednu sporednu cestu pa se počeli penjati u brdo. Cesta je bivala sve uža, asfalt je bio sve slabiji i razderaniji, kuća je bilo sve manje, obradive poljoprivredne površine lagano su nestajale i pretvarale se u šumarke i vinograde kojih je pak bilo sve više. Glavnome inspektoru bilo je sasvim jasno kako odlaze u neko zabačeno mjesto, daleko od civilizacije i postajalo mu je sve važnije znati tko su ljudi koji ga tamo vode.

Verzije su mu se rojile po glavi: sad je bio s plaćenicima koji rade za Narodnu banku Hrvatske, sad je bio s vladinim ljudima koji su ga namjeravali likvidirati ne bi li jednom zauvijek začepio svoju gubicu, sad je bio s direktorima financijskih inženjeringa koji su u njemu vidjeli direktnu opasnost nakon što im je Skender ispričao s kime se sastao i koliko taj zna. U posljednju verziju baš nije vjerovao jer mu se Skender činio pametnim i poštenim čovjekom koji je znao što radi a takav nikad ne bi doveo u opasnost nevinu osobu, ili se barem nadao da ga je dobro pročitao. Instinkt mu je govorio da će biti da je to ipak policija i nije se bojao više nego je za očekivati.

Konačno, kad su se pola sata kasnije zaustavili ispred jedne usamljene kuće duboko u brdima zapadnih ogranaka Medvednice, nadao se da će doznati čemu ta otmica.

Izišavši iz automobila, najmanji od trojice muškaraca Martinu pokaže put prema ulaznim vratima, iako je bilo očito da se nema kamo drugamo.

- Dobro došli, gospodine - ljubaznim će glasom bradati muškarac kasnih tridesetih godina. S obzirom na neosobni pozdrav kojeg je on izrekao, Martin se pobojavao da nije posrijedi otmica baš njega, nego nekog nasumično odabranog stranca koji odsjeda u najskupljem hotelu.

- Dobrodošlicu bih doživio kao iskrenu kad bih znao kamo sam došao i tko me ovamo doveo, i zašto, no budući da to nije slučaj, baš nisam siguran da sam dobrodošao - odgovori ovaj prilično hladno, osvrnuvši se oko sebe. Široka prostorija u koju su ga uveli bila je kombinacija bunkera, izviđačke sobe, kompjuterskog terminala i skladišta oružja istovremeno. Naime, debeli prozori i debela vrata koja su se u njoj nalazila onemogućila bi apsolutno svakome provalniku da unutra uđe, mnogobrojni televizijski ekrani koji su preko infracrvenih kamera prenosili sliku čitavog okoliša kuće u kojem se ona nalazila, tri kompjutera, čitava hrpa aparata za kopiranje i telefax uređaja zajedno su s puškama i pištoljima, počevši od malokalibarskih beretti do velikokalibarskih magnuma kao i automatskih mini uzija, činili su kombinaciju kakvu je vidio samo jednom u malenoj centrali MI-6³ u Poljskoj. Čudilo ga je što se našao na takvom mjestu, ali je i osjećao da je u koliko – toliko civiliziranom okruženju u kojem mu ne prijete nikakvo užasno zlo.

- Nda. Najprije se moram ispričati na ovoj prilično neugodnoj pozivnici koju smo vam uputili, no svojim sam ljudima naredio da vam apsolutno ništa ne govore ni da vas apsolutno ništa ne pitaju. Dio je to jedne operacije koju vodim već preko mjesec dana a čak i najmanji krivi korak mogao bi je dovesti do propasti - objasni muškarac ustavši iz udobne stolice u kojoj je, do tada, ležerno sjedio s koljenom preko koljena. - Kao prvo, zanimalo bi me kome imam čast biti domaćinom. Odnosno, ispričavam se - nasmije se on - privremenim domaćinom. U ovakvom prostoru ne bih mogao da živim stalno. Ali, dio je to mogjeg posla. Morate razumjeti.

- Gospodine, dok god ne saznam s kime imam posla, mislim da nisam spreman davati nikakve odgovore - jasno je odbrusio Martin Knappe, bez ikakvog tračka slabosti u svojem glasu. - Uostalom, vi ste mene doveli ovamo, pa bi onda bio red da se prvi predstavite!

Preletjevši najprije pogledom preko svojih ljudi koji su zauzeli svoja uobičajena mjesta i prebacili se na rutinske zadatke, malo se zamisli i progovori.

- Vidite, moj identitet, a isto tako i identitet mojih ljudi, mora ostati tajan i iz zakonskih razloga imam pravo zatajiti ga, a kao čovjek i građanin

3 MI-6 - Britanska vojna obavještajna služba

cijenim da je u vašem interesu ne doznati tko smo jer biste na taj način

došli u ozbiljnu zakonsku obavezu čuvanja tajne. Jeste li državljanin RH?

- Nisam građanin RH, ali jednako mi je draga kao i država koje sam građanin. A sad da se ne prepucavamo oko toga previše, vi ste me praktički oteli, protiv moje volje doveli ni sam ne znam kamo. To je kriminalno djelo, koliko vam je poznato, ali da se opet ne prepucavamo i oko toga, najprije se vi lijepo predstavite, pa ću se predstaviti i ja i da nastavimo razgovarati kao ljudi!

Nastala je tišina nekoliko trenutaka, domaćin je Martina promatrao ispod oka, no naposljetku uzdahnuo i promrmljao: Neka bude onda tako!

- Zahvaljujem!

- Ali bez obzira na državljanstvo, upozoravam vas da ste i dalje obavezni čuvati tajnu!

- Svakako.

- U redu - kratko će domaćin. - Ja sam inspektor Ivan Cesar, pomoćnik zapovjednika Specijalne jedinice hrvatske policije za suzbijanje gospodarskog kriminala. Moji kolege, Lovran, Brahimi, Vujević - predstavi ovaj svoje suradnike prešavši rukom preko svakog od njih. Martin se nadao da će im zapamtiti imena.

- Pomoćnik zapovjednika Specijalne jedinice hrvatske policije za suzbijanje gospodarskog kriminala?! - ponovi Martin Knappe još jednom, ali sa velikom dozom nepovjerenja u glasu. - Kako vam ja mogu vjerovati?

- Slušajte, ako ja kažem da smo mi ono što jesmo, onda mi i jesmo ono što jesmo, vjerujete li vi ili ne nimalo me ne brine. Vremenom ćete povjerovati, u to ni malo ne sumnjam.

- Sličnu sam izjavu već jednom čuo, gospodine Cesar. Kasnije se ispostavilo da je bila lažna - predbaci mu Knappe - No, svejedno. Ja sam Martin Knappe, glavni inspektor Europske banke za obnovu i razvoj.

- Glavni inspektor - kratko ponovi policijski oficir pa izvadi kutiju Davidoffa i potegne za cigaretom. - Inspektor banke od koje Hrvatska traži kredit? - zapita on ponudivši i Knappea cigaretom.

- Hvala - reče pa i on zapali jednu. Pušio je u samo rijetkim prilikama. Cigarete mu nikad nisu bile potrebne smatrajući se osobom koja o ničem ne može biti ovisna, osim o malim dozama luksuza.

- Hajde, sjednimo za stol - predloži policajac. - Nećemo valjda čitavo vrijeme stajati. Branimire, daj pogledaj imamo li u frižideru što za popiti?

- Mislim da ima samo Fantu, ili barem nešto slično gazirano - odgo-

vori Vujević, nesiguran hoće li to njihov gost prihvatiti.

- Svejedno je - uzvratiti Knappe pa skinuvši svoj kaput, sjedne za okrugli stol. Atmosfera se u tren oka promijenila, ugođaj je postao mnogo topliji.

- Iskreno rečeno, prije sam očekivao nekog detektiva ili obavještajca kakve obavještajne službe kojeg iz nekih sasvim drugih razloga zanimaju informacije o Ivanu Debeljaku. Ipak, nešto mi je govorilo kako to ne bi smjelo biti tako jednostavno. Debeljak je jedna od krupnijih riba koje stoje iza financijskog inženjeringa, a sve što se tog inženjeringa tiče nas itekako interesira.

- Znači, preko Donalda Peckinpacha ste saznali za mene? - pitao je inspektor posumnjavši odmah u povjerenje svojeg prijatelja, iako mu je bilo teško za povjerovati da bi ga on mogao dovesti u ovu situaciju.

- Da - reče. - Ali ne direktno - doda odmah. - Naime, Amerikanac ni najmanjeg pojma nema kako smo ga čitavo poslijepodne pratili. Od svojeg prijatelja iz kriminalnog odjela sasvim sam slučajno saznao da ga je Peckinpach zamolio za dosje Debeljaka obrazlažući da mu je on potreban za sastavljanje nekog materijala kojim će ambasada podići optužnicu protiv njega zbog fizičkog napada na jednog od njihovih namještenika.

- Hm - nasmije se Knappe kratko - Priča je u jednu ruku točna. Razlika je samo u žrtvi tog napada. Ja naime ne radim za ambasadu a jučer navečer taj Debeljak me je lično napao zaprijetivši mi kako je vrijeme da odavde nestanem. Naravno, nisam ga imao nikakvu namjeru tužiti.

- Znači, već ste mu upali u ruke? A koliko ste dugo u Zagrebu?

- Od jučer.

- Uh, ti bokca, pa ovaj je bolji od Sherlocka Holmesa - našali se Cesar okrenuvši se prema kolegama sa smiješkom i počne s točenjem pića - A što vas je taj Debeljak imao napadati?

- Koliko sam naslutio, bio je poslan od strane direktora deviznog odjela Zagrebačke banke. Kasnije sam zaključio da je to moralo biti njegovo maslo, pogotovo ako se k tome doda namještanje validiteta moje kreditne kartice što je moralo biti učinjeno samo od strane nekog tko ima visoke ovlasti u banci. Naime, moj mu se stav prema financijskom inženjeringu nije baš previše svidio.

- Znači, vi ste poslani iz Bruxellesa, ili od kud god već, da malo provjerite tu stvar s visokim kamatama za uložena sredstva?

- Tako je. Iako je glavno sjedište banke u Londonu, ima nekoliko ureda u Bruxellesu, između ostalog i moj - potvrdi Knappe pa otpije gutljaj Pepsija. Zaključivši kako je prehladan za njegovo grlo, vrati čašu natrag na stol. - Poslan sam da tu stvar malo provjerim, ali mogu slobodno zaključiti kako se tu više ne radi samo o provjeri. Tu se radi o rješavanju jedne od najvećih prijevari na području bivše Jugoslavije.

- Bojim se da je tako, gospodine Knappe. Vidite, i mi već duže vrijeme radimo na tome slučaju. Sve novootvorene banke kao što su Jovićeva, Kreditna i Primorska, držimo na oku, a financijske inženjeringe da i ne nabrajam. Čitava ih je hrpa. Znamo da će taj novac koji se prikuplja jednog dana nestati a ulagači će ostati praznih ruku. Iskustvo nas je tome naučilo. Međutim, još uvijek ne možemo pokrenuti nikakvu značajniju akciju. Novaca ne fali nigdje, kamate se isplaćuju redovito i izgleda kako tome nikad neće biti kraja, međutim, jasno je da će kraj jednom doći a kada dođe, ne želim da pored njega stojimo poput nekih budala koje su čitavo vrijeme samo nijemo promatrale veliki komad kolača koji im je vrlo polako i vrlo jednostavno zbrisao ispred nosa.

- Onda vam ne bi bilo loše da počnete i s Narodnom bankom Hrvatske - reče Knappe. Odlučio je kako će obećanje dano Skenderu i dalje zadržati, no neke informacije smatrao je da može podijeliti sa ljudima s kojima sad razgovara.

- Narodnom bankom Hrvatske?! - iznenadi se ovaj, iznenađen upućenošću inspektora.

- Da, baš s njom. Naime, ja nisam mogao odmah povjerovati kad sam to čuo, međutim, gotovo svi novci koje financijske ustanove sakupe, završavaju u njezinim trezorima.

- Molio bih da nastavite, ako nemate ništa protiv - zamolio je Cesar. Počelo ga je zanimati što ovaj stranac sve zna i vidjeti jesu li oni do sad napravili kakve propuste.

Knappe je nastavio, u kratkim crtama, izostavivši izvor informacija. Ako je već odlučio progovoriti, morao je barem zaštititi identitet svog informanta. Kako se Cesar pretvorio u uho, tako su se u uho počeli pretvarati i svi njegovi kolege zauzevši mjesto oko okruglog stola, te odložili poslove, kojima su se do tada bavili, za kasnije. Knappeov izvještaj je bio zanimljiviji od promatranja kamera i od probijanja šifri za provjeru deviznog stanja u hrvatskim bankama. Na kraju, sva su četvorica mogla zaključiti kako

su u mnogo slučajeva bili na sasvim krivom tragu. Jednostavno nisu mogli povjerovati da je glavni inspektor Europske banke za obnovu i razvoj prikupio materijal za kojeg je njima bilo potrebno više tjedana.

- Vi ste sasvim sigurni kako je to sve točno? - pitao je Ivan Cesar vrteći u glavi još jednom isti tekst kojeg je maloprije čuo. Baš nije mogao vjerovati u prijetnje izrečene od strane službenika Narodne banke Hrvatske prema jednom od vlasnika financijske institucije. Njihova dosadašnja istraživanja nisu bila usmjerena prema glavnoj državnoj banci, već prema financijskim inženjerinzima na koje su sumnjali da bi mogli skupiti novac i nestati.

- Ivane, to mora biti točno - ubaci se Lovran - Em i sam znaš kako je od Švicaraca dobiven kredit za izgradnju tog autoputa. Osim toga, zbog čega bi se Debeljak vrtio oko Zagrebačke banke ukoliko i ona ne bi bila povezana s inženjeringom, odnosno neki od njezinih djelatnika?

- Nije moguće da su svi oni toliko drski! Ne mogu vjerovati. Ne, to ne može biti. Pa to bi morala znati svaka obavještajna služba i desetine policajaca. Dok mi provjeravamo je li netko za državne novce ide na odmor s ljubavnicom, oni pljačkaju kamione novaca.

Inspektor se okrene prema Martinu i uzrujano ga upita paleći sljedeću cigaretu:

- A s kime ste imali priliku o tome popričati?

- Žao mi je, ali identitet mojih informanata ne mogu vam otkriti - odlučno će inspektor. Znao je on i predobro da se imena ne odaju samo tako. Prije ili kasnije jedan takav krivi potez bi se pokazao fatalnim.

- No dobro, ostavimo se sad vašeg informanta - zavrti glavni nosom. - Esade, javi našima u grad da još noćas u uredima Narodne banke postavite uređaje za prisluškivanje i pobrini se da prijenos bude omogućen skroz ovamo. Branko, ti ćeš u Split poslati šifrirani faks Toniju sa zadatkom da potraži dosjee svih tamošnjih financijskih šefova i kad to sredi da se što je moguće prije pojavi u Zagrebu.

- A zar vam za prisluškivanje nije potreban kakav sudski nalog ili nešto slično? Ipak se tu radi o državnim službenicima!? - pitao je Knappe zbunjeno. Takva je inače bila procedura.

- Imamo i mi neke posebne ovlasti koje smo slobodni iskoristiti u slučajevima kao što je ovaj. A osim toga, zemlja je u ratu. Sve je od interesa državne sigurnosti, čak i njezini službenici! - kratko objasni Cesar, pa

nastavi - Ervine, ti se s gospodinom Knappeom vrati natrag u grad i uzmi sobu u Esplanadi. Mislim kako će mu u naredno vrijeme biti potrebna jedna vrsta stalne zaštite - izdavao je iskusni policajac svojim ljudima nove naredbe, energično i odsječno. - S obzirom da vi sigurno imate još nekih svojih vlastitih planova vezanih uz istragu, nadam se da nemate ništa protiv da surađujemo na ovom slučaju? - obrati se ponovo Martinu.

- Nemam ništa protiv, ali u krajnjem slučaju mogu se i sam paziti. Bio sam vam ja godinama u Njemačkoj policiji. I nemam ništa protiv suradnje, naprotiv. To može samo više rasvijetliti čitavi slučaj i olakšati mi sastavljanje izvještaja banci koje mora biti realno - objasni Knappe dajući im do znanja kako su u jednu ruku i kolege po zanimanju. - No, što se sobe tiče, Ervin može spavati i u mojem apartmanu. Dovoljno je velik, samo će se morati zadovoljiti kaučem.

- Ne brinite - nasmije se Ervin Lovran - spavao sam ja i na kamenju i po drveću i u pijesku i u grmlju. Nisam ja od jučer specijalac.

- Vjerujem vam.

- Imam još jednu molbu, gospodine Knappe.

- A ona bi bila?

- Naredite svojim u Bruxellesu ili Londonu, da na bilo koji način saznaju gdje su naše banke, pravne i privatne osobe sa prebivalištem u Hrvatskoj otvorile račune u inozemstvu u zadnjih godinu dana. Mislim da to ne bi trebala biti neka ogromna lista s obzirom da nema svaki šljaker i seljak račun vani. Mogu se kladiti da će sav taj novac početi nestajati i otići van.

- Ja sam mislio da bi bilo pametnije koncentrirati se na Narodnu banku - malo je sad zbunjen bio Knappe.

- Trebaju sve opcije biti otvorene. Ne smijemo zapostaviti niti jedan aspekt istrage. Nitko nam ne garantira da sutra inženjerci neće dići lov u računa Narodne banke Hrvatske. Potrebni su im samo zahtjevi za podizanje glavnice. A mislim kako im to nikako nije problem srediti.

- Tu se slažem s vama, sasvim ste u pravu. Mislim da oko provjere koju ste maloprije spomenuli neće biti nikakvih problema, bez obzira na bankarsku tajnu. Imamo i mi svoje načine rada, baš kao i vi svoje.

- U redu, ljudi - pljesne Cesar rukama i poviče - bilo bi onda vrijeme da se krene na posao! Ajmo, ljudi, brže to malo! Dok se vi tu zajebavate, inženjerci stavljaju paru na kamaru! Kad više ne bude stalo, utovarit će

ga bagerom na kamione i otići u Tunguziju, a mi ćemo blejati? E, nećemo.
Pokret! Mrdajte te guzice!

I njegovi su specijalci krenuli na posao.

* * *

II.

Iako mu je prethodna noć bila prilično burna, Martin Knappe je ujutro ustao vrlo rano. Probudio je „tjelohranitelja“ kojeg mu je dodijelio Cesar, odšetao do obližnjeg željezničkog kolodvora, kupio telefonsku karticu i iz javne govornice nazvao direktora Europske banke za obnovu i razvoj. Odlučio je ne javljati se više nikome iz hotela, a javna govornica mu se činila mnogo sigurnijom.

U kratkom i službenom razgovoru objasnio mu je situaciju te ga zamolio da pokuša provjeriti u kojim je sve inozemnim bankama primijećeno otvaranje novih međubankarskih računa za novoosnovane financijske institucije iz Hrvatske, uglavnom onako kako je dogovorio s Cesarom. Nakon što je završio razgovor, imao je dojam da se u Hrvatskoj po prvi put uspio pomaknuti u nekom pravcu. Primijetio je da ima potrebu stati krađi na kraj, iako je to premašivalo i odgovornosti i ovlasti jednog inspektora. S druge strane, bilo je i daleko lakših načina da završi svoju misiju. Mogao je, na primjer, s nekoliko vješto sročениh dopisa i malo statistike donijeti nedvojbeni zaključak da postoji značajna devijacija na tržištu novca u RH i otići u neki drugi luksuzni hotel ostavivši svoju poludomovinu bez kreditnih sredstava koje je tražila i s malignim tumorom. Ukoliko su financije krvotok gospodarstva, onda je financijski inženjering bio upravo maligni tumor koji je prijetio da će postati poguban za tijelo u kojem je izrastao.

- Ervine – obrati se on nakon završena razgovora policajcu u civilu.

- Trenutno nemamo ništa pametnog za činiti. Hajdemo se provozati u Hrvatski Leskovac.

- U Hrvatski Leskovac?

- Da. Tamo imam jednog prijatelja kojem sam obećao da ću ga posjetiti.

Pola sata kasnije, plavi je BMW ušao u malo mjesto na jugozapadnom rubu Zagreba, kod samog početka autoputa koji je vodio prema Karlovcu.

Nisu se dugo vrzmali po mjestu. Karlove su upute bile šture, ali više nego dovoljno dobre da od prve nađu malu ulicu koja je izlazila na glavnu cestu i dvokatnicu s dvorištem punim automobila i nogometnim igralištem odmah iza kuće.

Karla, koji je tamo s prijateljem vodio automehaničarsku radnju i tvrtku za uvoz automobila, zatekao je ispod malenog fiata na kojem je nešto popravljao. Osim fiatića, dvorište je bilo krcato i drugim vozilima dovezenima dva dana ranije iz Italije.

- Vidim ja da tebi nikad nije dosadno! – reče Martin sa smiješkom, sagnuvši se da baci pogled na Karla.

- Ah, gle tko mi je došao?! – klikne Karlo iskobeljavši se van - Kako si me pronašao?

- Pa dao si mi adresu! – zbunjeno objasni ovaj.

- Ma je, to je u redu, nego...

- Imam čovjeka koji me vozi – reče Martin pokazavši na Ervina Lovrana.

- Dobar dan – pozdravi on.

- Murija? – progundā Karlo preletjevši pogledom preko civilnog automobila s registarskim oznakama za koje je znao da pripadaju seriji koja je dodijeljena policijskim automobilima u civilu. Odmah ga je nešto ubolo u trbuhu. Nije volio policiju.

- Tako nekako.

- Tomo, Tomo! – pozove Karlo visokog i snažnog muškarca srednjih četrdesetih godina koji je upravo golemom brusilicom rezao blatobran nekog mercedesa u širokoj otvorenoj garaži za koju se nije znalo je li alat u njoj uvijek tako razbacan, ili je možda u nju pala bomba.

- Šta je? Šta sad hoćeš? Radim – grubim će glasom Ličanin ugasivši

snažnu brusilicu.

- Daj pogledaj onaj auspuh – zamoli ga Karlo. - Došli su mi prijatelji. Bit ću malo odsutan.

- Ti i tvoji prijatelji, boga ti tvojeg – zarežao je Tomo kojem se nije sviđalo kad bi mu netko uvaljivao svoj posao. - Daj si pozovi Željka. Možda se konačno najeo.

Željka nije trebalo dozivati. Još mastan oko usana izašao je iz dvo-katnice, uputio se prema golemom šarplanincu i dobacio mu kosti koje su mu ostale nakon doručka. Taj pas je bio jedina zaštita svih tih automobila i nepregledne količine alata i auto dijelova u potpunom kaosu. Vrlo lako je moguće da bi partnerstvo Karla i Željka moglo potrajati vječno jer je bilo očito da se u slučaju pokušaja razdvajanja nikad ne bi mogli razdijeliti.

- Željko, ovo je Martin Knappe, moj švapski bratić – pozove Karlo rođaka predstavljajući ga kolegi.

- Ah da, ti si onaj iz one neke banke, kako li se ono zove? – pokuša se prisjetiti, ali izgleda da mu se lampica nikako nije palila. - Ma nema veze – odmahne rukom.

- Drago mi je – ljubazno će glavni inspektor pruživši ruku mršavom Karlovom vršnjaku koji baš ničim nije nalikovao na Tomislava, iako mu je ovaj bio otac. Geni kršnog ličkog muškarčine, izgledalo je, nisu bili prešli na potomstvo.

- Slušaj, mi idemo tu gore nešto popiti, a ti pogledaj ovaj auspuh.

- Ostavi sad auspuh! – odmahne Željko navukavši na sebe staru jaknu masnu od motornog ulja i masti. - Važnije nam je motor srediti. Trebalo bi ga odvesti do Baneta.

- Dobro, to ćemo kasnije, a sad idem nešto popiti – ponovi Karlo pa se uputi prema izlazu. - Dečki, hodite.

- A ti se nećeš presvući? – upita Martin zabljuvši se u Karla koji je u prljavim hlačama i majici napuštao dvorište.

- Čemu? Neće me ionako vidjeti nitko koga ne poznajem. A za one koji me ne poznaju, zaboli me ona stvar. Možda je i obrnuto. U svakom slučaju, boli me ona stvar – objasni Karlo sasvim ležerno.

- No dobro, tvoja stvar.

- Ušavši u vozilo, Ervin se najprije okrenuo ispred nogometnog igrališta pa se vratio natrag prema ulici.

- Kuda ćemo sada? – upita on ne znajući bi li lijevo ili desno.

- Tamo, lijevo – pokaže Karlo prema glavnoj cesti, a tek što su prevalili pedeset metara, reče mu da stane.

- Zar smo već tu? – upita Martin zbunjeno.

- Nego!

- Pa čemu sam onda vezao pojas?

- A čemu smo se onda vozili? – pitao je i vozač kojem se Karlovo ponašanje nije nimalo sviđalo. Nakon što ga je Karlo izravno etiketirao kao muriju, smatrao ga je neotesancem.

- Dečki! – izdere se Karlo iznenada. On je sjedio otraga, s lijeve strane, i budući da je zadnji izašao iz vozila, još je bio okrenut prema cesti te je prvi primijetio crnu Hondu CRX koja je izašla iz zavoja zaputivši se direktno prema njima trojici. Stakla su bila zatamnjena, automobil nešto spušten, a vožnja izrazito agresivna i Karlo je instinktivno osjetio da nešto nije u redu. Kad je još vidio da se kroz usko otvoren prozor pojavljuje cijev automatske puške, munjevito je reagirao.

I policajci su bili spremni reagirati. Zvuk motora s visokim brojem obrtaja ih je već bio pripremio, a da toga nisu bili svjesni. Zahvaljujući obuci i pamćenju mišića, bili su u zaklonu, iza BMW-a, čak i prije Karla.

Meci su letjeli na sve strane i prosvirali sve prozore na policijskom vozilu pa je staklo obasulo trojicu muškaraca poput snijega usred zime. Kad je paljba prestala, polako su provirili van. U međuvremenu, maleno sportsko vozilo odjurilo je s mjesta događaja i nestalo s vidika.

- Nešto ste maloprije prigovarali zašto smo uopće išli autom?! – slavo-dobitno im predbaci Karlo. - Da nam nije bilo ovog automobila, tko zna kako bismo prošli!

- U pravu si. Ležali bismo ovdje na podu poput švajcarskih sireva – složio se njegov stariji bratić.

- Tišina – odrješito upozori Ervin. - Vraćaju se.

Crno, lako i okretno japansko vozilo okrenulo se kod željezničke pruge pa je pod punim gasom u prvoj i drugoj brzini praktički poletjelo prema njima. Ovaj put, međutim, cijev se nije vidjela i dečki su bez riječi poskakali natrag u automobil.

- Hej čovječe, kamo ćeš!? – krikne Karlo shvativši kako je policajac krenuo direktno prema napadačima. - Daj se okreni i bježi odavde!

- Mladiću, ovo je njemačko vozilo. Dvostruko smo teži i čvršći. Mi smo sada metak od dvije tone – rekao je ubrzavajući što je više mogao dok

je zrak zaglušujuće hukao kroz prosvirane prozore.

Uistinu, u direktnom sudaru posada crne honde prošla bi daleko teže, ukoliko bi uopće i preživjela bez obzira što policijsko vozilo nije težilo dvije tone, kako je to Lovran bio rekao, no policajac nije računao da će se suočiti s cijevi kalašnjikova.

- Sranje – izdere se on, pa potraži spas driftajući oštro ulijevo, upuтивši se u drugi dio Hrvatskog Leskovca.

Tren nakon što su promijenili putanju, iza i oko njih se počela rasipati nova serija malih brzih vrućih projektila. Umjesto njih, nastradao je čitav izlog malenog dućana čiji se prodavač bacio iza pulta.

- Ne tamo – izdere se Karlo. - Tamo ti je polje. Nećemo se izvući van. Nema asfalta i sve su ulice slijepe!

- Jebem ti polje – nervozno će Ervin pa, potegnuvši ručnu kočnicu, okrene automobil za sto i osamdeset stupnjeva. Obišao je autobusnu stanicu i zaletio se prema željezničkoj pruzi prateći cestu za koju je točno zaključio da nije ta koja je, po Karlovim riječima, vodila u polje.

- Evo ih, opet idu za nama – reče Martin pa izvadivši svoj magnum opali nekoliko puta uzalud pokušavši pogoditi neprijateljsko vozilo. Poskakivanje po neravnoj cesti bilo je prejako za bilo kakav učinak. Samo u akcijskim filmovima moguće je iz automobila koji juri po neravnoj cesti pogoditi motoriziranog progonitelja ravno u čelo. Međutim, njih trojica bili su u Hrvatskom Leskovcu i filmski trikovi nisu radili za njih.

- Pazi! – krikne Karlo zabljuvši se u Andrijin križ na kojem se upravo uključilo crveno signalno svjetlo.

- Znam, imamo još dovoljno vremena – reče Lovran, pa prebaci u drugu brzinu i pričepi gas do daske. Obrtomjer poludi, a brzinomjer se popne na devedeset kilometara. Preletjevši preko blagog humka na kojem su bile smještene tračnice, na trenutak su se našli u zraku, a motor je završtao poput podivljalog konja. Kazaljka obrtomjera skoči u crveno polje i kotači se zavrte dvostrukom brzinom. Nekoliko trenutaka nakon što je prizemljio automobil, prebacio je u treću pa nastavio punim gasom.

- Ovdje ti je sve puno zavoja – upozori Karlo iskusnog policajca. - Pazi da kojim slučajem ne bismo pasli travu.

- Ne brini – pokušao je umiriti uspaničenog mladića na stražnjem sjedalu. - Poznajem ja ovo vozilo dovoljno dobro. Osim toga, možda je honda odustala.

Tek što su zamakli iza zavoja, crno je vozilo poput lopte poletjelo uvis nakon što je prešlo preko željezničke pruge, zamalo pogodivši rampu koja se spuštala. Kad se prizemljila, udarac je bio daleko bučniji nego kad se BMW prizemljio, a pri dodiru automobila i asfalta snažno je zaiskrilo. Izgledalo je kao da je vozaču potpuno svejedno hoće li u potjeri uništiti auto i slomiti svoj vrat.

- Sad ću postati slavan u ovom selu.

- Karlo, to ti je sad najmanja briga. Sagni se – naredi mu Martin pa se okrene na svojem sjedalu i počne nišanići kroz okvir zadnjeg stakla. Napadači su prestali pucati i inspektor je koristio priliku za uzvratnu paljbu. Nastojao je gađati, a ne razbacivati se nasumično municijom. Golemu magnumovu cijev je usmjeravao prema središtu hondine siluete u nadi da će pogoditi makar nešto. Nije bio siguran je li to učio na akademiji ili je negdje čitao da je metak iz magnuma sposoban probiti blok motora. Kako god bilo, bilo mu je jasno da se magnumom može pogoditi blok motora samo onog automobila koji stoji.

- Sranje, s revolverom im ne mogu apsolutno ništa! – drekne on. - Da mi je barem schmeisser.

- Jebeš šmajser – izdere se Karlo. - Imam ja ovdje nešto mnogo bolje – reče, pa potegne velikokalibarsku pušku koja je bila pričvršćena ispod stražnjeg sjedala automobila. U svoj panici i bijegu u kojem je bio još i zaokupljen radiostanicom preko koje je zvao i upućivao kolege iz policije o njihovu stanju i položaju, Ervin je najvjerojatnije zaboravio kako i on u vozilu ima oružja, a Karlo nije oklijevao da ga upotrijebi.

- Ervine, je li puna? – drekne provjeravajući i sam.

- Puna! Otkoči i deri! – pomalo panično odgovorio mu je Ervin. Voziti je znao, no činilo se da je i njemu to bio prvi put da je pod vatrom.

- Znaš li ti iz toga uopšte da pucaš? – začudio se Martin.

- Pa bio sam u vojsci – samouvjereno će on, pa klekne na stražnje sjedalo i počne nišanići, međutim, kad je prvi put opalio, pričinilo mu se kako će mu puška odvaliti čitavo desno rame. Bila je stvarno snažna, a još k tome ju nije dovoljno učvrstio na ramenu pa mu, kako je vozilo poskakivalo po neravnoj cesti, u odsudnom trenutku nije najbolje nalijegala i udarac kundaka je bio vrlo jak. Drugi put ju je zgrabio još čvršće, unatoč boli u ramenu, tako da je uspio postići daleko veću preciznost. Pogodio je vozilo. Međutim, to nije bilo neprijateljsko vozilo već Polski Fiat 126p,

poznat i kao "peglica", koji se kretao u pravcu Hrvatskog Leskovca mimoišavši se trenutak ranije s policijskim BMW-om. Kad je vozač honde namirisao da će Karlo pucati drugi put, skrenuo je na lijevu stranu ceste natjeravši vozačicu da mu se makne s puta. Kad je skrenula na drugu stranu kako bi izbjegla direktan sudar, Karlo je opalio odnijevši joj čitav poklopac motora koji se nalazio otraga.

- Jebem ti ja tu tvoju peglicu – zaurla mladić. – Jel' se baš Irena sad ovdje trebala nasrati? – zavrtil on glavom prepoznavši vozilo Željbove zaručnice.

- Dolje! – naredi im Martin nakon što se cijev automatske puške ponovno pomolila kroz prozor honde. Sljedećeg trenutka rafal je preporao zrak.

- Ej, gledaj! Još malo pa ćemo ući u Brezovicu – derao se Karlo za leđima vozača koji se borio sa zavojima budući da se čitavo vrijeme morao saginjati izbjegavajući metke. - Imaš jezero na ulazu, odmah na zavoju. Pokušaj što je moguće brže ući u taj zavoj, a onda naglo smanji brzinu i skreni lijevo u zavoj. Ali pazi! Dvije stvari: pred zavojem ti je neka uzvisina i zavoj ćeš vidjeti tek kad si na vrhu, a onda ti je kasno. I pazi još i da imaš zadnji pogon!

- Kao da ne znam – reagirao je Ervin malo ljutito.

- Ukoliko ovi ne poznaju kraj, garantirano će uletjeti. Svako malo netko se okupa - Karlo nije odustajao od svojeg plana.

- Da, zvuči jednostavno, samo oni su niži. Bit će im lakše. Prije će oni proći nego mi. Daj ponovi, točno. Opiši što bolje! – pokušavao je nadjačati fujuk vjetra i buku motora.

- Dakle, ovako ti se otprilike savija cesta – Karlo je pokušavao rukama dočarati zaobljenost i smjer pružanja ceste. - Cesta ide na lijevu stranu, a ako ne paziš na brzinu, izlijećeš kao metak u jezero koje je ravno na putanju auta. Samo se drži desne strane i onda sijeci izdaleka ulijevo.

- Nemamo šanse! To nije za auto od dvije tone, jebem ti! – pomalo je uspaničeno pretjerivao Ervin.

- Vjeruj mi – Karlo je bio uporan. - Prije dva mjeseca unutra se spizdio jedan frajer s porscheom, a prošlog tjedna jedan sa spuštenim peugeotom. Nema ti vozilo tu nikakve veze. Tu ti igra samo poznavanje ceste!

- Ajd' dobro – složi se ovaj. - Nadam se da je tako.

Nakon nepune minute, brzinom od sto i četrdeset na vrlo uskoj cesti

preletjeli su pored table na kojoj je stajalo "Brezovica". Odmah nakon toga našli su se u zavoju, a Ervin se pred ulazak u zavoj potpuno umaknuo u desnu stranu kako bi kroz zavoj prošao u što većem luku. Na krov je stavio uključenu rotirku u nadi da će to upozoriti vozila koja naiđu iz suprotnog smjera. Boreći se tako svom snagom ne bi li vozilo zadržao u idealnoj putanji, uspio je proći pored jezera udaljenog tek tri-četiri metra od ceste, pa se izravna, uleti u raskrižje i uz zaglušujuću škripu guma skrene udesno.

Vozač crne honde koja ih je i dalje gonila, nije se snašao tako dobro. Kako nije mogao znati da je zavoj toliko oštar jer ga zahvaljujući blagoj uzbrdici između njega i zavoja nije mogao ni vidjeti dok nije bilo prekasno, nije se ni dovoljno ni pravovremeno sklonio u desnu stranu, pa ga je zavoj uhvatio nesprenog i na strani ceste koja je imala pad prema vanjskoj, desnoj strani ceste i prema jezeru. Čim se podloga počela spuštati pod autom, sila pritiska je gotovo nestala i honda je samo poletjela u jezero kao da je ispaljena iz pračke unatoč tome što je bila prilagođena za brzu vožnju u zavojima. Dok je uklizavala u plićak, oko sebe je razbacivala velike valove vode, mulja i uznemirenih pataka. Tren potom čulo se samo urlikanje motora koji je nakon još nekoliko sekundi umuknuo ugušen vodom.

- Izvrsno – pljesne Martin dlanom o dlan. - Riješili smo ih se.

- Vozila jesmo, ali ne i njih! – ispravi ga Karlo pa pokaže rukom prema jezercu u kojem su iz auta izlazili vozač i suvozač. Novi rafali su poletjeli u roku od nekoliko sekundi, dok je Ervin preko radija javljao lokalnoj policiji da krenu u intervenciju kod jezera na ulazu u Brezovicu.

- Dečki, bilo bi vrijeme da gibamo odavde – predloži policajac Specijalne jedinice za suzbijanje gospodarskog kriminala. - Ovi imaju municije do prekосуtra. Obavijestio sam kolege iz lokalnih policijskih stanica i oni će uskoro doći baviti se s njima.

- Da, ali kamo sad? – upao je Martin. - Ja se ne vraćam nazad u Leskovac, a bojim se da mi ni u Zagrebu nije puno bolje!

- Bogme se ne vraćam ni ja – zavrtil Karlo glavom pripalivši Benston koji mu se tresao u rukama. Bilo mu je dosta doživljaja za jedno jutro.

- Imate pravo – složi se i Ervin mahnuvši rukom nekom prolazniku koji se zabuljio u izrešetano vozilo. - Trebali bismo se skloniti nekamo gdje nas ovi neće tražiti. Pratili su nas još iz Zagreba, a očito nisu naivni. Moja procjena je da su odlučni, a i sposobni ubiti te. Ja ti jesam zaštita, ali nisam svemoćan. Dakle, hoću reći da...

- Hotel onda mogu zaboraviti – zavrti Martin glavom. - Nekako mi nije suđen. Prekjučer su me zamalo izbacili iz ...

- Znam! – klikne Karlo gurnuvši glavu između prednjih sjedala i prekinu ih obojicu. - Vozi prema Remetincu, pa na autoput!

- Prema Remetincu? A zašto autoput? – ponovi Lovran. - A kamo ćemo onda?

- Otići ćemo do Šmita – nasmije se Karlo. - Tamo, na selu, neće nas pronaći ni da uključe tisuću ljudi.

* * *

Dva sata kasnije bili su na sasvim drugom kraju Zagrebačke županije. Ušavši u malo mjesto koje je nekih tridesetak kilometara bilo udaljeno od hrvatske metropole, u sklopu općine Sveti Ivan Zelina, točno na pola puta između Zagreba i Varaždina, baroknog grada na sjeveru Hrvatske, Ervin je za volanom mercedesa slijedio upute suvozača Karla koji mu je objašnjavao gdje se nalazi kuća tražene osobe.

Približavajući se tabli koja je označavala završetak mjesta – a već desetak metara dalje se nalazila tabla koja je označavala početak sljedećeg mjesta – skrenuli su ulijevo pa se zaustavili na betoniranom dvorištu bijele dvokatnice ispred koje je stajao samo traktor, crveni IMT 539 s bijelom kabinom.

Pričekavši najprije nekoliko trenutaka, Karlo je pritisnuo sirenu vozila nadajući se da će mu prijatelj izaći van.

Iako je u svojoj sobi sjedio za kompjuterom, a glasna muzika treštala iz snažnih zvučnika, Marko Šmit je čuo sirenu koja je doprla izvana.

Izašavši na balkon, smeđokosi mladić okrugla lica i Karlovih godina, nešto niže rasta i krupnije građe, najprije se na trenutak zagledao u vozilo kojeg nikad ranije nije vidio u svojem dvorištu i pažljivo ga promatrao sve dok nije spazio Karla. Nije ga iznenadilo što je Karlo došao u nekom nepoznatom vozilu. Mijenjanje vozila bio je njegov običaj i sigurno ih je mijenjao češće nego čarape.

- Šmit! – pozove ga on. Stajao je naslonjen na vozilo i palio cigaretu.

Na putu do Marka, kao što su uspjeli zamijeniti izbušenog BMW-a za neki neupadljivi mercedes, tako su uspjeli zamijeniti i Karlovu odjeću pa je djelovao malo uljuđenije. U Sesvetama, gdje je stanovao, presvukao se u čisto. - Daj dođi dolje. Ali brzo!

- Pa dođi ti gore – uzvрати on. Nije mu se baš dalo napuštati kuću. Bio je hladan, jesenji dan kao stvoren za spavanje i Marko se probudio tek nešto malo prije nego su došli.

- Čuj, dođi najprije dolje – ljutito će Karlo koji nakon svega što mu se tog jutra dogodilo nije imao volje trpjeti nikakvo odugovlačenje. - Trebamo popričati. Moramo popričati.

- No dobro, pričekaj malo – složi se ovaj naposljetku. Shvatio je da se radi o nečem vrlo ozbiljnom, inače bi Karlo bio ljubazniji.

Spustivši se na brzinu po stepenicama, prišao je autu pa sjeo unutra nakon što mu je Karlo otvorio zadnja vrata pa i sam sjeo na stražnje sjedalo.

- Bok, Karlo – pozdravi on najprije svojeg negdašnjeg školskog prijatelja, a onda i njegove ljude koje nikad ranije nije imao prilike vidjeti. Karlo je predstavio najprije svojeg bratića, a zatim policajca u civilu ne spominjući zašto su s njime.

- Šmit, je li to tvoje prezime ili neki nadimak kao što je Miroslavu nadimak Karlo? – pogleda ga Martin Knappe kojem je bilo malo neobično izgovarati prezime njemačkog porijekla tako pojednostavljeno i pohrvaćeno. Kroz stoljeća u kojima je sjeverna Hrvatska bila dio Austro-Ugarske i njezinih prethodnica, sve do Prvog svjetskog rata, neke su obitelji zaboravile svoje njemačko porijeklo i jedino što im je ostalo od njega bilo je gotovo potpuno promijenjeno prezime.

- To je moje prezime.

- A ime?

- Marko.

- Pa zašto onda nisi Marko? Karlo čitavo vrijeme govori o nekom Šmitu.

- Ovo je valjda jednostavnije – nasmije se on. - U školi smo se uglavnom nazivali samo prezimenima, tako da je to ostalo do danas.

- No dobro. Nadam se neće biti problema ako te budem zvao Marko.

- Znaš što – umiješa se Karlo prije nego je ovaj dobio odgovor - 'Ajdmno nešto negdje popiti i porazgovarati o stvari zbog koje smo došli.

- Nema problema – složi se Marko. Protiv pića nije nikad imao ništa.
- Idemo tu dolje do Tonija u restoran.
- Ma ne – pobuni se njegov prijatelj odmah. - Negdje gdje je bučno.
- Gdje je bučno? – ponovi Marko u čudu. Nije bio siguran iz kojeg razloga Karlo traži da ga se odvede u neku bučnu gostionu.
- Da. Stvar je prilično ozbiljna.
- Pa zašto onda ne ostanemo ovdje kod mene. Začas ti ja napravim buku!

- Nije samo buka u pitanju, hoću popiti hladno pivo, a koliko znam, kod tebe toga nema. Prošli put me tri dana glava boljela od onog vina kad sam se napio kod tvog djeda u kleti.

- No dobro, vozi onda u Ze, u Zelinu – predloži Marko.

Izašavši iz dvorišta, odmah su se ubacili u brzu kolonu koja je miljela kroz selo. Otkako su južni pravci koji su vezali istočni i zapadni dio kontinentalne Hrvatske bili zaposjednuti, promet na pravcima prema sjeveroistoku i sjeveru se pojačao. Ceste koje su Zagreb povezivale s Kutinom i Varaždinom prolazile su gotovo cijelom trasom kroz naseljena mjesta i magistralni promet se miješao s lokalnim pa su u naseljenim mjestima kolone vozila bile gotovo svakodnevna pojava. Do općinskog središta Marko je čavrljao s Karlom o svemu, međutim, čitavo su mu se vrijeme misli vrtjele oko dvojice muškaraca na prednjim sjedalima. Bio je nestrpljiv da dozna tko su, ali mu je nešto ipak govorilo da to još malo odgodi, sve dok se ne nađu na mjestu punom ljudi. Karla je poznavao, to nije bio nikakav problem, no vozača, kao ni suvozača koji je govorio stranim akcentom, nije uopće poznavao. Zanimalo ga je s kime je imao posla. Brinuo se nije li se Karlo možda uvalio u kakve neprilike i je li možda u problemima, pa je zbog toga tražio bučan kafić. Mjesto na kojem je bilo puno ljudi ulijevalo mu je veći osjećaj sigurnosti u slučaju da nešto krene po zlu.

Konačno, preletjevši preko zelinskog brda, zaustavili su se ispred najpoznatijeg bara u čitavoj okolici i nakon što su se parkirali između neke alfe i audija, ušli su unutra. Zgrada je izvana bila sivo-žute boje i prilično oronule fasade, no unutra je bio sasvim drukčiji ambijent, ugodan i topao. Inventar je bio i nov i dobro održavan. Bilo je bučno, baš kako je Karlo zahtijevao. Iako je prošlo tek podne, gostionica je bila puna i zadimljena. Bilo je tu svakojakog naroda, ponajviše tinejdžera. Vlasnik je u susjednoj Zagorskoj županiji imao još jedan lokal tj. disko, ali sudeći po buci i kafić

u koji su ušli je bio disko svoje vrste. Rock glazba nekog domaćeg benda treštala je na sve strane iz golemih JBL zvučnika koji su bili postavljeni po svim kutovima lokala.

Nakon što su zauzeli mjesto u jednom polutamnom separeu u kutu i naručili piće koje je stiglo tek nekoliko trenutaka kasnije, baš kao da je konobar imao unaprijed spremljenu narudžbu za njih, započeli su s razgovorom kojeg je Marko željno čekao.

- Martine, mislim da pred Šmitom ne smijemo ništa tajiti – pogleda ga Karlo. - Budući da ćemo nekoliko dana biti kod njega u gostima, ima pravo sve znati.

- Samo malo – zbunjeno ga pogleda kolega. - Tko će kod mene gostovati?

- Martin i ja.

- A, tko ste vi, Martine? – skrene Marko pogled prema njemu. Pitanje je zvučalo mrvicu neuljudno, ali Martina to nije ni malo zasmetalo.

- Ja sam glavni inspektor Europske banke za obnovu i razvoj.

- Aha – pogleda on najprije jednog, onda drugog, pa nakon toga trećeg. Bio je potpuno zbunjen. Nije mu bilo jasno ni kakva je to banka, ni što znači biti njezin inspektor, nije uviđao ni kakve bi on veze mogao imati s njime. Zastao je u čudu, a onda zbunjeno nastavio. - A kakve ja veze imam s vama?

- Polako, Šmit – blago će Karlo potegnuvši dugačak gutljaj piva. - Sa mnom imaš veze jer si mi prijatelj, a s Martinom imaš veze jer je on moj bratić.

- A nisam znao da je ta njegova banka bankrotirala pa sad njezin inspektor traži povoljan smještaj tipa seoskog turizma? – podbode Marko pa srkne bijelu kavu.

- Mislim da bi bilo dobro krenuti ispočetka – jednostavno i smireno će Karlo.

- Tako je – potvrdi Martin pa preuzme riječ.

Pola sata kasnije Marku je čitava priča bila gotovo potpuno jasna, no trebao ju je još jednom prevrtjeti u glavi ne bi li mu sve sjelo na svoje mjesto. Tijekom Martinovog izlaganja su se i Karlo i Lovran informirali o dijelovima priče koji su im ranije bili nepoznati.

Marko je znao da se Karlo bavi svim i svačim, međutim, ni sanjati

nije mogao da se upleo u finansijski inženjering te da su ga pripadnici tih organizacija imali namjeru likvidirati. Odjednom je osjetio da mu se želudac grči i okreće. Nije znao je li to bilo zbog loše kave ili zbog loše priče. Primajući u svoju kuću ljude kojima je prijetila opasnost, dovodio se u situaciju da možda podijeli njihovu sudbinu. Ipak, nije ih mogao odbiti. Karlo mu je bio vrlo drag prijatelj, a činilo se i da su Martin i Ervin poštteni dečki koji rade pravo malo herojsko djelo. Ostavili su dojam na njega i odlučio je pregristi strahove. Pristao je primiti ih.

- U redu Šmit, hvala – sa smiješkom će Karlo kojem je laknulo kad je ovaj pristao.

- Da, a što će ti reći roditelji ili ostali ukućani? - ubacio se Ervin Lovran koji nije znao njegovu situaciju.

- Što bi mi roditelji rekli? – pogleda ga on. - Pa oni su u Njemačkoj! U ovo doba ih nikad nema u Hrvatskoj s obzirom na to da nisu nikakvi blagdani.

- U Njemačkoj?! – podigne Martin glavu. - Pa to nam nisi spomenuo!

- Pa to me nisi ni pitao.

- A gdje su u Njemačkoj? – zanimalo je inspektora koji je i sam živio u maloprije spomenutoj zemlji.

- U Kasselu. To ti je otprilike...

- Znam ja gdje je to – prekine ga on nakon što mu je pokušao objasniti položaj mjesta u kojem su mu roditelji živjeli, odnosno gostovali na privremenom radu u inozemstvu, kako se to lijepo znalo reći za gastarbajtere koji su iz bivše Jugoslavije masovno odlazili u zapadnu Europu, poglavito Njemačku. Martin Knappe, koji je i sam bio dijete jedne majke gastarbajterke, odmah je shvatio Markovu obiteljsku situaciju. - Bio sam nekoliko puta tamo, uglavnom u prolazu.

- Dobro. Ukoliko smo onda i to sredili, bilo bi vrijeme da krenem – reče policajac Specijalne jedinice za suzbijanje gospodarskog kriminala.

- Čekaj, odvest ćemo te natrag u grad budući da ćemo mi zadržati auto – reče Martin.

- Ma nije potrebno. Tu dolje je policijska stanica. Odvest će me netko od kolega.

- U redu onda. Kako želiš.

- Vidimo se možda još danas navečer. Idem da vidim što moji rade i, naravno, da predam izvještaj o današnjoj situaciji. Trebam vidjeti da li su

kolege iz Lučkog uhvatili one tipove iz honde. Ako jesu, možda smo nešto i doznali.

- Samo malo, Ervine - zaustavi ga Martin - Pokušaj na bilo koji način saznati gdje se nalazi onaj inženjerac iz Rijeke koji je nedavno odšetao u Francusku.

- Iz Rijeke? – zamisli se ovaj. - Ah, sad se sjećam! – namigne potvrdno.

- Odlično.

- Dečki, dečki – zavrti Marko glavom. - Požurite samo. Ne želim do mirovine čučati u zelinskim bregima i pružati vam utočište!

* * *

Istovremeno, daleko i od Zeline i od Zagreba i od Hrvatske, dvojica su muškaraca ručala u restoranu u centru Budimpešte. Duboko udubljeni u razgovor i napeti, nisu ni primjećivali što jedu, samo su naizmjenice gledali u okolinu, pa u svoje tanjure i jedan u drugoga.

Iako je prostrana sala restorana bila krcata gostima koji su uživali u ručku i gotovo ih sigurno nitko nije mogao čuti, njih dvojica su razgovarala toliko tiho da su jedva i sami sebe čuli. Oprez im nije bio posve pretjeran. Centar Budimpešte bio je krcat imućnijim mladićima iz Beograda i Sarajeva koji su izbjegli vojnu obvezu i sklonili se na sigurno. Kao i u svakom ratu, prednost pri pogibiji imala je sirotinja, ma pod kojom zastavom ratovala.

Osim njih, hrvatski jezik su sasvim lijepo razumjeli i brojni Mađari koji su izbjegli iz Baranje i drugih okupiranih dijelova Hrvatske, a da ne govorimo o mladom i perspektivnom naraštaju balkanske mafije koja je u tranzicijskoj Mađarskoj našla sigurnu luku, ali i brojne unosne poslove. Kad tome svemu dodamo još i određeni broj agenata koji su u Budimpešti nadzirali što im radi emigracija, nije nikakvo čudo što su tih godina u Budimpešti hrvatski i srpski jezik bili daleko najviše upotrebljavani strani jezici.

- U NBH ima sad oko 250 milja – govorio je niski proćelavi muška-

rac gustih brkova gurajući istovremeno u usta krupan komad mesa.

- Dvije stotine i pedeset milijuna, kažeš – ponovi njegov sugovornik više za sebe, pomalo odsutno. Osim toga, kao da mu nije bilo ni do jela. Pred sobom je imao obilan ručak s nizom priloga, ali uglavnom je otpijao crveno vino i pučkao cigaretu. - Mnogo, stvarno mnogo – mrmljao je u pola glasa kroz dim – ali neka još stoji, barem dva-tri tjedna. Neka se još neko vrijeme gomila. Trend je još uvijek pozitivan. Za svaku isplaćenu marku od prošlog mjeseca, dobili smo tri nove uložene ovog mjeseca. Dokle god omjer ne padne na jedan naprama dva, nemamo što izgubiti.

- Koji omjer?

- Dakle, dokle god na marku isplaćene kamate dobijemo dvije marke ili više novih ulaganja, skupljat ćemo još.

- Nda. Čuj, ja mislim da je bolje da prestanemo sad i sklonimo se.

- Nije to tako jednostavno, a i nemamo još dosta. Znaš li ti koliki su nam troškovi?

- Znam ja sve.

- Onda? Onda znaš da će nam ostati samo pola.

- Sve je to u redu i sve ja to poštujem, ali opet će nam ostati okruglo nekih 125 milijuna, koliko od sadašnje svote iznosi 50 posto – zacvilio je pokušavajući svojem sugovorniku dati do znanja da mu je položaj nezavidan. - Sto dvadeset i pet milijuna! – naglasi, pa se odmah utiša osvrnuvši se oko sebe i provjeravajući nije li ga tko čuo. Pazio je jer je i on znao za brojne izbjeglice iz Srbije, posebno su iz Beograda bježali mladi momci kojima se nije ginulo po gudurama i škarpama Hrvatske ili Bosne. Često ih se moglo naći kako loču upravo po takvim restoranima u centru, nerijetko sa svojim vršnjacima Hrvatima i Srbima iz Hrvatske. Nije se činilo da ga je netko razumio pa je ohrabren nastavio

- Pa jel' ti znaš koja je te lova? – uznemireno se unosio sugovorniku u lice istovremeno gestikulirajući vilicom.

- Bit će za koji tjedan i 150 milijuna za nas. Naš dio će i dalje ostati 50 posto, i što duže čekamo, on će biti veći. Mislim da je to jasno kao dan – smireno se izjasnio njegov partner, bez ikakvog tračka uzbuđenja u glasu, pa nastavio. - Rekao sam da ćemo još jedno dva tjedna pričekati. Vjerujem da ti koji milijun više neće nimalo štetiti. Koliko ja znam, pare su naše kad god se sjetimo, zar ne?

- Pa nije to baš tako jednostavno.

- To je tvoj problem. Tvoj dio posla je osigurati da taj novac možemo prebaciti k nama i ništa drugo me ne zanima. Ti ćeš to odraditi kako si obećao.

- To je istina, samo ljudi iz Ministarstva obrane postali su nemirni. Bez njih ta akcija ne bi uspjela, a i sam znaš kako im treba oružja. Ne znam koliko ću ih dugo još moći odbijati. I njima treba novaca.

- Neka se obrate ministru financija.

- Nemoj me zajebavati.

- Gospodine ministre, bit će i za vojsku i za nas. Strpi se dok ne skupimo tristo ili dok prinosi ne padnu. I nemoj me pokušati zajebati jer ja sve provjeravam i znam da ljudi još uvijek pare donose.

- Protivim se. Neću moći izdržati još dugo. Javnost gleda u mene.

- Ma nemoj mi srati! Svi mediji su pod kontrolom i javnosti puca kurac za tebe i tvoje ministarstvo financija. Svi samo reže i laju na Srbe i sretni su što imaju Hrvatsku. Prestani cviliti i osiguraj svima što im treba pa da operacija potraje još par tjedana.

Ministrov sugovornik nije trpio prigovor i govorio je zapovjednim tonom. Ministar je djelovao sve zabrinutiji, ali i pomirljiviji.

- Nda, tako je samo...

- Nikakav samo, nikakav ali, prijatelju moj. Strpi se još malo.

- No dobro – složi se ovaj. - Izdržat ću nekako - progunđa ministar i završi svoje vino.

- Izvrsno – nasmije se onaj drugi.

- Idem. Vidimo se. Snaći ćeš se sam.

- Naravno. Samo te molim da riješiš ovaj račun – nasmije se ovaj.

Kad je ministar napustio restoran i izgubio se iz vida, njegov je tajanstveni gost iz unutrašnjeg džepa debele kožnate jakne izvadio sivu nokiju veličine fasadne cigle, razvukao tanku antenu, pa otipkao niz brojki.

Pola minute kasnije, isprekidan šumovima i zračnim smetnjama koje su se stvarale na putu od jednog aparata do drugog, javio mu se duboki glas.

- Jovan na telefonu – reče kratko. - Razgovor je obavljen. Kroz dve nedelje započet ćemo akciju.

Isključio je telefon i prionuo završiti ručak. Već dugo nije tako slatko jeo.

- Čime se trenutno baviš, Marko? – zanimalo je Martina Knappea koji je zajedno s njime sjedio u restoranu Toni u kojem su večerali. Bio je to obiteljski restoran u kojeg je Marko trojicu posjetitelja mislio odmah odvesti kad je Karlo žudio za hladnim pivom, ali ga je ovaj odbio smatrajući kako im treba bučno mjesto, što restoran Toni ni u kojem slučaju po danu nije bio. Navečer je bila već malo drugačija situacija.

- Trenutno ničim. Uzeo sam si odmor na neodređeno – jednostavno odgovori Marko. - Dvije godine sam radio u prijevozu.

- Prijevozu roba ili ljudi?

- Oboje, praktički. Dovukao sam na stotine ljudi iz okupiranih područja na sigurno, a u Bosni sam bio više puta nego što mogu izbrojiti.

- Pa kako si započeo s tim poslom? Mislim, djeluje prilično opasno.

- Opasno... Opasno ti je sve danas – skromno se nasmijao mladić i nastavio. - Počelo je sasvim jednostavno. Kad sam završio prometnu školu zajedno s Karlom, stari mi dao nešto love pa sam kupio kamion. Prva *fura* je bila u neko selo kod Vinkovaca gdje sam išao po jednu izbjegličku familiju. Dovezem njih tu blizu Zagreba, već se najavila druga. Bio je to sam početak rata. Ljudi su bježali sa svime što su mogli ponijeti. Znao sam ići u mjesto koje je bilo direktno pod topovskom paljbom neprijatelja, natovarili bi kamion svime što su ljudi mislili da im vrijedi, ukrkali ljude i po gasu!

- Interesantno – reče Martin potegnuvši gutljaj piva. - I nikad ti se ništa nije desilo?

- A valjda me pratila samo čista sreća – sa smiješkom će Marko. - Sjećam se jednog slučaja, samo što smo krenuli iz sela, mislim da se zvalo Antunovci, nismo odmakli ni stotinjak metara, u retrovizoru sam vidio kako kuću, iz koje smo upravo krenuli, ruši tenkovska granata. Da smo ostali koju minutu duže, bilo bi zajebano.

- Nevjerojatno!

- I tako se to nastavljalo. Nema mjesta gdje nisam bio u istočnoj Slavoniji, a onda kad se situacija smirila i bojišnica definirala, nastavilo se u Bosni. Preporuke su dolazile jedna za drugom. A isto tako i meci su pljuštali jedni za drugim.

- Si sam vozio ili si imao koga sa sobom?
- Imao sam posebno oklopno vozilo, ZTZ.
- A onda je shvatljivo da si se usudio – Martin će s olakšanjem, a Marko prasne u smijeh i nadoveže se.

- To ti je Zastava Turbo Zeta. Na hrvatskom se to stručno, vojnim rječnikom, naziva krš, olupina ili kanta. Specijalno je jedino po tome da kad se pokvari, svaki mesar ga zna popraviti, a dijelova imaš u svakoj grabi. No sve u svemu, moja stara zastava i ja, ma mi smo bili nepobjediv tim. Nitko s mozgom nije htio sa mnom na put koliko god ja nudio. Ali, mislim, nije to bilo tako opasno. Uglavnom je bilo sasvim OK, no znaš kako je u ratnom području, pogotovo u području gdje se ne zna tko je tko i gdje je granica, odnosno gdje su dobri a gdje su loši momci. Tamo je sve to toliko isprevtano da ne znam kakav će kraj toj cijeloj priči biti. Kad sam došao sa zadnje ture, trebalo mi je pet dana da sredim kamion. Sav je bio izrešetan mecima i šrapnelima. Onda sam otišao na sajam i prodao ga. Mislim da je vrijeme prestati igrati se Ramba po Bosni. Skupio sam nešto love pa ću kupiti novi i prevoziti automobile izvana. Karlu prilično dobro ide posao s prodajom. Mislim da se nije problem ubaciti. Ima tržišta. A možda odem i u Njemačku. Vidjet ćemo, trenutno sam, kao što sam rekao, na neodređenom godišnjem odmoru koji može biti i kraći, a bormeš možda si ga malo i produžim.

- Sasvim se slažem s tobom. Premlad si da nosiš glavu u koferu svakodnevno.

- Nije to toliko opasno, kako se možda čini. Ili sam se ja možda u međuvremenu priviknuo pa mi je postalo normalno. Bilo je dana kad sam imao pauzu, jedva sam čekao da opet idem. Falio mi je rizik – nasmiješi se Marko. - Kao da sam postao ovisan o bojištu.

- A možda i jesi – složi se i Martin.

- Dubravka, daj nam donesi još jednu rundu – dovikne Marko konobarici jarko rumenih obraza koja se nikako nije mogla odmaknuti od šanka jer su je neprestano zasipale narudžbe. Tako je bilo gotovo svake večeri. Iako je to bio restoran, ljudi su uglavnom dolazili na piće. Vikendom, kad bi još bila i živa svirka, lokal je bio prepun.

- Ukoliko se ne varam, ovaj je kraj poznat po proizvodnji vina? – pitao je Knappe.

- Ne samo ovaj – ispravi ga Marko. - Sve što se nalazi sjeverno od

Zagreba poznato je po proizvodnji vina. Zagorci ga... U stvari, svako zagorsko domaćinstvo proizvodi ga po par tisuća litara godišnje. U prosjeku! – naglasi on posebno, da ne bi bilo zabune, pa nastavi. - A budući da ga nemaju kome prodati, moraju ga popiti ukoliko ga ne žele baciti. A ja ne poznajem ni jednog Zagorca koji bi i kaplju vina bacio. Radije bi skočio u ledenu rijeku nego se oprostio od jedne *kaplice*. Mentalitet ovih ljudi sasvim je različit od onih koje si sretao ti po Njemačkoj. Poznam ti ja Nijemce. Kažu da Nijemci žive da bi radili, a mi radimo da bi živjeli. Ovdje ti ljudi rade što im god dođe pod ruku. Zbog toga posao s tim financijskim inženjeringom i teče tako dobro. Mogu se kladiti da u Njemačkoj ne bi imali takav uspjeh kakav imaju ovdje. Ljudi bi se pitali kako je to moguće. Ne bi vjerovali i ne bi se usudili povjeravati novac tako nečemu jer njima laka zarada jednostavno nije opcija koja se razmatra. Znaju oni kako se stvara vrijednost: znojem. No ovdje se ljudi ne pitaju kako je to moguće. Čim vide neku priliku da nešto zgrabe, onda to i zgrabe bez previše razmišljanja.

- U pravu si, Marko – potvrdi i Martin njegovu teoriju. Živio je u Njemačkoj i mnogo bolje poznao tamošnje prilike od Marka. - Znam nekoliko mojih vršnjaka koji su zajedno sa mnom pohađali osnovnu školu. Oni su već od svoje desete godine znali kakav će zanat završiti, kakvim će se poslom baviti, kakva će im biti mjesečna plaća i gdje će živjeti. To se meni, međutim, nije posebno dopadalo. Planirati život na taj način, tako unaprijed, stvara određeni oblik sigurnosti i stabilnosti, no dođe li do poremećaja, onda nastaju problemi jer se treba preorijentirati na nešto novo, a mnogima to teško pada.

- Da. Recimo, ja sam završio Školu za cestovni promet. Po zanimanju sam tehničar unutrašnjeg transporta, ali to što sam ja taj tehničar, ne znači da baš kao tehničar moram raditi. Meni je u stvari baš svejedno što radim. Glavno da odnekud dođe lova. Samo da je posao pošten i da se nekakvi rezultati vide.

- Marko, izvoli – prekine ga konobarica donijevši novi gusti sok i pivo kojima se Martin punio. Ponekad je volio popiti, a odlučio je da to bude baš te večeri. Pretpostavio je da mu je ta večer bila zadnja u kojoj se može opustiti prije nego se situacija bitno zakomplicira.

- Gdje je Karlo, k vragu? – progundā on pogledavši na sat. - Trebao je već odavno biti tu.

- A ni ja ne znam – zavrti Marko glavom. - Zna i sam da će nam auto biti potreban.

- Nadam se da mu se nije ništa dogodilo.

- Sumnjam – reče kratko, pa skrene pogled na dvojicu tipova koji su upravo zakoračili unutra. Osvrnuvši se najprije po cijeloj sali, prošavši pored njih dvojice, zamalo ih izguravši iz stolica budući da je rulja prepunila prednji dio restorana, zaputili su se prema jednom stolu u samom kutu prostorije. Držali su se gotovo neprimjetno, jedva zamjetno ukočeno. Marko i Martin su osjetili kako preko njih prelaze njihovi pogledi.

- Jesi li vidio? – upita inspektor pazeći da oni ne vide značajan pogled kojim je popratio pitanje.

- Budi bez brige – potvrdi. - Vidio sam i predobro.

- No, možda se i varamo – doda on. - Možda su to samo obični gosti.

- Martine, pogledaj oko sebe! – upozori ga Marko. - Ta dvojica nikad ne bi zašli ovamo sami od sebe. Ili imaju *gumidefekt* baš pred ulazom, ili su došli po nas.

Martin pričekava nekoliko trenutaka zabavljen svojim mislima. Novopristigli gosti se uistinu nisu uklapali u taj restoran. Gomilu oko njih sačinjavali su uglavnom domaći dečki prepoznatljivi po govoru, odjeći i ponašanju. Puno njih je bilo u radnim odijelima i kombinezonima koje još nisu skinuli nego su ravno s polja, iz radionica ili iz pogona, navratili na piće. Cijeli restoran brujaao je živahnim žamorom mladih ljudi željnih zafrkancije, a dvojica fino odjevenih i ozbiljnih muškaraca bili su uočljivi kao prišt na vrhu nosa. Najupadljiviji od svega bili su im izrazi lica koji kao da su vikali da silno žele biti što neupadljiviji.

- Dobro, sad ćemo mi to lijepo provjeriti. Možemo li krenuti?

- Nemam ništa protiv.

Otišli su do šanka gdje je Martin podmirio račun, a onda su se polako uputili prema vratima i napustili restoran. Pošlo im je za rukom ostaviti dojam bezbrižnosti, ali tek što su zamakli za vrata, naglo su ubrzali pokrete.

- Ovuda – potegne mladić Martina za rukav. Sljedećeg trenutka, poletjeli su prema rubu niske terase pa su se, preskočivši ogradu, našli iza zida i čekali.

Već oko pola minute kasnije, dvojica su izašla van i odmah se zaletjela u svoj auto. Krenuli su na cestu skrenuvši prema Zagrebu. Nakon samo

nekoliko sekundi, vozilo je naglo usporilo, okrenulo se na uskoj cesti uz pomoć ručne kočnice i krenulo na drugu stranu. Prošlo je parkiralište restorana, ponovilo manevar i vratilo se natrag na parkiralište. Prije nego su skrenuli s ceste, propustili su jedno vozilo koje je dolazilo iz pravca Zagreba i parkiralo se, a onda su elegantnim pokretom zauzeli mjesto na rubu parkirališta s kojeg su mogli vidjeti parkiralište, ulaz u restoran i cestu.

- Sranje – drekne Martin ugledavši mercedes kojim se Karlo vratio iz Zagreba. - Baš je našao kad će doći.

- A nije to ni toliko loše. Sad imamo auto.

- Treba paziti. Tko zna koliko su naoružani – odgovori sumorno Martin sjećajući se vatrene moći kojom su raspolagali dečki iz crne honde.

- Pođi sa mnom – predloži Marko pa krene prema stražnjem dijelu zgrade. Došuljavši se do ulaza kroz koji se moglo u kuhinju, ušli su unutra pa se zaletjeli direktno prema glavnoj sali.

- Hej, koga ćete Boga vas dvojica ovdje? – izdere se debela kuharica koja je upravo pripremala salatu kad su oni projurili pored nje.

- Ne brinite, nas više nema – u trku joj dobaci Marko.

Karlo je upravo odlučio izaći shvativši da ih u restoranu nema, no tek što se okrenuo, izletjeli su iz kuhinje u koju se ulazilo kroz vrata smještena kraj šanka.

- Hej – izdere se Marko za njim.

- Otkud vas dvojica ovdje? – krikne konobarica kad ih je spazila pa napusti šank s poslužavnikom natrpanim pićem.

- Samo malo, Dubravka – kratko će Marko pa se okrene prema Karlu. - Odi u auto i dovezi se ovamo skroz otraga, iza restorana – objasni Marko rukom napravivši krug kako bi mu dočarao kamo da dođe.

- Zbog čega? – nije mu bilo jasno. Nije mu padalo na pamet da možda nisu sigurni.

- Ne pitaj me ništa – odreže nervozno. - Učini samo što sam ti rekao!

- Hej, u kuhinju se ne može – izdere se opet konobarica poslužujući goste za susjednim stolom, nakon što su ovi ponovno krenuli prema stražnjoj prostoriji. - Što ako vas Ivan ili Mirko uhvate?

Međutim, Ivan i Mirko ih nisu mogli uhvatiti jer su sljedećeg trenutka već bili vani, praćeni razjarenom kuharicom s dugačkim nožem koja je vikala kako će ih osobno potamaniti kao da su joj prošli kroz spavaću sobu a ne kroz kuhinju.

- Gospođo, na vašem mjestu nos ne bi zabadao u tuđe stvari – namiješeno će Martin u trku. - I zaboravite da ste nas ikada vidjeli. Lakše ćete spavati.

Sljedećeg trenutka već su bili vani, a Karlo, koji se u međuvremenu iza restorana okrenuo, bio je spreman i čekao ih je tako da su odmah uskočili u vozilo.

- Vozi, ali polagao, opušteno – naredi mu Martin. - A ti se, Marko, sagni. Ukoliko nas ona dvojica primijete, krenut će odmah za nama.

- A što se dogodilo? – nervozno će Karlo. Nije volio biti neobaviješten.

- Pronašli su nas plaćenici inženjeraca - jednostavno će Martin pa se spusti ispod sjedala. - Ali nikako mi nije jasno kako.

Provezavši se polako ispred audija, skrenuli su udesno uputivši se tako prema središtu sela.

- Izgleda da smo ih prešli – zaključi Marko nakon što su malo odmakli od restorana.

- Baš ne bih rekao – ispravi ga odmah Karlo pa doda gas. Bijeli je audi upalio farove te krenuo odmah za njima.

- Hm! – progundā Marko i brzo nastavi. - Karlo, skreni ispred dućana nalijevo, pa nakon nekih dvadesetak metara u treće dvorište na desnoj strani. Čim zađeš za prvu kuću u dvorištu, ugasi svjetla i polako! Nakon što ugasiš svjetla, kočiš samo ručnom da ne vide štop-svjetla.

Dok se Karlo približavao dućanu, Marko mu je davao što preciznije upute, tako da je Karlo mogao prilično brzo skrenuti na pravo mjesto. Nakon zavoja našli su se na uskoj cesti koja je vodila prema brdu na kojem se nalazila crkva. Čim im se ukazala prilika, skrenuli su u dugačko mračno dvorište u kojem nije bilo nikoga.

- Idi iza one staje u dnu – naredi Marko pokazavši rukom prema staroj trošnoj građevini koja je izgledala kao da će se svakog trenutka srušiti.

Tren kasnije, dečki iz audija koji su im bili za repom protutnjali su vijugavom cesticom prema crkvi na brdu pretpostavljajući da su ovi dali gas i nastojali odmaknuti što dalje.

- Kamo vodi ta cesta? – upita Martin Marka.

- Gore na vrhu je raskrižje i seoska se cesta razdvaja na više manjih puteljaka, pa se ponovo spušta i spaja s cestom koja vodi prema Zagorju ili prema Zagrebu. Ovima sad baš neće biti tako lako odlučiti se u kojem

pravcu krenuti.

Martin je uzdahnuo s olakšanjem. Imao je osjećaj da su na barem nekoliko minuta sigurni.

- Prije dvadeset i pet godina se jedna potjera izgubila, a nadam se da će i ova.

- Kako to misliš, prije dvadeset i pet godina? – upita ga Martin, skidajući svoju jaknu u mračnome vozilu.

- Moj stari ti je prije dvadeset i pet godina, ili tako nekako, vozio nekakav motorčić, mislim da je to bio Tomos Colibri, u ono vrijeme popularno nazivan trobrzinac, ali naravno, kao i svatko drugi u ono vrijeme, vozio je bez vozačke dozvole i registracije. Kad se jednom prilikom vraćao iz Zeline kamo je išao po benzin, milicija ga je pokušala zaustaviti. Naravno, da je stao, imao bi problema zbog dvostrukog prekršaja. Pobjegao im je kao što smo i mi sada pobjegli. Sakrio se ovdje i čekao oko sat vremena. Milicijci su nekoliko puta prošli gore-dolje, ali ga nisu uspjeli pronaći. I tako se izvukao. Baš kao i mi sada, nadam se.

- Da, samo mi imamo posla s mnogo opasnijim neprijateljem od ondašnje Jugoslavenske milicije – namršti se Karlo. - Milicija ti samo naplati kaznu, novčanu kaznu, ali ovi pišu nekim drugim olovkama.

- Je, to je istina, samo mislim da ćemo se uz malo sreće i njih otarasiti.

- To je u redu – umiješa se Martin. - Samo, nije mi nikako jasno na koji su način saznali da smo mi tu gdje jesmo?

- E dragi rođače, to se i ja pitam – uzdahne Karlo. - Imamo novi problem, čini se.

- U pravu si. Ovdje u selu ne možemo više ostati. Moramo se maknuti odavde.

- A kamo ćemo? – zanimalo je Marka. Još popodne toga dana, prije svega nekoliko sati, sve je izgledalo vrlo jednostavno. Karlo i Martin su trebali kod njega ostati par dana ne bi li se sakrili od svojih neprijatelja, a sad je i on morao bježati s njima.

- Vratit ćemo se natrag u Zagreb – odlučno će glavni inspektor. Kako god bilo, nastojao je smisliti plan koji će prije svega omogućiti zaštitu dvojice mladića koji nisu tražili da budu upleteni u njegove avanture.

- Slažem se – namigne Karlo. - Nadam se da će nam Lovran pronaći neko sigurnije skrovište. Ovo nije za šalu – uzdahne pa izvadi cigaretu, zapali i duboko povuče dim. Bio mu je ovo vjerojatno dan kojeg će pamtiti

do kraja života. - Iako sam jutros smatrao da će biti sigurnije kod Šmita s obzirom da on nema nikakve veze s cijelim slučajem i da nikome tko bi tebe tražio ne bi bilo ni na kraj pameti da te traži ovdje, izgleda da sam se prevario.

- Tako je – potvrdi Martin. - Marko, otići ćemo do tebe doma, spa-kovat' ćeš nešto stvari i krenuti s nama. Jedino ukoliko naredna dva-tri tjedna ne misliš uopšte izlaziti iz kuće.

- Ni u kojem slučaju se ne mislim zatvarati među zidove – odbaci Marko predloženu tezu. - Samo vi nećete ići do mene. Ja ću tu, poprijeko, preko voćnjaka. Idem sam. Za dvadeset minuta sam natrag sa stvarima.

- Može i tako, samo, mi se nalazimo u tuđem dvorištu. Što ako netko naiđe?

- Ne brini – odmahne rukom. - Tu mi stanuje prijatelj. Karlo, ti ga poznaješ – okrene se prema njemu. - Bijeli. Onaj što se napio da je na kraju odrvenio kad smo feštali za Novu godinu

- Kako da ne – potvrdi Karlo uz smiješak prisjetivši se novogodišnje proslave koja je i njemu ostala u sjećanju.

- Odlično, odmah se vraćam.

Izašavši iz vozila, otišao je do kuće koja se nalazila bliže cesti, te potražio Nikolu kojeg je maloprije nazvao Bijeli, što mu je bio nadimak od djetinjstva zbog bijele kose. Izvukavši ga van, objasnio mu je kako su mu prijatelji upali u neke probleme te ga zamolio da s njima bude u automobilu tako dugo dok se on ne vrati.

Tako je i bilo.

- Marko, nemoj zaboraviti ponijeti pasoš – dovikne Martin za njim nakon što je nestao u mraku. - Nije isključeno da ćemo morati izaći iz zemlje.

Prošavši kroz ogradu koja se nalazila između dvaju dvorišta, zaletio se ravno prema voćnjaku, posađenom točno iza gospodarskih zgrada seoskih dvorišta čije su kuće bile poredane uz samu cestu. Ogledavši se prema brdu, vidio je samo svjetlo automobilskih farova.

- Samo vi tražite – podsmjehne se on u trku. - Pronaći ćete vi vraga.

* * *

- Što si rekao djedu i baki, gdje ideš? – pitao je Martin pola sata kasnije nakon što su se uputili prema Zagrebu. Vozili su se po sporednim seoskim cestama zaobilazno prema gradu. Nisu htjeli riskirati da potjera stoji negdje na glavnoj cesti i čeka da se pojavi njihov mercedes, pa su odabrali jednu od mnogih neoznačenih ruta koje je autoprijevoznik Marko odlično poznao. Martin ga je želio pitati kako to da poznaje toliko mnogo cesta na kojima nema baš nikakvog prometa i koje uspješno zaobilaze bilo kakvu važniju prometnicu, ali zaključio je da u tom trenutku tako nešto ne želi znati.

- Rekao sam da još danas idem u Njemačku, po novi kamion – objasni Marko. - Mislim kako su se već navikli na moja izbjavanja.

- No dobro, a što je s tvojim prijateljem, mislim, s ovim s kojim smo te čekali?

- Što bi bilo s njim? – pogleda on Martina ne shvativši svrhu tog pitanja.

- Mislim, može li mu se vjerovati?

- Martine, ne možeš li vjerovati njemu, onda ne možeš vjerovati ni meni – odgovorio mu je sasvim jednostavno.

- Mislim da se previše oslanjaš na druge! – zavrti on glavom ne složivši se s Markovim odgovorom. - Iskustvo me naučilo kako je uvijek najbolje vjerovati samome sebi. Mnogo me je ljudi ostavilo u škripcu iako sam im mnogo puta bio od pomoći.

- Vjerujem ti, ali kakove veze sad Bijeli ima s nama? Tko će njega ikada pitati jel' te uopće ikad vidio ili gdje je večeras proveo pola sata?

- Nadam se da si u pravu.

- Nemoj se nadati, nego budi siguran. Nada je kurva, a njoj se ne može nikako vjerovati.

- Ostavimo se sad Bijeloga – prekine ih Karlo koji je palio novu cigaretu. - Dajte radije smislite gdje ćemo pronaći Lovrana. Koliko se sjećam, meni nije ostavio nikakve kontakt podatke. Osim toga, nisam siguran koliko se njemu može vjerovati. Ne sjećam se da je ikome osim njemu bila poznata lokacija na koju smo se ujutro uputili.

- Eh, mene nemojte baš ništa pitati – odbije ih Marko zavalivši se na stražnje sjedalo dugačke limuzine. - Nit' imam pojma gdje stanuje, nit' imam pojma gdje djeluje. Ja ne znam ništa.

- Bez brige, pronaći ćemo ga mi – reče Martin pa počne još jednom

vrtjeti sliku jučerašnjih događaja koji su se odigrali za vrijeme baršunaste otmice kad su ga pripadnici Specijalne jedinice hrvatske policije za suzbijanje gospodarskog kriminala odveli u svoj stožer. - Nije mi jasno kako je zaboravio da mi ostavi broj telefona, ili nešto slično? Rekao je da će se javiti u roku od 24 sata. Doduše, možemo li i njemu vjerovati, makar ne vidim puno smisla u sumnji u njega. Jutros se i na njega pucalo! – naglasi on.

Polako se približavajući Zagrebu, svi su se nadali kako će Lovran i njegov šef Cesar pronaći nekakvo pogodno mjesto za narednih nekoliko dana i da će svi skupa poraditi na tome da se prijetnja trajno otkloni. Martin se smatrao jedinim odgovornim za rješavanje problema. Bio je sklon uzimati stvar u svoje ruke i imao je golemu sreću da je došao na položaj na kojem se to toleriralo. Smio je zaobilaziti zakonske načine rješavanja problema, pogotovo u zemljama u kojima država očigledno nije funkcionirala kako treba.

U tom su trenutku sva tri putnika prašnjavog mercedesa koji se vuкао zabačenim cestama samo razmišljala o tome kako pronaći mjesto na kojem će biti sigurni. Martin je išao i korak dalje, razmišljajući kako bi to mjesto moralo biti istovremeno i takvo da mu omogućí nastavak rada. Vjerovao je da ga nitko ne želi ubiti i da bi bilo dovoljno da se povuče i ode iz zemlje i napadi bi prestali, ali nije bio siguran u to. Iako se nije činilo da bi ubojstvo bilo racionalan potez jer bi se time ona pretpostavljena suprotna strana stavila pod veliko povećalo, a kako bi međunarodni položaj Hrvatske time bio još dodatno pogoršan, za pretpostaviti je da bi čak i poslovično inertna policija počela nešto raditi.

S druge strane, Martina je brinulo i to što je u tako kratko vrijeme postao progonjen i bez povjerenja u gotovo bilo koga osim u dvojicu mladića. I u ranijim slučajevima je bio sklon raditi oprezno i bez ičije pomoći, ali bile su to drukčije situacije. Smetala ga je pomisao da će se morati skrivati i raditi iz skloništa, da istovremeno ugrožava neke njemu drage i posve nevine ljude i da, povrh svega, još mora tražiti nekoga tko će mu biti saveznik ili pomoć u njegovoj misiji. Još jednom se pitao treba li on to sve raditi, je li to njegova odgovornost. S jedva primjetnim uzdahom zaključio je kako on to sve ne mora prolaziti, ali i da će to svakako učiniti. Znao je da, ma koliko mu zdrav razum to sugerirao, nikada neće biti sposoban otići i gledati svoja posla dok neka ekipa trpa u vreće novac jadnih, naivnih, "malih" ljudi. Nakon što je slične dileme imao i u zemljama do kojih mu i

nije bilo posebno stalo i na kraju se svaki puta uhvatio u koštac s problemima, znao je da svojoj drugoj domovini nikako neće moći okrenuti leđa. Ne trošeći previše energiju na dvoumljenje, u tišini automobila kovao je planove za sebe i dečke koji su se našli s njim.

- Dečki, pokušat ćemo naći kuću Cesarovih specijalaca – objavio im je naposljetku.

Pred Zagreb su došli sa zapadne strane i pokušali su rekonstruirati kamo su Martina vodili specijalci. Uspjeli su doći do mjesta na kojem su napustili obilaznicu, ali dalje nisu znali kamo bi jer se cesta već vrlo brzo račvala u tri smjera. Jedan je vodio ravno prema vrhu Medvednice, drugi je vodio na njezine sjeverne obronke, a treći je pak išao k njezinim južnim obroncima, onima koji su se nalazili iznad Zagreba.

- *Zum Teufel!* – opsovao je Martin na njemačkom, ljutito pripaljujući Karlov Benston.

Sva su trojica stajala kraj automobila i bespomoćno zurila u tri ceste. Martin je počeo gubiti živce, umoran i napet. Karlo je također gubio živce i pokušavao je to sakriti. Jedino se Marko doimao pribran.

- Ukoliko ne znaš kamo ćemo, onda bi nam bilo najbolje sjesti uz cestu i čekati da netko naiđe, a onda ga pitati za sklonište „policije za suzbijanje tko zna čega“ koje se nalazi tko zna gdje budući da je tajno i budući da za njega znaju samo pripadnici te „policije za suzbijanje tko zna čega“ – proskiče Karlo bijesno. Bilo mu je dosta avantura za jedan dan.

- Karlo, lijepo bih te zamolio da ne sereš – hladno će mu Marko. - Ukoliko nemaš ništa pametnijeg za reći, onda šuti.

- A što si se sad ti tu digao? – uzvratil Karlo još neugodnijim tonom. - Od jutra me ganjaju tko zna kakve barabe, jure me automobilima, gađaju kalašnjikovima, čitav dan nisam skoro ništa jeo, kad se vozim više buljim u retrovizor nego na cestu ispred sebe ne bi li primijetio kakvo sumnjivo vozilo, a kad se ovaj ne može sjetiti gdje je jučer bio, onda mi ti tu sereš nek' ne serem.

- Karlo, daj ostavi čovjeka na miru. Pronaći ćemo mi već nekako tu kuću.

- Pronaći ćemo je? A kako, molim te lijepo?!

- Čekanjem da nam dođe netko koga ćemo pitati, to nam neće uspjeti ni u kojem slučaju - nastavi Marko s rječkanjem kojeg je Karlo započeo.

- Bolje bi nam bilo o čitavoj stvari promisliti.

- Da, ti da o nečem misliš... – podsmjehne se Karlo paleći novu cigaretu. Palio je jednu za drugom, poput kroničnog pušača, a ako to još nije postao, onda sigurno jednoga dana i hoće. - ...Da imaš čime misliti, onda ne bi kupio onaj krš od kamiona koji ti je svaki čas krepavao.

- Koliko god da je bio u kvaru, uvijek me dovukao kući – ispali Marko k'o iz topa. Nije volio da mu netko predbacuje kamion s kojim je prošao ratišta dvije države. - A kad smo već kod razmišljanja... – nastavi odmah na njegovu primjedbu – ...ne znam o čemu si mislio dok si s jugićem sletio s ceste koju poznaješ od svojeg djetinjstva i to po najvećoj suhoći i u najblažem zavoju!

- Ti mi se sad imaš tu s nečim hvaliti – podrugljivo će Karlo. - Ne znam tko je s fordovom letio kroz zrak i ne znam tko je s audijem bezbroj puta udario sad ovdje, sad ondje, prije nego što ga je prodao.

- Znaš što, ukoliko ti je toliko neugodno voziti se sa mnom ili biti u mojoj blizini, po što si onda dolazio u Njemačku i tamo se zalijepio za onu Švabicu? Da te Željko nije izvukao van, tko zna kakvih bi gluposti još naredio.

- Što ti je sad Švabica došla na pamet? – drekne mladić nadimkom Karlo, imenom Miroslav Karlović, prisjetivši se svoje avanture od prije dva mjeseca kad mu je malo falilo da se oženi. - Da si toliko pametan, kao što se praviš, onda me s njom ne bi ni upoznao.

- Karlo, Karlo – zavrti Marko glavom s blagim smiješkom na licu. - Ja ti je nisam servirao da se u nju zaljubiš. Ja sam ti je servirao da je potrošiš i ostaviš. Sve su tvoje "veze" takve i koji ti je vrag bio da se baš kod nje sjetiš vidjeti se s curom više od jednom? Kako sam ja mogao znati da ćeš baš na najvećoj drolji u Kasselu postati odgovoran muškarac?

- Dečki, dečki, mir – uskoči Martin između njih. Zamislio se pa nije ni primijetio da su među mladićima počele frcati iskre. - Znam gdje se nalazi kuća! – reče zadovoljno nakon što se prisjetio puta kojeg je sinoć prošao. - Trebamo krenuti desnom cestom. Ukoliko me pamćenje ne vara, iza šumarka u kojem se nalazi kuća pruža se predivan pogled na čitav zapadni Zagreb.

- Bilo je već i vrijeme – odahne Marko bijesno zureći u oči Karlu - Što se onda još čeka?

Ušavši u vozilo, Martin sad zauzme mjesto za upravljačem pa skrene na desnu cestu i nastavi koliko je brzo mogao s obzirom na stanje ceste

širine jedva nekih tri metra, koja je svakim metrom postajala sve grublja i prepuna jama i hrpica jesenjeg blata kojeg su nanijeli traktori. Što su se duže kretali, to je stanje bilo sve gore, baš kao i prethodne večeri, tako da je nakon stanovitog vremena, kad su se počeli penjati u brdo, Martin morao prebaciti u prvu brzinu budući da je asfalt ostao daleko iza njih, a pred njima je sad bio samo zemljani put sa svih strana okružen visokim drvećem i gustim žbunjem.

- Nastavimo li ovako dalje, sumnjam da ćemo auto u Hertz vratiti s auspuhom i getribom – progunda Karlo. Stalno poskakivanje preko visokih humaka i dubokih jama dovodilo je do stalnog udaranja poda vozila o tlo, a to mu se nije nikako sviđalo. Bilo kakvo oštećenje stvaralo bi komplikacije prilikom vraćanja vozila u rent-a-car gdje su ga jutros uzeli nakon što su morali zamijeniti izrešetani policijski BMW. Iako je Lovran mogao osigurati drugo civilno policijsko vozilo, Martin ga je odbio s obzirom da nije više imao previše povjerenja u anonimnost specijalne policije.

- Jesi li siguran, Martine, da je to baš taj put kojim ste jučer išli? – pogleda ga Marko. Nekako je sumnjao da bi Specijalna jedinica hrvatske policije za suzbijanje gospodarskog kriminala svoje skrovište smjestila na mjestu kojem se nije moglo sigurno i elegantno pristupiti.

- Ma jesam, kako ne bih bio siguran – samouvjereno odreže on. - Ili barem mislim da sam siguran – doda odmah nakon što su se zaustavili ispred gustog žbunja u kojem je puteljak nestajao.

- Ne znam kako vama, ali meni se čini kao da smo na Beverly Hillsu! – cinično će Karlo.

- Sranje, moramo se okrenuti – bijesno će Martin. Bilo je jasno da se naprijed više ne može, ali nije se moglo ni okrenuti jer jednostavno nije bilo mjesta i morali su se voziti unazad.

Konačno, kad su se nakon pet minuta našli na nekoj skućenoj ravnici, Martin je dugačku limuzinu uspio nekako zaokrenuti pa nastaviti dalje, no nisu prevalili ni dvjesto metara kad je naglo zakočio.

- Ako ovo nije taj put, onda taj put uopšte ne postoji – zavrti on glavom pa okrene na susjednu stazu koja je vodila ulijevo.

Cestica je bila uska, ali ravnija i prohodnija od one kojom su se tren ranije vozili. Njome očigledno nisu prolazili traktori, a bila je vrlo gusto obrasla raslinjem. Nakon nekoliko minuta mnogo ugodnije vožnje od one maloprijašnje, zaustavili su se ispred kuće sa svih strana okružene

vinogradima. Bila je to ona ista kuća od prethodne večeri, ali djelovala je nekako usamljenije. Nije bilo Land Rovera, ni BMW-a, prozori su bili u mraku, a iz dimnjaka nije suklijao dim. Bilo je to isto ono mjesto na kojem je Martin bio večer prije, ali doživljaj je ipak bio nekako stran, nepoznat. Na slaboj mjesecini kuća se doimala sablasno.

- Čudno – promrmlja Martin zabljuvši se u bijelu građevinu. - Ov-dje nešto ne štima – reče pa polako izađe iz auta. - Vas dvojica ostanite unutra, samo sklonite auto da baš ne stoji nasred dvorišta. Krenite niz cestu pa ga spustite za brijeg da se ne vidi – naredi im i pođe u osmatranje terena. Hodao je nečujno i obišao krug oko kuće osluškujući ne bi li čuo bilo kakav šum. Kad je snimio okolinu i nije vidio ništa što mu je djelovalo opasno, uputio se do ulaznih vrata i osluškiavao prislonivši uho na njih. Nije čuo baš ništa. Slegnuo je ramenima i krenuo prema autu stalno hodajući što je tiše mogao.

- Što je? – zanimalo je Karla koji je izašao iz vozila i palio novu cigaretu.

- A što bi bilo! – progundā inspektor. - Nigdje ni žive duše!

- Daj da pogledamo unutra – predloži donedavni Rambo s bosanskog ratišta.

- Drugo nam ni ne preostaje – složi se glavni inspektor i sva trojica krenu prema kući.

Kad su bili pred vratima, Martin podigne nogu s namjerom da tresne po njima.

- Polako, polako – uskoči Marko, pa nakon što je pritisnuo kvaku, jednostavno gurne vrata koja nisu bila zaključana, samo zatvorena. - Snaga klade valja, ali um caruje – zadirkivao je Martina podižući kažiprst uvis kao da ga podučava.

Ušavši u kuću, ugledali su potpuno ogoljele prostorije. Baš kao što nije bilo Land Rovera, svjetla ni dima, tako nije bilo nikakvog inventara iz unutrašnjosti, pa čak ni namještaja. Kuća je bila sablasno prazna kao da nikad nikoga u njoj nije bilo.

- Lijepog li skrovišta Specijalne jedinice hrvatske policije, bogme lijepog – gundāo je Karlo kroz dim cigarete. - To ti je policija toliko tajna da je potpuno prozirna. Nevidljivi ljudi. Mi smo stvarno sretni da imamo takvu policiju. Nadam se da su barem ostavili kakav krevet. Ne spava mi se na podu.

- Bojim se da će ti samo pod preostati – zavrti Martin glavom. I on je bio zbunjen. Budući da nije znao gdje su Cesar, Lovran i ostali, njegov plan je već bio zapeo.

- Neobično mi je ovo – Martin objasni dečkima. - Sigurne kuće i tajne baze specijalnih jedinica su složeni, skupi i važni objekti i ne uspostavljaju se tek tako. Čak i kada su privremene, ne nestaju preko noći kao ova.

- Tišina! – naredi Marko kratko okrenuvši se prema puteljku. - Čini mi se da sam nešto čuo!

- Što, zeca kojeg ganja kakav grabežljivac? – dobacio je potpuno živčani Karlo koji je toga dana bio već sit svega.

Popeli su se na maleni humak pored mjesta na kojem je maloprije bio njihov auto i zapazili svjetla koja su se približavala probijajući se kroz djelomično ogoljele grane bjelogorice. Nedugo zatim čulo se i sve snažnije brujanje motora automobila kojega njegov vozač očito nije štedio.

- Dečki, maknimo se odavde – reče Martin.

- A kamo? Možemo samo tim istim putem k njima.

- Ne mislim to. Sakrijmo se u vinograd, dok god ne budemo vidjeli s kim imamo posla – naredi on, pa se zaleti između redova trsova sagnuvši se sasvim nisko. Mladići su mu se odmah pridružili.

Nekoliko trenutaka kasnije vidjeli su pridošlice. Iako je bilo prilično mračno s obzirom na to da je mjesec zašao iza oblaka i iako je vidljivost iz vinograda bila prilično smanjena, Martin je s lakoćom prepoznao Ivana Cesara i Branimira Vujevića. Još dok je ležao među trsovima, zaključio je kako će Cesaru i njegovim ljudima pokloniti povjerenje još neko vrijeme unatoč bojazni da je netko Cesarov otkucao lokaciju na kojoj su se toga dana sakrili. Izletio je iz skrovišta čim ih je vidio, željan doznati što se zbiva s misterioznom sigurnom kućom.

- K vragu ljudi, što ovo treba da znači? – izdere se on izletjevši van.

- Martine, pa što vi radite ovdje? – pogleda policajac u inspektora sasvim iznenađen.

- A što radim? – ponovi ovaj. - Uživam u pogledu na Zagreb – cinično će on. - Vas tražim, vas i vaše ljude. Što se dogodilo s opremom, što se dogodilo s vama?

- A dogodilo se sranje – žustro i iskreno će Cesar. - Netko nas je otkucao. Inženjerci su saznali da nam je ovdje vangradska centrala, provajeni smo i moramo dalje. A nisi li ti u Zelini? Ervin mi je rekao da ste kod

neko Šmita pronašli sigurno sklonište nakon jutrošnje pucnjave. Imao sam namjeru sutra poći k vama.

- Kod Šmita nisu oni mogli ništa pronaći – javi se Šmit osobno izjavivši van iz vinograda. - I Šmit je sad, evo, ovdje s njima zato što su inženjerci došli za njima u Zelinu.

Martin, Karlo i Marko stajali su gotovo rame uz rame i gledali Cesara. I po djelomičnoj mjesecini, u onakvom polumraku lijepo se vidjelo da su ljuti na Cesara i da mu predbacuju to što im je njegova ekipa ugrozila sigurnost. Cesaru nije mnogo trebalo da shvati što mu žele reći i odmah je počeo izdavati naredbe.

- Brane, javi našima da obustave sve aktivnosti. Apsolutno sve – naredi Cesar automatski svojem čovjeku. Sljedećeg trenutka ovaj je već bio u Land Roveru i preko radio stanice poruku slao u grad.

Cesar se zaputi nekoliko koraka dalje gdje u mraku nađe neku klupicu pa sjedne na nju i umorno uzdahne spuštene glave.

- Tu nešto ne štima – progunđa.

- Naravno da ne štima, čim unutar policije imate izdajicu – reče Martin pa od Karla zatraži cigaretu.

Cesar je šutio nekoliko trenutaka. Svi su se okupili, samo je Brane završavao prenošenje zapovijedi.

- Martine, molim te par riječi u četiri oka – započeo je Cesar.

- Sve što ja mogu znati, mogu i oni.

- Nije riječ o tome da ja njima želim uskratiti informaciju, ja ih samo ne želim nepotrebno izlagati brigama. Ako im vjeruješ ti, vjerujem i ja, ali...

- Inzistiram da sami čuju iz prve ruke sve što čujem i ja jer želim da se osjete ravnopravnim suučesnicima kad su već bili pod vatrom zbog ovog slučaja.

- Ja sam bio pod vatrom, a ne ovaj – dobacio je Karlo unatoč tome što nikome nije bilo do šale.

- Dobro. Prihvaćam tvoju procjenu, a ionako svi znamo sve. Dakle, znao sam ja od samog početka da tu nešto ne štima, ali nikako nisam mogao doći do nekog konkretnijeg rezultata.

- Ako sam dobro razumio, sumnjate na krticu?

- Sumnjam samo ja, ali i ne sumnjam. Recimo samo da sam znao da postoji sigurnosna rupa, *security leak*. To može biti i čistačica koja nas

prisluškuje dok pišamo, a ne krtica u našim redovima.

- Ali? – Martin ga je poticao da nastavi pričati.

- Možda ne bi bilo loše da se ipak malo izdvojimo, Martine? Ne zbog vaših dečki – sasvim tiho dodao je Cesar i u polumraku pogledao u pravcu Braneta koji se odjavljivao na radiostanici u autu.

- Dečki, glumit ćete gljive dok mi razgovaramo – reče Martin Karlu i Marku i krene s Cesarom prema vinogradima. Karlo je već krenuo nešto prigovoriti, ali Marko ga je ušutkao.

Kad su se odmakli, Brane je prišao Marku i Karlu i zadržao se s njima shvaćajući da su se njih dvojica namjerno izdvojila, a oni su počeli pričati tek kad su se odmakli nekih pedesetak metara.

- Poštovani Martine, prvo bih ti se ispričao zbog ovoga.

- Nema potrebe, jasno mi je da radiš najbolje što možeš.

- I u svoje osobno ime, kao i u ime Republike Hrvatske – ustrajao je Cesar iako je Martinu bilo pomalo neugodno, pa je nastavio svoje izlaganje.

Priča je sezala do nekoliko tjedana unazad i nije počela nikakvim opipljivim događajem sve do tog jutra kad su Knappea i njegovog čovjeka napali ljudi koji nikako nisu trebali znati gdje trebaju napasti. Martin i Cesar temeljito su prešli sve detalje Martinova i Lovranova kretanja i komuniciranja nastojeći otkriti odakle je, osim iz Cesarovog odjela, mogla procuriti informacija o Martinovom kretanju. Ni jedan ni drugi nisu smatrali da bi curenje moglo doći od prisluškivanja Martina ili Karla. Činilo se kako Cesar dobro shvaća i radi svoj posao, ali i da je već pomalo gubio živce dok je prenosio nalaze na očevidu u Brezovici gdje u hondi koju su vozili napadači nisu nađeni baš nikakvi tragovi. Imali su posla s organizacijom koja je u stanju na vrijeme ukrasti prikladno vozilo, staviti na njega lažne tablice i dobro voditi računa da iza sebe ne ostavi nikakav trag.

Martin ga je pažljivo slušao i promatrao koliko se moglo i činilo se da je potpuno iskren i dobronamjeren čovjek, predan svojem poslu i neuobičajeno etičan. Djelovao je toliko čist da se činio čak i malo previše čistim.

Cesar je nakon napada u Leskovcu i pojave sumnjivih likova u Zelini bio gotovo siguran da je njegov odjel izvor informacija, ali u zajedničkoj analizi kretanja informacija zaključili su da se ne može još nikoga osumnjčiti jer su sve informacije o Martinovom kretanju bile dostupne svima.

- Ivane, moram ti reći nešto i molim te da se ne uvrijediš.

- Nemaš brige, samo reci. Pucaj!

- Nije strašno i mislim da nisi kriv. Ti si ovaj odjel tek preuzeo, zar ne?

- I da i ne. Dugo sam ovdje, ali nisam imao stvarnu vlast ni utjecaj sve donedavno. Radio sam od kuće i nisam niti dolazio u doticaj s pravim poslom. Ne pitaj sada zašto.

- Tvoj problem je *Aufbau*, red kojim su stvari složene, a ne krtica.

- Da? – iznenadio se Cesar.

- Naravno. Kad bi stvari bile složene kako trebaju biti, čim informacija procuri ti bi morao znati tko ju je odao.

Hodali su u tišini. Cesaru je bilo malo neugodno i šutio je čekajući da Martin nastavi.

- Jedan čovjek – jedan skup informacija. Eventualno jednu informaciju smiju imati, osim tebe, samo dva čovjeka. Ili u najgorem slučaju tri, polovica, ali nikako da svi smiju znati sve. To ti je kao da igraš one igre što smo igrali kad sam bio mali i dolazio kod rođaka u Hrvatsku. Znaš kako ide, vjerujem. Jedan igrač okrene leđa a svi drugi su iza njega. Jedan od njih ga udari, a on se onda mora okrenuti i pogoditi tko ga je od njih udario. Eto, ti si sada u toj situaciji – pojma nemaš tko je taj koji te mlati.

- Moram priznati da si u pravu – reče Cesar nakon nekoliko sekundi razmišljanja i tihog uzdaha. - Ali, što sada? Nemamo vremena za reforme sustava.

- E, sad ćemo zaobići sustav.

- Slušam.

- Koliko ljudi imaš?

- Pet stalnih i nekoliko pridruženih odnosno povremenih.

- I prisluškuješ Narodnu banku i inženjerce?

- Koliko se može.

- I još nekoga povezanog s ovim slučajem?

- Još nekoliko mjesta, koliko se može, kao što sam rekao.

- Odlično. Taktika koju predlažem je ukratko sljedeća: potrebno je pustiti nekoliko kontroliranih informacija koje će nam se vratiti na neki od dva osnovna načina. Način na koji se informacija vraća je ili utvrđivanjem da je suprotna zainteresirana strana, pretpostavimo da su to inženjerci, reagirala na način koji se može objasniti samo i isključivo time da su dobili tu obavijest koju smo im servirali. Uzmimo na primjer da ja

sad pred Branimirom kažem da odlazim u Šibenik i u Šibeniku me dočeka zasjeda, mi zaključujemo da je Branimir sigurnosna rupa, ali pod dva uvjeta...

- Da Branimir misli da nije jedini koji raspolaže tom informacijom, ali da je zapravo on taj.

- Upravo tako! Dakle, stvar je nesumnjivo složena i ovako na brzinu možda nećemo smisliti pravi plan, ali pažljivom manipulacijom možemo ga natjerati da se otkrije. Dakle, plasirat ćemo nekoliko informacija od kojih će neke biti lažne a neke ne. Važno je da sve informacije koje pustimo u opticaj budu takve da moraju izazvati reakciju suprotne strane kako bismo otkrili da je procurila. Imate li nadzor svojih prostorija i svojih računalnih sustava?

- Kojih prostorija? Kojih računalnih sustava? Koji nadzor? Sve je to vrlo slabo, Martine moj, sve je to vrlo slabo i u povojima.

- Unutarnji tajni nadzor ne postoji, dakle?

Umjesto odgovora, Cesar se suosjećajno nasmiješio. Nastavili su se šetati kroz vinograde u jesenjoj noći i smišljali kako će iskoristiti postojeće stanje, Knappeovo iskustvo i očiglednu bahatost inženjeraca kako bi prvo počistili krtice u svojim redovima i tako si odvezali ruke. Kad su bili gotovi, vratili su se onoj trojici koji su se okupili oko klupice i pili kavu iz Branimirove termosice.

- Ico, ja sam sredio stvar s našima u Zagrebu – odmah izvijesti Vujević da je preko radija javio Cesarov nalog o obustavljanju svih operacija.

- Izvrsno, a sad se vrati u auto i pošalji poruku da opet nastave sve obavljati kako su to i do sada obavljali – izda inspektor novu naredbu, pobivši time onu koju je njegov čovjek bio prenio. - Pojasni kako je došlo do greške u komunikaciji među nama.

Blenuvši najprije u njega, a onda u Martinovu ekipu, slegnuo je ramenima pa se vratio u vozilo. Nije mu bilo ništa jasno, no naredbe svojeg pretpostavljenog morao je izvršavati.

- Mislim da ste učinili dobar potez – namigne Knappe. - Krticu ne smijete baš ničim uzrujati. On ne smije misliti kako se na njega sumnja. Čim on na to bude sumnjao, bit će na oprezu i neće učiniti ništa što bi ga kompromitiralo. Ukopat će se u svoju rupu i pritajiti sve do trenutka kad bude raspolagao prevelikom količinom ključnih informacija, a tada je prekasno. Tada on postaje zec kojem možete staviti soli na guzu.

- Na rep, Martine, kaže se *na rep* – ispravi ga Marko.

Nešto malo dalje, na putu s Branimirom Vujevićem u terensko vozilo, Karlo mu kratko prišapne:

- Malo tebe zajebava ovaj tvoj šef, ha?

- A neka zajebava, sve to ide u rok službe – slegne policajac ramenima pa uzme mikrofon radiostanice.

- Je li, nego daj mi reci, koliko konja ima ova mrcina? – zapita Karlo kojem su automobili očigledno bili jedna od životnih strasti.

- A što ja znam? – zavrti Vujević glavom tipkajući neke brojke u radiostanicu montiranu na strop vozila. - Ima negdje blizu dvije glave.

- Moram si nabaviti nešto takvo – reče Karlo pa se odmakne nekoliko koraka od vozila kako bi se olakšao.

Marko, koji je još stajao s Knappeom i Cesarom, sjetio se razgovora iz Zea.

- Dajte nam recite jeste li saznali nešto o onom inženjercu koji je iz Rijeke pred neko vrijeme podigao lovu i napustio državu?

- Eh da Marko, baš si se dobro sjetio – pohvalno će Martin.

- Mislite na Daniela Ropetera?

- Ma ne znamo kako se zove – slegne inspektor ramenima. - Znam samo da je s lovom iz svojeg inženjeringa bio pobjegao iz Rijeke.

- To onda mora biti Ropeter.

- No dobro, recimo da je to taj Ropeter i taj je onda u Francuskoj, vjerojatno negdje oko Nice. Koliko smo uspjeli saznati, otprije je u tom kraju poduzimao neke poslove i imao neke kontakte, ne znamo detalje.

- Imate li kakve informacije o načinu prenošenja love preko granice?

- Nemamo. Zna se samo da je podigao lovu koju je deponirao kod Narodne banke i sa svojeg računa je ispraznio sve osim nešto sitniša. Gotovina je nestala, ali nije ostavila nikakvog traga, što znači da je fizički odnesena u inozemstvo, ne putem transakcije. „Ako“ je odnesena.

- Dobro onda, barem nešto – zadovoljno će Martin - Je li hrvatskom pasošu još uvijek potrebna viza za Francusku? Znam da se u većinu europskih zemalja može bez, ali za neke kao što su Velika Britanija ili Švedska još uvijek treba. Nisam siguran jesu li Francuzi to ukinuli.

- Mislim da za hrvatsku *putovnicu* ne treba – odgovori Cesar, posebno naglašavajući riječ *putovnica*. Shvatio je kako se Knappe još uvijek nije

prebacio na novi hrvatski i da još uvijek koristi onaj miješani jezik koji se u jugoslavensko doba naziva hrvatsko-srpskim i na taj mu je način posredno pokušao skrenuti pozornost na grešku. - U svakom slučaju, mogu provjeriti još noćas, pa ako treba nabavit ćemo ih odmah ujutro. Oko toga ne bi trebalo biti nikakvih problema. A zašto Francuska?

- Bilo bi vrijeme da posjetim tog Ropetera i postavim mu nekoliko pitanja, a ujedno da i dečke na neko vrijeme izbavim iz opasnosti. Mislim kako bi to za njih bilo najsigurnije. Naravno, sve će troškove snositi moj ured.

- Kakva sad crna Francuska? – ubaci se Karlo koji je baš prišao. Marko mu u nekoliko kratkih riječi objasni, na što je Karlo odmah odgovorio negativno. - Mislim kako ćeš mene iz svojih budućih planova morati izostaviti, bratiću dragi.

- Zbog čega? – upitao je Martin, kao da je bio uvrijeđen Karlovim odbijanjem.

- Ne znam što ću tamo? – slegne on ramenima. - Francuski beknuti ne znam, a do šampanjca mi nije nimalo stalo. Sumnjam da njihovo pivo išta vrijedi pa uopće nemam razloga ići tamo.

- Karlo, čini mi se da si i sam u nekoliko navrata spominjao kako si se našao u velikoj opasnosti – ubaci se Marko predbacivši mu odmah njegovo stalno gundanje i primjedbe kojima ih je čitavu večer obasipao.

- To je istina, ali vas dvojica idite sami u Francusku. Ja ću u Mirinu vikendicu na Viru. Bit će mi bolje nego u Francuskoj – reče Karlo odlučivši se na ljetnikovac svojeg prijatelja na moru nedaleko od Zadra. - Osim toga, jebe mi se živo i za inženjerce i za istragu. Idem dolje da se par dana opijem i zaboravim današnji dan. A ako me itko dođe tražiti zbog bilo čega od bilo koje strane, imat ću spreman odgovor. Nisam ni ja od jučer. Danas su me uhvatili nespremnog. Od sutra više neće biti takve sreće. I naravno, ne treba mi nikakvog policijskog čuvara da hoda za mnom, jer po onom što sam dosad vidio, nije bio ni od kakve koristi, pogotovo ne jutros.

- Kako ti god želiš, ja te prisiliti ne mogu, nego ti mogu samo prijateljski savjetovati – zaključno će Martin, no kako se Karlo nije na to nadovezao, samo je kratko dodao: - Bilo bi vrijeme da nestanemo odavde.

- Ah ne, prijatelji moji – mahne inspektor Cesar rukom. - Kad ste već tu, onda ćete nam pomoći isprazniti potkrovlje. Imamo još neke opreme

gore – dobaci sa smiješkom.

* * *

Szeged, pokrajinsko sjedište jugoistočne Mađarske smješteno na samoj rijeci Tisi, tek nekoliko kilometara od granice sa Saveznom Republikom Jugoslavijom, ostatkom nekadašnje Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije u kojoj su ostale samo Srbija i Crna Gora, bilo je mjesto sastanka dvojice naoko ozbiljnih poduzetnika. Dok su oni razgovarali u hodu, za njima su na pristojnoj udaljenosti hodale dvije cigle u odijelima. Krstimir Vlasisavljević, veliki poduzetnik i bankar iz Srbije, volio je uvijek sa sobom imati zaštitare, više zbog prestiža nego iz potrebe, no znao ih je dobro držati na odstojanju. Gorile nije bilo briga o čemu je njihov gazda raspravljao sa svojim sugovornikom.

Sugovornik je bio Anton Szurudek, također po zanimanju bankar, samo s ove strane granice i s mnogo manje razgranatom mrežom nego što je to bila Vlasisavljevićeva, ponajprije zbog toga što se njegova institucija nije bavila finansijskim inženjeringom kojim se bavila Vlasisavljevićeva u Srbiji. Posljedično, Vlasisavljević je raspolagao i daleko većim kapitalom nego "klasični" bankar Szurudek. Tema sastanka bila je Vlasisavljevićev problem smještajne naravi. Naime, sefovi su mu bili pretrpani, a imao je dva tjedna vremena da ih isprazni i tako napravi mjesta za novu robu.

- Ja sam sa svojim ljudima, naravno i s porodicom, čitav plan dogovorio do detalja – govorio je Srbin proćelave glave koja se presijavala na jesenjem suncu. - Nema nikakvog odgađanja ni u kojem slučaju. S Jovanom je također sve dogovoreno. Juče se vratio iz Budimpešte. Pare će stići na vreme, a tvoj je zadatak da ih se šta pre rešiš, kao što smo već dogovorili.

- Od moje strane neće biti nikakvih problema – tvrdo će mađarski bankar kojem su se goleme brojke vrtjele po glavi. - Ukoliko si mi donio listu bankovnih računa, mislim da ću još sutra da uspostavim sve kontakte – zadovoljno potvrdi on. Srpski mu je bio prilično tečan. U tom je kraju bilo uobičajeno da se oba jezika koriste među ljudima s obje strane granice.

- Evo ti – kratko će Vlasisavljević izvadiвши dvije kompjuterski ispisanе stranice, koje su do tada bile u unutrašnjem džepu dugačkog mantila.
- Sve te banke su ti unutra, jebem li ga. I gledaj da se na svaku do njih prebace jednake svote od dvadeset i pet miliona maraka.

- Na mojoj će ostati pedeset miliona, ili? – pogleda Szurudek svojeg sugovornika ispod oka.

- Naravno! – potvrdi ovaj. - Jesmo se dogovorili? Jesmo, dabome da jesmo. E, pa onda će tako i da bude.

- U redu – zadovoljno će bankar. - Do sada je baš apsolutno sve krenulo kao što je i isplanirano. Nadam se da ni u nastavku poslovanja neće da bude nikakvih problema.

- Nemoj da se nadaš, nego budi siguran – ukori ga Krstimir, pa se zaustavi i zagleda mu se duboko u oči. - Ako se ti tu meni nadaš, onda sam izabrao krivog čoveka.

- Kako ne, siguran sam ja – zacvili ovaj. - Samo, nije to tako jednostavan posao.

- Direktore moj, mislim si ja nešto da te predobro plaćam za greške. Da sam hteo nekoga tko greši, unajmio bi neku mađarsku drocu a ne bankara. Ili 'oćeš da tebe jebem? Samo za to trpim da se greši.

Ne rekavši ni riječi, Mađar samo proguta knedlu. Krstimir Vlasisavljević znao je što radi i nije trpio nesigurnost ni kod mnogo manjih poslova, a u tom je trenutku pripremao krunu svoje karijere, najveću zamislivu transakciju.

* * *

III.

Izvinite gospođo, živite li vi u Nici? – upita Marko stjuarde-su koja je u poslovnoj klasi zrakoplova Air Francea na liniji München–Nica posluživala piće. Budući da nisu imali izravan let iz Zagreba do Nice, Martin i Marko morali su napraviti polukrug preko Njemačke.

- Da – kratko se nasmiješi ona zbunjeno. Nije vjerovala da netko može biti toliko izravan.

- Biste li mi onda, s obzirom na to da sam novi u gradu, dali vaš broj telefona? – jednostavno će on, a Martin, koji je sjedio pored njega, samo zainteresirano načuli uši. - Ako se izgubim, znate.

- Žao mi je, mislim da ćete se morati obratiti taksistima – zavrti ona glavom, pa mu pokaže prsten na desnoj ruci.

- Vau, nikad prije nisam vidio dijamant! – ushićeno usklikne Marko - Je li pravi?

- Kakve to sad ima veze?

- A zašto mi ga uopće pokazujete? – nastojao je praviti se lud i djelovati iznenađeno.

- Pa zato što sam udana.

- Pa što?

- Pa kako pa što?

- Pa tako pa što – nasmije se Marko. - I Lady Diana je udana, i to za britanskog prijestolonasljednika. A svima je poznato kako planira rastavu.

- A, jel' bi to sad značilo da vi meni predlažete rastavu? – nizala su se

pitanja, a lice Markove sugovornice, koja se do sada smiješila, postajalo je sve ozbiljnije, poput kišnih oblaka koji vedro sunčano prijepodne pretvaraju u tmurno i mokro poslijepodne.

- A po čemu zaključujete da sam vam ja predložio rastavu? – slijedilo je protupitanje.

- Pa po tome što sam vam ja spomenula kako sam udana, a vi nakon toga kako je i Lady Diana udana pa se ipak sprema na rastavu.

- Draga gospodo, moram napomenuti da donosite krive zaključke – objasni. - Krivi zaključci vas u nekim slučajevima mogu dovesti do vrlo neugodne situacije.

- Slušajte gospodine, kako god da vam je ime...

- Šmit.

- Slobodna sam vam reći kako ste vrlo neljubazni, ali da mi ni u kojem slučaju nećete pokvariti dan – ispali stjuardesa i nabaci lažni smiješak. Bilo joj je dosta rasprave s Markom, koliko god ona bila kratka.

- Dozvolite samo da vam jednu stvar objasnim – nije joj on nikako davao mira, iako se već spremala otići - Vi ste spomenuli kako sam ja spomenuo da se Lady Diana sprema na rastavu iako je udana. Vidite, već tu ste napravili prvu grešku. Naime, ja sam spomenuo kako je Lady Diana udana za britanskog prijestolonasljednika od kojeg se sprema rastati, nakon čega ste vi došli do zaključka kako bi se po toj shemi i vi morali rastati.

- Nije li to bio cilj vašeg spominjanja britanske krune?

- Nimalo – odgovori on, teškom mukom zadržavajući smijeh. Stjuardesa više stvarno nije znala na čemu su počeli, a još je manje znala na čemu će završiti. - Lady Diana udana je za britanskog prijestolonasljednika, a budući da je u Velikoj Britaniji takav samo jedan, onda njime ne možete i vi biti vjenčani i ne možete se onda uspoređivati s Lady Dianom i govoriti kako sam vam ja predložio rastavu braka uspoređujući vas s njom, jer vas se s njome ne može nikako usporediti.

- A je li?! – uvrijeđeno će ona.

- U usporedbi s njom, vi ste jedna predivna osoba, bez obzira što nemam nikakvu primjedbu ili zamjerku vezanu uz maloprije spomenutu princezu. Dapače, svaka joj čast, mislim da ima jako puno žena na ovom svijetu koje su joj zavidne. Ipak, vi ste jedinstveni! – slijedio je Markov odgovor.

Martin Knappe, koji je sjedio pored njega, nije jednostavno više mo-

gao izdržati a da ne prasne u smijeh. Ovakvu hrpu bedastoća već dulje vrijeme nije čuo. Falilo mu je smijeha i sad je iskoristio ovaj razgovor da bi ga oslobodio. Okrenuo se samo glavom prema prozoru, kao da se skriva.

Ponukan Martinovom reakcijom, smijeh je prešao i na Marka. S obzirom na to da se nagomilavao tijekom cijelog ovog kratkog razgovora, morao je izletjeti.

Stjuardesa je sad samo nijemo gledala, istovremeno zbunjena i zadržana komplimentom kojeg je dobila. Odluči kako joj je najbolje maknuti se od ove dvojice, iako je i njoj samoj osmijeh već titrao na rubu usana i prijetio da se pokaže.

- Kad biste me pokupili u ferrariju, onda bih vam bila osobni vodič u Nici. Ovako, mislim da se nećemo dogovoriti – nadoda pri odlasku.

Kad su se naposljetku uspjeli pribрати i kad se Martin konačno malo sredio, mogli su dalje normalno razgovarati.

- Moram priznati da se već dugo nisam tako nasmijao – reče inspektor nakon što je došao do zraka - Nego, što ti je to trebalo? Mislim, kako ti na pamet padne da žensku pitaš za broj telefona? Kakva je šansa da ga uopšte da nepoznatom tipu kao što si ti?

- Tek tako. Palo mi je na pamet, a i htjelo mi se malo testirati svoje znanje engleskog. Nisam ga koristio od škole, no izgleda da mi ide dobro.

- Ide ti sasvim dobro, samo za ubuduće predlažem da ga testiraš na neki drugi način. Ovakav pristup bi te mogao uvesti u nevolje.

- Ili u nečiji krevet! – sa smiješkom zaključio Marko.

- Nema veze gdje te odvede – zavrti Martin glavom. - Uglavnom, dokazao si kako se znaš sporazumjeti, a na koji način, to nije uopšte bitno.

- Isto kao što je važno zaraditi novac, a na koji način, to uopće nije bitno – ubaci Marko svoju verziju usporedbe.

- Hm, tu se s tobom baš ne bih u potpunosti složio – namršti se Martin. - Kriminal nije dobar način na koji se novac zarađuje.

- To je istina, samo, mnogo ga ljudi kriminalom zarađuje, a problem je u tome što će toga kriminala uvijek biti, sve dok bude i ljudi, to je sasvim razumljivo.

- Je. Tu si sasvim u pravu!

- Recimo, financijski inženjering također je jedna vrsta kriminala – prebaci se Marko na temu koja im je ovih dana bila vrlo bliska. - Vidiš, ti financijsalci zgrću veliki novac, a do sada su ga već i mnogo zgrnuli. Ukoli-

ko s tim novcem nestanu, nestat će nekamo na Bahame, Maldive, Karibe, što ja znam gdje. Oni će tamo sada postati vrlo cijenjeni, pokupovat će kuće i debele mercedese i uživati u luksuzu, a oni koji se tim financijama *nisu* bavili i dalje će svakog dana ići u tvornicu i raditi od šest do dva. Isto ti je tako, recimo, pogledaš li, uzmimo samo na primjer... uzmimo švercere drogom. Oni švercaju drogu, to je sasvim razumljivo. Evo, stavit ću sad sebe u poziciju jednog švercera. Ja sam taj švercer i godišnje na drogi zaradim milijun dolara. U redu, ja sam taj milijun dolara zaradio, ja vozim debeli mercedes, živim na Beverly Hillsu i letim u prvoj klasi. Sad, nisam li „ja“ taj švercer, taj švercer ćeš, na primjer, kažem samo na primjer, biti ti. Ti ćeš godišnje zaraditi milijun dolara, vozit ćeš debeli mercedes, živjet ćeš na Beverly Hillsu i letjeti prvom klasom. I u čemu je sad tu razlika? – upita retorički i odmah poentira. - Nikakva! Ja nisam švercao drogom, to si obavio ti. Isti vrug. Ona se opet prodavala, a prodavala se zbog toga što je imala kupaca. U stvarnosti, za prodaju droge nisu odgovorni šverceri i proizvođači zajedno kao što su odgovorni kupci. Da nema kupaca, ne bi bilo ni švercera ni proizvođača jer ne bi imali za koga drogu uzgajati i prodavati. Isto kao što ne bi bilo tih debelih mercedesa, da ih tko nema kupovati. Nije li tako?

- Koliko je tako, toliko i nije. Ne može se to tako jednostavno usporediti. Da nije bilo tih proizvođača i da nije bilo tih švercera, ne bi bilo ni kupaca, to jest ovisnika.

- Naravno, ne kažem da ne bi, ali da ispočetka nije bilo kupaca, ne bi ni šverceri ni uzgajivači uspjeli. Isto tako, da Benz nije bio siguran kako će svoja vozila imati kome prodavati, onda ih ne bi ni počeo proizvoditi. On je znao da je ljudima potrebno brže sredstvo prijevoza od konja i kočija. Isto tako su i proizvođači droge znali da su pojedinim ljudima potrebna opojna sredstva jača od cigareta ili alkohola.

- Poštovane dame i gospodo, molimo vas za pažnju – javi se ženski glas preko zvučnika po čitavome avionu. - Za nekoliko trenutaka počet ćemo sa spuštanjem. Molimo vas da ugasite cigarete te da se vežete. Hvala vam na razumijevanju.

- No, konačno i to prilazi kraju – uzdahne Martin kojem se čitav taj let činio malo predugačkim, pogotovo kad se uračuna četverosatno čeka-nje u Münchenu.

- Da, let prilazi kraju, ali mi smo tek na početku, zar ne? – upita

Marko. – Kako ga misliš naći? Nica nije mala, a Ropeter bi mogao biti bilo gdje.

- To je istina, ali Nica je jedan od onih gradova u kojem se nalazi velika koncentracija bogataša na jednome mjestu, a jedan dio toga grada je sklonište one vrste bogataša koji svoje bogatstvo zgrću na neke posebne, ne sasvim svakodnevne načine.

- Hoćeš reći kako ćeš toga Ropetera pronaći u podzemlju?

- Tako nekako.

- A daj mi reci, kako ćeš u to podzemlje doprijeti? – Marko je bio skeptičan i ton mu je bio istovremeno i znatiželjan i izazivački i podrugljiv.

- Marko, neka te to ništa ne brine – podsmjehne se glavni inspektor.

- Kako sam ih uvijek do sada pronalazio, tako ću ih pronaći i ubuduće.

Kad su za nešto više od sat vremena stupili u predvorje zgrade na čijem je vrhu blještao natpis TEXON Grand Hotel, Marko je malo zastao, kao da nije bio siguran smije li zakoračiti u to zdanje. Za vrijeme vožnje s aerodroma primijetio je luksuz i raskoš kojim grad odiše i koji je jedan od razloga zbog kojeg je na glasu kao biser francuskog Mediterana, ali hotel u kojem se našao s Martinom bio je vrhunac svega što je vidio. Hotel je bio svojevrsan mali biser unutar tog velikog bisera u kojem se našao.

Preletjevši pogledom preko golemog predvorja koje je obilovalo zlatnim lusterima, besprijekorno finim tepisima, mahagonijem obloženim zidovima i klasičnim namještajem čija je politura svojim sjajem doslovno zasljepljivala, Marko je shvatio kako je ipak predugo glumio Ramba po Bosni u kojoj je viđao samo ruševine, krv, znoj i suze. Bio je ovo sasvim drukčiji svijet od onog po kojem se donedavno kretao i shvatio je kako bi bilo dobro poraditi na tome da se malo više kreće u takvom svijetu, a da izbjegava onaj bivši.

- Marko, hoćemo li? – prekine ga u razmišljanju Martin pokazavši rukom prema širokoj recepciji. Shvatio je i on da se mladić malo zagubio.

- Da, da, evo odmah – progovori, pa krene za njim. Nosač s njihovom prtljagom slijedio ih je u stopu.

Osvrnuvši se još jednom oko sebe, Marko shvati kako će tamo biti prilično zabavno. Posvuda je bio poneki diskretan putokaz - sad prema cocktail-barovima kojih je bilo u množini, sad prema konferencijskim

dvoranama, zatim prema dvoranama za proslave, pa onda prema bazenu vanjskom ili prema bazenu unutarnjem, sauni, dvoranama za masažu, solariju, sportskoj dvorani, restoranu „Rotisserie“, bistrou „Bottacio“, plesnom klubu „Nightflight“ i još svakojakim objektima zabave koje je hotel nudio svojim gostima, uglavnom razmaženim jetsetterima koji su sve morali imati svugdje ili bi odmah zapali u depresiju zbog pomanjkanja luksuza. Bilo je to jedno manje-više standardno zdanje najvećeg lanca hotela na svijetu koji je bio u vlasništvu najveće poslovne korporacije, a čiji je osnivač i vlasnik, Antonio Perneti, preminuo godinu ranije.

Kad su se nekoliko minuta kasnije smjestili u sobe, Marko je malo došao k sebi pa ga nisu toliko fascinirali tehnički noviteti kojima je soba bila popunjena i luksuzan namještaj koji određenoj sorti gostiju davao ugođaj kao da su kod kuće. Postojala je, doduše, i zasebna klasa gostiju koji bi u takvom oskudnom hotelčiću odsjeli iz teške nužde, nakon što bi se našli u nevolji kao što je havarija jahte i njima bi se soba doimala donekle sklepano, no Marku se činilo kao da je došao u hram luksuza i objesti. Kako god bilo, soba je vrijedila svojih 2000 franaka za noćenje, iako se nalazila na trećem katu. Bilo je lako zaključiti kako su one na višim katovima bile još luksuznije i skuplje. Martinova kreditna kartica toga je puta bez problema pokrila troškove za naredna tri dana, na koliko je rezervirao dvije sobe. Smjestili su se u zasebne sobe. Marko je za sebe primijetio da zasebne sobe nisu bile nužne i uz uzdah pomislio kako se novac izdvojen za taj dodatni trošak mogao i daleko bolje upotrijebiti, no poklonjenom konju se ne gleda u zube pa je svoju primjedbu zadržao za sebe.

U susjednoj sobi se, Martin, naviknut na takve ambijente kao riba na vodu, već bacao na posao.

Otipkavši broj njemačkog honorarnog konzula u Monaku, ljubazno je zamolio telefonisticu da ga spoji s Michaelom Heynom, poslanikom njemačke vlade u maloj kneževini smještenoj nekih petnaest kilometara od Nice, dugogodišnjim prijateljem koji mu je u mnogo navrata bio pomogao. Ponadao se kako ga ni taj put neće iznevjeriti.

- Halo Michael, Martin na liniji.

- Martin Knappe, vidi ti vraga! Moram priznati da si me iznenadio ovim pozivom! – ljubazno će druga strana. - Pogotovo uzmemo li u obzir da si zadnji put nestao bez traga i poruke. Tri mjeseca čekam ovaj poziv.

- Znam, ispričavam se, no nije išlo drukčije.
- Da se Kerstin nije čula s mojom suprugom, stvarno bih se bio zabrinuo.
- Da, rekla mi je kako si me dao pozdraviti preko nje i shvatio da znaš kako je sve u redu. Poslije sam bio zauzet s još sto i jednim problemom i nikako da ti se javim. Nadam se da se ne ljutiš.
- Meni se ne moraš ništa pravdati. Znaš da dobro znam kakav je tvoj posao – pojasni Heyn i malo ga podbode: - A i siguran sam da si sad tu negdje u blizini i ne zoveš samo da me pozdraviš i pitaš kako sam.
- Nažalost, tako je, no budući da si maloprije spomenuo kako znaš kakav mi je posao, onda mi nećeš zamjeriti ako te zamolim za uslugu – reče Martin nabacivši smiješak, kao da se nadao da će ga druga stana vidjeti preko žice telefona.
- Pucaj, da ne gubimo vrijeme.
- Pa, kako da kažem, ni sam ne znam čime da pucam, odnosno kakvu uslugu trebam.
- Martine! – iznenađeno će ovaj. - Otkad ti to ne znaš što trebaš?
- Ma znam što ja trebam, ali ne znam gdje da počnem.
- A počni od početka, odakle bi drugdje?
- Znam prijatelju, samo taj početak je prilično kompliciran – na brzinu će Martin. - No u svakom slučaju, trebam informacije o osobi imenom Daniel Ropeter.
- Daniel Ropeter – ponovi konzul Heyn najvjerojatnije zapisujući ime. - Dalje?
- Taj Ropeter je do prije par mjeseci bio poduzetnik i bankar u Hrvatskoj, iz koje je nedavno pobjegao s nešto više od pola milijuna maraka.
- Hm – progunđa ovaj. - Ropeter, pola milijuna. Što će takav lik EBRD-u?
- Recimo samo da je on možda slaba karika jednog ovećeg lanca kojeg bih morao ili želio razbiti. Zašto mi je važno razbiti ga, dulja je priča, no samo da ti kažem da sam u posljednjih nekoliko dana preživio više rafala vatrenim oružjem i jedan ulični prepad. Osim toga, bio sam nakratko otet, i sve skupa uzevši, život mi je postao zanimljiviji nego ikad.
- Ah, dobro. Obećaj da ćeš mi sve ispričati čim budeš imao prilike?
- Ukoliko mi ne pomogneš, tko zna, možda ne doživim tu priliku.
- Govoriš li ozbiljno?

- Nije nezamislivo da i smrtno stradam.
- Ne bi li trebao uzeti policijsku zaštitu?
- Ja jesam policijska zaštita.
- Koja je moja uloga?
- Pomozi mi naći, dakle, tog Ropetera. Trebao bi se nalaziti u Nici.

Znamo da je preko Italije s novcem pobjegao u Francusku. Riječ je bila o gotovini, ne o transakciji, što znači da ju je donio ovamo i vjerojatno deponirao u banku. Moguće je i da je taj novac još uvijek u gotovini, ali mislim da nije taj slučaj. Pođimo od pretpostavke da se Ropeter osjećao dovoljno sigurnim da takav novac deponira u banku. Naravno, ne bih se iznenadio ni da spava s koferom koji mu je liscama vezan za ruku dvadeset i četiri sata na dan. Nisam ni tu mogućnost izbacio iz vida.

- Vidim, vidim – rastegnuto ponovi konzul.

Nijedan zahtjev kojeg je Martin u njihovom dugogodišnjem poznavanju postavio nije bio jednostavan, ali ovaj kojeg je upravo izrekao već se ozbiljno približavao traženju igle u plastu sijena pa iskusni diplomat, spretnan u svijetu međunarodnih financijskih transakcija, kako legalnih tako i ilegalnih, nije mogao suzdržati uzdah.

- Taj tvoj Ropeter mogao je bilo gdje u Francuskoj ili Italiji položiti lov na banku, pod bilo čijim imenom, pa i imati svoj vlastiti novi, lažni identitet.

- Moja je procjena da to neće biti tako. Naš čovjek, prema onome što o njemu znam, nije neki posebno lukav lik i ne vjerujem da mu je jasno da je način na koji je došao do tolikog novca, u najmanju ruku, nelegalan. Zbroji dva i dva: imamo čovjeka koji misli da će se izvući, a metode sofisticiranog zametanja tragova novca njemu su strane kao piletu sisa. Dodaj tome još i da je možda i malo razmetljiv i bit će dovoljno prošetati se obalom i pogledati koja je najveća razmetljiva seljačina s novim autom.

- Neće biti baš tako jednostavno, Martine – smijao se konzul.

- Priznajem da je pretpostavka bila u određenoj mjeri previše optimistična, ali naći ćeš mi ti njega, znam ja.

- Martine – promrmlja Michael Heyn ozbiljno nekoliko trenutaka kasnije. - Čuvaj se i raspetljaj to.

- Da, Michael, čuvam se i raspetljat ću i sve ćeš doznati.

- No dobro. Neću te ostaviti na cjedilu – reče konzul s druge strane žice. - Budi bez brige. Pronaći ćemo mi već nekako tog Ropetera odnosno

njegove račune.

- Unaprijed hvala, ali iskreno se nadam da ću ti se uspjeti odužiti.

- Da, i ja se nadam – nasmiješi se ovaj. - Daj mi reci gdje si odsjeo?

- U TEXON-ovom hotelu.

- U Nici, pretpostavljam, s obzirom na to da ga u Monaku još nema?

- Da.

- Bogme ćeš onda morati duboko posegnuti u džep. Neću ti biti jeftin gost.

- Ne boj se, prijatelju, na službenom sam putovanju.

- Kad sam ja bio u službi, a znaš za koga sam radio, takve si egzibicije nisam mogao priuštiti!

- Vremena se mijenjaju!

- U redu. Tvoja je to stvar – zaključio je Michael. - Javit ću ti se sutra, ili prekosutra. Imaš li možda pager?

- Nemam pager jer sam stalno na putu po raznim zemljama pa on i nema smisla, a nazvat ćeš me sutra. Izostavi ono prekosutra – progundā Martin, iako je znao da će Michael odmah prionuti na posao i javiti mu se čim bude imao neku informaciju.

- Pitam se zašto nisam iznenađen – nasmiješi se konzul. - Nastojat ću izostaviti ono preksutra.

- U redu, onda do slušanja.

- Servus – otpozdravi Heyn pa prekine liniju.

Martin se okrenuo, stao pred prozor i gledao grad. Bilo mu je drago što je čuo Michaela i što je ovaj pristao pomoći mu. Michael je bio jedan od onih ljudi kakve je Martin najviše cijenio: kooperativan i poduzetan. Bio je voljan učiniti i ono u čemu nije imao nikakvog neposrednog interesa.

Postoje tri vrste ljudi koji čine usluge – oni koji ih čine jer su ih dužni, oni koji ih čine jer žele zadužiti nekoga i kasnije dobiti nešto zauzvat, i oni koji čine usluge čisto zbog toga što čine dobro. Michael je spadao u neku vrstu ove treće skupine.

* * *

Iako su u Nici bili tek sat vremena, to jest toliko dugo koliko im je bilo potrebno da raspakiraju stvari i da nešto pojedju, Martin i Marko nisu gubili vrijeme. Otišavši do Avisu, gdje su iznajmili BMW 325i, okrenuli su na glavnu ulicu koja se protezala uz samu obalu. Grad se ustvari najvećim dijelom protezao uz obalu. Hoteli sa sjeverne a plaže s južne strane ceste bile su jedan od najvažnijih detalja na osobnoj iskaznici tog južnofrancuskog grada na Azurnoj obali koji je privlačio velik broj turista – kojih je i tada, unatoč jeseni, na ulicama bilo u velikom broju pa je bilo posvuda živo. Osim toga, turisti koji su u Nicu, i ne samo u Nicu već i u St. Tropez, Cannes, Menton ili susjedni Monako znali dolaziti van ljetne sezone, dolazili su uživati u onim drugim vrstama zabave koje je Azurna obala pružala. Ovdje se turizam nije ostvarivao samo od plaže i sunca, kako je to slučaj u nekim drugim zemljama. Ovdje se gajio tradicionalni turizam visoke kvalitete i vrhunskih usluga koji je u svako doba mogao zadovoljiti gosta, a gostiju s dubokim džepom tamo kao da nikada nije nedostajalo. Bio je to jedan poseban dio francuske obale na kojeg su nekad znale dolaziti samo kraljevske obitelji, lordovi i grofovi iz Velike Britanije, Belgije, Njemačke, Švedske, Danske ili same Francuske. Takvo je stanje ostalo stalno, samo što su grofove zamijenili industrijalci, obrtnici, odvjetnici, suci, političari, doktori, inspektori Europske banke za obnovu i razvoj i kirijaši iz Zeline. Posebnu draž, poput čokoladnih mrvica posutih po toj kremi, činili su izdanci sivog poslovnog svijeta, pa nikako nije bilo čudno što je jedan Ropeter izabrao baš taj grad za svoje utočište. Ono što je bilo čudno, bilo je tek to da s tako malim novcem vjerojatno neće daleko dogurati jer u tom gradu nešto znače samo oni kojima takve svote ne predstavljaju novac koji bi nekoga posebno zabrinuo, a nikako fascinirao. Ulicama Nice milijuni su šetali ruku pod ruku u Lacoste majicama, a moglo se naći kuća čije je godišnje održavanje stajalo onoliko koliko je vrijedila cijela Ropeterova imovina.

Iako je Martin rekao da s traženjem neće biti problema, zapravo nije imao pojma odakle bi počeo. Kao za vraga, u TEXON Grandu svoje goste nisu obasipali jeftinim reklamnim smećem pa nije bilo dovoljno pružiti ruku i s noćnog ormarića uzeti prvu brošuru s reklamama za gradsku ponudu zabave, nego je morao otići na recepciju i raspitati se. Minijaturan, jedva primjetan problem činilo mu je to što nije znao kako objasniti kakvo mjesto traži, pa se dovijao nadugačko raspravljajući o tančinama ponude

Azurne obale. Kad je recepcionerima već postao blago sumnjiv, uputili su ga da posjeti neku od "oaza zadovoljstva", kako su Francuzi eufemizirano prozvali klubove za gospodu. Po njima, najpoznatiji je bi bio "Le Bourgeois Rose", a Martin se samo nasmiješio shvativši kako je vlasnica tog objekta zadržala kvalitetnu uslugu kakvu je nekad davno pružala u jednoj drugoj državi. Klub je bio smješten visoko u brdima iznad grada i do njega se moralo uspinjati zavojitom cestom. Martin je zaključio da bi jedan skorojević koji je iznenada digao sidro i pobjegao na Azurnu obalu s koferom novčanica možda poželio sve potrošiti na ljepotice iz tako finog mjesta.

Sjeli su u automobil i Martin ih je odvezao ravno pred klub, bez zastajkivanja i traženja puta, kao da je na tom mjestu bio već mnogo puta.

Marko nije znao kamo to točno idu, no kad su ušli u sam klub bilo mu je sasvim jasno o kakvom se mjestu radi i s oduševljenjem si je čestitao na odluci da pođe s Martinom umjesto da ostane spavati pod hotelskim satenom. Gdje god je po prostoriji pogledao, vidio je neku ljepoticu. Svaka je bila prilika za sebe i svaka je bila ljepša od savršenstva.

Na sredini prostorije nalazio se polukružni šank. Osim toga, prostorija je bila razdvojena u posebne cjeline koje su se sastojale od po jedne polukružne sjedeće garniture tamnocrvene boje i crnog okruglog stola za kojim su sjedile djevojke spremne svakog gosta počastiti svojim ugodnim društvom. One koje nisu bile same, međusobno su pričale, ubijale vrijeme i čekale da dogovore posao pa prijeđu u neku od soba koje su imale na katu. Kako je bilo tek kasno poslijepodne, "oaza" baš i nije vrvjela mušterijama i izgledalo je kao da su tamo samo radi Martina i Marka.

- Izvinite, Miss, ali trenutno nemam vremena za zabavu – na engleskom se Martin Knappe obratio djevojci koja im je prišla, a budući da nije razumjela, nešto mu je samo dobacila na francuskom pa otišla dalje i pridružila se grupi „kolegica“ koje su sjedile za jednim okruglim stolom u dnu prostorije i nazdravljale nečemu.

Marko je stajao poluotvorenih usta i gledao za njom, a Martin mu dobaci da je pravilo takvih kuća da goste prvo napadaju one najmanje atraktivne, a tek ukoliko gosti njima odole, u akciju kreću one najzanosnije.

- A za što onda imate vremena, ako za zabavu nemate? – pojavi se druga, jednako zgodna i zavodljiva kao ova prijašnja, a na čelu joj se lako moglo iščitati „meni ni u kojem slučaju ne možeš reći ne“.

- Vidite, najprije bih volio porazgovarati s vašom šeficom.

- S našom šeficom?

- Da, ukoliko se ne varam, *Mademoiselle* Christina vodila je ovaj *établissement* prema mojoj zadnjoj informaciji.

- Hm, mislim da će to biti prilično teško izvesti – nasmije se plavuša u tankom svilenom ogrtaču ispod kojeg su se ocrtavale sve njezine obline. Ponašala se tako ležerno kao da se nalazi sama u svojoj spavaćoj sobi.

- A koliko će to biti teško? – upita Martin pa izvadi novčanicu od sto franaka.

- Mislim da će sad biti mnogo lakše – nasmiješi se djevojka, a sljedećeg trenutka novčanica gotovo neprimjetno promijeni vlasnika. - Koga da najavim?

- Martin Knappe – jednostavno će ovaj.

- Nijemac?

- Između ostaloga.

Kako je neprimjetno prišla, tako je neprimjetno i otišla, a Martin pokaže Marku bar kod kojeg su sjeli i naručili si piće.

Nakon što je prestao očima gutati ambijent i teškom mukom uspio nakratko skloniti oči s djevojaka, Marko se zagledao u inspektora. Mnogo toga mu nije bilo jasno oko toga tipa, ali jedno je bio siguran – taj će ga stalno iznenađivati. Iako ga je poznao tek par dana, morao je priznati kako je jedan od najinteresantnijih ljudi na koje je naišao u životu.

- Ti to kao poznaješ gazdaricu ove fine institucije? – pitao je nakon nekoliko trenutaka, iako je to mogao zaključiti iz Martinovog razgovora s plavojkom.

- Moglo bi se tako reći – sa smiješkom će Martin.

- A kako se upoznaje takvu jednu osobu? Daj mi neki savjet pa se i ja probam tak' s nekim upoznati. Mislim da mi ne bi nimalo škodilo.

- Upoznao sam je sasvim jednostavno, još dok sam radio u policiji u Flensburgu. Da te sad ne zamaram s detaljima koji i nisu toliko bitni, Christina je bila jedan od glavnih svjedoka protiv jedne skupine kriminalaca pa je jedno vrijeme uživala moju zaštitu.

- O, pa ti si i Kevin Costner. Koliko je bila zahvalna? Kladam se da je bila strrrrašno zahvalna – stane ga zadirkivati Marko pa otpije gutljaj soka od naranče.

- Da si se kladio, sad bi izgubio – reče Martin pa mu pokaže prsten

na desnoj ruci. - Ja sam oženjen muškarac.

- Hajdemo se kladiti da je preko 95% posjetitelja ovakvih lokala oženjeno.

- To nije istina, ali nije ni važno.

- Kako to misliš?

- Stvar je u tome da samo nekoliko postotaka oženjenih muškaraca posjećuje takva mjesta.

- Ma daj, to možeš prodati svojoj ženi, ali meni ne možeš – podbode ga Marko. - Mislim, ne trebaš mene muljati. I ja sam jedan od pripadnika muškog roda i znam ja dobro kako mi razmišljamo.

Martin se grohotom nasmijao, a Marko se sav zajapurio i nije se predavao.

- I još sam siguran da ta tvoja Christina nije ništa lošiji komad od ovih ovdje ljepotica kojima je sad gazdarica!

Bilo je očito da je bio u pravu kad im je prišla žena za koju je bilo jasno da je najstarija u prostoriji, ali utoliko je njezina ljepota bila još začudnija – kao da je jedina žena na svijetu kojoj vrijeme ne može narušiti ljepotu.

- Martine, dušo, pa tko bi se tebi nadao! – ljubaznim će glasom crnokosa žena zgrabivši Martina odmah za obje ruke i poljubivši ga u obraz.

- U zadnje vrijeme mi stalno to govore – uzvрати on svojoj sunarodnjakinji na njemačkom. – No to su uglavnom samo muškarci koji se ni u kojem slučaju s tobom ne mogu mjeriti!

- Jako mi je drago da te vidim i jako mi je drago da si mi došao u posjet. Iako je prošlo mnogo godina otkad smo se vidjeli, starog prijatelja se ne može samo tako zaboraviti – obasipavala ga je ona ljubaznošću.

I ti ćeš mi reći kako je nisi povalio, pomisli Marko u sebi i samo se nasmiješi.

- Dopusti da ti predstavim Marka – uzvрати Martin na njezine hvalespjeve.

- Marko, prijatelj mojeg prijatelja Martina je i moj prijatelj – obrati mu se Christina pa ga izljubi na isti način na koji je izljubila i Martina.

- Moje zadovoljstvo! – uzvрати Marko. Bio je prilično ostao bez riječi.

- Pa, kako si ti meni? – pitala je okrenuvši se prema Martinu. Bila je sva šarmantna i zanosna, svaki ton je naglašeno prela kao snena mačka.

- Kao što vidiš, sasvim sam dobro, uvijek u službi, pa tako i sad, na-

žalost. U ovom predivnom gradu, koji pruža mnogo više od onog što se vidi na njegovim ulicama, ja sam ti sasvim službeno – ljubazno će Martin preletjevši rukom preko djevojaka koje su i dalje bile na svojim položajima spremne da krenu u napad kad se ukaže povoljna prilika.

Dvometarska mrga na vratima propustila je jednog mladića pogledom mu dajući do znanja da mu je preporučljivo svaku nadobudnu ideju ostaviti s vanjske strane praga i ponašati se više nego fino prema damama, a i općenito u životu. Čovjek je gledao tako mrko da ga je trebalo zaposliti kao čuvara zatvora okorjelih silovatelja i ubojica, a ne da poprijeko gleda mamine sinove s Azurne obale, a mladić je krotko, no i opušteno, krenuo prema jednom od stolova kad su ga dvije plavuše presrele. Sudeći po srdačnim pozdravima i poljupcima koje je gost izmijenio s djevojkama, izgledalo je kao mu to nije prvi posjet tom *établissementu*, kao Martinu i Marku, iako je njih izljubila gazdarica glavom i bradom.

- Ako je to u pitanju, mislim kako ni ti ni tvoj prijatelj nećete odavde otići nezadovoljni.

- Hvala na ponudi, ali ja sam još uvijek sretno oženjen i ne bih to želio kvariti.

- Kerstin mora da je jako sretna žena – pohvalno će ona pa doda okrenuvši se prema Marku: - Martin nikad nije pao na moj šarm. A takvi su jako rijetki – nasmiješi se kratko.

- Mislim da ću svoje mišljenje o Martinu zadržati za sebe – uzvрати Marko sa smiješkom.

- A kako ti onda mogu pomoći?

- Predložio bih da sjednemo negdje gdje možemo u miru pričati – reče Martin.

- Naravno. Moj ured je tu, otraga – reče Christina pa pokaže rukom prema prostoriji iza bara.

- Marko, ti nam se pridruži ako hoćeš, a ako ne, čekaj ovdje – jednostavno će Martin.

- Mislim da ćeš, što god imao obaviti s Christinom, moći obaviti bez mene bez ikakvog problema – odgovori mladić ponajprije zbog toga što nije mogao vjerovati da Martin ipak neće zgriješiti i završiti s gazdaricom u krevetu bez obzira na prsten na desnoj ruci. Stoga nije htio biti faktor koji bi smetao takvom razvoju događaja.

- Marko, čime god se poželiš poslužiti, budi moj gost. Kuća časti –

Ljubazno će gazdarica pokazavši rukom od bara do djevojaka u prostoriji, pa kratko nešto dobaci barmenu na francuskom.

- Bit će mi zadovoljstvo – zahvali se on.

Tren kasnije, Christina je uzela Martina pod ruku i nestala s njim u uredu, te za sobom zatvorila vrata.

- Moram priznati kako si lijepo sredila ovaj ambijent. A i djevojke su ti besprijekorne – pohvali je Martin kad je zauzeo mjesto na fotelji nasuprot Christininog radnog stola.

- Hvala puno, dragi Martine. Uložila sam puno truda – nasmiješi se pa zapali dugačku tanku cigaretu marke Eve te ponudi Martina. - Žao mi je, imam samo ove ženske cigarete.

- Nije bitno – reče inspektor pa prihvati ponudu i pripali.

- Nego, da čujem, kako ti mogu pomoći?

- Tražim jednog čovjeka.

- Nije valjda!? I što još ima novoga? – nasmiješi se ona. Bilo joj je poznato da je inspektor Knappe po prirodi osoba koja je uvijek nekoga tražila, a tako je i prije više od deset godina pronašao i nju te joj spasio život i zaštitio je od kriminalne skupine koja ju je imala namjeru skratiti za glavu.

- Da, ime mu je Daniel Ropeter.

Martin joj je prenio cijelu priču što je preciznije mogao, potpuno otvoreno. Bio je siguran kako pred Christinom nema što skrivati. Bez obzira na djelatnost kojom se bavila, imao je puno povjerenje u nju i nije mu bilo ni na kraj pameti pomisliti kako bi ona bilo koju od tih informacija zloupotrijebila. Uostalom, da nije bilo njega ona ne bi sjedila tamo pred njim, nego bi vjerojatno njezini ostaci ležali na dnu neke rijeke ili bi bila pokopana u plitkom šumskom grobu.

Kad su kasnije njih dvojica napustili oazu zadovoljstva, obojica su bili zadovoljni. Stariji je bio zadovoljan zbog toga što je potraga za Danielom Ropeterom počela, a mlađi je jednostavno bio zadovoljan iz nekog svog osobnog razloga. Opušteni, šutjeli su krivudajući istim onim zavojima kojima su se ranije penjali uzbrdo.

- Objasni mi, molim te, od kakve ti koristi u pronalaženju Ropetera može biti Christina i njezina ekipa? – pitao je Marko nakon nekog vre-

mena.

- Od kakve koristi može biti? Pitaš li me općenito ili te baš zanimaju operativni detalji? Općenito, može ona meni puno pomoći.

- Budi precizniji, molim te? – pogleda ga mladić pronicljivo i ne savsim uvjeren da posjet Christini nije bio tek potreba da se i Martin opusti.

- To je gotovo rutinska metoda traženja takvih ljudi. Znaš li iz filмова da se oni koji dođu do velike količine love trebaju pritajiti, a ne odmah krenuti u trošenje?

- Da, ali to su filmovi.

- I u stvarnosti ti je tako. Što više žele lovu, naprave gore stvari da bi do nje došli. Što veća lova, to veći rizik i to veće uzbuđenje. Oni ti, barem većina njih, imaju psihologiju malog djeteta, nezreli su i ono što se tebi čini smiješno prozirnim, njima se čini savršeno sigurnim.

- Ma nemoj? Šališ se? Znači, hoćeš reći da je onaj tko mazne lovu zapravo malo naivno dijete.

- Donekle, da.

- I ne može se suzdržati da ne potroši lovu? Unatoč tome što zna da će biti uhvaćen?

- Sad si već dotaknuo neke nijanse, recimo za sada da oni jednostavno sistematski podcjenjuju opasnost kako bi sebi dopustili rastrošnost. Ne zaboravi da im je rastrošnost jedan od underlying motiva za kaznena djela.

- Ima i drugih načina da se potroši. Ja bih putovao, kupio neki dobar auto, našao si neku pravu macu.

- Novi kamion, možda?

- Pa da, i novi kamion!

- Bi li promijenio boju fasade na kući?

- Eto, i to.

- Dakle, ti nikada nećeš biti kriminalac.

- Ma nemoj! Odakle ti to? – Marko se gotovo uvrijedio.

- Imaš motive zdravog, poštenog i racionalnog čovjeka. Zrelo razmišljaš i u stanju si brinuti se o sebi bez da se namećeš drugima. Nisi parazit.

- Dobro, sad zvuči malo bolje – smirio se nakon što više nije imao dojam da mu Martin želi reći da je na određeni način bedast. - Ali svejedno mi nije jasno kako mogu biti tako glupi.

- Nije u pitanju inteligencija, nego hormoni. Adrenalin i testosteron.

Ali, ni to nije sve.

- Pa dobro, ti si prvo rekao da si bankar, pa si onda bio bankarski inspektor, onda si otkrio da si policajac, pa sad ispada da si psihijatar – prekinuo ga je Marko.

- Psiholog! – ispravi ga Martin kroz smijeh.

- Isti vrag.

- Nije, nikako nije. Ali pusti sad to. Da ti zaključim, jednostavno znam da ljudi koji na brz način steknu lovu, obično je na brzi način i potroše, što na zabavu, što na raznorazne financijske poduhvate koji baš i nisu od nekog rezultata. A vrsta zabave koju Christina nudi, spada među prioritete takvih ljudi. Sad ne velim ja da će taj Ropeter odmah pokucati njoj na vrata, ako već nije, no opet s Ropeterom se vjerojatno nalaze i ljudi koje on plaća kako bi se zaštitio od eventualnih osoba koje bi mu htjele preuzeti tu lovu koju je skupio na brz i ilegalan način. A oni su također potencijalne mušterije ustanove kakvu Christina vodi i često se znalo dogoditi da se svakojake tajne ostave u krevetu mladih dama, poput ovih kakve rade za Christinu. I ne bi me iznenadilo da prvo od nje doznamo nešto više o njemu. Ona će svojim djevojkama natuknuti da slušaju, odnosno da se pokušaju prisjetiti ako su već čule nešto o nekim Hrvatima. To se prilično lako može isfiltrirati. Nema ovdje toliko bogatih Hrvata kao što ima Nijemaca ili Engleza. Mislim da su nam šanse prilično dobre, no opet, može biti da je taj naš posjet Christini bio pucanj u prazno.

Marko se nasmijao pomislivši kako je Martin sigurno išao puknuti nešto drugo i da je sve ostalo samo izgovor da se sretne s Christinom, ali odmah je sam sebe ukorio zbog takvih misli. Sve je više vjerovao da je bila riječ o poslovnom posjetu.

- Osim toga, s obzirom da se bavi poslom kojim se bavi, poznaje i ostale poduzetnike koji se u ovom kraju bave sličnim poslom, pa će i njih zamoliti da jave ako što dočuju.

- Kad si već spomenuo pucanj u prazno, on to nije bio ni u kojem slučaju – nasmiješi se Marko.

- Znači, bilo je ipak vrijedno doći gore, ili? – pogleda ga Martin.

- Ja tebe nisam, niti imam namjeru pitati što si ti radio s one strane vrata Christininog ureda, pa nemoj ni ti mene pitati što sam ja radio s ove strane vrata Christininog ureda, odnosno s bilo koje strane bilo kojih drugih vrata! – jednostavno će Marko.

- Mislim da je to pošteno – složi se Martin.

* * *

Kad su se kasnije vratili u hotel, najprije su otišli do recepcije provjeriti je li pristigla pošiljka koju je Martin čekao.

- Imate jednu kovertu - reče mlada recepcionerka. - Stigla je prije sat vremena posebnom dostavom.

- Aha, hvala – reče Martin pa okrene poledinu. - London – zadovoljno se nasmiješi.

- Što bi to moglo biti?

- Nisam siguran, ali čini mi se da znam o čemu se radi – veselo će inspektor pa je otvori. - Poštovani gospodine bla bla bla... – počeo je na brzinu čitati uvodni list, pa nakon toga pogled skrene na dugačku listu kompjuterskog papira koji je u nekoliko navrata bio presavijen, a na kojem su bile ispisane različite brojke, različite države, različita imena. - Mislim da je to lista s računima hrvatskih banaka i inženjeraca u inozemstvu.

- A zašto nisi na taj način tražio i Ropetera? Mislim, ako tvoja banka može saznati tko gdje u svijetu otvara kakve račune, kako onda ne bi saznala gdje ga je otvorio i Ropeter, pa preko računa odmah saznati i njegovu adresu? – zanimalo je Marka kojem sad nije postalo jasno zašto čovjeka traže kompliciranim načinom, ako mogu i jednostavnim.

- Ah, to je sada malo dulja priča.

- Imamo vremena.

- No, tim metodama ćemo ga pokušati pronaći, ali to rade neke druge službe. Ja nisam policajac.

- A sada, kao, nisi policajac? To ti malo jesi, pa malo nisi, kako ti puhne? – zadirkivao je Marko.

- Dobro, ja *jesam* policajac, ali moja ustanova nije policija i nema prava kopati po individualnim računima fizičkih osoba. Ne brini, te će provjere biti obavljene drugim putem. Moja banka mi je mogla pribaviti samo popis međubankarskih korespondentskih odnosa uspostavljenih u zadnje vrijeme. To i nije neka posebna tajna, u suštini. To su sve podaci s kojima se mnoge banke i hvastaju u svojim godišnjim izvješćima.

- Znači li to da u tom papiru nema ni traga Ropeteru?
- Moguće je da će se njegov inženjering naći ovdje, ali nisam zato tražio taj papir.

Marku ništa nije bilo jasno. Iako je dobro znao da nije neki problem prebaciti novac preko *grane*, sve ovo mu je malo mutilo um. Martin mu je nastavio objašnjavati.

- Postoji neka vrsta centrale koja je tu da bi se spriječio kriminal i da ilegalno stečena imovina ne bi samo tako prelazila granice. A s obzirom na to da mi imamo pristupa toj centrali, možemo doći do informacija, iako to baš nije uobičajena praksa. Ne može tu doći svatko i pokucati na vrata i reći „halo, trebam znati da li je taj i taj otvorio račun“.

- Pa ako je ta centrala tu da suzbija kriminal, zar ne bi mogla spriječiti prijenos novca ako ovi inženjerci iz Hrvatske odluče lovnu slati van?
- nastavio je Marko s pitanjima dok su se penjali prema svojim sobama.

- Može, ako je dokazano da je do kriminala došlo. A do kriminala nije došlo ako neka hrvatska banka ili financijska institucija pošalje lovnu na svoj račun u inozemstvu. To je sasvim legalan način poslovanja i banke to rade jer sve one moraju devize na kraju krajeva držati na svojem računu kod neke banke koja je domaća u zemlji u kojoj je ta valuta sredstvo plaćanja. Kad ti doneseš 100 švicarskih franaka u svoju Zagrebačku banku, Zagrebačka banka će ih, pojednostavljeno rečeno, deponirati na svoj račun kod, recimo, UBS-a. To ti je malo kao ono „riba ribi grize rep“. UBS drži svoje franke na računu kod centralne bankarske institucije Švicarske.

- Tako je i s hrvatskim dinarima? Ako netko donese 100 dinara u na neki bankarski šalter u Njemačkoj, onda će ta njemačka banka primiti novac i staviti ga na svoj račun u, npr., Zagrebačkoj banci, a ona će opet to položiti kod Narodne banke Hrvatske, je li tako?

Martin se kiselo nasmije.

- Zašto se smiješ? – Marko se začudio u strahu da nije lupio neku glupost.

- Nažalost, hrvatski dinar je jako daleko od toga da bude međunarodno prihvaćen. Silno je daleko. Moram ti reći da je to vic među valutama.

- Vic? – Marko se začudio.

- Pusti to sad. Dakle, banke deponiraju svoje novce kod drugih banaka i to nekad na način da im prodaju svoju gotovinu. To ti ide uglav-

nom preko Frankfurta ili Londona. Ti pošalješ vreću dolara i oni izbroje da unutra ima milijun. Onda oni to kupe od tebe po cijeni od 990 tisuća i toliko novca ti pripisuju na račun.

- Čekaj, hoćeš reći da kad ja donesem sto dolara u banku, da moja banka od toga ima samo 99 dolara?

- Ne baš. Ne pošalju sve svoje dolare da bi ih položili na svoje račune. Mnogo ih se vrati u opticaj pa te vrijede kao sto dolara, ali to je slučaj s dolarima. U slučaju nekih egzotičnih valuta, ne dobiju ni 90%. Složeno ti je to. Ponekad za tih sto dolara mogu dobiti i 101 dolar, ovisno traže li ili nude. Ponekad i 102, ako ih prodaju na pravom mjestu i u pravo vrijeme.

- To bankarstvo se čini nešto malo složenijim nego sam mislio. Sto nije sto nego je devedeset i devet... – Marko je sumnjičavo vrtio glavom.

- Pa i nije posebno složeno. Trgovanje kao i svako drugo. Kupiš jeftino, prodaš skupo.

- Ali kako kad ja njima dam 100 dolara, a oni dobiju manje od 100? Kako im se isplati? A ponekad i nije ni gubitak, nego je...

- Dobro, pusti to sad, može? – prekinuo ga je Martin.

- Ali jednom ćeš mi objasniti, može?

- Obećajem. No, poanta je u tome da ako neka banka iz Hrvatske pošalje, šta ja znam, 20 milijuna maraka u Luksemburg, to nije kriminal. Kriminal je ako je taj prijenos dio neke šire kriminalne radnje ili postoji valjana sudska zabrana takve transakcije koja je na snazi jer je protiv nekoga pokrenut istražni postupak, a hrvatsko pravosuđe je zatražilo od Interpola da motri financijske transakcije osobe ili poduzeća pod istragom. Budući da nijedan inženjering u Hrvatskoj nije pod istragom, jer kao što smo rekli sve to rade sa blagoslovom Narodne banke Hrvatske, do kriminala – kobajagi – nije došlo i slobodni su raditi što ih je volja.

- Mislim kako je svijet u Bosni, iako je u njoj rat, u mnogo normalnijem stanju, nego ovaj tvoj po kojem se ti krećeš – zavrti Marko ulazeći zajedno s Martinom u njegovu sobu. - Već me glava boli od tih informacija kojima se razbacuješ.

- Tako ti je to, mladi moj prijatelju – reče Martin pa sjedne za pisali stol i rasporede listu po njemu. Bez obzira što je stol bio velik, ona je na obje strane visjela do poda.

- Ovaj Vlasisavljević mi se baš ne čini da je Hrvat – reče Marko nakon što je letimično preletio preko liste, prisjetivši se imena srpskog bankara

koji je u ostatku Jugoslavije svakodnevno bio na naslovnim stranicama dnevnih listova.

- Samo trenutak – prekine Martin čitanje pa pogled baci na vrh liste. - Imena i računi banaka, finansijskih institucija i osoba s područja bivše Jugoslavije aktivnih unazad 365 dana – pročita on. - S područja bivše Jugoslavije? Pa ja sam zatražio samo s područja Hrvatske!

- Izgleda da se netko od tvojih u Londonu zajebao pa obavio više posla nego što si ti to tražio – zaključi Marko sa smiješkom. - Pogledaj ovdje dolje. U više navrata se javlja prezime Vlasisavljević, samo s različitim imenima. A ima tu i hrpa ostalih srpskih imena. Hrvatska imena su ovdje gore.

- Hm – progundā Martin. - Čini mi se da ja neke stvari tu ne razumijem. Kakve sad veze imaju srpski bankari s hrvatskim bankarima? I to nisu sva iznenađenja.

- Slušam – provocirao je znatiželjni Marko.

- Zar te ne boli glava od informacija? Idi spavati! – Martin mu je vratio provokaciju.

- Neka, preživjet ću. Prosvijetli me: što te to još iznenađuje?

- Dvije stvari me iznenađuju: brojnost srpskih računa i malobrojnost hrvatskih.

- Nisam siguran koliko te treba iznenaditi ta, kako kažeš, brojnost srpskih računa. Znam da je i u Srbiji to inženjerstvo aktivno, ustvari, još je aktivnije nego što je to u Hrvatskoj, jer narod je tamo bez ikakvih prihoda i jedini način preživljavanja vidi u finansijskom inženjeringu. Stoga jure poput pilića za kokošima ne bi li što iz njih izvukli dok zapravo taj Vlasisavljević sve izvlači van i samo ih vuče za nos.

- Vlasisavljević, kažeš? – ponovi Martin prešavši rukom preko liste. - Jedan, dva, tri... dvanaest, trinaest, četrnaest. Četrnaest računa Vlasisavljevićevi imaju u Europi i svijetu. Od toga ih je devet u izraelskim bankama, dva u Deutsche Bank, jedan u Volksbank, jedan u Citibank te jedan u Mađarskoj. I to samo na svoje ime.

- Da, četrnaest računa, samo jesu li to svi računi koje on posjeduje? – namršti se Marko zabrinuto.

- Mi to ne možemo znati – uzdahne Martin pa nastavi objavljivati što je uočio na ispisu. - Što se hrvatskih banaka tiče, Narodna ima šest računa. Zagrebačka ih ima također šest, jednog ima Riječka, jednog Splitska i dva

ima Promdei banka. Što se inženjeraca tiče, tu su samo trojica: Boroz, Grabovac i Jukić. Sva trojica su račune otvorili u zadnjih mjesec dana. Slično kao i ovi Vlasisavljevići - reče Martin pa potegne papir s jednog kraja na drugi kako bi došao na dno liste gdje su bili srpski računi. - Prvi račun mu je otvoren prije 2 i pol mjeseca, zadnji prije samo tjedan dana.

- Nda, ali prema tome proizlazi kako opet nemamo gdje započeti. Imamo listu koju možemo upotrijebiti kao WC papir. Ako je to sve tako legalno kako si maloprije spomenuo, lista nam onda ništa i ne vrijedi.

Martin je šutio i mirno gledao ispis, kao da Marko nije bio s njim, a kamoli da ga je išta pitao.

- Možda nam lista u ovome trenutku puno i ne vrijedi, ali to ne znači da jednog dana neće biti od koristi. Možda će Cesar moći nešto s time da započne - zaključio Martin pa podigne slušalicu telefona. - Halo, Martin Knappe ovdje - reče on nakon što mu se javio muškarac s recepcije. - Trebao bih broj neke ekspresne kurirske službe koja vrši prijevoz paketa za Hrvatsku. Molio bih da me nazovete kad saznate.

- Što će ti kurirska služba? - upita Marko nakon što je inspektor spustio slušalicu.

- Poslat ću u Zagreb ove dokumente.

- A što, za to nije dobar faks uređaj? Pa pod nosom ti je - reče mladić pokazavši rukom na aparat pored telefona.

- Za svaki slučaj, želim diskreciju i ne želim da netko zna koje podatke sam izvadio i što se u njima nalazi bez obzira na to što to i nisu tajni podaci

- A koliko će to trajati ako pošalješ dostavom?

- Što ja znam?! Neće dugo. Negdje dva dana.

- Ostavimo to. Hajdemo do pošte. Ako želiš apsolutnu tajnost, najbolje je telefaks poslati s pošte Željku, Karlovom kompanjonu, a on će ga odnijeti do Cesara.

- Ne - odrezao je Martin. - Karlova radionica je već sigurno pod prismotrom, a i ne želim Željka dodatno ugroziti. Ukratko, prijedlog ti je glatko odbijen.

- Mislim da to ne bi trebao biti problem. Možemo to odigrati i na drugi način. Željкова mama radi u pošti negdje u gradu. Siguran sam kako imaju faks uređaj tamo, a ako je i taj pod nadzorom, onda goni sve u rodno mjesto jer je vjerojatno čitava država pod nadzorom! Željko ga

može tamo podići, odnosno ni ne mora. Cesar može otići sam do pošte gdje radi Željkaova mama i podići si pošiljku na šalteru. Znam da ona radi u noćnoj smjeni u glavnoj gradskoj pošti već godinama, osim ako nije promijenila radno mjesto. Reći ćemo joj da ostavi faks u poste restante, pa se ona i Cesar čak nikada neće ni sresti. Svi sigurni kao bijeli medvjedi!

- Mislim kako to zvuči sasvim prihvatljivo – složi se sad Martin zadovoljno.

Nekoliko trenutaka kasnije, nakon što su spakirali dokumente, napustili su sobu. Samo što su zalupili vratima, zazvonio je telefon. Bio je to vjerojatno recepcioner s brojem kurirske službe koja im sad više nije trebala.

Otišavši do obližnje pošte koja nije bila daleko od hotela, Marko je nazvao Željka i zamolio ga da ode na telefon u gostionicu Apolo, u istu onu gostionicu gdje su Martin, Karlo i Ervin Lovran krenuli na kavu prije nekoliko dana, prije nego je počela pucnjava. S obzirom da je Željka u dosta navrata zvao na taj broj kad ovaj ne bi bio kod kuće, znao ga je napamet. Kad se ovaj javio nakon par minuta upornog nazivanja, morao mu je najprije objasniti kako iz sigurnosnih razloga nije bilo pametno da s njime priča na njegov kućni telefon, pa ga onda zamolio za broj faksa njegove mame, te mu usput pojasnio i nekoliko stvari da joj javi tko će i zašto doći po taj faks i da je to od prijekle važnosti kako bi se pomoglo policiji u rješavanju važnog slučaja. Osim toga, popričali su i o Karlu, Željko mu je rekao kako su Miro i on prije dva dana otišli dolje na more u vikendicu i kako će im se i on sam sutra pridružiti jer će ekipa biti na okupu i bit će prilično zabavno.

Odmah potom, Martin je zvao i Cesara i pojasnio mu gdje i kad može podići faks, a ovaj mu se silno zahvaljivao na brzini i efikasnosti.

Kad su sa svime bili gotovi, već je bio odavno pao mrak. Krenuli su na večeru i odmor u hotel, kad im je, ni tri koraka od pošte, crni mercedes prepriječio put uz škripu guma. Martinu je već pomalo bilo i previše filmskih iznenađenja i pomalo se osjećao kao Bill Murray u filmu Groundhog Day kojeg je nedugo ranije gledao u kinu, a u kojem se glavnom liku svaki dan ponavlja nakon što se on ujutro probudi.

Događaji su bili predvidivi. Nakon škripe guma, naoružani i namrgođeni tipovi izletjeli su van, pod prijetnjom oružja naredili im da uđu

u vozilo, a budući da Martin i Marko trenutno nisu bili u stanju nikako drukčije reagirati, morali su postupiti po naredbi. Inspektor, koji je bio prilično smireniji od Marka, a koji je nešto počeo psovati, rekao mu je samo neka postupi kako ovi zahtijevaju i da bi sve trebalo biti u redu. Marko se na kraju složi, a kroz misli mu odmah proleti slika njegovih prijatelja Karla i Mire kako svakodnevno pretaču sanduke piva i svaku večer ganjaju Dalmatinke po Zadru. Djelovalo mu je to mnogo prihvatljivije od trenutne situacije gdje su mu prijetili oružjem. Baš radi oružja i opasnosti koje s njim dolaze, odlučio se prestati baviti poslom kojim se donedavno bavio. No, izgleda da, bez obzira na rat ili civilizaciju, nekako nije imao sreće u tom pogledu pa je morao postupiti po naredbi te zajedno s Martinom zauzeti mjesto na stražnjem sjedištu pored jednog snagatora, dok je drugi sjeo na suvozačevo sjedalo. Kako se mercedes tu naglo stvorio, tako je naglo i nestao s mjesta događaja noseći svoj zbunjeni ljudski plijen.

- Gospodo, zanimalo bi me iz kojih razloga zabadate nos u tuđe poslove? – mrko upita muškarac za upravljačem čije lice ni Marko ni Martin nisu vidjeli.

- Kad bih znao s kime imam čast razgovarati, onda bih mu možda mogao i odgovoriti – reče Martin hrvatskim jezikom, budući da je osoba koja ih je pobrala ispred pošte također govorila hrvatski.

- Imate čast razgovarati s onim zbog kojeg ste ovamo i došli – odgovori muškarac pa se okrene prema njima kad su se zaustavili na semaforu.

- Vidi, vidi! Gospodin Daniel Ropeter – progundā Martin prepoznavši lice s fotografije koju je ponio sa sobom. - Iskreno rečeno, ni u ludilu nisam mogao sanjati da bih s vama u tako rekordno kratkom vremenu imao čast stupiti u kontakt.

- Hm, sve vam to ovisi o tumačenju tog rekordno kratkog vremena – nasmije se ovaj. - Za jednog starca rekordno je kratko vrijeme deset minuta, koliko mu treba od njegova stana po do dućana na uglu udaljenog dvjesto metara. Za nekog je to možda minuta i pol. Brzina je relativan pojam.

- Sasvim ste u pravu – složi se Knappe. - Samo, ovo je bilo stvarno brzo. Iako sam bio siguran kako ćete vi prije pronaći mene nego što ću ja pronaći vas, stvarno sam zadivljen vašom brzinom. Kako ste uspjeli?

- Gospodine Knappe, mislim da ću si zadovoljstvo odgovaranja na to pitanje ostaviti za kasnije. Glavno je da smo se mi našli i ne bi sad trebalo

inzistirati na nevažnim sitnicama, već sagledati sliku u cjelini!

- Nemam ništa protiv.

- Martine, ja sam mislio da si ti glavni inspektor Europske banke za obnovu i razvoj i kako je tvoj zadatak pronalaziti i ganjati ljude, no otkako sam s tobom, odnosno po tvojoj priči otkako si došao u Hrvatsku, izgleda kako je to obrnuta situacija i kako tebe svi pokušavaju naći i ganjaju te iz tko zna kakvih razloga – primijetio je Marko. Sve mu se manje i manje sviđala Martinova blizina jer je stalno prijetila neka opasnost. Otišao je s njim u Francusku samo da bi se maknuo od onih tipova koji su ga ganjali kroz njegovo selo, no ni tamo situacija nije djelovala ništa bezazlenija, samo su tipovi izgledali malo otmjenije.

- Eh da, kad je vaš mladi kolega spomenuo vašu banku, kakve ja veze imam s njom?

- Povest ću se za vašim primjerom i ostaviti si zadovoljstvo rasprave o tome za kasnije, no mislim da je važno da vam u ovom trenutku dam svoju časnu riječ da smo vi i ja zapravo na istoj strani – kratko će Martin.

Dok su se vozili, Marko je imao vremena razmišljati o svemu i svačemu i nastojao je misliti samo na lijepe stvari. Mozak mu je skakao između analiziranja situacije i sanjarenja o onome što je taj boravak u Nici mogao predstavljati da ih već nisu šćepali. Stvari su se mogle razvijati i sasvim drukčije. Crni mercedes se mogao pojaviti, ali otmica je mogla ne uspjeti. Onda bi se njih dvojica vjerojatno sklonila kod Christine i njezinih djevojaka, a one bi Marka mazile i pazile.

U najgorem slučaju, mogao je provesti desetak dana istražujući masno skup hotel koji je vrijedio svakog centima, a nakon što bi istražio njege, krenuo bi u istraživanje Nice, Monaka i cijele Azurne obale. Baš kad je krenuo u istraživanje monegaških kockarnica, vozilo je uletjelo u stražnje dvorište vile na brdašcu uz obalu i dočekala su ih nova dvojica snažnih muškaraca, također u crnim odijelima i prenategnutim kravatama.

Izišavši iz vozila, domaćin ih je poveo prema širokoj ostakljenoj sobi s koje se pogled na jednoj strani pružao u brda, a na drugoj strani na nepregledno Sredozemno more. Hladno i odbojno namještena prostorija u sivim tonovima bila je sasvim kontradiktorna okolišu koji ju je okruživao. Takvo sivilo moglo je biti znak da vlasnik kuće u njoj boravi tek nekoliko dana tako da je nije uspio još preurediti, ili možda da vlasnik te kuće u

njoj ne namjerava dugo ostati tako da se nema namjeru igrati s preuređivanjem, a boja je mogla pak odavati i karakter vlasnika koji jednostavno ne voli vesele boje.

- Hoćete li nešto popiti, gospodo? – upitao je Daniel Ropeter pokazavši rukom da zauzmu mjesta na kožnoj sjedećoj garnituri.

- Može, ali nešto bez alkohola – odgovori inspektor.

Ne rekavši ni riječ, domaćin samo zapucketa prstima i jednome od svojih ljudi pokaže bar u kutu. Nije trebao davati nikakve posebne naredbe. Ovaj je točno znao što mu je za činiti. Baš poput istreniranog njemačkog ovčara koji sluša svojeg gospodara bez pogovora i primjedbi.

- Na lijepom ste se mjestu smjestili – reče Martin, iako mu se ono baš i nije sviđalo. Više je volio kuće uz pješčanu obalu. Kamenje i litice nisu mu se nikad sviđali. Pružali su mu neki osjećaj nesigurnosti.

- Smjestio sam se zato što sam se morao smjestiti, a ne zato što sam se htio smjestiti – u dahu će izbjegli hrvatski poduzetnik. - A sad, da čujem! Što mi imate za reći?

- Hm, imam vam ja mnogo toga za reći, samo više bih volio da vi govorite, a ja da postavljam pitanja.

- U redu, nemam ništa protiv, samo da vas odmah na početku upozorim – povisi Ropeter ton. - Ako vas šalje MUP, bolje je da ni ne počinjemo razgovor.

- Ne, ne šalje me MUP niti itko sličan.

- Sigurno?

- Sigurno.

- Za svaki slučaj, dat ću vam još jednu priliku da se prisjetite tko vas šalje. Možda će vam pamćenje proraditi ako vas podsjetim da je ozbiljne poslove najlakše raditi s Ministarstvom obrane zaraćene zemlje, kakva je Hrvatska.

- Zašto? - Martin je mislio da zna odgovor, ali pravio se nevješt.

- Uistinu ne znate?

- Ne, ne znam.

- Oni, baš kao i jedna druga, svjetski poznata i razgranata organizacija, vrlo poštuju riječ.

- Riječ? – Martinu nikako nije bilo jasno kamo to vodi i to se već vidjelo na njemu.

- Oni ne traže nikakve posebne garancije za izvođenje poslova.

Ukoliko im obećate nabaviti raketu i kažete da trebate predujam, oni taj predujam stvore odmah, vi samo trebate dati časnu riječ da ćete raketu i dopremiti. Milijun? Dva? Deset ili sto? Nije problem. Dovoljno je da ste koliko-toliko poznati i da obećate da ćete se držati dogovora.

- Ja stvarno ne vidim kakve ja veze imam s...

- Nemate vi, nemam ni ja, barem ne izravne veze. Samo vas pripremam za jedan modus operandi u kojem ljudi vjeruju jedan drugome na riječ, a oni koji lažu, oni jednostavno nestanu. Recimo samo da postoje sile koje se pobrinu da takvi ljudi više nikad nikoga na slažu.

- Mislim da mi je jasnije na što ciljate i nemate nikakve brige. Razlog zbog kojeg sam došao ovamo, kao što pretpostavljate, ste vi, a razlog, pak, zbog kojeg vas tražim, su informacije o kretanju financijskog inženjeringa u Hrvatskoj.

- A kako dolazite do zaključka da bih vam ja mogao pomoći? – upita ovaj nakon što je njegov čovjek poslužio piće. - U Hrvatskoj ima više ljudi koji se bave financijskim inženjeringom i koji bi vam više znali reći nego što vam to mogu reći ja.

- Pa, dolazim do zaključka iz vrlo jednostavnih razloga – odgovori Martin raskopčavši gornji gumb svoje košulje. - Oni u Hrvatskoj moraju šutjeti. Vi ne morate, rekao bih. Vi ste u Hrvatskoj pred stanovito vrijeme također vodili instituciju za prikupljanje novca. Za početak, uvjeravam vas da sam ja vrlo dobro svjestan da vi nikako niste kriminalac kakvim bi vas policija željela predstaviti.

- Sad me iznenađujete. Odakle vam uopće pomisao da bih se ja ikada bavio ičim protuzakonitim? – nasmijao se svojoj vlastitoj ironiji, ali Martin i Marko su se samo kiselo smješkali.

- Svoju instituciju, prema mojim informacijama, vodili ste ponajprije zbog toga što ste od države dobili prijedlog da je otvorite i skupljate novac koji je trebao služiti za obnovu gospodarstva i što ja znam za čega sve ne. Mislim, tako vam je to barem bilo rastumačeno, predstavljeno.

- Da, tako nekako – nevoljko progundajući Ropeter kao da se nerado prisjeća nečeg neugodnog. - Nastavite dalje!

- Dakle, vi ste skupljali novac, davali kamate, isplaćivali glavnice i tako dalje, sve dok niste nekome od onih odozgo postavili pitanje koje im se nije sviđjelo, a oni vas onda zbog toga počeli ucjenjivati. Griješim li ili je tako?

- Moram priznati da je tako – zavrti Ropeter glavom pa srkne gutljaj smeđe tekućine.

- Sad, ja ne mogu reći, niti me zanima, kakvim ste se vi poslovima bavili i zbog čega vas je država pritegnula.

- Ispravak: nije me pritegnula... – upao je Ropeter.

- Prihvaćam ispravak.

- Kako? Ni ne znate gdje ste pogriješili.

- Znam. Da se kladimo? Ako znam, idem slobodno odavde.

- Hm. Skoro da bih i prihvatio, ali zašto biste se kladili na nešto što ionako imate? Nigdje ne piše da ste zarobljenici. Je li vam tko prijetio ili vas silom doveo?

- Izgled vaših *suradnika* je dovoljan poticaj da se skače tamo gdje oni pogledaju okom.

- Predrasude! Predrasude o dečkima koji vole teretanu, proteinske napitke i anabolike. Schwarzenegger dobiva milijune, a oni pogrde. Nikad neće biti pravde na ovom svijetu.

- Znači, mi smo slobodni poći kamo želimo? – provocirao je Martin.

- Vratimo se na našu temu – Ropeteru nije više bilo do zabave, ali Martin je inzistirao.

- A kako vi znate da i ja nemam takvu vrstu osiguranja i da mene neće tražiti neka organizacija koja ne dopušta da se njihove ljude uklanja tek tako? Jeste li vi sigurni da nećete izazvati lavinu koju nitko neće moći zaustaviti?

- Siguran sam. Mi ćemo samo malo razgovarati.

- U svakom slučaju, znam što vas je zasmetalo, ako se sjećate gdje ste me prekinuli.

- Da, nije mene...

- Nije vas pritisnula država, nego državni službenici!

- Konačno sam našao osobu koja shvaća razliku! – uskliknuo je Ropeter nakon nekoliko sekundi iznenađenja. – Skoro da bih vas odmah pustio.

- Znači, ipak smo zarobljeni.

- Ni u ludilu – smijao se Ropeter samome sebi.

- Da nastavimo – uzdahnuo je Martin pomalo razočarano što mu izazov s okladom nije uspio, a Ropeter je i dalje tvrdio da nisu zarobljeni.

- Ti vaši raniji poslovi me i ne interesiraju, ali zbog tih poslova našli ste se

u stupici i postali takoreći pijun kojim se komandiralo kako je to nekome na određenom položaju odgovaralo. Vama se to, naravno, nije svidjelo, osjetili ste opasnost, pokupili novac, pobrali sve što se još sa strane pobrati moglo i pobjegli ovamo.

Pričekavši najprije nekoliko trenutaka, domaćin je nakratko razmislio, pa onda potvrdio Martinovu priču.

- Ne znam odakle vam sve to, ali sasvim se slaže. Izgleda kako ste zavrijedili titulu koju nosite. Nije ona samo za slikanje! – pohvalno će ovaj sa smiješkom.

- Sve je to logična posljedica nekoliko sretnih okolnosti, jednog prijateljskog razgovora i kreditnih kartica.

- Kreditnih kartica?

- Da. Kreditnih kartica. Dogodilo se da nisam mogao kupiti križaljke.

- Gospodine, vi se sa mnom zavitlavate!

- Ne, nikako! Nisam mogao kupiti križaljke za avion i imao sam previše vremena, a morao sam o nečemu razmišljati.

Ropeteru nije bilo sasvim pravo što je Martin neozbiljan, ali donekle ga je prihvatio kao ravnopravnog sudionika u opuštenom razgovoru.

- U takovim vam se situacijama nalaze baš svi koji vode te financijske inženjeringe. Nijedan od njih, kao ni ja, budući da sam se svojevremeno bavio krijumčarenjem opijuma, nema čistu povijest i neki iz državnog aparata koji su nam to našli sada koriste te informacije. Svatko, ama baš svatko od sadašnjih inženjeraca, kad državi više ne bude potreban, doći će pred sud i suočiti se sa stvarnošću, međutim, tu sad više neće biti te države koja bi ga štitila. Vidite, ja sam uvidio da to neće još tako dugo ići, ali prije no što čujete čitavu priču, recite mi najprije razlog iz kojeg njuškate oko tih inženjeringa.

- Razlog je vrlo jednostavan. Hrvatska je zatražila kredit od moje banke, ali dok god njezine financijske institucije novac budu prikupljale na način na kojeg ga sad prikupljaju, moja banka joj neće moći odobriti kredit. Moj zadatak je sad saznati stvari koje se nalaze iza čitavog tog sistema, ili pokušati čitati između redova.

- Ne stavljate li malo previše glavu u torbu radi te vaše banke? Je li vrijedno?

- Izgleda da sam ipak u opasnosti?

- Ne, sada vam glava nije u torbi, ali ja sam samo trgovac opijumom. Neki drugi kolege iza sebe imaju krvne delikte i druge stvari i njih se treba bojati. Ja vas eventualno mogu prodati u bijelo roblje, ali em ste krive dobi, em ste još i krivog spola – šalio se Ropeter s njima.

- Molio bih da imate na umu da je potrebno vrlo mnogo živaca da ovaj razgovor prihvatim otvoreno. Prvi susret s jednim od vaših bivših kolega prošao je tako da je ovaj bez ikakvog upozorenja nasrnuo na mene iz sve snage.

- Neki moj kolega? Jeste li sigurni?

- Da. U pitanju je bio neki Debeljak.

- Debeljak? – iznenadi se ovaj. - Pa kako ste baš na njega naletjeli?

- Nisam ja naletio na njega nego on na mene! – objasni Martin kratko.

- To samo njemu priliči! – nasmiješi se Ropeter.

- A vi poznajete Debeljaka?

- Ah, tu svinju svi znaju? – otpuhne ovaj. - Nažalost, ne jednom sam imao „ne“ sreću sresti se s njim. Veće gamadi, moram priznati, u svome životu upoznao nisam. Kad sam još bio u Rijeci i kad sam se jednom prilikom vratio iz hotela u kojem je svoj godišnji odmor provodio ministar Kober, dočeka me pred vratima moje vlastite kuće. Nije mnogo govorio, ali ono što je rekao, bilo je sasvim dovoljno, možda čak i previše.

- Nego, on je mala riba. Mene zanima tko to vodi i kamo novac ide. Možete li sad vi meni nešto reći o tome? Ako sam dobro shvatio, vi ste se distancirali od tog društva.

Ropeter je ustao i počeo nervozno šetati po sobi, šutke. Martin ga je mirno gledao i čekao.

- Vidite, gospodine, mi šverceri kupimo jeftino i prodamo skupo. Nas zanima zarada na trgovini. Kad bi se toliko moglo zaraditi na pamučnim gaćicama, ja bih ih vozio na šlepere. No, nije tako i ja moram trgovati robom koja je, nažalost, zabranjena. Zašto trgujem baš tom robom kojom trgujem? Jer nju kupuju ljudi kojima ja želim uzeti njihov novac. Ovu vilu, i drugu moju imovinu, želim zaraditi na način koji neće oštetiti nikoga, osim možda licemjerne državne službenike. U neku ruku, ja nikako nisam kriminalac. Kriminalci su neki ljudi iz vaše branše, a ne moje, gospodine bankar! – pogledao ga je duboko u oči želeći naglasiti da nije naivan i da se neće dati ucjenjivati. Martin je nevoljko progutao slinu osjećajući da ima

posla s upućenim čovjekom.

Marko se skamenio jer je Ropeterovo izlaganje imalo prizvuk optužbe i općenito se napetost povećavala iz sekunde u sekundu. Nakon što je neko vrijeme stajao nakostriješen pred Martinom kao da njega osobno drži krivim za sve nedaće koje su bankari i ostali financijaši prouzročili, Ropeter se opustio i okrenuo pogled prema Sredozemlju.

- Da, distancirao sam se. Ne mogu vam reći sve razloge. Neki su i osobni – opet ga je na tren pogledao u oči. - I mi kriminalci imamo emocije.

- Poštovani gospodine, ja nikoga ne smatram kriminalcem.

- No, dobro. Sve skupa, i ja želim da se to zaustavi. Ti ljudi nisu kao mi, oni su... oni nemaju časti i mjere. Pazite, vidite ovo oko sebe. Ja imam više novca nego bi svi moji potomci zajedno mogli potrošiti, a da pritom sasvim lijepo žive. I ja sam u usporedbi s tom pohlepnom bezobzirnom gamadi siromašan kao crkveni miš, kao fratar isposnik i pustinjač.

- Očito ih ne obožavate.

- Vas su jednom napali, a mene su mjesecima zajebavali, da oprostite na izrazu. Išli su mi na živce takvi bahati, neprofesionalni i pohlepni.

- Tko to "oni"?

- Ne znam točno tko je na vrhu piramide. Imam i ja neke veze i kontakte i mogu vam samo reći da su mi rekli, nije važno tko mi je rekao, da je glavni u tome ministar obrane.

- Mislite valjda ministar financija?

- Dobro, jeste li vi došli ovamo pitati ili držati predavanje?

- Ispričavam se, samo sam malo iznenađen i razmišljao sam na glas. Nastavite, molim vas.

- Došao bih i na to. Ima određenu ulogu i ministar financija, ali čini se da je on više operativac koji provodi operaciju, a da je ministar obrane taj koji je dao nalog da to sve krene. Koliko sam skužio, skuplja lovnu da bi kupio oružje i poslao Hrvatima u Hercegovinu.

- Stvarno interesantno!

- Njegovi su odozdo, pa ima neke simpatije prema Hercegovcima.

- A kako gledaju na vaš bijeg?

- Nisam ja nikamo pobjegao. To je medijska izmišljotina. I nisam sa sobom ponio nikakve stotine tisuća ničega, možda par tisuća dinara. Sve sam predao tim gadovima, a oni su uredili da se po Hrvatskoj piše da sam

to ljudima pokrao. Novac kojeg sam ponio sa sobom, a suma je otprilike ta o kojoj se pisalo, nema nikakve veze s inženjeringom.

- Mogao sam i misliti.

- Pa naravno, što ste mislili?

- Bez obzira na činjenicu da zapravo niste pobjegli, oni vas tretiraju kao da ste bjegunac pred zakonom, zar ne?

- Imam i o tome neke informacije. Zaključio sam da ih je baš briga, ali da će ipak povući sve što mogu da mi spriječe povratak u zemlju i da pokrenu proces protiv mene radi ranijih grijeha. Prije nego padnu u zastaru. Gamad, kažem vam. Gamad. Dok im donosiš novac, smiješ silovati i ubijati, mučiti i krasti prognane i izbjeglice, smiješ što god želiš. Ako im nisi poslušan, onda ćeš u zatvor i zbog krivog parkiranja.

- No, niste mi rekli ništa o ulozi ministarstva financija i NBH.

- Gospodo, koliko vremena imate?

- Imamo vremena koliko vi kažete. Uostalom, pa mi smo tek zarobljenici.

- Nikad ja nikoga nisam zarobio, zapravo, pa neću ni vas. Odnosno, neću još. Biste li bili tako ljubazni pa mi dali vaše osobne dokumente?

Martin i Marko pružili su prvom snagatoru, koji je došao do njih, dokumente koje su imali kod sebe. Marko je imao vozačku dozvolu, a Martin je imao njemačku putovnicu. Snagator i Ropeter su tada izašli bez pozdrava, a drugi je snagator prišao i uljudno ih ponudio pićem. Bila je već duboko zagazila večer, brodovi su se sjajili kao krijesnice na moru. Nica je još živjela i nije joj se spavalo. Martin je čavrljao malo s Markom, a malo sa snagatorom koji je šturo rekao da je porijeklom Crnogorac, ali da je od druge godine stanovnik Pariza gdje je završio školu za profesora tjelesnog odgoja i instruktora borilačkih vještina. Snagator se trudio napomenuti da je on samo zaštitar i da ništa drugo ne zna i nikada ništa nije čuo kako bi unaprijed otklonio bilo kakvu mogućnost da im kaže bilo što. Marko ga je promatrao malo začuđeno kao što turisti promatraju stražu pred Buckinghamskom palačom. Pokušao se sjetiti nekih viceva o Crnogorcima i baš kad se opustio i krenuo šaliti na njegov račun, stigao je Ropeter i vratio im njihove dokumente.

- Gospodo – objavio je – reklo bi se da ste čisti. Ni jedan nije poznat kao netko koga bi se trebalo plašiti. Čini se da je gospodin Šmit cijeli život proveo ispod radara, a gospodin Knappe je završio mnoge škole i žbir je

u Njemačkoj.

- Oh, pa vi ste dobro informirani!

- Moram znati koga pozivam na večeru. Pođimo, gospodo, pogledat ćemo što možemo pojesti večeras. Mediteranska ili kontinentalna kuhinja?

- Koja god, samo da je dobra i da nas ne potrujete – našalio se Martin.

- Pođimo, gospodo!

* * *

Kad se crni mercedes zaustavio, razgovor o financijskim malverzacijama u Hrvatskoj bio je već prilično živ. Martin i Daniel su živo razglabali o neobičnostima tog slučaja, a Marko je promatrao snagatore i pitao se koliko li je mrcina koju su vozili bila nabrijana jer se činilo da motor vuče kao da je karoserija od slame ili nekog kompozitnog materijala.

Ropeter je odabrao jedan restoran u susjednom gradu Antibesu koji se također smjestio uz samu obalu na putu prema Cannesu. Bilo je to poznato gurmansko odredište za goste koji bi tražili pretežito provansalsku kuhinju. Ispričao se što je restoran malo skromniji, te objasnio da mu se ne vozi do poštenih restorana u Monaku. Kad su konobari raznih vrsta počeli vrzmati oko njih, čak se i Martin, inače sasvim navikao na raskošnije blagovanje, pitao kako li tek izgledaju oni "neskromni" restorani.

Jedan od Ropeterovih „ormara“ smjestio se na stol do njih i čitao novine jer nije bio gladan, a trojica muškaraca uživali su u čarobnoj večeri i polagano razmjenjivali informacije.

Prema Ropeterovim riječima, ideja za prikupljanje novca na taj način nastala je uslijed potrebe za financiranjem ratnih napora hrvatske etničke skupine u BiH, a financiranje je moralo biti obavljeno na način koji bi zaobišao sve redovne kanale. Martin je bio ponešto skeptičan prema toj teoriji jer je smatrao da se to može učiniti na niz drugih načina, ali je dopuštao da je netko skovao i takav plan.

- Čuj, Danijel – nekako je uspio prestati mu persirati. - Zamisli jadne

Amerikance. Kad bi oni sve svoje tajne vojne operacije financirali tako kako su tebi rekli ovi naši ili vaši iz Hrvatske, ne bi nikad uspjeli ni jedan rat riješiti. Uostalom, a kako je to radila pokojna Jugoslavija?

- Vidiš, Martine, ne znam. Je li Jugoslavija uopće financirala neki rat? – Ropeter se vidno začudio, a Martin se slatko nasmijao kao da mu je upravo prodao sjajan štos.

- Koliko ja znam, a dobro sam upućen, pokojni je Tito bio najveći financijski genij svih vremena jer je uspio postići da Zapad svojim novcem financira borbu protiv vlastitih interesa.

- Molim? – Ropeter se skoro zagrcnuo.

- Isprva nisu imali pojma što se događa, u sredini operacije su blago divljali i prijetili da će ga ubiti, a na kraju su se samo nemoćno tješili činjenicom da je konačno umro.

- Martine, teško mi je to povjerovati. A koje ratove je financirao?

- Sve osim onih u kojima su se Amerikanci neposredno konfrontirali. Svugdje gdje su se angažirali tajnim operacijama i prljavim igrama, našao se neki jugo-dolar da potpomogne one druge.

- Jugo-dolar?

- Postojali su razni dolari. Najpoznatiji su petro-dolari, pa klirinški, a postojali su i jugo-dolari, ali o tome ću ti kad dođem drugi put. Ako želiš, mogu ti ponijeti i neke dokumente o tome.

- Svakako!

- No, recimo da ovi uistinu nisu smislili bolji način za financiranje Hrvata u BiH, onda ispada da je glava sam ministar obrane, da su ruke u NBH...

- Lijeva je NBH, ali desna, glavna, je u ministarstvu financija – ispravi ga Ropeter.

- Dobro. Pretpostavimo da je tako. Ima li još nekih operativnih dijelova?

- Možda ti nisam rekao najinteresantnije dijelove.

- Slušam.

- Ima nešto neprovjereno, ali zanimljivo. Možda je običan trač, ali čujte sad ovo. Ovo je desert: ministar financija usko je povezan s Radovanom Markanovićem, popularno zvanim Jovan, a taj Markanović jedan je od ljudi koji su neposredno nakon početka rata u Sloveniji pokupili devize sa štednih knjižica Ljubljanske i Zagrebačke banke budući da je sav novac

ionako bio u centrali u Beogradu. Trenutno se nalazi u Mađarskoj, a mogu se kladiti kako je baš on jedan od glavnija koji finansijski inženjering u Hrvatskoj vode izvana. On je navodno posrednik za nabavku oružja. Zna-te da je Hrvatska pod određenom vrstom embarga i ne može uzeti kolica i otići u šoping u supermarket oružja. Zahvaljujući tome, na scenu stupaju razni Markanovići koji su zapravo neka vrsta savjetnika za krijumčarenje teškog i velikog naoružanja.

- Ovo su teške riječi.

- Imam i ponešto dokumenata.

- Mogu li ih vidjeti?

- Ne. Morat ćete mi vjerovati na riječ. Ono što imam, meni služi kao štit. Moj život ovisi o tome što te dokumente držim u tajnosti. Meni osobno odgovara da netko razbije tu gamad, čak bih bio voljan i finansijski poduprijeti takva nastojanja, ali pod uvjetom da budem sasvim siguran. Kad bi informacije sadržane u njima postale javne, ja bih ostao bez zaštite, moguće je da bih bio meta jedne prilično svirepe, vjerujem i brutalne osvete – pokazao je palcem prema snagatoru koji je i dalje mirno čitao novine – a tada me ovi ne bi zaštitili, nego bi možda preko noći prešli na drugu stranu, a ja ne bih dočekao jutro.

- Možeš računati na to da ni jednim potezom neću ugroziti tebe kao izvor mojih informacija.

- Znam da nećeš, ali za svaki slučaj, doznat ćeš samo ono što bi mogao doznati i od još najmanje stotinu ljudi, samo da si znao postaviti prava pitanja. Ne boj se, neću ti reći baš ništa što bi ugrozilo moj život, ali reći ću ti dovoljno da ubrzam tvoj rad protiv njih.

- Dakle, tebi je u interesu da pravda pobijedi?

- Ja sam uvijek na strani pravde. Ne i na strani prava jer pravda je čista, a pravo je u rukama kriminalaca.

- Nije tako crno-bijelo.

- To kažeš ti, koji zapravo radiš za interese pravih, teških kriminalaca koji vrte milijarde i unesrećuju milijune ljudi.

Martin je zašutio. Kroz glavu mu je prošlo da je Ropeter možda donekle i u pravu, ali nije mogao prihvatiti tako nešto. No, nije mogao ni zaniijekati da je taj neobično iskreni i promućuran čovjek zapravo prilično u pravu. Na trenutak je zavladala sablasna tišina i po prvi put toga dana Martin nije znao što bi rekao.

- Dobro, Martine, znam da nitko protiv toga ne može i čini mi se da si jedan od rijetkih časnih ljudi u tom poslu. Mogu te shvatiti. A čini se i da imaš muda. Ti nemaš osiguranje kakvo imam ja. Vidiš, može se reći da ja iz Hrvatske i nisam pobjegao. Meni se jednostavno nije više radilo s kokošarima. Dovoljna mi je zaštita bila ta što ako iz bilo kojeg razloga poginem ili umrem, moj će odvjetnik, za kojeg vam, naravno, neću reći gdje se nalazi, otvoriti kovertu u kojoj ta čitava priča stoji lijepo napisana sa svim mogućim dokazima i imenima. Te dokumente bi poslao novinari-ma i obavještajcima cijelog svijeta, a to je podjednako kao da sam na njih pustio rojeve pčela. I oni to dobro znaju.

- Hm, moram priznati da djeluješ prilično dobro siguran u svoju... sigurnost – reče Martin zavrtjevši glavom.

- Nekome se i mora vjerovati. Ne mogu baš sve gledati sa sumnjom kao nevjerni Toma.

- Nda. I gdje sam ja sada? – rezignirano je pitao Martin.

- Ti si svoje obavio. Ideš šefu i kažeš mu što si doznao. Ne znam detalje, ali mogu se kladiti da se od tebe ne očekuje da se u svojoj banci pojaviš vodeći za sobom pet mazgi na kojima su leševi razbojnika i vreće s novcem kojeg su opljačkali, a ti ga vraćaš siročićima i udovicama.

- Ni slično tome. Očekuje se precizno i dokumentirano izvješće, ali ja tako ne radim.

- A kako to ti radiš?

- Imam jednog starog prijatelja, kirurga. Kad on otvori čovjeka, pregleda sve što može i napravi sve operacije koje može kad je čovjek već razrezan. E, tako i ja. Ne mogu ne napraviti sve što mogu.

- Tako nećeš daleko, Martine – vrtio je glavom Ropeter. Djelovao je suosjećajno i dobronamjerno, čak i zabrinuto.

- Tebi je u interesu da sam takav.

- Slažem se. U životu nisam imao sreće, zato sam se i potrudio ugrabiti sve što sam mogao.

- Vratimo se na posao, molim. Da rezimiramo: novac je potreban ministarstvu obrane, operaciju provodi ministarstvo financija s NBH kao nekom vrstom servisa. Oružje će nabavljati stanoviti Markanović zvani Jovan. Je li to to?

- Da, u glavnim crtama.

- Dobro. Ono što mi nije jasno jest kako to da jedan Srbin pomaže

Hrvatima u ratu protiv Srba.

- Dvije stvari, Martine, trebaš imati na umu. Prvo je da poslovni ljudi i kriminalci često nemaju nacionalnosti. I meni je novac religija, a čekovna knjižica mi je molitvenik. Vrlo je vjerojatno da je to tako i kod Markanovića. Drugo, novac koji ide za naoružavanje Hercegovaca najvjerojatnije će biti upotrijebljen za ratovanje protiv Muslimana, a ne protiv Srba. Hercegovci i Srbi su trenutno u savezu i oni u BiH sasvim lijepo surađuju. Barem zasad. Sutra već može biti sasvim drukčije, to se danas ne zna. To ti je sve tako bez veze, da Hrvati u Hercegovini sklapaju saveze s narodom koji je u Hrvatskoj spalio i pokrao trećinu njezina teritorija!

- Bez obzira, da. Prilično besmisleno. Politika je kurva, to je dokazano u bezbroj navrata – zaključi Martin pa se okrene prema Marku. - Ovo je iznenađujući moment, Marko! Kako se tebi čini ova teorija o sprezi Hercegovaca i Srba?

- Sasvim lako vjerojatna. Koliko sam ja uspio skužiti dok sam onuda bauljao, tamo nitko nikome ne vjeruje, bez obzira bio musliman, pravoslavac ili katolik, odnosno Bošnjak, Srbin ili Hrvat.

- Dobro, ja sam izgleda bio malo slabije upućen u taj dio.

- Ipak, treba biti pošten pa reći da se čovjek možda i našao na pravoj strani – nastavio je Ropeter. - Na primjer, za vrijeme Drugog svjetskog rata živio je jedan čovjek imenom Oskar Schindler. Po nacionalnosti je bio Nijemac, bio je član Nacionalsocijalističke njemačke radničke stranke, a potpomagao je židove i spasio tisuće ljudi od sigurne smrti. Taj Markanović je također mogao uvidjeti nepravdu tog rata i odlučio se da pomogne Hrvatskoj budući da je Srbija stala na stranu agresora i bez obzira što službeno nije u ratu ni s Hrvatskom ni s Bosnom, a možda i zbog toga što je imao problema sa srpskim političarima i vlastima, stoga sad ovo koristi kako bi im se osvetio. Druga stvar je ta što bi taj Markanović mogao biti od one vrste ljudi koji bi i vlastitu majku prodali za šaku dolara ako bi im se napravila dobra ponuda. Ukoliko je on onda od tih i takvih, onda je sasvim jasno da ga profit tjera da surađuje s hrvatskim ministrima iako oni sakupljaju novac za financiranje rata protiv njegove vlastite domovine. Slučaj, slučaj... – započne, ali ne dovrši ne mogavši se prisjetiti najvjerojatnije imena kojeg je imao namjeru spomenuti. - Slučaj onog norveškog političara koji je Nijemcima, također u Drugom svjetskom ratu predao svoju domovinu...

- Quisling, Vidkun Quisling mu je bilo ime – nadopuni Marko Ropeterovu misao.

- Eh, tako je – potvrdi Ropeter. - Markanović bi, dakle, mogao biti jedna vrst tog Quislinga koji je svoju zemlju izdao Nijemcima samo iz vlastitih interesa. Tako je i ovaj iz vlastitih interesa mogao prijeći na stranu Hrvatske iako je ona bila u ratu protiv njegove domovine, tj. njegovih sunarodnjaka.

- Jedino u tom slučaju – reče Martin potvrdivši glavom. - Samo, čisto sumnjam da bi on pomagao Hrvatskoj ukoliko od nje ne bi izvukao nekakvu solidnu korist. Ali, reci mi, imaš li kakvu ideju čemu Vlaisavljeviću toliki bankovni računi po čitavoj Europi i Izraelu. Imaju li financijski inženjerinzi iz Srbije kakve veze s ovima u Hrvatskoj i je li taj Jovan nekako povezan s njima obima, a pogotovo s Vlaisavljevićem? Mislim, tu nešto smrdi, previše je tu koincidencija, zar ne?!

- Nisu to sve koincidencije – najavi Ropeter novi dio izlaganja pa pozove tjelohranitelja da im se pridruži. - Milane, dođi malo k nama.

- Izvolite, šefe – priđe na ćelavo obrijani mladić koji je čitavo vrijeme, naizgled nezainteresirano, čitao novine za malo udaljenijim stolom.

- Milane, reci ljudima što si doznao kad si posljednji put bio u Budvi.

- Jovan, ili Radovan Markanović, jedno je vrijeme bio poslovođa u Vlaisavljevićevom lancu gostionica koje je držao uz crnogorsku obalu. Čini mi se da sam se s njime jednom imao prilike susresti još za vrijeme bivše države kad sam se našao u Budvi.

- Milane – pogleda ga ovaj. - Jesi li ti u to sasvim siguran? Ovo su krupne stvari.

- Šefe, ako vam ja tako kažem, onda se možete u glavu kladiti da je tako! – odgovori ovaj sasvim jasno. - Ukoliko kažem da je Markanović nekad radio za Vlaisavljevića, onda to tako i jest.

- Čuj, inspektore, mislim da ti zasad ne treba više ništa – vedro će Ropeter.

- Danijele, misliš li isto što i ja?

- Ja mislim da bismo mogli na spavanje. Meni je sasvim dosta informacija za jednu večer.

- Ne, samo još pet minuta, molim te. Gledaj ovamo: Ako su taj Markanović i taj Vlaisavljević nekad radili zajedno, onda je velika vjerojatnost da rade i danas. Ili je barem sumnjivo da rade isti posao, a da nisu poveza-

ni. Sad pazi ovo: Markanović surađuje s hrvatskim ministrima, a Vlasisavljević je jedan od najuspješnijih bankara i inženjera u Srbiji. Zajedno sa svojom bližom i daljom obitelji i njihovim tvrtkama ima desetine računa po Europi i u Izraelu. On taj novac skuplja u Srbiji, ali sasvim je jasno da će novac završiti izvan njezinih granica. Međutim, sad me živo zanima ima li Markanović veze s njime.

- Ja bih rekao ovako – Ropeter ga zaustavi pokretom ruke. - Vlasisavljević mora prekinuti svoje operacije na tlu Srbije i za to mu je potreban Markanović. Krajnje je vrijeme da financijski inženjering stane u Srbiji. Novih ulagača više nema, a jedino što on sad može činiti jest vraćati kamate i glavnice ili s novcem pobjeći van. Koja je tu Markanovićeva uloga, to sad treba proključiti.

- Izvinite, šefe, ali bojim se da ta suradnja ne može nikako štimati – ponovno se umiješa Ropeterov čovjek. - Vidite, u tom razdoblju u kojem je Markanović radio za Vlasisavljevića, prevario ga je na primanjima njegovih gostionica i ostalih ugostiteljskih objekata za preko pola milijuna njemačkih maraka s kojima je nestao neposredno prije no što je Vlasisavljević to otkrio. Sumnjam da bi ga sad ovaj uzeo za svojeg suradnika. Ja bih prije rekao da će ga ubiti vidi li ga.

- Hm – progundā Martin. - Ja ne mogu više, a i mislim da smo došli do zida. Markanović može biti, a i ne mora, Vlasisavljevićev suradnik. Postoji mogućnost da novac iz Hrvatske odlazi u Hercegovinu, postoji mogućnost da odlazi u džepove političara, a postoji mogućnost i da završi u rukama nekakvog Vlasisavljevića. Marko, što ti misliš?

Marko je samo zakolutao očima. Koliko je on stvari vidio mirno promatrajući i pažljivo slušajući sve o čemu se raspravljalo za stolom, činilo se da stvar postaje sve kompliciranija i nikako mu nije bilo jasno kako će se Martin nositi s tim. Umjesto odgovora, slegnuo je ramenima i šutio. Za razliku od Martina, ono što mu je padalo na pamet i zaključke koje je donosio nije imao namjeru dijeliti s nekim nepoznatim čovjekom koji ih je malo ranije gotovo oteo.

* * *

Kad su ih ljudi Daniela Ropetera vratili u hotel, bilo je već prilično kasno, iako bi neki mogli reći i da je noć još mlada. Prošavši pored recepcije, uputili su se ravno prema dizalu, međutim, nisu prošli ni polovicu predvorja, kad se iza njih iznenada pojave dva muškarca. Primijetivši ih, Martin je najprije pomislio da bi to mogli biti ljudi iz Ropeterovog odreda, međutim, odmah je to odbacio kao malo vjerojatno. U trenu mu je bilo jasno da tisuću kilometara nije dovoljno da se sakrije svojim progoniteljima čim su se ispriječili između njih dvojice i dizala.

- Gospodine Knappe – obrati im se lijevi muškarac na hrvatskom.

- Da – odgovori on u hodu, bez namjere da stane ili da se zaustavi, baš isto kao i Marko.

- Biste li na trenutak s nama popričali?

- Kad bih znao s kime imam posla, onda možda i bih – odgovori on pa se naglo zaustavi i okrene, a dvojica muškaraca zamalo tresnu u njega.

- Najprije ćete s nama popričati, a onda ćete saznati tko smo – reče im zapovjedno drugi lik koji je bio daleko krupniji i djelovao mnogo grublje od onog prvog.

- A što vas to čini toliko sigurnim? – upita Martin ne skidajući pogled s očiju muškarca. Izgledao je kao da će puknuti. Postalo mu je prenaporno da ga na svakom koraku netko zaustavlja i ispituje. Otkako je preuzeo slučaj, imao je osjećaj da stalno iza sebe ima nekakvu sjenu koja ga prati, i kad ima i kad nema sunca, i nikako da je se otarasi.

- Slušajte - reče tip pa se malo okrene oko sebe kako bi se uvjerio da ih nitko ne gleda. - Mi ne bismo bili toliko sigurni da smo sami, ali budući da su oni s nama, onda smo potpuno sigurni – naceri se široko pa razotkrije sako pokazavši na pištolj koji je visio u futroli pod pazuhom.

- Ovo je već stvarno za ne povjerovati – ubaci se sad i Marko, koji je bio na rubu eksplozije baš kao i Martin, a prag tolerancije na naoružane majmune mu je naglo padao. - Imam osjećaj da ne mogu više otići ni na zahod a da netko ne izmigolji odnekud. Ne znam gdje nalaziš sve te protuhe, Martine, ali tipovi iskaču kao zečevi iz šešira. To je jednostavno da ne povjeruješ – vikao je on.

- Takva mi je profesija – jednostavno će inspektor. - Izvinjavam se na neugodnostima.

- Budite sigurni da će sve biti u redu – smirenije će drugi muškarac.

- Izvinjavam se na maloprijašnjem potezu mojeg kolege. Nije bilo primjereno – pokuša on smiriti situaciju pogledavši prijekorno svog suradnika.

- Aha, vidim – namršti se Martin. - A gdje biste vi s nama htjeli pričati?

- Kako bi bilo da to obavimo u našem vozilu?

- Ali gospodo, ja se danas čitav dan vozim. Mislim da bi to bilo prilično neudobno – odgovori Martin ne složivši se s njihovim prijedlogom pa se makne u stranu ne bi li propustio nekoliko ljudi koji su upravo izašli iz dizala. Iskoristivši tu situaciju, gotovo istovremeno pogurne jednog od prolaznika prema dvojici tipova koji su stajali metar-dva ispred njih, uspjevši ujedno da prevrnu vazu s cvijećem koja je stajala na jednoj od zidnih polica.

- Hej, kog' vraga? – izdere se prolaznik na francuskom ne mogavši se odmah snaći te se istovremeno zakači o vazu i padne među ljude povukavši za sobom i ženu koja mu je na brzinu dodala ruku kako bi ga uhvatila i spriječila pad. U trenutku je nastao metež, ostali ljudi iz grupe počeli su vikati i na Martina koji je sve to prouzročio, a zatim i na onu dvojicu tipova s oružjem koji su se pokušali probiti kroz njih, a Marko je iskoristio priliku pa magnetsku karticu, što je služila kao ključ za sobu, provuče preko senzora i time dizalo odmah uputi prema trećem katu. Martin, koji je bio korak do dizala, lako je u njega uskočio i ono je sljedećeg trenutka krenulo. Dvojica muškaraca koja su im bila za petama svom su se silom zaletjela o vrata dizala, kao da im je bila namjera probiti ih u trenutku, no uspjeha u toj svojoj namjeri nisu imali.

- Opet neki pametnjakovići. Vjerojatno inženjerci, jel'? Nisu valjda Cesarovi ljudi.

- Mislim da si u pravu – složi se Marko. - Ustvari, što ja tu imam misliti? Tvoje te iskustvo mora dovesti do pravog odgovora. Ti si ekspert u ovakvim stvarima. Ja sam samo promatrač kojem si obećao da ćeš ga skloniti od opasnosti. Mislim da ti na tome i ne moram biti nešto posebno zahvalan – cinično proreži on kroz stisnute zube.

Istovremeno, dvojica napadača nisu nikako mogla dočekati da stigne drugo dizalo, no kad je ono stiglo, bilo im je praktički beskorisno.

- Koji je bog s ovim liftom? - režao je onaj snažniji koji je divljački pritiskao gumb s namjerom da krene za bjeguncima.

- Pa pritisni ga pošteno – izdere se drugi pomislivši kako njegov ko-

lega nije sposoban pokrenuti dizalo.

- Ma tiskaj ga ti koliko ti bog hoće, vidiš da ne ide.

- K vragu. Radi na kartice od soba – zaključí ovaj. Izjurivši van, zalejteli su se prema vratima na kraju hodnika iznad kojih je bio zeleni znak, a označavao je stepenice u slučaju opasnosti.

Ušavši u stubište, zaletjeli su se prema gore, no kad su stigli na treći kat, ponovno nisu mogli dalje jer se su se vrata sa stubišta mogla samo zatvoriti, ali za otvaranje je opet bila potrebna kartica. Otvoriti su se mogla samo vrata na vrhu zgrade ili u podrumu, gdje su bili izlazi u slučaju opasnosti.

- Pa ovo ti je da ne povjeruješ – urlao je jedan od muškaraca, pa izvađio pištolj s namjerom da ispali nekoliko hitaca u bravu kako bi je razvalio, no preduhitri ga kolega koji mu spusti ruku na oružje i glavom mahne prema gore. Jedan ili dva kata iznad čuli su se užurbani koraci i govor na francuskom jeziku koji je zvučao kao izdavanje naredbi u vojsci ili policiji.

Nagnuvši se preko ograde prema dolje, shvatili su da ne mogu ni u tom pravcu. Naime, odozdo su se također čuli koraci. U tren su se dvojica Hrvata našla priklještena jer su s donje strane došli hotelski zaštitari, a s gornje neki drugi uniformirani i naoružani Francuzi. Nastala je vika i krika, Francuzi su se derali s uperenim oružjem i nije trebao nikakav prevoditelj da bi se shvatile njihove namjere, a Hrvati su im pak zdušno jebali sve po spisku, kako familiju i rodbinu, tako i religijske likove iz biblije i molitvenika.

Martin i Marko su na brzinu spakirali ono malo stvari što su imali sa sobom pa su se spustili natrag do recepcije.

- Pasoš imaš sa sobom? – pitao je Martin Knappe u letu zaputivši se prema pultu *express check outa*.

- Imam, ponio sam ga iz sobe – potvrdi Marko opipavši desni unutrašnji džep svojeg sakoa da se uvjeri.

- Odlično – zadovoljno će on, pa preda kartice djevojci na šalteru koja je odjavljivala samo goste koji su unaprijed platili sobe i nisu imali nikakvog razloga da sređuju račune na glavnoj recepciji.

Djevojka ih samo uzme sa smiješkom te provuče kroz čitač na svojem kompjuteru.

- Imate pretplatu u visini troška dva noćenja – reče ona ljubazno. -

Za eventualan povrat, trebali biste ići na glavnu recepciju.

- Zahvaljujem, mlada damo, zadržite si za kavu ili nešto slično – ljubazno uzvratit će Martin. Sljedećeg je trenutka već bio na izlazu, a Marko ga pratio u koraku osvrćući se oko sebe, kao da strahuje da će ga netko zaskočiti iza kakvog ćoška i tražiti da nekamo s njime ide. Već mu je to nedostajalo.

- Ne brini se, tipovi više nisu za nama – umiri ga Martin. Vidio je da Marko i dalje uzrujan.

- Kako možeš u to biti siguran?

- Kad smo im pobjegli u lift, metež je bio prilično vidljiv sa svih strana hotela. Siguran sam da se u nekoliko trenutaka netko od djelatnika ili zaštitara pojavio da vidi o čemu se radi. Stoga su tipovi, ako su imalo pametni, nestali odavde koliko ih noge nose jer sljedeći logičan potez svakog normalnog gosta koji se nađe u opasnosti, bio bi tražiti asistenciju hotelskog osiguranja.

- Zašto onda mi to nismo učinili?

- Zato što mi nismo baš previše normalni gosti – odgovorio je Martin u hipu krenuvši prema kraju parkirališta gdje su ostavili automobil. - A za slučaj da tipovi nisu baš toliko normalni, već da su krenuli za nama tražiti nas u sobi, ne bi u tome uspjeli zbog izvrznog sigurnosnog sustava kojeg ovaj hotel posjeduje – objasni on ulazeći u vozilo nakon što su pobacali torbe u prtljažnik. - Vidiš – potvrdi svoju teoriju pokazavši rukom prema bliještanju plavih rotirki. Policija je dolazila na mjesto događaja pozvana od strane osiguranja hotela kako bi im pomogla u obradi naoružanih tipova iz inozemstva koje su zarobili u stubištu.

- Nije mi jasno na koju su nas foru pronašli – vrtio je Marko glavom nakon što su se uključili u promet na glavnoj gradskoj ulici.

- To ni ja ne znam, samo jedno je sigurno. Šalje ih ili Narodna banka Hrvatske, odnosno neki iz nje, ili inženjerci, ili Ministarstvo obrane, jednom riječju – ekipa. Tko je u toj ekipi glavni, još ćemo vidjeti, ali rekao bih da su u pitanju bankari jer su oni zahvaljujući nama mnogo više ugroženi nego što su to inženjerci.

- A nije li možda Ropeter ipak u to upleten? – posumnja mladić.

- Marko, zaboravi – odreže Martin. - To jednostavno ne dolazi u obzir. Mislim, i sam si vidio da nam je rekao skoro sve što je znao. Nema šanse da nas je on izdao. Mogao je od nas napraviti što god je htio. No tko

nas je izdao, to ti ne bih znao reći.

- Tko je da je, taj ima vraški sposobne ljude. Tko je osim Cesara i njegovih znao da smo u Nici? Tko je uopće i znao da smo u TEXON-ovom hotelu? – postavljao je mladić dalje pitanja nadajući se na njih dobiti nekakav odgovor.

- Cesar – uzdahne Martin.

- Što Cesar? – pogleda ga Marko, ne shvativši odmah što bi spominjanje inspektora Specijalnog odjela hrvatske policije za suzbijanje gospodarskog kriminala moglo značiti.

- Cesar ima među svojim ljudima izdajnika. To smo već utvrdili, a sad smo i potvrdili – odgovori on u nastavku. - On jednostavno među svojim ljudima mora imati izdajnika. I to je baš tako. Prati me. Tko je osim Cesarovih ljudi mogao znati da je Lovran sa mnom bio u Esplanadi i da je sa mnom išao do Karla? Tko je osim Cesarevih ljudi znao da se ja i Karlo nalazimo kod tebe doma, a pored svega toga, tko osim Cesarevih ljudi zna da se mi nalazimo ovdje u Nici?

- Koliko mi je poznato, nitko!

- Točno. Cesar među svojim ljudima definitivno ima izdajnika, baš kao što i sam sumnja, ili ga prisluškuju. Daleko je vjerojatnije da je u pitanju krtica i taj nam pravi prilične probleme. On mora biti jedan od vrlo bliskih Cesarovih suradnika. To bi mogao biti i Vujević i Lovran i Brahim, ljudi s kojima smo proveli dosta vremena i koji su nas na neki način štitili, a ne netko od niže rangiranih suradnika, kao što smo to sumnjali – govorio je Martin prestrojavajući se na prometni trak iznad kojeg je stajao veliki žuti znak s oznakom autoputa na sredini.

- Hm, mislim da bismo Lovrana mogli prekriziti. Pa i on je sam bio žrtva napada koji je bio izveden u Hrvatskom Leskovcu. Sumnjam da bi svoj život izlagao samo da bi te servirao inženjercima.

- Marko, nemoj u to biti baš toliko siguran – odbaci Martin njegov zaključak. - To bi za njega mogla biti jedna vrsta alibija, iako malo preopasnog, moram priznati. Uostalom, i Hitlerovi generali su zajedno s njim bili u jednoj prostoriji kad su na njega spremili bombaški atentat 1944 u Wolfschanzeu.

- Naravno, sve je moguće, no ipak mislim kako Lovran u to nije umiješan.

- Dobro, to je tvoj zaključak i volio bih da je točan, ali prije no što

stignemo na naše sljedeće odredište, bilo bi bolje da se ostavimo svakog zaključivanja.

- A koje je naše sljedeće odredište?

- Pariz – odgovori inspektor pa se umiješa u brzi promet koji je jurio duž autoputa prema zapadu.

- Što ima u Parizu?

- Eiffelov toranj i Mona Lisa – sa smiješkom će Martin pa pripali cigaretu.

* * *

- Knappe i Šmit su nestali iz Nice – rekao je Ivan Debeljak neposredno nakon što se s Ivanom Cesarom sastao u "Partyju", poznatom lokalu smještenom u prizemlju Ciboninog tornja. Ponoć je već bila prošla, ali kafić je bio pun gostiju i prometan baš kao i čitav pothodnik u kojem se on nalazio. Bilo je ovo popularno sastajalište mladih u kasne sate, kao i onih koji i nisu tako mladi ali imaju svoje osobne razloge zašto su morali ovamo doći.

- Nestali – uzvikne ovaj, ali odmah utiša ton osvrnuvši se oko sebe.

- Kako to misliš nestali?

- Pa jednostavno – izvali ljudina bez imalo uzrujanosti u glasu. - Naši su ih pronašli u hotelu, ali ovi su ipak uspjeli da im zbrišu.

- Pa kakve si to nesposobnjakoviće poslao? – nastavio je Cesar prijekornim tonom. - Moj položaj više nije toliko siguran kao što je bio prije par tjedana – nezadovoljno će on pogledavši kroz prozor na skupinu pankera koji su u obližnjem dućanu kupovali kruh i salamu, dok je nekolicina stajala ispred dućana i čekala sa psima da ovi izađu s potrepišinama. - Knappe zna da se među mojim ljudima nalazi netko tko radi za inženjere, ali ukoliko se tako dalje nastavi, vrlo će brzo shvatiti da sam to između ostalih i ja. Mora ga se, što je moguće prije, pronaći, pogotovo sad nakon što je razgovarao s Ropeterom. Uopće se nisam nadao da će ga pronaći. Zato se nisam ni protivio da ode u Francusku. Mislio sam kako ćemo ga se na neko vrijeme otarasiti i dobiti na vremenu dok on bude tamo čačkao.

Ovdje nam je samo smetao, to znaš i sam, no sad kad ga je našao, mogao bi postati prilično opasan. Zato je i bilo dogovoreno da ga tvoji ljudi samo prate na distanci, a ako ispadne da je pronašao Ropetera, da ga stave pod našu kontrolu kako bi saznali što je on saznao od Ropetera.

- Da, lakše reći nego izvesti – podsmjehne se ovaj. - Sam si rekao da je nekad bio šef policije, u što ja znam kojoj ono njemačkoj pokrajini. Tu poziciju nije sigurno dobio na lijepe oči, ili? Moralo se uzeti u obzir da imamo posla s prilično lukavom i iskusnom osobom. Nije on neki dripac s ulice, već iskusan lisac! I što dalje, to je gori.

- Ivane, mora se također uzeti u obzir da i ti imaš na raspolaganju sasvim dovoljno ljudi s kojima bi ga mogao maknuti. Nije valjda da si ti poslao dripce s ulice koji nemaju pojma gdje će i što će sa sobom!

- Znam, ali ne ide sve onako kako bi trebalo ići. Sranja se događaju, Cesare, jebemti!

- Vidim, zato bi bilo najbolje da ti sam odeš u Francusku i preuzmeš akciju. Tvojim ljudima izgleda nedostaje iskusna ruka na terenu.

- Ja u Francusku? – zablene se ovaj raskolačivši oči. Prije se mogao nadati munji iz vedra neba nego prijedlogu kojeg je Cesar upravo bio iznio. - Pa što ću ja tamo? Nikad me nije bilo u Francuskoj. Gdje ću ga tražiti? Iz Nice je nestao, to je sasvim sigurno.

- Samo polako, stari – umiri ga ovaj. Nemoj odmah paničariti. Imaš dovoljno ljudi koji poznaju Francusku. Već ćeš nekako ti to sam srediti.

- A što će biti ovdje? Sumnjam da će me ministar pustiti – pokušao se Debeljak izvući shvativši da bi zadatak na kojeg ga je inspektor htio poslati za njega mogao biti prilično kompliciran.

- Što se ministra tiče, on je moja briga. Sredit ću stvar s njime. Mislim da mu nećeš toliko nedostajati. Ovaj tjedan mu ne predstoji bogzna što važno. Sad je samo važno pronaći Knappea. I nemoj zaboraviti, čim ga uhvatiš, ima da nam javiš. Pod svaku cijenu mora ostati na životu. Ne smijemo si dozvoliti da mu se nešto desi. Interpol će nam skočiti odmah za vrat otkrije li se da je radio na slučaju na kojem radi. No, isto tako ne smijemo dozvoliti da nastavi s onim na čemu radi, pas mu mater. Smislit ćemo kako dalje s njim kad ga budemo imali u šakama, no zasad je prioritet samo da bude naš. Imam hrpu stvari s njime porazgovarati prije konačnog rješenja.

- Imam i ja, vjeruj mi, imam i ja – mrko će Debeljak. - Znači, ne pre-

ostaje mi ništa drugo nego put Francuske – vrtio je nezadovoljno glavom.

- Mislim da je to najpametnije – nasmiješi se policajac pa podigne čašu kako bi nazdravio akciji uklanjanja Martina Knappea.

* * *

IV.

U Pariz su stigli u sitnim jutarnjim satima. Noć još nije bila završila, a dan nije još počeo – bilo je to ono pospano doba kad je izmaglica nad gradom još gusta, a prve zrake sunca još nisu izbile kako bi najavile dan. Promet na ulicama bio je rijedak i postajao je gušći. Kao i u svakoj drugoj metropoli svijeta, život ni u jednom trenutku ne bi potpuno zaspao.

Nicu i Pariz dijelilo je oko šest stotina kilometara i njih su dvojica taj put prešli za tek nešto više od četiri sata pa se Marko, kojeg je dopala baš ta posljednja vozačka smjena, teško privikavao na male brzine gradske vožnje. Martin mu je davao upute i tako ih vrlo brzo doveo do hotela Regina na Rue de Rivoli u poznatoj pariškoj četvrti Place Vendome, nedaleko Louvrea. Zgrada hotela svojim izgledom uklapala se u svoju četvrt, prepunu povijesnih zgrada i spomenika kakav je bio i spomenik Ivani Orleanskoj smješten neposredno pred hotelom.

Sam hotel i nije bio istog onog ranga u koji je spadao hotel koji su ostavili u Nici, ali nije ni mnogo zaostajao. Ponosno je nosio svoje četiri zvjezdice, a u gradu profinjenog, nenadmašnog osjećaja za dokoni luksuz, njegove četiri zvjezdice sjajile su koliko bi u nekim drugim gradovima sjajilo njih šest. Ništa lošije od toga Martin ne bi niti odabrao, osim u slučajevima kad bi mu bili ugroženi život ili kvaliteta posla koji radi.

Uzeli su apartman s dvije spavaće i namjera im je bila da u najkraćem mogućem roku budu u vodoravnom položaju i pokušaju se odmoriti što je moguće brže i bolje. Marko je svoj dio plana obavio besprijekorno – zaspao je onog trenutka kad je spazio krevet i samo se srušio na njega.

Martin je zakazao. Znao je da je previše umoran i uzbuđen da bi mogao zaspati. Umor je bio toliko jak da ga je već nervirao, tako da bi pokušaj da zaspe bio vjerojatno unaprijed osuđen na propast. Ono što nije znao bilo je to da je njegova podsvijest, budući da je osjećala stalnu opasnost, željela da on ostane budan i prikupi što se više informacija prikupiti moglo. Pomalo odsutno uključio je TV i počeo vrtjeti kanale kao da gricka kokice. Nesvjestan što zapravo gleda, na jednom se kanalu zadržao nešto dulje, dovoljno da razazna da je riječ o ranjutarnjim vijestima iz Nice. Prizori na ekranu su ga neugodno podsjećali na nešto i uznemiravali su ga, iako je na ekranu bio tek kadar neke četvrti vila koje su, čak i za Martinov ukus, djelovale pretjerano luksuzno. Osjetio je snažan napad znatiželje i pribrao se ne bi li shvatio o čemu se radi. Iz onoga što je višeminutna reportaža javljala, shvatio je da je tik pred zoru na glavnoj gradskoj plaži pronađeno tijelo ustrijeljenog muškarca. Njegov identitet nije još bio utvrđen, no policija je nalazak takvog tijela protumačila kao znak da postoji aktivan obračun u podzemlju i stoga pokrenula snažnu i brzu akciju prikupljanja podataka. Posljedica toga je da se reporter umornim, neispavanim glasom javljao ispred vile koja je u rano jutro već vrvjela od policajaca i civila s forenzičkom opremom kojom je pretraživan svaki četvorni milimetar vrta i kuće. Još se moglo doznati i da je postojala mogućnost da se ubijeni čovjek u trenutku ranjavanja nalazio na plovilu ili da je bačen u more još živ, no da je doplivao do obale i tek tada preminuo.

Nakon što je iznio sve poznate činjenice o slučaju, i on i kamera okrenuli su se prema samoj vili. Martin ju je lako prepoznao. Prošle je večeri na kratko boravio u njoj. U međuvremenu, reporter je krenuo ususret nekolicini muškaraca odjevenih u civilnu odjeću, te im se izravno obratio, bez ikakve molbe za razgovor, očito znajući da je riječ o žandarmerijskim ili policijskim službenicima, možda čak i višim dužnosnicima.

- Naredniče, imamo li kakvih novih vijesti o ovom misteriju? Imamo li potvrdu da je ovo dom žrtve i njezine obitelji?

- U ovom trenutku, u interesu pravde, nije moguće davati nikakve informacije.

- A možete li nam potvrditi da je riječ o strancu, muškarcu koji je povremeno boravio u Nici, poduzetniku u čijem je vlasništvu...

Policajac ga je preduhitrio i podrugljivo nastavio njegovu rečenicu.

- ...bilo dva sumnjiva lokala, jedan kasino i jedan noćni bar, jeste li to mislili?

- Da. Upravo tako. Znači li to da postoji sumnja na obračun u podzemlju?

- Čujte vi mene. Prvo, mi zapravo još ni ne znamo tko je preminuo. Otkrijemo li da je ubijena osoba bila vlasnik takva dva lokala, tretirat ćemo ga jednako kao i da je bio vlasnik dva bicikla – odlučno će sugovornik.

Kako se reporter počeo užurbano odjavljivati, Martin se opustio, bacio natrag u fotelju, isprepleo prste obje ruke ispruživši kažiprste kao da dočarava pištolj kojeg drži objema rukama i podbočio si vrh brade vrhom cijevi. Zamišljen je sjedio u tišini, zamišljajući što li će policija ili žandarmerija, koja god od te dvije organizacije bude nadležna za ovakav slučaj, učiniti kad dozna čime se sve ubijeni bavio. Sigurno su već i tada, dok je on sjedeći u tišini svojeg apartmana pomalo žalio za tim kriminalcem neobično snažno izraženog osjećaja za pravdu, sastavljali kockice mozaika koji će ih odvesti u krivom smjeru. Bio je gotovo siguran da istraga, sama od sebe, neće krenuti od pretpostavke da je riječ o nekoj aktivnosti kao što je posuđivanje novca i bježanje od vjerovnika. Zapad Europe takve probleme radije rješava ovrhovoditeljima, a ne oružjem.

Sjedeći u tišini, Martin je počeo kriviti sebe za Ropeterovu smrt. Činilo se da ga je pri slijetanju u Zagreb spopalo neko prokletstvo da pucaju na svakoga s kim on razgovara. Uplašio se i za Skendera, Lovrana i ostale. Uplašio se za sebe jer bi ubojstvo Ropetera lako moglo biti i upozorenje, demonstracija volje da se svaki neželjeni razvoj događaja sasiječe u korijenu. Ukoliko je tako, zaključio je da ima posla s ljudima kojima je poremetio nešto što je njima dovoljno važno da se razbacuju municijom i stotinama kilometara daleko do svojih jazbina, ljudima čija ruka seže vrlo daleko.

Pribrao se, stresao i primio telefon. Čim je podignuo slušalicu, odmah je krenuo diktirati nalog, kao da je nazvao tajnicu a ne hotelskog recepcionera.

- Molim vas broj pol... – zastao je shvativši da ne želi odavati svoj identitet pa se ispravio – molim vas koliko je sati?

- Pola šest je gospodine, doručak služimo od pet i trides...

- Hvala, do slušanja – ljubazno ga prekine Martin i skoči na noge, pa užurbano krene iz sobe k recepciji.

Na recepciji je promijenio papirnati u kovani novac i uputio se ulicama u potrazi za govornicom. Na putu prema njoj razmišljao je koji bi broj trebao nazvati jer je bila riječ o gradu i o slučaju u kojem je nadležna istodobno i policija i žandarmerija. Odlučio se za žandarmeriju, iako nije znao zašto.

Ubrzo je našao slobodnu govornicu, ali je, opreza radi, nastavio šetati još dobrih pola kilometra kako bi zameo svoj trag što je moguće bolje. Ovaj put bojao se da bi žandarmerija mogla zahtijevati kontakt s njime ili ga potražiti, a tu smetnju nije želio. Moguće je i da bi ga satima ispitivali o nečemu o čemu on ionako u tom trenutku nije pojma imao. Dok bi oni njega, a možda i Marka, ispitivali, onaj tko im je već nekoliko puta radio o glavi mogao bi lakše doći u još jednu priliku. Za svaki slučaj, Martin je odlučio ostati potpuno anonimn.

- Žandarmerijska uprava Nice – javi se mladi muški glas nakon nekoliko tonova.

- Dobar dan – pozdravi on. - Biste li me mogli spojiti s odjelom ubojstava, s narednikom koji vodi istragu o ubojstvu stanovitog stranog državljanina koji je pronađen jutros na plaži. Imao bih neke informacije za njega.

- Kako je ime tog narednika?

- To vam ne bih znao reći – odgovarao je Martin prilično dobro francuskim jezikom. - Vidio sam ga maloprije na televiziji kad je izvještavao s terena.

- Raspitat ću se. Trenutak, molim. Svakako ostanite na liniji.

Čulo se kako mladić dovikuje nešto, razaznavalo se da spominje riječi "Balkanac s plaže", a zatim se iz slušalice ponovno začuo njegov ljubazni glas.

- Prespojite vas. Veza će biti možda malo lošija jer ćemo ga dozvati preko radija. Narednik je na terenu.

- U redu.

Nakon dvije minute s druge strane se čuo muški glas kakvog je Martin čuo dvadesetak minuta ranije na televiziji.

- Narednik Souberius.

- Izvinite naredniče, jeste li vi bili maloprije na televiziji?
- Jesam, o čemu se radi?
- Radi se o Danielu Ropeteru.
- Vidi, vidi – reče žandar prilično iznenađeno. - Jeste li ga poznavali?
- To nije važno. No, prije nego vam išta kažem, molio bih da vi meni date jednu informaciju.

- Slušajte, ukoliko mi mislite postavljati neke uvjete, onda se možemo brzo oprostiti. Osim toga, mogao bih vas prijaviti zbog...

- Ostavite se sad prijavljivanja – prekine ga Martin. - Ukoliko baš inzistirate, recimo da smo kolege, samo u različitim branšama. Mislim da bi to trebalo biti dovoljno za sada. A moje pitanje glasi: Je li Daniel Ropeter imao odvjetnika, odnosno da li vam je poznato je li ga imao?

- To još ne znamo, a i da znamo sigurno vam ne bih rekao identitet dotične osobe, a isto tako nije sigurno da se uopće radi o Danielu Ropeteru.

- To je Daniel Ropeter sigurno. Ja to znam, bez obzira što nisam vidio leš. A znam i razlog zbog kojeg je ubijen. Sad, ako želite spriječiti da dođe do još jednog ubojstva, pronađite njegova odvjetnika jer bi i on mogao biti u opasnosti.

- Odvjetnika, kažete? – iznenađeno ispali žandar. - Otkud ste došli do odvjetnika. Mislim...

- Postavljate previše pitanja, ali to vam još mogu reći. Njegov odvjetnik ima odgovor na to zašto je Ropeter ubijen. Budite sigurni u to. Što ga prije pronađete, prije ćete dobiti prave odgovore.

- A vi, kao, znate odgovore na mnoga pitanja?

- Ne znam, ali vam pokušavam pomoći. Daniel Ropeter je bio samo jedna od karika u slučaju na kojem radim i s kojim sam jučer razgovarao.

- Kako to mislite, *razgovarali ste sa slučajem?*

- Pardon, moj francuski nije baš sjajan. Razgovarao sam s gospodinom Ropeterom još noćas.

- Pronašli smo odvjetnika – odgovori narednik nakon nekoliko trenutaka tobože ne primjećujući da je Martin rekao kako radi na nekakvom slučaju.

- Pa to je odlično. Budite sigurni da će vam on više pomoći.

Martin je po tišini s druge strane znao da je narednik zburjen i od-

mah je pogodio o čemu bi mogla biti riječ.

- Nemojte mi reći da su ga već ubili? – iznenađeno, ali i razočarano je konstatirao, više nego pitao.

- Da, mislim da on nikad više nikome ništa neće reći – umornim glasom će narednik. - Još prije dojave o Ropeteru našli smo nekog odvjetnika ubijenog vatrenim oružjem u njegovom automobilu. Sve je još svježije pa nitko nije stigao povezati te događaje, unatoč tome što je iznimna rijetkost da se u jednoj noći dogode dva ubojstva koja jedno s drugim nemaju veze. Vi mi velite da bi nekakav odvjetnik mogao biti žrtva atentata u vezi s Ropeterom? Dajte mi njegovo ime!

- Ne znam. Znam da bi trebao postojati neki odvjetnik koji je bio jamac Ropeterove sigurnosti.

- Shvaćam. Hoćete reći da je netko prvo uklonio jamca sigurnosti, a tada mirno eliminirao i Ropetera?

- Pretpostavljam da je tako.

- A čime je taj trebao jamčiti Ropeterovu sigurnost?

- Ovaj je kod njega deponirao neke dokumente koji bi razotkrili Ropeterove ubojice.

- Imate li mi još što reći?

- Ne, a vi meni?

- Ovisi o tome što vi možete reći meni.

- Reći ću vam da znam gdje možete tražiti čovjeka ili ljude koji su odradili ta dva posla.

- Sigurno?

- Bez daljnjega.

- Onda ćete od mene doznati još samo to da je odvjetnikov ured ispreturan, reklo bi se da je mnogo toga i odneseno, a sef mu je bio provallen i potpuno ispražnjen.

- Kako znate da nije bio prazan i prije provale?

- Znam. Imam svoje metode. Sada je red na vas. Gdje ćemo naći ubojice?

- O, gospodine, rekao sam tek da znam gdje ih treba tražiti, ne i da ćete ih tamo naći.

- Savjetovao bih da se ne šalite s francuskom žandarmerijom.

- Ne šalim se. Samo naglašavam da... nije važno. Slušate li me pažljivo?

- Da.

- Tražite dvojicu do četvoricu muškarca podrijetlom iz bivše Jugoslavije, posebno iz Hrvatske ili Srbije, iako ni ostale zemlje nisu isključene. Povedite računa o svim izlazima iz zemlje, posebno prema Italiji. Može vam biti interesantno i provjeriti strane državljane povezane s financijama: ministarstvima, bankama, štedionicama, tvrtkama. Njihov posao ovdje je obavljen i sigurno lete u okrilje svojih korumpiranih prijatelja policajaca u nekoj balkanskoj zabiti.

- Zapisano.

- Još nešto: možete potpuno zanemariti Ropeterove poslove u Francuskoj. On je ovdje došao u neku vrstu mirovine i moja je procjena da se ponašao vrlo pristojno.

- A čime se to bavio prije pa da je izgubio glavu? Šverc uranom, mon Dieu?

- Naizgled bezazlenom pronevjerom. Embezzlement klasičnog tipa, u suštini. Naoko ništa zbog čega se gubi glava.

- Ubio ga je netko od oštećenih?

- Mislim da nije, ali dovoljno sam vam rekao.

- Gospodine, htio bih znati tko ste i s vama se osobno sastati. Ukoliko je potrebno, dobiti ćete policijsku zaštitu i sve moguće privilegije. Nećemo ostati nezahvalni ako nam pomognete riješiti jedno dvostruko umorstvo, likvidacije.

- Slušajte, rekao sam vam da smo kolege po zanimanju i stoga znam da kad je policijska zaštita u pitanju, teorija nema veze s praksom pa vam ujedno zahvaljujem na ponudi.

- Možda je u Njemačkoj tako, ali kod nas je druga situacija.

- Nije bitno kakva je situacija tamo – Knappe nije progutao udicu i priveo je razgovor kraju. Malo se razočarao što ga je odao njegov njemački naglasak. - Želim vam uspješan lov, naredniče!

Čim je objesio slušalicu, Martin se užurbano uputio prema hotelu ne bi li pokušao uloviti barem malo sna. Jutro je već počelo svitati i grad se probudio, a on još uvijek, čak otkako je prethodnog jutra napustio Zagreb, nije oka sklopio.

* * *

„Mislim da je vrijeme da završimo tu čitavu priču“ – rekao je krupni muškarac s golemom automatskom puškom AK-47 u desnoj i debelom Davidoff cigarom u lijevoj ruci. Buljio je ravno u Marka bez trunke nedoumice u zažarenim, krvožednim, a ipak bešćutnim očima. Marku je bilo jasno da se neće moći izvući iz te situacije ne dogodi li se neko čudo, ali u zadnje vrijeme čuda se nikako nisu događala.

Nalazio se između naoružanog ubojice stravičnog izgleda ispred sebe i beskonačne provalije iz koje je dopirao huk valova koji lome stijene iza sebe. Kad bi se osvrnuo i pokušao nazrijeti dno provalije, samo je u daljini, duboko ispod sebe, vidio kako plutaju debeli slojevi magle.

„Slušajte, ne bismo li se mogli nekako nagoditi?“ – pitao je mladić ne mogavši se dosjetiti ničeg pametnijeg.

Čovjek s oružjem pogledao je oko sebe tražeći kome se to on obraćao, ali svuda naokolo bila je samo praznina i pustoš.

„Nikakva nagodba s tobom ne dolazi u obzir. Jedino što možeš ponuditi je tvoje vlastito dupe. Ne treba mi. Bezvrijedno je, ti si hodajući mrtvac. Jedino vrijedno što imaš ti je život, ali ni to više nemaš. Uzeo sam ga. Pozdravi se sa svijetom“ – reče golemi spodobom stavljajući cigaru u usta kako bi si oslobodio ruku kojom je tren kasnije primio cijev. Kažiprst desne ruke je istodobno već povlačio okidač i prvi metak iz rafala već je bio u cijevi kad ju je lijeva ubojičina ruka prihvatila i smirila.

- Monsieur Smit, Monsieur Smit – iznenada, Marko je začuo glas koji je dopirao s odnekud s lijeve strane. Osvrnuvši se oko sebe, nije mogao vidjeti baš ništa. Sve je obavila gusta magla. No glas je i dalje dozivao njegovo ime, a naoružani se muškarac samo cerio u ritmu rafalne paljbe koja je započela već onog trena kad je zagrizao cigaru...

- Monsieur Smit, Monsieur Smit – glas koji je dopirao iza debelih vrata sobe bio je dovoljno snažan da ga prene iz sna. Skočivši na rub kreveta prokleo je idiota koji ga je probudio, no istovremeno mu je bio zahvalan što je prekinuo noćnu moru čiji bi završetak bio nedvojbeno užasan.

- Što je? – upita Marko engleskim budući da francuski govorio nije.

- Oprostite što vas smetam, ali imam jednu poruku za vas – odgovorio je muškarac također na engleskom, ali ne onim tipičnim francuskim naglaskom, već sasvim drugim naglaskom, naglaskom koji je i Marku bio dobro poznat.

- Poruku? A od koga? – upita on zaputivši se prema vratima koja su

vodila izravno na hodnik s obzirom na to da se u njegovu spavaću sobu moglo iz hodnika kao i kroz dnevnu sobu koja se nalazila na sredini apartmana i dijelila njegovu sobu od Martinove na drugoj strani. Istovremeno se borio s hlačama koje je pokušavao na brzinu navući. Jedino je njih uspio skinuti prije nego je zaspao. Košulja koja je ostala na njemu izgledala je poput zgužvanog škarnicla.

- To vam ne bih znao reći, ali dolazi iz Hrvatske. Stigla je telefaksom.

- Aha – reče, pa proviri kroz malenu leću na vratima. U hodniku je stvarno stajao uniformirani muškarac s nekim papirom u ruci, no Marku nikako nije bila jasna jedna stvar. U Hrvatskoj apsolutno nitko osim, naravno, Cesara i Karla, nije znao da je u Francuskoj, a čak ni sam Cesar nije znao da je u Parizu. Nelogičnosti su se samo rojile. Mogao se obratiti Martinu koji je bio šef operacije, a Marko je ipak bio samo njegov običan pratilac.

- Naglasak – prošapće tiho shvativši da je materinji jezik muškarca pred vratima jedan od slavenskih jezika. Govorio je pretvrdo za jednog Francuza.

- Samo malo, pričekajte minutu – glasno dovikne. - Samo da se obučem!

Gotovo istovremeno zaletio se prema balkonu, usput zgrabio torbu koja je još neraspakirana stajala na stolici, otvorio vrata i izišao van. Bio je na četvrtom katu. Bilo je previsoko za skok. Nagnuvši se preko ograde, vidio je da se ispod njega nalazi još jedan balkon. Bacivši torbu dolje, prekoračio je na vanjsku stranu ograde i stao na rub. S obzirom da balkon na trećem katu nije bio u istoj ravnini već pomaknut nešto preko metra udesno, bilo mu je lako spustiti se na njega. Lupivši nekoliko puta šakom po prozoru, pričekao je dok se zavjese nisu vrlo polako podignule. S druge strane stakla stajala je mlada žena u gotovo prozirnoj spavaćici i buljila u njega, potpuno zbunjena i širom otvorenih očiju.

- Was soll das bedeuten? – pitala je nakon što se malo pribrala.

- Entschuldigen Sie, aber ich bin in... gefahr. Bitte helfen Sie mir – uspio je Marko nekako sastaviti rečenicu. Iako je njemački sasvim dobro razumio, govor mu baš i nije išao.

- Wieso sollte ich Ihnen helfen? – pitala je ona nakon što joj je objasnio da je u opasnosti.

- Oben, meine Zimmer, Mörder – reče, pokazujući na gornji balkon

s objašnjenjem kako se gore nalazi ubojica.

- Ein Mörder. In diesem Hotel? – zgrabi se ona za glavu. - Um Gottes willen, was zum Teufel soll da oben ein Mörder suchen? – panično će ona spomenuvši i Boga i vraga, sve u jednoj rečenici.

- Mich umbringen. Helfen sie mir! – zacvili Marko očajno. Sljedećeg trenutka vrata se otvore, a on poput munje poleti prema izlazu iz njezine sobe. - Tür schnell zumachen – naredi joj da zatvori vrata i sljedećeg trenutka izleti iz sobe.

Našavši se na hodniku, polako je provirio najprije lijevo, a onda desno. Nije bilo nikoga. U daljini se samo čuo usisivač prašine kojim je upravljala neka čistačica.

- Soll ich die Polizei rufen? – pitala je Njemica dugačke crne kose i jarko ofarbanih noktiju. Glatka put bila joj je prekrivena tankim slojem razmazane šminke, ostacima sinoćnjeg tulumarenja, tako da je djelovala poput neuspjelog djela Rembrandta ili Picassa.

- Nein, keine Polizei – zapovjednim tonom objasni Marko da mu policija nije nimalo potrebna. - Vielen Dank – reče, preletjevši za kraj pogledom preko njezina čitava tijela. Da se s damom našao u kojem drugom vremenu ili prostoru, ishod susreta bi možda bio sasvim drukčiji, no sada su se morali rastati brže nego su se susreli.

Kad se nekoliko trenutaka kasnije našao u predvorju hotela, zauzeo je mjesto u kutu bara, u mračnom kutu u kojeg se izvana nije moglo vidjeti. Bilo je to idealno mjesto s kojeg je čitavo predvorje mogao promatrati bez bojazni da će ga netko zamijetiti.

- Cafe au Lait – obrati se on konobaru sekundu prije no što ga je uspio pitati što pije.

- Oui Monsieur – potvrdi on pa ode do espresso aparata, a Marko je to iskoristio kako bi se malo sredio i poravnao odjeću na sebi koju je u strci na brzinu navukao na sebe.

Nije prošlo dugo, a pojavi se i Martin u pratnji trojice muškaraca. U pratnji mu je bio i tip koji je Marka probudio s navodnom porukom iz Hrvatske. Na sebi više nije imao hotelsku uniformu.

- Hvala, ali moram ići – ispriča se Marko konobaru pa mu dobaci novčanicu od dvadeset franaka i izleti iz bara.

Crni Audi V8 upravo je napuštao prostor koji je istovremeno bio i prilaz hotelu i javni prostor – trg sa spomenikom Ivani Orleanskoj. Marko

se držao po strani nastojeći da samo malo proviri iza jednog od stupova kako ga ne bi spazili, pa nije mogao dobro pogledati tko je sve bio u autu, no Martina je odmah uočio. Sjedio je na stražnjem sjedalu, između dva muškarca. Gledao je ravno pred sebe, kao da se bojao da bi mogao primiti Marka i time otmičarima skrenuti pažnju na njega.

Marko je zastao na desetak sekundi, zamrznut. Strah ga je ozbiljno naćeo i stao je razmišljati pozvati policiju ili ne. Jedan unutrašnji glas mu je govorio: Sad je dosta igranja, bit će mrtvih ukoliko se pod hitno ne pozove policija. Drugi unutrašnji glas govorio je pak: Dok policija doće, Martin je već mrtav. Kad se pojavio treći njegov glas, unutrašnji i dubok, i rekao kako policija ionako najćešće komplicira i postavlja neugodna pitanja, noge su same skoćile. Potrćao je sprintom kojega se ni Carl Lewis ne bi bio postidio i jurio bez daha prema autu, svjestan da će Martin vrlo vjerojatno biti likvidiran ili u najmanju ruku mućen ukoliko ostane u njihovim rukama.

U trku je potražio ključ u džepu. Imao je sreće. Još uvijek je bio u hlaćama. Budući da je sinoć posljednji vozio, ostao je kod njega.

Našavši se u sporednoj ulićici, na brzinu je pogledom preletio preko nje u potrazi za vozilom. Iako ga je sam u njoj ostavio tek prije nekoliko sati, nikako se nije mogao snaći. Ili je sad bio dezorijentiran, ili je sinoć bio preumoran, a najvjerovatnije je to bila kombinacija i jednog i drugog.

- Ah, evo ga – usklikne ugledavši BMW između nekog dostavnog vozila i smeđeg cadillaca.

U tren oka je bio kod auta. Ćim je sjeo u auto i krenuo, rutinski je opipao džep košulje da se uvjeri da je u njemu putovnica i dokumenti vozila. Umjesto poznatog opipa ravnih dokumenata, pod rukom je osjetio samo vlastita prsa. Ćim je shvatio da je sve ostalo u sobi, opsovaio je iz sveg glasa i dao si oduška s nekoliko oštrih udaraca po upravljaću dok je vrišteći motor gurao bavarskog zmaja izravno prema Ivani. Okrenuo se iza nje i uključio se u gust promet koji se vukao duž Rue de Rivoli.

Nastavivši i dalje po gasu, obilazeći sve što se dalo obići, uletio je u raskrižje za vrijeme crvenog svjetla te je snažnom sirenom i bljeskanjem dugim svjetlima rastjerao sudionike u prometu koji su nadolazili iz desnog pravca, budući da se uz lijevu stranu ceste protezao Tuileries. Nije imao vremena za gubljenje. Morao se nekako probiti do Martina.

- Aha! – nasmićeši se nakon minute ili dvije. - Evo ih!

Crno se vozilo upravo ubacivalo u gužvu na Place de la Concorde, prostrani trg koji je istovremeno služio kao kružni tok, neposredno uz desnu obalu rijeke Seine.

Nakon što ih je spazio, nastavio ih je pratiti i razmišljao što bi mogao napraviti da izvuče Martina. Pomislio je kako li je Martinu bilo u tom trenutku i samo jače stisnuo volan. Vozio je stalno u drugoj, na relativno visokom broju obrtaja motora, kako bi motor "primio gas" čim bi Marko pritisnuo papučicu. Imao je prednost što je njegov auto, iako obične serijske proizvodnje, već u startu bio osmišljen tako da može neopreznog vlasnika ponijeti naprijed neuobičajeno snažno.

Skrenuvši na Avenue Bosquet, nastavili su se i dalje probijati gustim prometom. Izgledalo je kao da su baš svi izašli na cestu i krenuli nekamo po nekom neodložnom poslu.

Iznenada, audi je skrenuo u jednu sporednu ulicu i zaustavio se pred samim ulazom u nju. Marko je također zastao sklonivši se u stranu s četiri žmigavca. Gledao je što se događa spreman zaletjeti se. Pogledom je tražio ima li nekakvog hladnog oružja u blizini audija.

Suvozačka vrata audija su se otvorila i iz auta je izišao jedan muškarac i krenuo u radnju kraj ceste, dok je ostatak ekipe krenuo dalje.

- Izvrsno – promumlja Marko. - Što vas je manje, to bolje. Samo se vi meni fino razidište!

Našavši se u Avenue de la Motte-Picquet koja se od Boulevard de la Tour-Maubourg protezala dalje prema jugu napuštajući tako onaj donji poslovni centar Pariza, budući da se središte poslovnog svijeta nalazilo sjeverno od Seine, polako su ulazili u stambeni predio grada napuštajući tako središte metropole. Koliko je mogao pretpostaviti, otmičari su Martina namjerili odvesti nekamo izvan grada. U tren oka pred očima su mu preletjele mračne barake, duboke šumetine, batinanje Martina, likvidacija i bacanje u Seinu s kamenom oko vrata. Primijetivši da mu je mašta nekako bujno radila, samo protrese glavom kako bi se vratio u stvarnost i ne bi izgubio vozilo iz vida.

Presjekavši Boulevard de Grenelle, nastavljali su dalje prema jugu, što mu se nije nimalo sviđalo. Promet je bio sve rjeđi, ljudi na cestama bilo je sve manje, a to je značilo da je pokušaj izvođenja neke akcije bio sve manje vjerojatan. Bila mu je potrebna gomila, masa ljudi u kojoj bi se našli i u kojoj se ona druga ekipa ne bi usudila napraviti neku glupost jer bi bilo

puno svjedoka. Osjećao je kako napetost u njemu raste do očaja kako je svakom sekundom prilazio sve bliže točki nakon koje je Martin mogao nestati netragom i noga je sama pritiskala papučicu gasa.

Prestigavši nekog bijelog i hrđom išaranog Renaulta 18 koji se vukao između njega i široke njemačke limuzine, prebacio je u treću brzinu najbrže što je mogao pa se zaletio ne bi li joj došao uz bok. Našavši joj se s lijeve strane, najprije je pogledao kroz prozor. Prepoznavši Martina, shvatio je da nema više što čekati. Ugledavši ga, otmičari su odmah shvatili o kome se radi i kao da su se malo uspaničili uslijed iznenađenja.

Mahnuvši vozaču s hladnim, bleferskim osmjehom na licu, Marko malo prikoči, prebaci se na lijevu prometnu traku, zatim ponovo doda gas pa se, poput orla što se obrušava na svoju žrtvu u letu, sruči prema njihovom vozilu.

Udarac je bio prilično snažan. Pogodivši direktno u njihov prvi lijevi kraj, uspio ih je zgurati s ceste. Nakon što je vozilo krenulo kamo ga je kinetika nosila, vozač se uspaničio i pokušao kontrolirati njegovo kretanje previše snažnim zakretanjem upravljača udesno i gotovo udario u stup ulične rasvjete. No, izbjegavajući sudar sa stupom, poslao je vozilo prema najbližem tvrdom objektu – vanjskom bridu jedne zgrade tik kraj ceste. Airbag na upravljaču u trenu je iskočio te vozača na nekoliko trenutaka prikovao za sjedište prije nego je zrak počeo izlaziti, a Martin je taj me-tež vješto iskoristio i muškarca koji mu je sjedio s lijeve strane odalamio svom snagom, otvorio vrata i izbacio ga van. U tren oka tu se stvorila mala gužva, nekoliko vozila koja su se našla iza audija, zaustavila su kretanje i vozači su izašli da vide što se događa istovremeno dobacujući psovke vozaču BMW-a koji se desetak metara dalje bio zaustavio i čekao bjegunca iz smrskanog audija.

Martinu, koji se svom snagom zaletio prema Marku, nije trebalo puno da uskoči kroz otvorena vrata koja je Marko raširio, istovremeno s nogom na papučici gasa i motorom koji turira. Martin nije još ni zatvorio vrata kad je Marko brzo povukao nogu sa spojke i istodobno do kraja dodao gas. Unatoč svojem nemalom vozačkom iskustvu, nije ni znao koliko glasna može biti škripa guma.

Zadnji kotači su proklizavali nekoliko trenutaka prije nego su se snašli i uhvatili se ceste, pa potisnuli vozilo da poput munje poleti prema jugu i nestane s mjesta događaja. Dva muškarca koja se nisu tako brzo

snašla, sad su posegnula za oružjem i ispalila nekoliko hitaca u pravcu jurećeg BMW-a, no uzalud jer ovaj je svakim trenom bio sve dalje. Vozači iz zaustavljenih vozila sad su psovke preusmjerili na revolveraše i posakrivali se iza svojih vozila ili odmah ušli u njih i stali bježati s mjesta događaja ne znajući zapravo na koga pucaju ta dvojica. Promet je tren kasnije nastavio teći uz škripu guma i glasnu svirku automobilskih sirena što su se tu u kratkom vremenu skupile, a dvojici muškaraca nije preostalo ništa drugo osim nestati s mjesta događaja. Samo nekoliko minuta kasnije sve će se plaviti i crveniti od rotacijskih svjetala, no neće naći nikoga od aktera, a i svjedoci će biti vrlo rijetki.

* * *

- Na koji su te način uspjeli namamiti u klopku? – pitao je Marko inspektora.

- A ni sam ne znam – zavrtili on glavom. - Spavao sam, čuo sam da netko kuca, predstavio se kao, a što ja znam, još sam bio u polusnu. U svakom slučaju, sasvim zbunjeno otvorio sam vrata. Onda su upali unutra, a ja sam mogao samo da se obučem i s njima da pođem.

- Hm, na sličan su način i mene imali namjeru izvući – kaže Marko pa mu ukratko prepriča svoju situaciju istovremeno vozeći slalom, nakon što se ubacio u promet na jedan od brzih gradskih prstena koji su bili okružili cijeli grad.

- Svaka čast, moram to reći. Ja uopšte ne znam koliko sam spavao, pa me je verovatno umor prevario. Kako smo stigli u hotel, još sam gledao televiziju, onda išao na govornicu i zvao policiju u Nici i vrijeme se rastegnulo.

- Što ti je trebala policija tako rano ujutro?

- Dao sam im nekoliko korisnih informacija vezanih uz ubistvo Daniela Ropetera.

- Molim, koga?! – usklikne Marko pa pogleda Martina. Bilo je to kao da mu je netko opalio šamar.

- Ne samo njega – nastavi Martin šamarati Marka informacijama. - Ubili su i njegova odvjetnika, onog istog kojeg je Ropeter spomenuo da

posjeduje dokumente koji će se objaviti ako mu se nešto dogodi.

- Mogu se kladiti da sad nema više ni tih dokumenata! – zaključio Marko, a Martin nije nalazio za shodno trošiti riječi potvrde.

- To je jednostavno nezamislivo – vrtio je Marko glavom. Trebalo mu je neko vrijeme da shvati kako su i Ropeter i njegov odvjetnik zauvijek izgubljeni. Već sljedeće što je pomislio bilo je da su se u tom trenutku trebali skoncentrirati na spašavanje vlastitih života i života onih koji su još mogli biti u opasnosti. Pitao se, ipak, i nije li bilo već i prekasno. Bili su u Francuskoj, na putu prema nikamo. Nisu znali kamo krenuti, jer izgledalo je da, kamo god se okrenuli, iza svakog ugla netko skače prema njima s namjerom da ih otme ili upuca. Nije im bilo jasno otkud iskaču svi ti ljudi i tko ih hrani informacijama. U Hrvatsku se, činilo se, ne bi bilo pametno vraćati, a tamo je bio izvor svih tih događaja kroz koje su prolazili. No da bi se problem uklonilo, treba ga eliminirati na samom izvoru, a ne na ušću. Dok je god izvor aktivan, sijat će nove probleme.

- Okreni na autoput – reče inspektor nakon nekoliko trenutaka tišine.

- Autoput? – pogleda ga Marko. - Što ćemo tamo?

- Otići ćemo u Belgiju.

- U Belgiju! Lijepo. A ja sam bez putovnice.

- A misliš da sam ja s njom? – nasmije se Martin Knappe. - Uzeli su mi je kad su upali u moju sobu.

- A moja je ostala u sobi, u jakni.

- Onda je možemo zaboraviti – odmahne Knappe glavom.

- Čuj, možda se ne bi bilo loše vratiti u hotel. Sumnjam da će nas oni čekati u hotelu. Sigurno su pobjegli glavom bez obzira.

- To je najvjerojatnije točno – složi se ovaj. - Smatraju da sad bježimo iz Pariza što je moguće brže. Hotel su vjerojatno sasvim zaboravili misleći da ćemo mi misliti da su oni u njemu pa se zbog toga u njega ne bi vraćali. Siguran sam da ih u hotelu nema.

- Što onda čekamo? Možemo onda barem jednu putovnicu izvući van.

- Zaboravi – odbije Martin. - Sigurno je kod njih. Jedan od tipova kratko se zadržao u tvojoj sobi prije nego smo izašli iz hotela. Sumnjam da bi je ostavili. Osim toga, poslužiti će im da nas traže, a tražit nas neće nigdje drugdje nego na graničnim prijelazima.

- Pa kako onda misliš ući u Belgiju? Bez pasoša? Ukoliko se ne varam, Belgija još uvijek provodi graničnu kontrolu bez obzira na to što su obje države članice Europske unije ili Europske ekonomske zajednice, kako god da se to sad naziva.

- Preimenovano je u Europska unija u veljači prošle godine, a na snagu stupa kroz nekoliko tjedana. No u pravu si što se granica tiče. Između Njemačke i Francuske na većini prijelaza je nema. Ili na primjer na granici s Nizozemskom. To ovisi i o Schengenskom sporazumu, no da ne ulazimo sad u detalje tko će i kad potpuno ukinuti kontrolu, Francuzi i Belgijanci je još uvijek drže. Iako nije stroga kao što je bila prije. Sve je to ionako puka formalnost. Ne mogu preko noći poslati tisuće carinika na ulicu zato što im granica više nije potrebna. Nešto ćemo već smisliti. Nego, kakav je osjećaj *na autu*? Dobro si udario u nas. Vidim da su vrata i blatobran oštećeni, samo, kako je podvozje? Trese li?

- Izgleda da je dobro. Ne vuče nikamo i ne trese. Poslužiti će svrsi.

- To je istina, samo, previše smo zamjetljivi. Budu li oni nekoga tražili, tražiti će razbijeni BMW. Mislim da ne bi bilo loše promijeniti prijevozno sredstvo.

- Ako je tako, onda ne bi bilo loše da to učinimo odmah – reče Marko pa rukom pokaže na parkiralište puno vozila. - Evo nam Avisovog ureda. Vozilo možemo odmah vratiti.

- Vratiti da, ali novo uzeti ni u kojem slučaju – odlučno će Martin.

- Morat ćemo se poslužiti drugom vrstom prijevoza. Bilo bi to direktno ostavljanje traga, a to nećemo. Osim toga, maloprije smo utvrdili da ni ti ni ja nemamo putovnice. U rent-a-caru imaju poseban šalter za ljude bez dokumenata jer s njima nemaju posla oko onih formalnosti. Njima samo daju ključ auta i ovi odlaze!

- Dobro, jasno mi je. Nećemo uzeti auto – složi se Marko shvaćajući Martinov sarkazam.

Tako je i bilo. Nakon što su predali vozilo u rent-a-car i ispunili izvještaj o udesu, uzeli su taxi pa se odvezli u Senlis, gradić malo podalje od Pariza na sjevernoj strani, te sjeli u vlak i krenuli put Belgije.

- Po što smo uopće dolazili u Pariz? – pitao je Marko nakon što su se smjestili u jedan kupe. Bila je tu još jedna starija žena i jedan mladić, po svemu sudeći student. Rasprostro je knjige po slobodnom sjedištu i cijelo vrijeme šušкао njima, prelazeći s jedne na drugu, pa na treću.

- Kad smo sinoć krenuli za Pariz, on i nije bio naše krajnje odredište. Stali smo tu da jedan dan provedemo u odmoru. Zadnjih nekoliko dana samo smo stalno bili u nekakvoj strci. Sutradan sam planirao da nastavimo u Bruxelles, gdje je moj ured. Trebam napisati i predati izvještaj svojoj banci, kao i konzultirati Interpol da ih izvijestim o proteklim događajima. Sumnjam kako itko od njih ima ikakvog pojma što se u Hrvatskoj događa. To prelazi već sve granice.

- To si malo preblago opisao. To je već odavno prešlo sve granice. Ne mogu vjerovati da nam je netko za petama kamo god pođemo! Već sam postao paranoidan i gledam iza svakog ćoška da nas netko ne zaskoči. Tko su bili uopće ovi tipovi i kako su nas pronašli? Mislim, ajde, rek'o, još bih razumio kako su nas mogli pronaći u Nici! Cesar je znao kamo idemo i ako ima krticu u svojoj firmi, taj je mogao biti povezan s nekim od ljudi koji rade za Ropetera i jednostavno nas otkucati. Ali kako su nas našli u Parizu? Nikom živom nismo javili gdje smo. Pa valjda postoji neka privatnost i u hotelu gdje smo se smjestili. Mislim, nisu valjda oblijepili Pariz plakatima na kojima je stajalo kako su se Marko Šmit i Martin Knappe smjestili u tom hotelu. Neke stvari mi tu nisu nimalo jasne.

- Razumijem, Marko, nisu ni meni jasne, no siguran sam kako ćemo doći do odgovora. Sve u svoje vrijeme – smireno će Knappe pa otvori prozor i zapali cigaretu te ponudi Marka koji je prihvatio ponuđeno.

- Da, odgovore ćemo dobiti... Nisam siguran želim li ih dobiti, znaš, Martine.

- Zašto? – iznenađeno će on.

- Ropeter ih je dobio. Prvo su na tebe pucali, pa te progonili, pa su te otimali dobri dečki, pa zločesti dečki, a čovjek s kojim si se srdačno napričao je zaplivaio Mediteranom s prostrjelnom ranom.

- Zvuči kao pjesmica. Čak haiku! – reče Martin pa počne recitirati:

Pliva Mediteranom
S prostrjelnom ranom
Trešnja cvate

- Martine! – prekine ga Marko.

- Molim, mladiću?

- Ne bi li se trebao uozbiljiti?

- Da, imaš pravo. Uopće nisam brojao slogove – odgovori mu razmišljajući nešto i potihlo ponavljajući svoju pjesmicu.

- Martine, molim te, shvati da mene sve ovo već uzrujava. Uozbilji se, može? – već je malo nestrpljivo upozoravao i podizao glas.

- Ovo je moj način uozbiljavanja. Opusti se. Sve je u redu. Malo šale nas neće ubiti, ali će nas pripremiti za susret s grenz-policijom.

- Stali smo kod Ropetera kad si podjetinjio. Molim te, odrasti na- kratko i saslušaj me. Siguran sam da je i Ropeter dobio sve odgovore i da je baš zbog toga zaplivaio.

- Vidiš, sad kad si spomenuo, ja sam mišljenja da bi netko od ljudi koji su radili za Ropetera mogao biti taj koji je nas inženjercima otkucaio i rekao im u kojem smo hotelu. Taj je onda vjerojatno otkucaio i Ropetera i naš sastanak, pa su ovi sad podivljali i odlučili se eliminirati svakog tko bi imao bilo kakve informacije o načinu skupljanja i protoka novca.

- Ne shvaćam.

- Marko, možda nisu to sve isti ljudi i isti motivi. Po meni, moguće je da je u svoj širini ovog slučaja došlo do toga da imamo više skupina ljudi s različitim motivima. Po meni, riječ je o dvije skupine koje su međusobno povezane. Mi smo se u Zagrebu sukobili s jednom od njih, dok je moguće da nas je u Parizu napala ekipa koja je zadužena za čišćenje opasnosti zvana Ropeter.

- Misliš li reći da nas nisu otimali zato što si ti Martin Knappe nego zato što smo razgovarali s Ropeterom?

- Da, iako je to za sada samo jedna pretpostavka.

- To bi donekle objasnilo kako su nas našli u Parizu - jednostavno su bili zainteresirani ili su nas čak i pratili. Ne znam. Nisam policajac. Ali ostaje mi pitanje kako je Ropeter pronašao nas prije nego što smo mi uopće pronašli njega? To mi isto ne ide u glavu.

- Razmisli malo, razmisli!

- O čemu?

- Christini nisam ni u kojem trenutku rekao da mora svoje istraživanje obaviti diskretno. Pretpostavljam da je to bilo ovako: ona je nazvala nekoliko ljudi, najviše deset, i postavljala pitanja o Ropeteru. To je vrlo brzo došlo do njega i on se bacio u potragu za nama i našao nas relativno brzo. To bi objasnilo i zašto je želio provjeriti identitet.

- Ja mislim da je on želio da ga netko pronađe... - počeo je zaključivati Marko.

- ...i konačno pita nešto o tom inženjeringu – završili su Martin i

Marko zajednički zaključak u glas.

- Mislim... – počeo je Marko nesigurno, namjerno dajući do znanja da samo razmišlja na glas – kako je ta tajna zauvijek zakopana s njime. Sumnjam da ćemo od ikoga dobiti odgovor vezan uz to pitanje.

- Koliko sam ja uspio zaključiti, Ropeteru je ona lova od inženjeringa bila takoreći džeparac, čak i da je sve što je primio kao depozite zadržao za sebe. Vidio si u kakvoj je kući živio. Ne kupuje se na Azurnoj obali onakvo imanje za pola milijuna maraka. Imao je on neku dobru lovu i od prije, a osim toga bio je i vlasnik lokala i kasina u Nici. Za to treba imati mnogo više.

- I što mu je onda trebao taj inženjering?

- Mislim da se u tom pitanju nalazi najvažniji odgovor vezan uz Ropetera.

- A to je?

- Njemu inženjering uopće nije trebao. Sjeti se o čemu smo razgovarali u restoranu.

- Ti mu sve vjeruješ?

- Ne poklapa li se?

Marko je sjedio i razmišljao. Martin je pućkao dim i obojica kao da su počeli shvaćati stvarne razmjere organizacije koju nastoje razotkriti. Martin je prvi rekao na glas ono što su obojica počinjala shvaćati.

- Dakle, tko god stoji iza tog inženjeringa, dovoljno je moćan da čovjeka iskusnog i moćnog kao što je Ropeter kokne bez da okom trepne.

- Kao što je bio Ropeter – ispravi ga Marko.

- Dakle, kao što je bio Ropeter. Gdje sam stao, što sam želio reći?

- Stariš, Martine. Htio si vjerojatno reći da su inženjerci fakat neke velike face kad su jednog takvog Ropetera pritisnuli da radi za njih.

- Ne, htio sam reći da je Ropeter mogao imati takve grijeha iz prošlosti da ga se moglo prisiljavati.

- Kakve grijeha?

- Neke grijeha zbog kojih se izručuje, sudi, dosuđuju dugogodišnji zatvori. Neke od kojih se ne može lako pobjeći. Što god da je to bilo, bilo je dovoljno moćno da natjera čovjeka koji ima novac da radi ono što oni žele.

- Kakve veze ima novac?

- Ti to mene ozbiljno pitaš? – začudio se Martin. - Pa novac te može

osloboditi skoro svakog zločina! Ili barem otegnuti sud dovoljno dugo da se nađe neko rješenje ili promijeni zakon.

- Ne mogu kupiti baš sve.

- Istina je. Dakle, Ropeter je možda imao nešto vrlo krupno što ga je pratilo. Dovoljno krupno da ga se time moglo prisiliti da radi posao koji mu se nije htjelo raditi. I ja mu vjerujem da nije sa sobom ponio novac deponenata. Time kradljivci zapravo postaju državni organi, a ne on.

- Dakle i država je imala motiva da ga eliminira? – šalio se Marko.

- Taj mi se pravac čini manje vjerojatnim, ali moguće je čak i to.

- Kad smo se već zapričali, hajde mi sad još jednom objasni zašto mi uporno izbjegavamo policiju?

- Samo to te zanima?

- Da.

- A baš te briga što si naumio prijeći granicu bez osobnih dokumenata?

- Pouzdajem se u tebe. Ali mi nije jasno odakle ti toliko živaca da ne zoveš policiju. Inzistiram na odgovoru!

- A zašto ih ti nisi pozvao?

- Ja sam drugo. Em ih ne volim, em sam radio sve što i ti, šefe.

- Ima nekoliko razloga zašto im se nisam javljao. Najvažniji i za sada za tebe dovoljan je taj što redovna policijska razmjena informacija sigurno radi.

- I?

- Pa kako "i"? Što mi napravimo ovdje, doznat će policija RH. A ono što zna policija...

- ... to znaju i inženjerci – Marko se skoro udario po čelu kad mu se razjasnilo, ali se nije predavao. - Čekaj, čekaj, a tajne službe?

- Dobar pokušaj, mladiću! Da, trebali smo se obratiti njima, a to i hoćemo, samo što nam za to treba vremena.

- Dobro, sad mi je jasnije. A ostali razlozi?

- Moj osobni kapric. Više volim raditi sam i biti sam gospodar svojeg vremena, a s druge strane sam siguran da bi policija u ovom slučaju više štetila nego koristila.

- Možda bi naštetila slučaju, no ja mislim da bi nam životi bili sigurniji.

- Misliš?

- Siguran sam.
- Ja sam siguran da bismo javljanjem policiji bili ugroženiji nego smo sada. Osobno, vjerujem samo rijetkim policijama koje su nenadležne za ovaj postupak.
- Da pogodim, policiji kojoj si ti bio šef?
- Da.
- Jesmo li sada sigurni?
- Mislim da jesmo.
- Ali tako si mislio i za Pariz?
- No, dobro. Jesam. Šteta što nemam oružja. Trebao sam pokušati nešto maznuti iz audija.
- Pa nisi mi rekao jesu li ti išta govorili?
- Nešto slabo, više mumljali nego govorili.
- Jesi li prepoznao kojim jezikom su govorili?
- Da, hrvatskim. Ne bih znao reći koliko baš izvornim niti odakle je tko. Pričali su malo i tiho i samo neke opće stvari iz kojih nisam ništa mogao razaznati.
- Zašto je onaj izašao?
- Ne znam. Nije se dalo otkriti.
- Hm. Čudno.
- Da, čudno i dosta profesionalno. Bili su opušteni, kao da voze pile a ne otetog čovjeka.

Sjedili su u tišini i gledali svatko u svoju zamišljenu točku u daljini kad je Marko tiho upitao:

- Bojiš li se?

Martin ga je pogledao i potvrdno klimnuo glavom i ponovno upro pogled u daljinu, zamišljen. Nakon nepune minute, duboko je uzdahnuo i pogledao Marka pa rekao ozbiljnim glasom.

- Kako god bilo, svakog trena nas mogu opet napasti i oteti. A meni se ne želi biti otet na prazan želudac.

- Sad kad si to spomenuo, i ja sam te baš htio pitati kako bi bilo da poradimo na bliskoj budućnosti i odemo pojesti nešto. Mislim da sam vidio vagon-restoran kad smo ulazili u vlak.

- Previše smo zajedno. Počeli smo misliti kao jedan – složi se Martin.

* * *

- U Francuskoj je došlo do nekih problema – reče Radovan Markanović čim je zauzeo mjesto na stražnjem sjedalu dugačkog mercedesa.

- Da čujem – reče muškarac snažne građe mahnuvši vozaču koji je zatim odmah krenuo.

- Budale iz Hrvatske ubile su Ropetera i njegovog advokata.

- I? Kakve veze mi imamo s tim?

- Pa, direktne veze i nemamo, ali moglo bi da dođe do nekih posledica, neočekivanih posledica – odgovorio je Markanović, jedan od najpoznatijih hohštaplera s područja bivše Jugoslavije. - Postoji mogućnost da izgubimo pare iz hrvatskih banaka. Naime, onaj inspektor Knappe i njegov saradnik, koji je, kako se priča, vraški sposoban, uspeli su ponovno da pobegnu. E, ovaj puta ne može da ih se pronađe.

- Pa šta s tim?

- Oni, obojica, pa oni predstavljaju opasnost, itekakvu opasnost! Koliko znaju, to mi ne znamo, ali znamo da znaju mnogo. U svakome slučaju, znaju verovatno sve što je znao i Ropeter, a i sami znate da je Ropeter znao previše. Zbog toga su ga i odradili.

- A tko je taj, kako si rekao, Knappeov saradnik?

- Prema podacima koje su uspeli saznati iz njegova pasoša, star je dvadeset godina...

- Picopevac od dvadeset godina da nas jebe? Nečuveno! – upao je onaj drugi.

- I s prebivalištem u nekom mestu pored Zagreba. Ali to je sigurno rađeni pasoš. Možda su ga i naši napravili, treba da se proverí. Sigurno je nečiji pešak ili je možda i neki jači ortak. Samo ne znamo još čiji je.

- Hm – namršti se sugovornik Radovana Markanovića, iliti Jovana, kako je bio njegov popularni nadimak. - I sad se ne zna gde su?

- Nestali bestraga.

- A na koji način oni mogu da nam naude pa da nam smetaju? - sugovornik je bio skeptičan.

- Ama, direktno baš i ne mogu, ali ako nastave da kopaju, siguran sam da će saznati da para koja se kod njih skuplja nije za njihovu vojsku nego za našu. Oni to ne smeju da doznaju dok pare nisu kod nas. Pare

onda nećemo dobiti, a pitanje je šta će da bude s parama koje Vasiljević skuplja kod nas.

- Sranje bi bilo gadno. Naši kontakti čekaju da nam isporuče oružje. A za to će nam biti potrebna gotovo milijarda. Ne stavimo li sve na jednu kamaru, neće biti jednostavno kao što smo zamislili.

- Neće – snishodljivo će Markanović.

- A ima još nešto šta treba da znaš, Markanoviću. Nešto mnogo, mnogo važno.

- Recite, šefe.

- Nije ti to bakalin pa da možeš očeš-nećeš. Ako se mi ne pojavimo s našom milijardom ili nekim velikim parčetom od nje, štajaznam... jedno šesto miliona bi moglo da nas spase, ima da nas pobiju ko zečeve.

- Molim? Zašto?

- Pa dobro, Markanoviću, Boga ti tvoga, misliš li ti da je to stvarno bakalin ili kasapin pa da možeš da kažeš da će sutra da dođeš po svoje svinjče, a onda se pojaviš bez žute banke i kažeš da bi par kobasica? Ne, tako to ne ide sa švercerima oružja.

- Znam ljude, mislim kako ne bi trebalo da bude problema.

- Pravit ću se kako nisam ovo čuo. Znam ih i ja!

- Onda je: ili oni – ili mi.

- E, sad si počeo da svataš. I postoji li mogućnost da se tog problema rešimo i mirno spavamo?

- Postoji – jednostavno će Jovan. - Onda treba gledati da odradimo tog Knappea i tog Šmita, tko god on bio.

- Pa što se onda to i ne učini – zareži ministar. - Pokrenite sve moguće da se stvar šta je moguće pre privede kraju. Pošaljite još naših ljudi u Francusku. Imaju oni kontakte tamo odavna. Em su do pre par godina imali čitavu mrežu agenata po Evropi čiji je zadatak bio eliminisanje neprijatelja partije i države. Još su uvek na platnom spisku, ako se ne varam, neka onda i zarade platu, a ne da sede kući i griju guzice u foteljama. A ustašama da se poruči da će proći ko bos po trnju ako ne obave sve kako spada. Jasno?!

- Jasno, druže ministre.

- I potrudite se da se pare prebace još ove sedmice. Ja ću sa predsednikom još danas da se konsultujem, jer stvar treba polako da se privede kraju. Dosta je bilo čekanja. I na pare iz Srbije, i na pare iz Hrvatske.

- Naravno, budite bez brige.

Nakon što je vozač zaustavio dugačku limuzinu, muškarac koji je u njoj proveo nekoliko minuta, izišao je van. Sad mu nije preostalo ništa drugo no odšetati se do svojeg vozila koje je ostavio u malom mađarskom pograničnom selu koji kilometar južnije.

* * *

- Ukoliko nije otišao u mirovinu ili završio iza rešetaka, u Maubeugeu ima jedan trgovac koji rijekom zna prebacivati ljude u Belgiju – rekao je Martin nakon što su sišli s vlaka u maloprije spomenutom gradu i uputili se prema izlazu s kolodvora. - Mislim da ćemo preko njega najjednostavnije ući u državu. Ili ćemo to barem pokušati. Naime, ilegalno prelaženje granice više nije tako popularno kao što je to bilo nekad.

- Slušaj, a kako bi bilo da ti nazoveš svoje u Bruxellesu, objasniš im o čemu se radi i da netko od njih dođe na granicu i prevede nas preko nje. Mislim, to ne bi trebao biti baš neki posebni problem. I Francuska i Belgija su zajedno u Europskoj zajednici, a ti si jedan od njezinih službenika.

- To je točno, samo problem bi mogao nastati iz najmanje dva razloga – odgovori Martin ne složivši se s Markovim prijedlogom. - Prvi, ti si Hrvat. Mislim da bi moglo doći do otpora pokušam li te provesti preko granice. Moja funkcija nema neograničenu moć da može izvoditi čuda.

- To mi je jasno. Nisi ni otporan na metke?

- Uozbilji se sad ti. Drugi razlog je sljedeći: sasvim sam siguran da naš neprijatelj sad prisluškuje sve linije Europske banke u Bruxellesu i Londonu, budući da je to moja baza, a kamo ću se ja drugamo javiti nego u svoju bazu?

- A nemaš nikakvih prijatelja ili poznanika ili privatne brojeve svojih suradnika koji bi za nas mogli nešto poduzeti jer...

- Marko, najprije ćemo pokušati s čamcem. Ukoliko nam ne uspije, onda ćemo drukčije. Mislim da je ovo ipak najjednostavnije i najbrže. Tragovi na vodi nestaju vrlo brzo.

- No dobro. Tvoja je to stvar. Glavno da se izvučemo odavde.

- Da, samo tko zna u što ćemo ući kad izađemo odavde? Obrati pažnju na to da imamo posla sa stvarno opasnim neprijateljem. Ne znam. Da nije riječ o bivšoj Jugoslaviji koja je bila jedna od rijetkih oaza svijeta u kojoj talijanska mafija nije bila posebno moćna, bio bih siguran da su baš oni u pitanju jer sve znaju i sve mogu. Tko zna, možda su se preselili u Zagreb. Što ti misliš?

- Mislim da smo mi napravili svoju varijantu na temelju talijanskih iskustava i naših posebnosti.

- Zvučiš kao turistički letak.

- Tako se i osjećam.

Zauzevši mjesto u prvom taksiju koji im se našao pri ruci, Martin reče vozaču da ih odveze u radnju Jacquesa Feliciana, Italo-Francuza koji je živio negdje u sjevernom dijelu grada, a za čiju adresu nisu točno znali. Znali su samo ime radnje, no to baš nije previše pomoglo. Taksist je ipak trebao preko radija nazvati centralu i raspitati se o točnoj adresi. Konačno, nakon nekoliko konzultacija s više kolega došlo se do točnog podatka, tako da su na kraju ipak mogli krenuti.

Nakon desetak minuta vožnje po Maubeugeu, gradiću što se još od antičkog vremena smjestio na obalama rijeke Sambre koju su Rimljani bili nazivali Sabis, a sam gradić Malbodium, našli su se na odredištu. Bila je to trgovačka radnja čiji je izlog bio popunjen video-rekorderima, televizorima, foto aparatima, satovima, projektorima - ukratko hrpom stvari iz druge ruke koje su bile u sasvim zadovoljavajućem stanju. Radnja je djelovala prilično uredno, čak i privlačno. Tome je također pridonijela i zgodna prodavačica. Mogla je bez srama stati kraj bilo koje prenašminkane damice na visokim peticama kakve po Pariškim parfumerijama prodaju precijenjenu kozmetiku.

- Dobar dan, mademoiselle! – sa smiješkom će inspektor. - Mi bismo željeli porazgovarati s Monsieurom Felicianom – govorio je francuskim. Marko je mogao samo pretpostavljati o čemu je riječ.

- S Monsieurom Felicianom?! – ponovi djevojka znatiželjno ostavivši se slaganja nekih stvari na regalu. - Nisam sigurna da će imati vremena, ali mogu pogledati – reče ona preletjevši pogledom preko njih dvojice. - Koga mogu najaviti?

- Michaela i Maria Koglera – odgovori Martin namignuvši Marku ne

bi li ga time upozorio da obrati pažnju na svoje novo ime.

- Samo trenutak – reče i ode u susjednu prostoriju koja je bila povezana vratima.

Nakon nekoliko prigušenih riječi izmijenjenih najvjerojatnije s Jacquesom Felicianom, vratila se i pokazala im rukom da uđu.

- Hvala, Mademoiselle...

- Denise – reče ona otkrivajući im svoje ime pa se uputi mušteriji koja je s regala bezuspješno pokušavala skinuti neki aparat.

- Bon jour, Monsieur – pozdravi Martin zatvorivši vrata za sobom. - Hvala što ste nas primili.

- Nadam se da svoje vrijeme neću potrošiti uzalud – odgovori stariji podeblji muškarac proćelave glave s debelim naočalama ostavljajući se raskopanog televizora u kojem je najvjerojatnije želio promijeniti neki dio.

- Izvolite, sjednite – pokaže on rukom na dvije stolice postavljene ispred pisaćeg stola u prostoriji koja je ujedno služila kao kancelarija i radionica za sitnije popravke. - Kako vam mogu pomoći?

- Jednostavno – nasmiješi se Martin. - Bacite nas preko granice!

- Da vas bacim preko granice? – pogleda ih Feliciano. Shvatio je kako je Martin mislio na prebacivanje, ali je gramatički neispravan izraz iskoristio za šalu shvativši kako ovaj ne barata francuskim baš najpreciznije.

- Hm, sumnjam da sam toliko snažan da bih vas mogao nekamo bacati, a pogotovo ne preko granice koja je kilometrima udaljena od ovoga mjesta – nadoveže pa opipa lijevom rukom mišiće na svojoj desnoj ruci.

- Monsieur Feliciano, mislim da znate o čemu je riječ. Mi moramo u Belgiju, i to što je moguće prije.

- Hm – progunđa ovaj razmislivši nekoliko trenutaka. - Otkud vam informacija da vam ja u tome mogu pomoći? Mislim da ste na krivoj adresi.

- Van Reubena poznajete?

- Van Reubena, naravno.

- Mislim da onda nije potrebno mnogo govoriti. S obzirom na to da ga ja poznajem, a sad ste to i vi potvrdili, vjerujem da oboje znamo kako ste slične poslove radili za njega.

- A koja je vaša priča?

- Kako mislite, priča?

- Pa nit' ste crni niti žuti – bubne ovaj u njih široko razmahnuvši

rukama. - Preko granice ilegalno uglavnom prolaze Afrikanci i Kinezi, ali Švabe...? I to još u nelogičnom smjeru. Bježite kući? Zašto baš ovuda? Mislim, zanima me kakve su vam namjere. Niste sigurno ilegalni doseljenici u potrazi za poslom u Belgiji.

- To nismo ni u kojem slučaju, ali recimo kako trenutno nemamo ispravne dokumente za putovanje, a moramo preko što prije. Mislim da je to sasvim dovoljan razlog. To je i istinit razlog.

- Nevjerojatno, pa kamo taj svijet ide! – nije se ovaj mogao načuditi. – Švabe da švercam preko granice – vrtio je dalje glavom. - Novaca imate?!

- Ovisi koliko zahtijevate!

- Dvojica ste – reče. - Četiri tisuće franaka. Dvije sada, dvije kod ukrcaja.

- Petsto sada, ostatak kod silaska na belgijsko tlo.

- Monsieur, mislim da niste u poziciji da postavljate uvjete.

- Znam, ali trebamo pokupiti novac. U svakom slučaju, mislim da vam se za pet stotina franaka isplati makar nas samo pričekati na čamcu.

- No dobro, ali ne bude li tako, platit će Van Reuben, a kako ćete to s njime srediti, vaša je stvar. U svakom slučaju, znate da baš nije lak za pregovore.

- Budite bez brige – reče Martin pa pruži petsto franaka muškarcu s druge strane stola.

- U jedanaest sati, danas navečer, na drugom doku. – naređivački će on. - I budite točni.

- Svakako – odgovori inspektor i ustane. Nakon što su se kratko rukovali, napustili su ured Jacquesa Feliciana, a time i njegovu prodavaonicu.

- Mislim da ne bi bilo loše da odemo nešto pojesti – sjeti se Martin.

- Mislim da se sasvim slažem s tobom – odgovori Marko. - Nego, koliko je stari tražio da nas prebaci?

- Četiri tisuće.

- Franaka? – pogleda ga ovaj zastavši.

- Nego čega? Pa ne valjda gumba!

- Koliko znam, u Parizu smo imali dvije tisuće nakon sređivanja računa u rent-a-caru, od tada smo trošili na put i na odjeću, a rekao si da vaditi lov s bankomata nećeš iz kojekakvih svojih paranoidnih razloga.

- Ovaj put će ostati kratkih rukava – nasmije se glavni inspektor Eu-

ropske banke za obnovu i razvoj. - Morat će biti zadovoljan onim što dobije.

* * *

Bilo je nešto malo prije jedanaest kad su stigli na dok broj dva male riječke luke u francuskom gradiću nedaleko belgijske granice. Nisu imali namjeru kasniti jer su željeli prijeći granicu što je moguće prije. Iako ih ovdje progonitelj još nije našao i sve je izgledalo mirno, nisu baš bili sigurni da će dugo ostati neotkriveni.

- Kakav ti je daljnji plan? - pitao je Marko. - Mislim, nakon što se sastaneš s glavešinama iz tvoje banke. Znam da si rekao kako ćeš im predati izvještaj i obavijestiti Interpol, no što bi oni mogli poduzeti u vezi svega toga?

- Što će točno biti, to ni bog ne zna, ali moja bi banka mogla zatražiti službenu istragu od Hrvatskog Sabora. Iako konkretnih dokaza nemamo, a jedini svjedok se pozabavio plivanjem u Mediteranu, ipak postoje dobro potkrijepljene indicije. Budući da Hrvatska traži kredit od moje banke, mora biti čista i ograditi se od cijele ove situacije, jer u suprotnom od poslovanja neće biti ništa.

- Mislim da to neće biti baš tako. Ona ekipa koja provodi ta sranja je istodobno i ona koja će pisati izvješće.

- Malo pretjeruješ, no u suštini si u pravu. No koliko sam uspio shvatiti, djelomično i od Ropeterovih informacija, predsjednik države, kao ni predsjednik Vlade, nisu u to umiješani, već samo niže rangirane ribe, ali ipak dovoljno snažne, ribe koje mogu raditi bez njihovog blagoslova. Dobiju li oni informacije iz prve ruke, mislim da će mnogo toga uspjeti obaviti, a potkrijepimo li to našim dokazima, možda ćemo ih i raskrinkati. Osim toga, moja banka je jedna od uglednijih i mislim da će se njoj morati vjerovati, a moja će pak banka morati vjerovati meni budući da sam ja njezin glavni inspektor koji je nikad do sada ni u jednom jedinom zadatku nije iznevjerio. Mislim da činjenice govore same za sebe.

- To je u redu, samo tko zna što bi se tu sve moglo zakuhati? Ljudi s najčišćom prošlošću i najboljim uspjesima u tren oka postajali su nepri-

jatelji čovječanstva i krvoločne ubojice, a snovi i ideali rušili su se poput kule karata.

- Marko, gledao si previše filmova – nasmiješi se ovaj mladićevoj filozofskoj primjedbi.

- Da, ali mnoštvo filmova bazirano je na istinitim događajima – opravda Marko svoju izjavu pa se okrene prema zvuku koji je lagano postajao sve glasniji.

Brujanje motora i tanko svjetlo reflektora iz daljine prekinulo je malu debatu. Motorni čamac koji se pojavio niotkuda, polako ali sigurno približavao se doku broj dva, a cilj mu je bio najvjerojatnije pokupiti samo dva putnika: Martina i Marka.

- Stari je točan na minutu – primijeti inspektor pogledavši na sat.

- Izgleda da je tako – složi se Marko. Sljedećeg trenutka bio je, baš kao i Martin, sasvim zbunjen i iznenađen prizorom kojeg su ugledali. Pred njima se u motornome gliseru s johnsonovim motorom od 105 konja nije nalazio nikakav Francuz talijanskog porijekla, pročelave glave i s debelim naočalama. Pred njima je stajala potpuna suprotnost njemu. Naime, za upravljačem čamca koji se sad zaustavio blago udarivši u odbojнике na doku, bila je mlada plavuša u trapericama i kožnatoj jakni kojoj je blagi vjetar razbacivao kosu po leđima, Mademoiselle Denise, ljupka prodavačica koju su toga dana popodne susreli u radnji Jacquesa Feliciana.

- Halo! – progunđa Martin kratko, sasvim iznenađen, ali ugodno iznenađen.

- No, što čekate? – brzo će ona, bez ikakva razmišljanja. - Mislite li još večeras ući u Belgiju ili ne?

- Svakako, Mademoiselle – složi se on pa prvi uskoči u čamac.

Sljedećeg trenutka, djevojka pritisne ručicu gasa, motor zaurla, a pramac se digno uvis poletjevši ka središtu Sambre, rijeke preko koje su se morali probiti preko granice koja je bila nekih deset kilometara nizvodno.

- Na koji se način mislite provući pored pogranične policije ukoliko će se ovo čudo i dalje derati? – zanimalo je Martina Knappea koji se stalno osvrtao oko sebe ne vjerujući nikako da će na taj način ući u Belgiju. Tako su onda mogli prijeći i pješice i uštedjeti novac kojeg bi u ovome slučaju trebali dati, a kojeg u stvari nisu ni imali.

- Monsieur, ovim je načinom mnogo ljudi prešlo granicu. Nećete ni vi biti nikakva iznimka.

- Aha. A kako to da gospodin Feliciano nije došao osobno? – zanimalo je Martina, a ujedno ga je zanimalo i što se nalazi ispod izraženog dekoltea mlade Francuskinje. Pogled mu je stalno skretao u njega.

- Slušajte, je li vama važno tko vas vozi, ili je vama važno da stignete na drugu stranu?

- Pa, ovaj... važno nam je da stignemo na drugu stranu, samo...

- Nemate povjerenja, je li? – upita ona pa odmah nastavi. - Ne bojte se. Znae kako se ono kaže, karakteristike roditelja prenose se na djecu.

- Mislite li time reći da ste vi kćer onog...

- Da, ja sam kćer onog debelog ćelavog naočalka kojeg ste imali danas čast upoznati u radnji.

- Što kaže mala? – ubaci se Marko budući da nije razumio ni jedne jedine riječi, a razgovor s Francuskinjom ga je itekako privlačio. Prokleo je uzalud protraćeno vrijeme koje je mogao korisno upotrijebiti za nešto što se činilo najvažnijom vještinom svijeta - učenje francuskog.

- Kaže da je udana i da ima dvoje djece – sa smiješkom će Martin. Primijetio je kako je Marko pažljivo slušao i pokušao proniknuti u njihov razgovor koji ga je itekako zanimao.

- Daj ne seri – bijesno će Marko. - Otkud si došao na supruga i djecu? Nemaš nikakve pametnije teme o kojoj bi s njom razgovarao?

- Ajde, ajde, šta si se odmah tako razgalamio?! – ukori ga inspektor shvativši da ovaj nije razumio njegovu maloprijasnu šalu.

- Nisam se razgalamio, samo pitam.

- Bez panike. Mala, kako si ju nazvao, nit je udana nit ima djecu. U stvari, to ja ne znam, možda ima, ali o tome nismo razgovarali. Jacques joj je otac, pa s obzirom da mu više valjda nije toliko sila baviti se ovim poslom, zanat je prepustio kćerki.

- O čemu to vas dvojica pričate? – ubacila se djevojka na francuskom.

- On je oženjen i ima dvoje djece – reče Martin.

- Aha – promumlja ona. - A kakve to veze ima s konjskim trkama?

- A kakve veze konjske trke imaju s našim razgovorom?

- Iste kakve njegova žena i djeca imaju s ovim prelaskom preko granice. Vi ste mi stvarno neka dvojica najneobičnijih tipova koji su zatražili ovu vrstu usluge – nadoda i nasmiješi se, najprije Martinu, a onda Marku.

Ostatak vožnje nastavio se u tišini. Putnici su sjeli na stražnju klupu i

zapalili po cigaretu, a Francuskinja je nastavila plovidbu uz lagano krivudanje koje je pratilo tok rijeke.

Nakon što su im svjetla Maubeugea već odavno nestala iz obzora, Denise Feliciano ugasila je snažan motor i svjetlo, a čamac se još nekoliko trenutaka nastavio kretati po inerciji.

- Samo malo – reče ona Marku naredivši mu rukom da se makne sa sjedala na kojem je sjedio.

Poslušavši njezinu naredbu, odmaknuo se u stranu, a ona je odmah podigla poklopac koji je do tada pokrivao maleni vanbrodski motor smješten na krmi čamca. Povukavši van jednu cijev dužine oko pola metra, napipala je malenu ručicu koja je užetom bila spojena s glavom motora. Potegnula ju je energičnim trzajem i motor je odmah proradio. Bio je gotovo nečujan.

- Prilično, prilično pametno – začuđeni Martin vrtio je glavom.

- Vidite li gospodine da jednostavno nema mjesta bojazni, iako ste u čamcu s jednom ženom.

- A kako to da se ne čuje njegov rad? – zanimalo je Martina koje je i dalje buljio u mali motor ne mogavši proniknuti u tajnu.

- Odale da ja znam? – odbrusi Francuskinja ne suviše ljubazno. - Znam samo da je tata ugradio nekakvu dodatnu ispušnu cijev koja kruži negdje ispod čamca i izlazi van tu, na krmi. Ima i nekakav poseban usis zraka koji dodatno smanjuje šum.

- Moram priznati da je ovo prava špijunska brodica. Koliko još imamo pred sobom? – pitao je Martin prišapnuvši joj to na uho, tobože kao da nije htio da ga netko drugi čuje.

- Nemamo još puno – odgovori ona jednostavno, bez ikakvog interesa za razgovor. Bila je usredotočena na riječni tok. Jedinu svjetlost pružao je slabašan mjesec, uglavnom skriven iza prozračnih oblaka.

Noću je na svim rijekama pro hladno. Svjetla je bilo uistinu malo i obale su se tek nazirale, ali smjer toka rijeke je bio odličan orijentir koji je jamčio da će čamac stići na onu obalu na koju su željeli, a ne da će se u mraku vratiti u Francusku. Marku se činilo da se čuje još neki udaljeni zvuk motora, ali to je zadržao za sebe da ne bi ispao već pomalo i ozbiljan strašljivac. Osluškiavao je, a onda mu se učinilo kao i da je čuo pucanj. Denise se trgnula i okretala glavu nastojeći čuti što se događa. Smanjila je brzinu svojeg motorčića na najmanje, gotovo ga je zaustavila, kako bi se

što bolje čulo dolazi li tko vodom. Sve troje su u tom trenutku jasno mogli razaznati da se velikom brzinom približava najmanje jedno moćno plovilo, a onda su krenuli i pucnji i rafali. Marko i Martin nisu mogli procijeniti udaljenost i broj, ali Denise je znala ih je najmanje dva, da su krajnje moćni i da se nalaze svega jednu riječnu okuku ispred njih. Tren kasnije primijetila je da su se pojavili i odsjaji reflektorskih svjetala na površini vode, vegetaciji uz obalu i prema nebu.

- Koji je sad ovo vrag? – drekne Marko zagledavši se u prizor ispred njih. - Pa nisu nas valjda opet našli?

- Sumnjam – odgovori Martin. - Mora da je ovdje nešto drugo posrijedi.

- Ovo mi se nimalo ne sviđa – zareži djevojka okrenuvši čamac u stranu s namjerom da se približi obali. - Nije mi jasno kakva je sad ovo jurnjava. Pogranična policija nije ni u kojem slučaju, ali neka potjera je.

- Naravno da nije – zaključi Martin zagledavši se u golemi gliser koji im je bivao sve bliže i iz kojeg su odzvanjali rafali paljbe prema gliserima koji su ga na odstojanju pratili i nastojali ga osvijetliti reflektorima.

S obzirom na to da se Denisein gliser kretao prilično sporo budući da mu je pogon bio tek bešumni motorčić, prema obali su se vukli prilično sporo i bili su bespomoćni kao glineni golubovi. Progonjeni gliser, djelomice zato što je bio nošen strujom, a djelomice zbog toga što je u riječni zavoj ušao pod takvim kutem, bio je usmjeren gotovo ravno prema Deniseinom čamcu. U prvi tren je izgledalo kao da će ih promašiti, ali on nije držao pravac nego je blago zavijao i okretao se prema njima, koliko su to mogli razaznati gledajući ga na trenutke osvijetljenog sa stražnje strane. Gliser nije imao svoja vlastita svjetla, kormilar je vrlo vjerojatno bio zabavljen razmjenom vatre s progoniteljima, a posljedica toga bila je da to plovilo nije pokazalo ni trunku namjere da izbjegne sudar s njima. Denise je učinila nekoliko naglih pokreta kao da je željela u zadnji tren uključiti glavni pogon i pobjeći, ali nije bilo vremena ni za što. Jedino što je postigla bilo je da je uspjela okrenuti svoj čamac poprijeko u odnosu na putanju progonitelja kako ih ne bi cijele zgnječio nego im "samo" prepolovio čamac.

Tresak je bio zastrašujuć, no sudar i nije bio tako fatalan. Sve troje su odbačeni u vis, pa pali u vodu i mlatarali rukama da se održe na površini dok je pod vrtlozima koji su ostali iza glisera nestajao Denisein čamac.

Stali su iz petnih žila plivati prema obali dok su im negdje nad glavama fijukali meci, a hladna voda im prodirala sve do kostiju.

- Martine, jebem ti ja taj tvoj najjednostavniji ilegalni način prelaska granice – vikao je Marko što je god glasnije mogao, pokušavši nadglasati buku čamaca i ne mogavši dočekati da se dokopa obale i prvo izađe iz neposredne opasnosti, a tek onda raspali po Martinu.

- Nijedan ilegalan način nije jednostavan – nije se dao smetati hladnokrvni Martin kojem je teška kožna jakna otežavala plivanje i morao je svom snagom mlatarati rukama pokušavajući se dokopati obale.

Istovremeno, dva čamca s francuskim policijskim oznakama projučila su u punoj brzini nekoliko metara iza njih pažljivo ih prateći reflektorima kako ne bi nekoga sasjekli. Valovi visine od preko pola metra su im zapljuskivali glave i smetali im u izlasku na šljunčani sprud koji se našao u plićaku, pod vodom. Treći policijski čamac, najmanji, s belgijskom zastavom na krmi, zaustavio se tik pored njih u blizini onog dijela obale na koju su se izvukli.

- Jeste li svi u redu? – pitao je jedan policajac dok je drugi vikao u radio-uređaj.

- Mi jesmo, samo naš čamac nije – odgovori djevojka.

- Primite moje isprike u ime Kraljevine Belgije. Je li vam što potrebno, da pozovem hitnu pomoć? Francuske kolege ćemo odmah obavijestiti o položaju pa će doći po vas vozilom.

- Ne treba hitna, ne fale nam ni ruke ni noge.

- Evo vam dva pokrivača – reče policajac pa ih baci s čamca. Umotajte se u njih dok ne stignu kolege. Mi moramo nastaviti dalje.

Sljedećeg trenutka, motor je zarežao, a čamac se uputio za svjetlima i bljescima koji su jurili prema gradu.

- Evo, obrišite se – reče djevojka bacivši dečkima deke i započne sa svlačenjem. Trenutak kasnije, na sebi nije imala ništa osim uskih gaćica i grudnjaka koji su se ljeskali u tami.

- Vama... vama, ovaj, vi se nećete ...umotati? – zamucuo je Martin dok je razrogačenim očima pokušavao u tom mraku upiti što je više mogao.

- Vi slobodno pokušajte roniti zamotani u deku, gospodine – reče pa podigne vodootpornu baterijsku svjetiljku koju je sa sobom dovukla iz vode zgrabivši je trenutak prije no što je izletjela iz čamca – pa mi slobod-

no javite kako vam je bilo.

- Roniti?

- Da, dokumenti i putovnica ostali su mi u malenom pretincu pored upravljača. Bude li policija izvlačila čamac, a sigurna sam da hoće, znat će tko je njime upravljao. Sam čamac nema nikakve registarske oznake pa me on ne brine, ali kad nađu moje dokumente, bit će problema. Sigurno im neću moći prodati priču kako smo bili u noćnom ribolovu.

- Možda ćete im moći reći da ste bili na ljubavnom izletu? – promrmljao je Martin ne znajući ni sam šali li se ili pokušava biti zavodljiv.

- Radije bih im pokušala prodati da sam vodila sotonističke obrede, no hvala na prijedlogu – bocnula ga je.

- A nije li voda pređuboka. Dopustite meni da...

- Budite bez brige. Znam točno gdje je, a nije dublje od kakva dva-tri metra – objasni ona i sljedećeg trenutka se baci u vodu.

Marko je stao zapitkivati Martina što mu je rekla i što to znači messe noire, no Martin se pravio da ga ne čuje zadubljen u praćenje djevojke koja je otplivala do mjesta gdje je čamac potonuo, zastala, snažno udahнула i zaronila. Tren kasnije, mogli su samo vidjeti svjetlost koja je bljeskala pod vodom.

- I? Kamo ode mala?

- Po papire i pasoš.

- A jebali je papiri i pasoš. Zar joj se toliko sviđa brčkati se u hladnoj vodi? – reče Marko umotavši se u debelu deku koju su dobili od policije.

- A što možeš? Žene!

- Da, žene. Što si joj nudio?

- Da plivam umjesto nje.

- Ne to, prije toga.

- Baš ništa – izvlačio se Martin.

- Recimo da ti vjerujem – smješкао se Marko pokušavajući proniknuti u tajnu kratke konverzacije na francuskom.

- No moraš priznati da je mala dobra.

- Mislim da takve izjave ne stoje lijepo oženjenim muškarcima – upozori ga Marko, vraćajući mu ono što je Martin bio izveo u čamcu.

- Sasvim si u pravu – uozbilji se inspektor. - Imamo važnijih problema na leđima.

- Imamo? Mislio si reći da ti imaš problema! – reče Marko hladno-

krvno promatrajući svjetlo koje je pod vodom neprestano bljeskalo.

- Ja imam problema? A nisi li se i ti u njima zatekao?

- A daj mi reci, tko me je u njih uvukao? Da sam znao, mogao sam s Karlom otići u Mirinu vikendicu. Barem se s tobom ne bih u pola noći kupao u ledenoj rijeci – kroz cvokot je ispalio Marko.

- Marko, ja te nisam silio da sa mnom pođeš u Francusku!

- Martine, nisam ni ja tebe prisiljavao da dođeš u moju kuću. Otkad si se tamo pojavio, samo problem za problemom! Kao da si magnet za njih.

- Bez brige, sve će se jednog dana riješiti.

- To već slušam danima. Za početak, pitam se kako li si uopće postao ikakav šef ičega, a kamoli šef neke policije u Njemačkoj, a kasnije bankovni inspektor, ukoliko barataš s takvim idejama zahvaljujući kojima sam bio u dva hotela u kojima se nisam stigao otuširati s obzirom da smo iz njih bježali glavom bez obzira, ali zato sam se okupao u ledenoj i smrdljivoj vodi – bjesnio je Marko ne birajući riječi kao da mu je prekijelo. Žudio je za barem malo mira i sigurnosti.

- Nije stvar u briljantnim idejama. Stvar je u ustrajnosti u realiziranju tih briljantnih ideja kao i rješavanju problema koji iz tih briljantnih ideja proizađu.

- A što kad jednom dođe... – reče Marko, ali zastane zabljuvši se u rijeku. Svjetlo koje se u njoj do maloprije micalo, sad je stajalo mirno, upereno u neku točku prema sredini toka. - Čekaj malo, a koliko dugo je mala već pod vodom?

- Scheisse! – ispali Martin. - A minutu, minutu i pol sigurno – gotovo u trenutku zanijemi i problijedi.

- K vragu – opsuje mladić pa zbacivši deku sa sebe skoči u vodu. Doplivavši iznad svjetla, udahne pa zaroni u dubinu, u hladnu mutnu vodu u kojoj je vidio samo nejasne i neprepoznatljive obrise.

Spustivši se do olupine koja nije potonula više od nekoliko metara, baš kao što je Denise bila procijenila, u tren oka je zgrabio svjetiljku koja je ležala na dnu. Gotovo istodobno iz mutne i mračne vode izletjela je Deniseina ruka. Odmah ju je osvijetlio i vidio da se pokušava izvući iz spleta ispušnih cijevi u kojima joj je zapela noga, istih onih ispušnih cijevi koje su bile postavljene po dnu čamca i omogućavale bešuman rad pomoćnom motoru. Nije imao vremena analizirati kako je došla u tu situaciju kad joj

je vidio zgrčena usta iz kojih su izlazili posljednji mjehurići zraka. Privivši se uz njezino tijelo, uhvatio ju je za ruke, svoje noge obavio oko njezina struka, začepio joj nos i svoja usta približio njezinim. Shvatila je što želi. Otvorila ih je, a on joj je već sljedećeg trenutka upuhnuo sav zrak kojeg je imao u plućima i odmah, iako jedva primjetno nevoljko, pojurio ka površini.

- Kakva je situacija – vikne Martin u kojega je Marko skoro udario kad je izronio van.

- Nekako se zaplela u nekakve cijevi, trebamo je izvući van.

Odmah je zaronio, a za njim i Martin. Kad je došao do nje, potražio je njezina usta s novom isporukom kisika. Ovaj put Denise ga je snažno privila uz svoje tijelo, kao da ga ne želi pustiti, sve dok iz njega nije izvukla posljednji mjehurić zraka, kao da se bojala da joj se više neće vratiti. Iako je voda bila mutna, a baterijska svjetiljka slabašna, lako se moglo vidjeti da je Denise prestrašena.

Kad je treći put uronio, Marko se nije obazirao na njezinu potrebu za kisikom znajući da će moći izdržati nekoliko desetaka sekundi, nego je pogledao zajedno s Martinom kakva je situacija s nogom. Bilo im je obojici odmah jasno da joj je noga zapela između dvije metalne cijevi koje nisu izgledale nesavladivo. Bez ikakvog dogovaranja, njih su dvojica stali vući cijevi svatko na svoju stranu i Denise je poput metka poletjela k površini ni dvije sekunde kasnije. Našavši se na površini, sva blijeda od straha i nedostatka kisika, zrak je gutala poput maratonca koji iza sebe ima sva četrdeset i dva kilometara staze.

- Merci! – reče ona samo kratko nakon što su doplivali do obale, pa ga poljubi u usta.

- Oui! – uzvratil Marko. Bila je to jedna od tri riječi iz njegovog francuskog vokabulara. Nije imao ništa protiv načina zahvale.

Denise se samo nasmiješi, pa sljedećeg trenutka bijesno skine malu torbicu koja joj je bila oko ramena i nešto opsuje na francuskom te podigne deku s poda i umota se u nju.

- Hej, zar nije hladno kupati se ovako kasno u noći i u ovo doba godine? – doviknuo je neki nepoznat glas s obale baš kad je Martin izišao iz vode. Osvrnuli su se oko sebe ne bi li raspoznali odakle je došlo pitanje na engleskom.

Tren kasnije, iz mraka izroni neka spodoba i Martin je odmah osvi-

jetli.

- Ukoliko imate dobro društvo, onda je to sasvim ugodno – odgovori Marko na engleskom. Kao da mu je bilo drago da ne treba više slušati francuski kojeg uopće nije razumio.

- Moram priznati da ste u pravu – nasmije se muškarac gustih brkova i snažne građe. Mogao je biti nekoliko godina stariji od Marka, što je kupcima u tom trenu bilo malo teže procijeniti, ali im je odmah bilo jasno da nije običan lokalni prolaznik u noćnoj šetnji pored rijeke. Takav bi se najvjerojatnije uplašio i dao petama vjetra.

- Nisam mislila da sam vam ja u ovome trenutku baš dobro društvo – javi se Denise, koja je također progovorila engleski.

- Vidi vidi, pa mi se razumijemo – primijeti oduševljeno Marko shvativši da ne ovisi više o Martinovom škrtom prevođenju.

- Ne znam koliko se radujem tome – bila je dosljedna sebi - no postavljam da bi bilo u redu zahvaliti vam se što ste mi spasili život. Obojici! – naglasi ona pa se okrene prema Martinu sa smiješkom.

- Sve ok – šturo će inspektor. – Ide u rok službe.

- Gospodo, ja mislim da ne bi bilo loše da se maknete odavde – umiješa se neznanac. - U mojem je kombiju mnogo toplije – upre prst u vozilo čiji je motor tiho preo nekoliko metara od obale.

- A, a u čiji kombi imamo čast da uđemo? – zanimalo je Martina kao da je sumnjao u strančevu dobronamjernost.

- U kombi „Connery-Larson, samostalne tržišne istraživačke agencije“ – odgovori neznanac.

- U Connery-Larson ... što? – ispali Marko.

- Ah, objasnit ću vam kasnije – odmahne ovaj rukom. - Usput, ja sam Viktor Ericssen.

- Šmit – predstavi se Marko.

Minutu kasnije svi su bili udobno smješteni u prostranom kombiju američke proizvodnje u kojem je bilo toplo kao u kotlovnici. U tren oka raspoloženje se promijenilo, a boja vratila na lica kupaca.

* * *

Nakon nešto manje od sat vremena ušli su u Lille. Ericssen im je ponudio smještaj u svojoj kući, što je Martin u ime obojice prihvatio uz malo razmišljanja. Zaključio je kako je čovjek imao sasvim lijepu priliku da ih likvidira ili zarobi, samo da je to htio učiniti. Sjedili su pred njim kao na dlanu i mogao im je raditi što god je htio, ali on ih je stavio u topli kombi i vozio po Francuskoj. Nije za baciti ni to što im je, odvezavši ih s mjesta događaja, napravio uslugu i oslobodio ih bezbrojnih policijskih pitanja. Sa svakim danom njihove čudne odiseje prikupljala se materija koju bi morali istovariti pred neke, bilo koje, istražitelje. Svaki dan izbjegavanja policijskog zanovijetanja je značio da će to zanovijetanje u budućnosti još srčanije željeti izbjeći.

No to nije značilo da oni sami nemaju pitanja i nisu skloni znatiželji.

- Čime se bi bavite, gospodine Ericssen? – pitao je Marko za vrijeme putovanja. On je sjedio na stražnjem sjedalu zajedno s Denise.

- Viktor, molim te. Ja sam istražitelj u „Connery-Larson, samostalnoj tržišnoj istraživačkoj agenciji“ – lakonski je odgovorio nešto što Marko Šmit nije mogao iskoristiti ni izdaleka.

- A što to istražujete?

- Pa samo ime agencije govori vam da istražujem tržište.

- Vi ste dakle industrijski špijun, ili nešto slično? – izravno će Martin, koji je sjedio na prednjem sjedalu.

- Industrijski špijun? – zavrteo je ovaj glavom u znak neslaganja. - Ja samo istražujem tržišta po nalogu klijenata.

- A klijent vam je korporacija TEXON, ili?!

- Tek jedan od klijenata, gospodine Knappe. Mi smo neovisna agencija – odbrusio je ovaj. Nije mu se sviđalo u kojem je smjeru Martin krenuo.

- TEXON? – umiješa se Marko ponovno praveći se blesav. - Misliš, radiš za onaj hotel u kojem smo odsjeli u Nici?

- Za taj hotel i na stotine drugih hotela diljem svijeta – odgovori inspektor umjesto Viktora. - A osim hotela, TEXON je vlasnik tisuću i jednog poslovnog subjekta u tisuću i jednoj gospodarskoj grani. Ukratko rečeno, nema djelatnosti u koju ta međunarodna poslovna korporacija nije upletena. A da nema obavještajnu službu kojoj je dotični gospodin djelatnik, sumnjam da bi bila tako moćna i utjecajna. Ponekad se dogodi da meta ispitivanja slučajno bude neka firma kćer. Toliko su veliki da,

budu li se htjeli još širiti, to neće biti moguće ako ne počnu jesti sami sebe.

- Njihova ekscelencija gospodin glavni inspektor su malo skloni pretjerivanju – reče Ericssen Marku prihvativši zadirkivanje. - No ni Europska banka za obnovu i razvoj ne bi bila tako uspješna da nema svoju svojevrsnu obavještajnu službu i njezinog glavnog inspektora – nasmiješi se Ericssen pogledavši sad ponovno Knappea. - To nas onda kao čini kolegama! Ili?

- Ups, ovdje sad netko nekoga jebel! – podsmjehne se Marko na račun Martina koji je bio iznenađen i zatečen činjenicom da stranac zna toliko o njemu kao da mu sve piše na čelu.

- Mislim da se kolegama ne bismo mogli nazvati – uvrijeđeno će ovaj.

Martin je puno toga čuo o istraživačkoj agenciji koja radi za TEXON. Uglavnom to nisu bile pozitivne stvari, no isto tako nisu bile ni potvrđene. Sve se uglavnom svodilo na lupetanje konkurencije koja se nije mogla pomiriti s činjenicom da je Connery-Larson bila iznimno uspješna tvrtka.

- Kako god da se nazivali, nije bitno.

- A nije li to firma onog, kako se zvao... Talijan je bio, čini mi se. Odselio u Australiju kao mladić i tamo osnovao firmu, ili... – pokušao se Marko sjetiti imena vlasnika kompanije.

- Perneti, Antonio Perneti – nadopuni ga Martin.

- Da, što nije taj umro prošle godine?

- Točno – potvrdi Ericssen. - Gospodin Perneti je preminuo prošle godine.

- I tko sad upravlja kompanijom?

- Upravni odbor – Ericssen će opet kratko.

- Koliko je meni poznato, u tom ste upravnom odboru vi iz te vaše agencije kuhani i pečeni – ponovno će Martin. Bio je dobro informiran.

- Tko god bio u tom upravnom odboru, mislim da nije važno. Korporacija posluje bez ikakvih problema, jednako dobro kao što je poslovala i prije. Koliko vam je vjerojatno poznato, vlasnici korporacije su isključivo pripadnici obitelji Perneti, odnosno nasljednici Antonia Pernetia. Korporacija sama po sebi nije dioničko društvo i kao takva potpuno je nedjeljiva i imuna na preuzimanje od raznih špekulanata. Nitko joj sa strane ne može nauditi i ugroziti poslovanje. Burza je za neke druge ljude.

- Što ste sad zapeli u kopanje po povijesti kompanije - umiješa se i

Denise. - Možemo samo biti gospodinu zahvalni što nam je pomogao i ponudio nam smještaj.

- Nda – nevoljko se složi Knappe. - Sasvim ste u pravu, Denise.

- Nego, kako ste dospjeli tamo gdje ste nas našli? – pitao je Marko ono što se svima vrzmalo po glavi već sat vremena.

- Uskoro ćete dobiti odgovor i na to pitanje – pojasni Ericssen, pa nakon što je usporio, parkira široko američko vozilo ispred garaže do koje se odmah nadovezivala kuća.

Našavši se u lijepoj i urednoj jednokatnici, Ericssen ih povede u sobu na katu.

- Lijevo je ženska odjeća, desno je muška – reče pokazavši na dva velika ormara koji su stajali svaki na jednom kraju sobe, a između njih široki krevet. - Poslužite se. Ja trebam poslati jednu poruku.

- Pa, poslužimo se – reče Denise i zbaci sa sebe deku ispod koje nije imala baš ništa. Mokre gače i grudnjak skinula je još u autu.

- Što ste radili onako kasno u rijeci? – pitao je Viktor Ericssen nakon što su se spustili u prizemlje i ušli u sobu ispunjenu kompjuterskim ekranima, radio-uređajima, telefaks aparatima i hrpom najrazličitije tehnike nepoznate namjene.

- Gospodine Ericssen, uistinu me čudite! – odgovori Knappe.

- Zašto sada? – iznenađeno će ovaj.

- Reklo bi se da vam je posao prikupljanje podataka, zar ne?

- Ah, da! Razumljivo, razumljivo... Htjedoste reći da bih ja to trebao znati?

- Tako nekako. Vi znadete tko smo i zbog čega smo tamo bili. Sada želite samo od nas čuti potvrdu vaše teorije. Da vi kojim slučajem ne znate tko smo, sumnjam da biste nas ovamo doveli, odnosno pokupili na rijeci.

- Osim Denise – dobaci Marko. - Nju sigurno uvijek prati desetak zaljubljenih.

- Marko, uozbilji se ili ćemo prijeći na francuski – smiri ga Martin.

Razmislivši nekoliko trenutaka, Danac posegne za kutijom John Playera, izvadi jednu cigaretu pa pripali. Ponudivši goste koji su svi prihvatili ponudu, kao i hladno piće koje je bilo servirano za okruglim stolom, zavali se u udobnu fotelju i počne.

- Gospodo, pratim vas još iz Pariza – reče on kroz dim.

- Nije to ništa, neki nas prate još i iz daljeg – nasmije se Marko.

- Stanite u red – dobaci Martin, a onda obojica prasnu u onaj rijetki umorni smijeh čovjeka kojem je svega dosta, ništa ga više ne iznenađuje i samo čeka malo mira i tišine.

- Dakle, dopusti mi, Viktore, da ti objasnim zašto smo se smijali i zašto uopće ne sumnjam u to što kažeš – otpuhne Marko kroz dim cigarete. - Otkako mi je dotični gospodin Knappe – pogleda ga dobro - došao u posjetu, cijelim jebenim putem netko nas prati i uhodi.

Martin je blago kipio. Profesionalni ponos mu je bio načet, osjećao se krivim što je mladića doveo sa sobom i s njim ide iz pogibelji u pogibelj, pred prekrasnom ženom je dobivao sitna podbadanja od dvojice drugih muškaraca – sve skupa uzevši, Martinova je hladnokrvnost stavljena na ozbiljnu kušnju. Kao da je toga bio svjestan, Ericssen je preuzeo inicijativu i poveo razgovor.

- No, gospodo, želio bih vam sada sasvim ozbiljno reći da među svim ljudima i bandama koje su vam bile za petama, jedino za sebe i organizaciju za koju radim mogu reći da vam ne želi nikakvo zlo.

- Ali ni dobro, također? – bio je drzak Martin i odmah nastavio ne čekajući odgovor. - A u vašoj se izjavi krije trag koji možda otkriva pravu narav vaše organizacije. Način na koji ste rekli tu vašu rečenicu je ostavio dojam da vi sami svoju organizaciju poistovjećujete s bandom.

U prostoriji je zavladała tišina. Marko i Viktor su nastojali shvatiti što je Martin htio reći, Denise se mrštila jer nitko nije obraćao pažnju na nju, dok se Martin spremao na još oštriju raspravu.

- Za početak, hoćete li mi objasniti kakvo ste ulaganje razmatrali stojeći kraj rijeke usred noći? TEXON možda ulaže u ribolov dinamitom? Upravljanje ljudskim resursima po modelu "Kinez amo, crnac onamo" – cinično će Martin.

Ericssen je samo nevoljko zavrteo glavom, pomirljivo uzdahnuo pa počeo svoju ispovijest:

- Odsjeli ste u TEXON-ovom hotelu u Nici. Došlo je do incidenta i uhićena su dva naoružana muškarca. Prema snimkama s nadzornih kamera – a naglasio bih da kamere u našim objektima daju sliku kvalitete dobrog amaterskog VHS snimka – s lakoćom smo ustvrdili da ste vi bili mete te jurnjave. Kod svakog sličnog incidenta u bilo kojem poslovnom subjektu grupe TEXON, šalje se izvješće u zaštitarski centar da bi se obra-

dile informacije. Nakon što su informacije obrađene, utvrdili smo tko su bili napadači i tko su bili bjegunci. Zaštitarski centar je automatski poslao zamolbu da se istraže uzroci tog incidenta. Poznato je da policija baš nije efikasna u takvim stvarima, pa je onda moja agencija taj subjekt koji pribavlja informacije za klijenta, u ovom slučaju korporaciju TEXON.

- Zanimljiva poslovna praksa – uz sasvim blagu ironiju će Martin.

- A čemu, Viktor, te informacije? – upao je Marko.

- Informacija je moć. Naša matična tvrtka je premrežila svijet zahvaljujući informacijama i mi smo doslovno tvrtka informatičke ere. Drugi, puno očitiji razlog je sigurnost naših hotelskih gostiju. Mi smo istražili povezanost osoblja hotela s ovim incidentima i izvršili čitav niz sigurnosnih provjera.

- Prislušujete svoje goste! – sinulo je Marku, a sad je bio red na Ericssenu da ustukne i zamuca.

- Da je barem samo to! Tko zna što sve ne rade! – zajedljivo je dobio Martin sretan što je loptica konačno na Viktorovoj strani terena.

- Molim vas, hoćete li konačno pustiti čovjeka da završi ili ću mu dati poljubac pred vama dvojicom pa će vam biti krivo – brutalno ih prekine Denise, na što oni odmah ušute, a ona im se nasmiješi i namigne.

Stvarno strašno slatka mala, pomislio je Marko s uzdahom. „Pitam se kako bi joj se svidjela Hrvatska“.

- Nastavite, gospodine Ericssen – zamolio je Martin.

- Viktor, Viktor, molim. Mrzim formalnosti. Ja sam Skandinavac. Mi persiramo samo kraljevskoj obitelji i ti njemački običaji nas općenito vrlo zamaraju.

- No, dobro, V-i-k-t-o-r-e – predao se Martin – No, rekao si da nas pratite od Pariza. Kako ste nas pronašli u Parizu? Nismo odsjeli u TEXON-ovom hotelu.

- To je točno. Uistinu niste. Pregledom snimki s parkirališta hotela u Nici, našli smo vaše vozilo, a time i registarsku tablicu. Budući da su francuski autoputovi većinom u privatnom vlasništvu, a veliki dio tih autoputova je u vlasništvu korporacije koja ima razne objekte uz nju – naplatne kućice, na primjer – nije bio problem poslati obavijest naplatnim postajama da se izvijesti o prolasku vozila s vašim registarskim oznakama. Noću promet nije tako gust, pa su dečki iz ureda već pred jutro znali da se krećete prema sjeveru i pretpostavljali smo da ste se uputili u svoju cen-

tralu, budući da tamo imate ured. Naravno, da bismo bili sigurni, poslali smo i pratnju za vama. Pratnja vas je dopratila sve do hotela. U hotelu sam ja preuzeo stvar s obzirom na to da je sjeverna Francuska moje područje. Pretpostavlja sam da se ništa posebno neće događati, odnosno da ćete tijekom dana nastaviti prema Bruxellesu, sve dok nisam vidio Marka kako izvodi akrobacije po balkonima – nasmiješi se Ericssen pogledavši mladića. - Bio sam u kafiću preko puta hotela. Iz njega sam imao jasan pogled na predvorje hotela, kao i susjednu ulicu gdje ste parkirali vozilo, tako da bih primijetio svaki vaš korak u slučaju da ste namjeravali otići. No, kao što rekoh, kad sam vidio da Marko skače iz svoje sobe, a nekoliko minuta kasnije primijetio kako i tebe, Martine, izvode iz hotela, shvatio sam da nešto ne štima. Daljnji dio priče vam je poznat, jurnjava po Parizu, sudar, oslobađanje, vlak do Maubeugea. Naizmjenično smo vas pratili nekoliko kolega i ja sve do radnje gospodina Feliciano, vašeg oca ako se ne varam – skrene on sad pogled na Denise koja samo kimne glavom. - Nije nam bilo baš jasno iz kojeg ste razloga posjetili njegovu radnju, kupovina televizora vas sigurno nije zanimala, tako da nam nije preostajalo ništa drugo osim pratiti vas sve do ukrcaja u čamac.

- Nisam primijetio da nas je itko pratio – izjavi Martin nakon što je nastala kratka tišina.

- Bio bih razočaran da ste nas primijetili – sa smiješkom će Danac pa nastavi - Bili smo diskretni, ali i imali smo dovoljno vatrene moći da vas zaštitimo ukoliko dođete u još jednu, treću nepriliku na teritoriju Francuske. Nije nam bilo jasno zašto idete na vožnju čamcem. Zapravo, malo ste nas iznenadili kad ste se ukrkali na čamac s Mademoiselle Feliciano i krenuli put Belgije. Pretpostavili smo da ste Feliciano posjetili radi elektronske protuprislušne opreme. U svakom slučaju, bili smo zatečeni i nespremni kad ste se otisnuli na rijeku s obzirom na to da naše plovilo nije bilo tu, a cesta ne prati tok rijeke cijelo vrijeme. No dogodila se situacija koja se dogodila i da nije bilo te potjere, sad biste vjerojatno bili u Belgiji, a ne ovdje kod mene. Samo nije mi jasno zašto ste krenuli putem Belgije riječnim putem. Nije valjda da ste htjeli ilegalno prijeći granicu?

- Baš tako – potvrdi Martin. - Nemamo putovnice, nestale su u akciji.

- Ah, tako... - nasmiješi se ovaj. - Zato treba uvijek nositi rezervu. Podsjetite me da vam izradim nekoliko rezervi.

- Molim! – zaprepastio se Martin, a Marko je od sreće poskočio na

mjestu i uzvrpoljio se jer mu je u prošlosti često palo na pamet da bi bilo izvrsno imati nekoliko putovnica.

- No, Martine, šalim se. Mi nismo krivotvoritelji, vjeruj mi.

- Praćenje ljudi ozbiljno je kazneno djelo, znaš i sam – spočitne Martin.

- Čak i ako se pokaže da su svakih dvanaest sati u smrtnoj opasnosti, a pratiš ih s namjerom da ih održiš na životu? – sa smiješkom mu je uzvratio Ericssen. - No, Martine, ja bih bio profesionalno vrlo sretan kad bismo počeli surađivati.

- Suradivati na čemu?

- Na tome što te je dovelo u opasnost.

- Ali ne znaš što me je to dovelo u opasnost i ne znaš ima li tvoja tvrtka od toga kakve koristi.

- Stvarno, pa zbog čega to sve? – zanimalo je Marka koji je iskoristio kratku stanku. Nije baš vidio nikakvog razloga zbog kojeg bi obavještajna služba jedne poslovne korporacije bila zainteresirana za njihove probleme.

- Imamo mi svoje metode analize. One su striktno numeričke i rijetko kad griješe. Neću vam ih ni u ludilu otkrivati jer je to pitanje godina i godina istraživanja, ali ono što vam mogu reći jest da je napor, ljudstvo i trošak koji je uloženi u to da vas se nađe, a reklo bi se i likvidira, pouzdan znak da je riječ o nečemu krupnome. Zaključili smo vrlo lako – budući da imamo razvijen vrlo pouzdan model detekcije kriminala – da je novac koji ste nekome ugrozili mogao iznositi najmanje nekoliko desetaka milijuna dolara. Štoviše, ukoliko se jedna pretpostavka pokaže točnom, tada je, uvjeren sam, riječ o značajno većoj sumi. Višestruko većoj, naglašavam. Sumi koja ni za našu cijelu grupu nije bezazlena.

Martin se, na iznenađenje i Marka i Denise, počeo opuštati i vidno je promijenio držanje i izraz lica, koliko se moglo nazrijeti kroz njegovu poslovičnu mirnoću.

- Dakle – nastavio je Viktor nakon kratke stanke u maniri vještog komunikatora – zanimala nas je veza između vas dvojice i onih probisvijeta u Nici. Kad je došlo do one pariške otmice, naš interes je porastao u skladu s onim našim metodama procjene. Postali ste prvi prioritet i uvjeravam vas da se oslonite na tu našu procjenu jer ona gotovo nikad ne griješi.

- Što nam još može reći ta vaša analiza? – pitao je uljudno Martin polako shvaćajući da njegov sugovornik ima što ponuditi.

- Ona nije svemoguća. Pomalo nalikuje na procjenu veličine ledenog brijega na temelju veličine onog dijela koji je vidljiv nad vodom. Ukoliko snimate santu iz svih uglova, možete imati gotovo točan izračun veličine sante. No, ukoliko je snimate iz jednog ili dva kuta, možete dobiti samo približne pretpostavke, no ne možete previše pogriješiti.

- Shvaćam – potvrdila je Denise, a Marko i Martin su je pogledali čeznutljivo, kao i obično.

- Drago mi je – nasmiješio joj se Viktor kao da je konačno primijetio koliko je magnetski privlačna, ali je nastavio izlaganje obraćajući se svi-ma. - Dakle, mi njome možemo procijeniti koliko je globalno krupan neki događaj i čini mi se da vas dvojica niste svjesni u što ste se upetljali. Moje informacije zajedno s vašim informacijama mogu dovesti do značajnog napretka, vjerujem.

- Koje tvoje informacije? – Martin se spremao na pregovaranje gni-jezdeći se jedva vidno.

- Prije nego nastavim, predlažem da se dogovorimo: Quid pro quo, može?

- Može, Hannibale – prasnuo je Marko u smijeh sjetivši se Hopkinsa kako zavezan kao salama zadaje uvjete razmjene informacija Fosterici, a Martin ga je ošinuo pogledom.

- Slažem se i ja, ali moram upozoriti na nekoliko stvari. Prva je da ja i ne znam mnogo. Druga je da i ono što znam ne smijem otkrivati. Treća je da ću određeni dio informacija svakako zadržati za sebe, naše sigurnosti radi. Reći ću sve što mogu, ali respektirajući ta tri ograničenja. Sad nastavi, molim.

- Dobro. Dakle, mi još uvijek ne znamo zbog čega vas ganjaju. Što se jednog od onih tipova tiče, otkrili smo da je bio djelatnik KOS-a, bivše Jugoslavenske kontraobavještajne službe. Za ove druge još ne znamo, ali ne bih se iznenadio kad bi svi oni bili povezani s KOS-om. I sad, bez obzira na sav trud kojega smo uložili tijekom prošla 24 sata, još ne znamo tko vas i zbog čega ganja? Ako nemate ništa protiv, bio bih vam zahvalan da malo rasvijetlite situaciju. Kakav je problem u pitanju?

- Iskreno: znam samo da ne znam. Vrlo mi je čudno sve što se događa. Želim što prije u svoj ured kako bih pokrenuo istragu. Već danima ništa nisam uspio napraviti.

- Možda neće biti ni potrebno da ideš u Belgiju. Možda sve može-

mo odraditi. Mogu puno pomoći. Za početak, a zašto mi jednostavno ne ispričate o čemu se radi?

- Financijski inženjerinzi u Hrvatskoj su ti poznati, zar ne? – upita Martin jednostavno, bez ikakvog susprezanja ili sumnje. Bio je sad već siguran kako pred tim čovjekom ne treba previše skrivati. Postojala je jedna doza sumnje, ali način rada navodne Agencije nikako nije odisao balkanskim metodama. S druge strane, detaljne informacije o njihovom kretanju u Francuskoj su ukazivale na to da se s njima treba povezati jer očito imaju znanja, sredstava i motiva da djeluju. Martin se nekako prepoznavao u takvom proaktivnom, agresivnom nastupu.

- Financijski inženjerinzi? – začudi se ovaj. - Jesu li nam poznati, pitaš? Jesu, dobro su nam poznati. Vrlo dobro, štoviše!

- Vodim istragu te pojave po nalogu Europske banke za obnovu i razvoj!

- Vidi, vidi, svijet je stvarno mali – kaže Ericssen pa zapali novu cigaretu. - Pretpostavljam da nećete biti iznenađeni ako vam velim da i mi vodimo istragu po istom pitanju.

- Sasvim malo – nasmiješi se Martin.

- Mislim, to je sasvim logično. Čitavo područje bivše Jugoslavije interesantno je tržište za našu matičnu grupu, a nakon osamostaljenja Hrvatske posebno istražujemo to tržište za TEXON koji je tamo već ostvario nekoliko poslovnih projekata. Nismo mogli ne primijetiti taj fenomen, razumije se.

- I, što ste uspjeli doznati?

- Koliko ja znam, ne baš previše. Uglavnom šutnja, bahatost i netolerancija od bilo koga s kime su naši ljudi stupili u kontakt.

- Nekako mi je poznat taj scenarij... – rezignirano će Martin prisjećajući se čovječuljka iz Zagrebačke banke koji je bio slika i prilika suprotnosti profesionalizmu i poslovnosti.

- Pretpostavljam da ste vi uspješniji. Mislim, ni jednog od naših ljudi nisu pokušali eliminirati dva puta u jednom danu.

- Koliko imaš vremena za slušanje? – pitao je Martin.

- Isto koliko i ti za priču.

- No dobro. Nemam ništa protiv – složi se Martin pa si iz predostrožnosti natoči novo piće jer je pretpostavljao da će mu se grlo osušiti prije nego li dođe i do polovice priče. - Počelo je to prošli tjedan kad sam ja...

* * *

- Mislim da niste za drugo nego da vam se oko vrata sveže kamen i baci vas se na dno Save, Seine... – režao je izbezumljeni Ivan Debeljak na skupinu ljudi koji su u zadimljenoj sobi sjedili za okruglim stolom. - Koliko vas je bilo uključeno u akciju?

- Četvorica – odgovori jedan od njih.

- Četvorica! – ponovi ovaj teatralno. - I vas četvorica niste uspjeli da ga ovamo dovedete? – vrtio je glavom. - U Nici vas je vukao za nos, ali dobro, doveo vas je do Ropetera i njegova odvjetnika. To je u redu. Ali ovdje? – otpuhne. - Je l' bio naoružan?

- Nije – odgovori drugi.

- A jeste li vi bili naoružani?

- Jesmo.

- I? U čemu je onda problem, majku vam jebem nesposobnu!

- Da nije bilo onog Šmita, imali bi mi njega, ali pomutio nam je stvar.

- A daj mi reci, molim te, kako to da vam je uspio zbrisati iz sobe?

- Pa skočio je na drugi balkon i dok smo mi ušli u njegovu sobu, već je bio tko zna gdje. Regina vam nije baš tako mali hotel.

- Nda, a ti si upravljao vozilom, ili? – pogleda Debeljak onog prvog.

- Jesam.

- I čime te je sjebo? Tenkom?

- BMW-om.

- Koji BMW? Sedmica?

- Ne. Trica – vrlo skrušeno će vozač.

- Isuse! – pocrvenio je Debeljak. - Pa kako to da jedna trica može izgurati V8? Što da vam dam? Je l' vama, idioti jedni, treba šesta flota da obavite akciju?

- Slušajte Debeljak, ukoliko ste ovamo došli da bi nam tu predbacivali pogreške ili izdavali neke naredbe, onda ste na krivom mjestu. Bez vas smo do sada odlično obavljali posao – slijedilo je upozorenje umjesto odgovora.

Potpuno razjaren izjavom svog čovjeka, Debeljak skoči na njega, zgrabi ga za kragnu i stisne na zid. Bio je za pola glave veći od njega. Bio je i pun adrenalina.

- Molim te, u stvari, ne molim te već ti savjetujem da me poslušáš. Poslušáš, i to vrlo pažljivo – prosiće on. - Već duže vrijeme nisam imao prilike nikoga ubiti. Nemoj da mi ti sad pružiš priliku za novi početak!

Ne rekavši ništa, šofer samo proguta knedlu. Bilo mu je jasno da s ovime neće biti lako.

- U redu – samo prošapće tiho.

- Izvrsno – nasmiješi se gromada pa pusti čovjeka okrenuvši se prema ostatku skupine. - Kad smo i to utvrdili, zanima me kamo je Knappe krenuo?

- Pa, koliko smo uspjeli zaključiti... – oprezno započne jedan od prisutnih najprije preletjevši pogledom preko svojih kolega, kao da traži suglasnost i odobrenje od njih. - ...Budući da ni on, a ni Šmit, nemaju pasoša, postoji određena vjerojatnost da će granicu prijeći ilegalno. Iako ja to ne vjerujem, ali ne vidim zašto bi se ustručavali. Ovaj je neka faca u toj Evropskoj banci i sigurno ima veze. Ako nazove...

- Ma ne seri – opet se Debeljak proderao. - Jesu li do sada zvali policiju?

Svi su se pogledavali i slijegali ramenima.

- Pa nisu – derao se Debeljak sve jače. - A ako nisu do sada, neće ni sada. Ako se nisu javili papanima kad smo im imali već ruke oko grkljana, sada sigurno neće. Ima petsto načina da se pređe preko. Imaju i Njemačku, imaju i Luksemburg, pa imaju ... ma šta ja vama budalama solim pamet? Bolje da vam je mater rodila kamen za kupus, bilo bi više koristi.

- Ali, šefe... – javio se jedan što je sjedio pognute glave iza šofera – možda će se ipak...

- Možda stvarno hoće, znam – malo se primirio – ali imamo svoje ljude koji će nam javiti ako bude tako, ali vi ćete mi pokriti ona mjesta na kojima nemamo svoje ljude.

- Kako ti kažeš, šefe.

- E odlično, budući da se sasvim slažeš, onda digni svoju guzicu i donesi mi kartu.

- Kartu?

- Da, tramvajsku kartu. Kino kartu. Karte za belu – cinično će Debeljak, pa onda opet prasne u urlik. - Pa zemljopisnu kartu, jebem li te u mozak?!

Koju minutu kasnije, na stolu je bila rasprostrta velika cestovna karta

Francuske u koju je bilo uprto tuce očiju.

- Marko, kojim bi načinom ti krenuo prema belgijskoj granici ukoliko ne bi iznajmio vozilo kojim bi odmah bio unesen u datoteku, a kojom bi se, onaj koji te traži, mogao poslužiti? – zanimalo je Debeljaka. - Reci-mo, zamisli da si u Knappeovoj situaciji, a mi da te tražimo.

- Krenuo bih vozom – odgovori ovaj. - Može se anonimno putovati bez legitimisanja prilikom kupovine vozne karte.

- Točno, a budući da prema Belgiji postoje tri direktne željezničke linije, uzeo je kartu za jednu od tih triju linija i neposredno ispred granice izišao van.

- Da, samo pitanje je na koju je liniju ušao i kad je on na tu liniju ušao – zabrinuto će Marko. - Mislim, postoji bezbroj kombinacija, a mi smo u zaostatku od najmanje 12 časova. Mogao je da nestane kako god da je hteo.

- Tako je – složi se Debeljak. - Zato ćemo mi tu stvar pojednostaviti.

- Pojednostaviti?!

- Da, jednostavno je pojednostaviti. Otići ćemo u Bruxelles i pričekati gospodina Knappea.

- Ukoliko već nije stigao.

- Hm, stići još nije mogao. S obzirom na to da je najvjerojatnije pokušao ilegalno prijeći granicu i budući da je sad izgubio povjerenje u svakog koga pozna, onda je sve u njegovim rukama. Mislim, tako bih barem ja postupio kad bi me dan i noć tipovi ganjali i ne bi mi dali mira. Nikome se ne bih javljao i radio bih sasvim sam i pritajeno. Već je noćas pokušao prijeći preko granice ili barem napustiti državu, ili to još uvijek pokušava. Možda bi pokušao i preko dana, na blef se prošetati nekim poljem kao da lovi leptire. Previše je mogućnosti. Jebem ti te njihove labave granice. Najpametnije je otići u Belgiju i sačekati ga kad se bude pojavio pred bankom. To je najlakše, jel?

- Izgleda da je tako.

- Što onda čekamo? Zovite aerodrom i rezervirajte karte za prvi mogući let za Belgiju – odlučno naredi Debeljak. - Vrijeme je da jednom za svagda sredimo tog kurvinog sina. I neka netko pazi da nas tamo dočeka oprema! Javite tamo svojim da trebamo alat u Belgiji.

* * *

- Nasmiješite se – naredi fotograf gledajući kroz tražilo svojeg aparata usmjerenog izravno u lice Martina Knappea. - Ljepše ćete izgledati u putovnici.

Sljedećeg trenutka u sobi je kratko bljesnulo i posao je bio obavljen. Nakon njega na redu je bio Marko. Trebalo još samo razviti slike i naljepiti ih u putovnice koje je izrađivao Alfred Whingfield, djelatnik Connery-Larsona. Maleni laboratorij za takve fine poslove nalazio se u stražnjem dijelu kuće koja je bila izdvojena operativna baza, jedna od mnogobrojnih po čitavoj Europi. Odavde se upravljalo zadacima i ljudima na terenu koji su pokrivali područje sjeverne Francuske i Belgije. Bila je na idealnom položaju s obzirom da je granica bila sasvim blizu.

Nakon što su prethodne večeri detaljno obradili sve teme i malo po malo izmijenili i daleko više korisnih informacija nego su se nadali da bi bilo moguće, Viktor Ericssen je zaključio kako bi suradnja s Knappeom mogla biti u interesu njegove kuće. Kako bi pokrenuo tu suradnju, pozvao je Lucasa Masona, voditelja izdvojene operativne baze u Lilleu koji je bio na radnom sastanku s Alexandrom Larsonom, unukom legendarnog Sвена Larsona, jednog od suosnivača agencije. Larson je trenutno bio postavljen za direktora europskog odjela agencije s centralom u Parizu.

Kao iskusni operativci s talentom za sagledavanje šireg konteksta situacije, Ericssen i Knappe su dobro pripremili prijedloge suradnje i sve je bilo dogovoreno i odobreno vrlo brzo. Direktor je osobno obećao Martinu punu suradnju i pomoć u nastavku zajedničke akcije. Lucas Mason je odmah pohitao u Lille u kojeg je stigao u ranim jutarnjim satima i preuzeo koordinaciju nastavka zajedničke akcije. Naravno, nisu izostale ni pohvale Viktoru Ericssenu koji je spojio dvije strane. Direktor, koji je mnogo čuo o mladom operativcu regrutiranom u Danskoj prije nekoliko godina, sad je bio jako zadovoljan njegovom uspješnom akcijom i garantirao kako to neće ostati nezapaženo.

- Za sada ste gotovi – reče fotograf nakon što je pospremio kameru.
- Hoćete vaše prave identitete u putovnicama ili sam slobodan iskoristiti svoju kreativnu slobodu?

- Slobodni ste iskoristiti svoju kreativnu slobodu – nasmiješi se Mar-

tin Knappe. - Za našim pravim identitetima traga pola kriminalaca bivše Jugoslavije. Mislim kako ne bi bilo loše da se neko vrijeme drukčije zovemo!

- Bit će kako god želite – potvrdi ovaj i ode u svoj laboratorij.

- Sasvim se slažem s vašom odlukom – reče Lucas Mason sa smiješkom pa ih povede prema susjednoj sobi. - Nadajmo se da ćemo time zavarati neprijatelja koji možda odluči odustati od potrage za vama. To će olakšati neke stvari u nastavku operacije – pojaśni Amerikanac čistim engleskim bez pretjeranog naglaska, onakvim engleskim kakav se govorio na zapadnoj obali, uglavnom u Kaliforniji. Bio je u tridesetim godinama, vjerojatno u njihovoj drugoj polovici, i shodno tome isijavao iskustvom kojeg je stekao u svojem dugogodišnjem radu za agenciju. - Isto tako mislim kako ne bi bilo loše da malo odspavate prije nego krenemo na put – predloži.

- Hvala na ponudi, ali prošao me san sinoć u onoj hladnoj rijeci – progundā Marko pogledavši Martina. Još uvijek se nije mogao pomiriti s činjenicom da su bili žrtva obračuna policije i kriminalaca, a što Martin nije mogao nikako predvidjeti.

- No dobro, kad ti se već ne spava, mogao bi onda Denise odvesti kući – reče Martin. - Ja ću ipak malo leći.

- Nemam ništa protiv – sasvim se složi Marko i u tren oka zaboravi maloprijašnje predbacivanje vezano uz rijeku. Martinu je oprostio gotovo u trenutku. - Mademoiselle – obrati joj se, i pokaže rukom vrata bez mnogo premissljanja.

- Denise – dobaci Martin za njima – recite gospodinu Felicianu kako će moja banka u najkraćem roku pribaviti novi čamac. To je najmanje što možemo učiniti za vaš angažman i požrtvovnost u ovoj čitavoj operaciji.

- Ne brinite se za to – odgovori djevojka. - Želim vam puno uspjeha! – nasmiješi se pa se rukuje s njim, a zatim i s Masonom.

- Bit će mi drago ako mi se javite u vezi našeg jutrošnjeg razgovora – doda Amerikanac.

- Treba mi vremena, ali svakako ću razmisliti! - potvrdi ona. Sljedećeg trenutka bila je u vozilu kojeg im je Viktor bio ostavio na korištenje prije nego je otišao u Belgiju na terenski zadatak. Amerikanac, upućen u priču s financijskim inženjerinzima od samog početka, vodio je poslove u Lilleu umjesto njega.

Marko i Denise su se vozili u nelagodnoj tišini, ne znajući što bi rekli jedno drugome, no konačno je progovorio Marko. Željan provjeriti točnost jedne informacije od prethodne večeri počne petljati o njezinoj obiteljsko-romantičnoj situaciji.

- Marko, ja s Martinom nisam ni u kojem slučaju pričala o svojoj obiteljskoj situaciji, pa što ti god on rekao prije nego smo počeli razgovarati engleskim, nemoj smatrati vjerodostojnim. Ne razumijem ja taj vaš njemačko-hrvatski humor – sa smiješkom odgovori ona na Markovo nespretno pitanje o mužu i djeci koje je Martin spomenuo. - A kad smo već kod toga, željela bih se ispričati zbog svojeg iznenadnog ispada nakon što si me spasio u rijeci.

- Da se ispričaš? – zbunjeno će Marko, ubacujući se na rijetki jutarnji promet malene ulice sjevernofrancuskog grada, ne shvativši poantu njezine izjave. - Pa zbog čega?

- Mislim, nije mi namjera bila zavoditi oženjenog muškarca.

- Denise, bojim se da te opet ne razumijem.

- Kako to misliš "ne razumiješ me"? – pogleda ga ona. - Sada barem govorim engleski. Zar nisi oženjen i imaš dvoje djece?

- A otkud ti to? – zaprepasti se Marko.

- Martin! – kratko će ona. Bilo im je odmah jasno da su oboje bili žrtve inspektorskog humora.

- Nevjerojatno – nasmiješi se Marko. - Izgleda da ću morati popričati s njim o tome kad se vratim natrag.

* * *

Bilo je točno šest sati i trideset minuta kad je u palači Krstimira Vlasiavljevića na Dorcolu zazvonio telefon. Još pospan od probdjevne noći koju je proveo s novom sobaricom, šef posluge podigao je slušalicu u širokom hodniku.

- Da – reče kratko - Nisam baš siguran da je sad povoljan trenutak da budim gospodina – osornim će tonom majordom. - Ah, družo predsedniče – usklikne trenutak kasnije. - Izvinite što vam nisam odmah prepoznao

glas. Samo malo, odmah ću vas spojiti, dabome!

Koju sekundu kasnije, u spavaćoj sobi gazde Krste, kako ga je narod znao nazivati, grobnu tišinu probio je elektronski zvuk telefonskog zvona.

- Koji li se đavo usuđuje ovako rano da me budi – progundā Vlaisavljević odmah nakon prvog zvona pa zgrabi slušalicu. - Da?! Dobro jutro, družo predsedniče – smiri se par sekundi kasnije. - Probudili? Ma ako, ako... Ne mari – odgovori on smrknutog lica. Znao je da ga druga strana ne može vidjeti. - Šta? Već prekosutra račune da pozatvaramo... ali... ali ja sam mislio da ćemo to učiniti nakon što iz Hrvatske izvučemo pare... ne, ne, ne, ma nije to nikakav problem, ako, samo to će sve planove da nam ispretura, znate... Da... u redu, mislim da neće da bude problema. Svoje ste ljude već obavestili... odlično, pa odlično! Samo, nemojte da zaboravite da za štampu izjavite kako će građanima pare da se zamrznū na neko izvesno vreme, ali da će sve da bude u redu. Inače ima da me obese nasred Terazija k'o šunku... da, da – nasmije se, ali taj smijeh bila je čista gluma. - Znam da sam vam od koristi... svakako, svakako, učiniti ćemo tako... u redu... do viđenja, družo predsedniče – pozdravi se Krstimir Vlaisavljević pa spusti slušalicu. - Majku ti komunističku! – zarezī gotovo istog trenā promijenivši servilni glas u roku od pola sekunde. - Nećeš ti mene zajebati, ništa se ti ne boj. Videt ćemo mi još čija majka crnu vunu prede. Nisi ti sa Krstom ovce čuvao!

Uzevši ponovno telefon, otipka nekoliko brojeva.

- Alo, Radovane, ja sam. Slušaj, operacija da se počne od sad – naredi. - Da, smesta. Hrvatska može još nekoliko dana da sačeka. Nećemo radi njih sad da menjamo naše planove. Sve će da bude kako smo rekli. Ovde kod nas da se odma' krene. Ja ću obavestiti svoje. I sredi da nas onaj avion u Mađarskoj čitavog dana čeka, ako može i da su mu motori upaljeni, šta košta da košta. Židovi su moja briga.

Spustivši slušalicu, Krstimir Vlaisavljević nijemo se zagledao u prazan zid. Danas je bio prvi dan ostatka njegovog novog života.

* * *

Martin, Marko i Lucas upravo su napuštali Njemačku i ulazili u Austriju kad je počelo sniježiti. Pred njima su se nazirale Alpe već bijelih vrhova. Granični prijelaz prešli su bez problema. Dvije putovnice crvene boje s velikim grbom na sredini služile su im da se prošvercaju pod građane Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske. Martin, koji je dugo bio policajac u Njemačkoj, ne bi bio u stanju prepoznati da je riječ o krivotvorinama. Putovnice su bile apsolutno besprijekorne do zadnjeg detalja, čak su imale i pečate carinskih kontrola iz više zemalja na više kontinenata kao tobožnji dokaz da su vlasnici s njima puno putovali. Marko i Martin su se putem zezali izmišljajući priče o svojim putovanjima po nekakvim Nepalima i Gvinejama. U sebi, Martin je razmišljao čime li se zapravo bavi ta agencija za istraživanje tržišta ako s tolikom lakoćom producira tako savršene krivotvorine. Bivao je sve sigurniji da to nije tek neka agencija za istraživanje tržišta, kako joj ime govori. S obzirom na ono što je do tada vidio, reklo bi se da je mogla bez problema konkurirati bilo kojoj obavještajnoj službi bilo koje zemlje.

Martin, koji je sjedio za volanom širokog Daimlera XJ40, nervirao se zbog poledice, no nije mogao učiniti baš ništa osim vožnju prilagoditi uvjetima. Do Hrvatske im je bilo preostalo još samo par stotina kilome-

tara i u zraku se osjećala nervoza. Sva trojica, a pogotovo Martin, bila su svjesna kako se u tim trenucima vjerojatno odvijalo veliko finale nečega što je iz njihove perspektive lako moglo biti čak i pljačka stoljeća. Koliko god to nejasno izgledalo u tom trenutku, instinkti su im govorili da bi njihova prisutnost na terenu mogla pridonijeti razrješenju slučaja. Napetost je Martina tjerala da potjera automobil brže po nesigurnoj cesti, dok ga je njegova racionalnost zaustavljala kad god bi osjetio da je cesta odveć skliska za jurnjavu.

Lucas Mason je sat vremena ranije telefonski razgovarao sa svojim ljudima u Zagrebu i dobio je informacije kako šalteri inženjeringa i dalje redovito isplaćuju i kamate i glavnice svakome tko ih zatraži te da na vidiku nema nikakvih značajnijih promjena, no s obzirom na energiju koju su nepoznati plaćenici ulagali u progon zapravo ne posebno važnih Martina i Marka, moglo se pretpostaviti da se nešto vrlo krupno valjalo iza brda.

- Ne bi bilo loše kad bih se javio svojim u Bruxelles – reče Martin prekidajući monotonu tišinu koju je narušavalo samo piskutanje iz radija koji je izvještavao o vremenskim prilikama.

- A kome da se javljaš, i zbog čega? – zanimalo je Lucasa - Javiti se tamo nekome bilo bi opasnije od ulaska u vučju jazbinu. Mogu se kladiti da su tamo poslali hrpu svojih ljudi, a mogu se također kladiti da prisluškuju telefonske uređaje.

- Nekome se moramo javiti. Znamo nešto. Mi očito znamo nešto važno.

- Uz dužno poštovanje, Martine, ali ti samo znaš da te je netko progonio, a strogo uzevši možda ti policija Hrvatske ne bi čak ni povjerovala.

- Nema razloga da ne pokušamo.

- Baš naprotiv. Imaš sve razloge da se pritajiš i praviš se da te nema ukoliko želiš izvući živu glavu.

- Martine, i ja imam takav osjećaj – umiješao se Marko. - Čini mi se da su posvuda. Tek otkako nas je Viktor uzeo pod svoje uspio sam se istuširati, odmoriti i naspavati. Do tada su nam stalno bili za petama. Ne javljaj se nikome dok svi ne budu iza rešetaka.

- Znam, obojica ste u pravu, ali možda bi se nešto preko ministarstva moglo riješiti ako se javim barem svojim u banku. Stvar je u tome što predsjednik Hrvatske i njegovi najbliži suradnici najvjerojatnije pojma nemaju o čemu se radi, stoga ćemo morati odmah s njime ili s njima da se

sastanemo i objasnimo im o čemu se radi. Ne vidim drugog načina. Nećemo moći ništa učiniti bez neke značajnije podrške nekog uistinu jakoga.

- To je istina – nastavi Marko. - Samo, morat ćemo biti i tu vraški oprezni. Tko zna koliki su ljudi s kojima smo do sada imali veze bili na pogrešnoj strani. Kad se sastanemo s tim rukovodstvom, kao što si ti, Martine, htio, samo bih predložio da ne istresemo odmah cijelu priču. Potrebno je igrati oprezno, da vidimo što oni znaju. Ako se ispostavi da s njima neće biti problema, onda ćemo moći pričati kao ljudi.

- Bilo bi onda najbolje da ja svojim javim da srede sastanak još za danas, ukoliko je moguće – reče Lucas Mason posegnuvši za telefonom koji je bio učvršćen iznad radija.

- Čuj, ja čisto sumnjam da će netko imati namjeru da se sastaje s nama u pola noći, a to je najranije što možemo stići.

- No dobro – uzdahne Mason. - Neka onda ugovore sastanak za sutra ujutro. Mislim da ćemo do tada stići.

- Svakako – potvrdi Marko.

* * *

Bilo je skoro pola noći kad je srebrni Mercedes 300 TD prešao srpsko-mađarsku granicu kod Subotice. Vozač je kroz srpsku stranu prijelaza prošao gotovo ne usporivši vozilo i dovezao se ravno pred Mađare. Nakon uobičajene kontrole putovnica, vozač je pritisnuo papučicu gasa pa brzinom munje odjurio u pravcu Szegeda.

Međutim, tek što je prevalio dva-tri kilometra, zaustavio se na praznom parkiralištu uz cestu. Upalivši i ugasivši tri puta dugačka svjetla, pričekao je dvije minute nakon kojih se na parkiralištu pojavio smeđi BMW.

Izašavši iz vozila, vozač i suvozač otišli su do prtljažnika kojeg su odmah otvorili.

- Nije bilo nikakvih poteškoća? – pitao je mladić koji je izašao iz drugog vozila.

- Baš nikakvih – odgovori bradati muškarac kojem se u ustima dr-mala dugačka cigareta.

Izvadivši najprije jedan kofer, a onda drugi, nekoliko su trenutaka

buljili u prazan prtljažnik.

- Niko nikad ne bi skapiro šta tu ima, jeli bre?

- Ne bi – kratko će bradonja, pa podigne dno prtljažnika, zapravo poklopac dvostrukog dna koji je bio postavljen malo ispod polovice visine prtljažnika, otkrivši posložene novčanice u buntovima od po stotinu dolara naslagane od ruba do ruba prtljažnika. Sve u svemu, polovica prtljažnika bila je napunjena novcem. U prostoru rezervnog kotača bila je također velika hrpa novčanica. Ispod zadnjeg sjedišta bila je maknuta sva spužva i ostala je samo tkanina koja je pokrivala novčanice raznih valuta.

- Divno – zadovoljno je trljao ruke muškarac iz BMW-a. - Ajmo odmah dalje. Da se ne zadržajemo u ovoj vukojebini.

Dvije minute kasnije vozač iz mercedesa sjeo je u BMW. Prvo vozilo krenulo je dalje prema sjeveru u pravcu Budimpešte, a drugo je krenulo prema Szegedu, gdje je šofera na aerodromu čekao Gulfstream IV. Pošao je u luksuznu poslovnu letjelicu gdje ga je dočekala mlada stjuardesa.

- Dobra večer, gospodine – pozdravi ga ona. - Izvolite, možete zauzeti mjesto kod bara i osvježiti se dok čekamo. Vi ste prvi putnik – reče ona, pa pokaže prema luksuzno opremljenom baru koji kao da nije oskudijevao ni u čemu.

- Bit će mi zadovoljstvo – zahvali se muškarac, Mario Vlasisavljević, najmlađi sin Krstimira Vlasisavljevića.

Nešto poslije ponoći, kod Sombora je srebrni Rolls Royce Corniche ušao u Mađarsku pa odmah skrenuo u pravcu istoka. Cilj mu je bio aerodrom u Szegedu, a roba koju je prevezio bila je novac. Prtljažnik mu je bio popunjen novčanicama od po sto, dvjesto i petsto njemačkih maraka, a vozač mu je bio Svetozar Vlasisavljević, brat Krstimira Vlasisavljevića.

U jedan sat i dvadeset i sedam minuta, plavi BMW 750 iL prešao je srpsko-rumunjsku granicu kod Kikinde. Nakon što je nekoliko minuta vozio u pravcu istoka, na prvij je cesti okrenuo prema sjeveru, u pravcu mađarske granice. Ispod stražnjih sjedala, kao i u koferima s odjećom, bili su milijuni francuskih franaka. Za volanom je bio Svetislav Vlasisavljević, bratić Krstimira Vlasisavljevića.

Deset minuta kasnije, crveni kombi marke Volkswagen prešao je granicu na istom mjestu i nastavio pratiti plavi BMW. Imao je diplomatske tablice Republike Rumunjske, a u prtljažnom prostoru nekoliko drvenih

sanduka s velikim oznakama „diplomatska pošta“. Pošta se sastojala od uredno složenih i pobrojanih talijanskih lira, švedskih kruna, nizozemskih guldena, kanadskih dolara, finskih maraka i neizostavnih švicarskih franaka. Vozač mu je bio Jovan Vlasisavljević, najstariji sin Krstimira Vlasisavljevića.

Transport je trajao čitavu noć, sve do četiri sata ujutro. Kako je koje vozilo Gazda Krste izlazilo iz Srbije, tako se smanjivala vjerojatnost da će Srbija namaknuti sredstva za pomoć osvajačkim naporima njihovih bosanskih rođaka, a narod je bivao sve izigraniji. Negdje daleko, u jednoj beogradskoj vili, predsjednik Srbije je mirno spavao ne sluteći da je barem po nečemu postao običan građanin – tek jedan od milijuna koje je Gazda Krsta dobro nasamario.

* * *

Predsjednik Republike Hrvatske primio je stanovite Masona, Knappea i Šmita odmah ujutro u svojoj rezidenciji na Pantovčaku. Vila Zagorje, kako se zvala u bivšoj državi, bila je izgrađena za druga Tita, predsjednika te iste bivše države, i bila je reprezentativno zdanje, prava predsjednička palača u kojoj bi predsjednik primao predsjednike drugih država i njihove izaslanike. Toga jutra ugostila je ljude koji nisu bili ni predsjednici ni okrunjene glave. Međunarodna poslovna korporacija TEXON koja je poslovno surađivala s hrvatskim gospodarstvom za vrijeme socijalizma, svoju poslovnu aktivnost pojačala je nakon osamostaljenja države i kao takva bez problema je u kratkom roku dobila termin kod predsjednika koji je obično bio vrlo zauzet. No kad bi TEXON zatražio sastanak s predsjednikom Sjedinjenih Američkih Država, Njemačke, Japana ili bilo koje druge zemlje, uredno ga je dobivao po kratkom postupku. Republika Hrvatska nije bila iznimka. Najmoćnijoj i najbogatijoj kompaniji na kugli zemaljskoj nije se samo tako moglo reći ne, bez obzira koliko predsjednikov rokovnik bio punjen obvezama.

Nakon što su parkirali vozilo i obavili sigurnosnu kontrolu gdje su ostavili svoje oružje, stražar ih je odmah otpratio do predsjednikove radne sobe.

Ušavši u široku prostoriju ispunjenu najrazličitijim knjigama i osobnim stvarima domaćina, zatekli su ga kako sjedi za svojim pisaćim stolom listajući Vjesnik, dok je u kutu televizija emitirala neki izvještaj iz istočnog kraja države.

- Gospodine Predsjedniče, dobro jutro – ugodnim će glasom Martin Knappe.

- Gospodo, dobro jutro – uzvratu muškarac kasnih šezdesetih godina, pročelave kose i s debelim naočalama, ustane i rukuje se s njima.

- Martin, you'll have to translate for me. I don't understand Croatian language – obrati se Lucas inspektor s molbom da za njega prevodi budući da ne razumije Hrvatski.

- But I do understand English! – nasmiješi se predsjednik.

- E to je odlično – reče Martin. - Ukoliko razumijete engleski, onda našem prijatelju neću trebati ništa prevoditi.

- Lucas Mason is my Name. I am a Chief of Operation Unit of a Connery-Larson Agency in France.

- I'm glad to meet you.

- Marko Šmit – predstavi se mladić kad je i na njega došao red. Iako nije imao namjeru dolaziti u predsjedničke dvore, Martin je rekao da je to od prijekne važnosti. Njihova će priča izgledati vjerodostojnijom budu li imali više svjedoka.

- Inspektor Europske banke za obnovu i razvoj, voditelj ispostave agencije za istraživanje tržišta – ponavljao je predsjednik njihove titule prelazeći pogledom s jednog na drugog pa na trećeg. - Ali bojim se da sam zaboravio vaše polje djelovanja. Sastanak je bio ugovoren u jako kratkom roku.

- Gospodin Šmit nije aktivni djelatnik ni jedne od spomenutih institucija, ali je važna karika u ovome slučaju – ubaci se Martin. Nije bio siguran kakav bi odgovor Marko dao pa ga je preduhitrio.

- No dobro, vidjet ćemo onda. Da čujem, o čemu se radi? – upita predsjednik pa ponudi gostima da sjednu na fotelje smještene u drugom kraju sobe. Stražaru dade rukom znak da je slobodan, nakon čega je ovaj zatvorio vrata i nestao.

- O financijskom inženjeringu – kratko će Martin nakon što su zauzeli mjesta. Izgovorio je to prilično oprezno, snimajući pomno predsjednikovu reakciju.

- O financijskom inženjeru? – ponovi predsjednik ne mijenjajući ton u glasu. - Ne znam što ću od vas saznati, ali nadam se da to neće biti ništa što još ne znam – reče te ode do svojeg radnog stola i tajnici javi da posljednji gost može ući. Ni pet sekundi kasnije u sobu uđe Ivan Cesar.

- Ivane, hvala ti što si došao u tako kratkom vremenu – zadovoljno će predsjednik pa se okrene prema svojim gostima. - Gospodin Cesar je jedan od ljudi koji također rade na slučaju, a budući da je kao razlog sastanka bio naveden hitan razgovor s glavnim inspektorom Europske banke za obnovu i razvoj, smatrao sam kako ne bi bilo loše da i on pribiva sastanku. U posljednjem izvješću kojeg mi je Ivan bio predao osobno i samo na moje znanje budući da on radi izravno po mojem nalogu i bez znanja ljudi iz Ministarstva unutrašnjih poslova, stajalo je kako je glavni inspektor Europske banke za obnovu i razvoj nestao na području Francuske. Siguran sam kako će mu informacija da ste ovdje kod mene biti od koristi za nastavak istrage. Inače, sva ta situacija oko financijskog inženjeringa meni se osobno nije sviđala od samog početka, no našla se rupa u zakonu. Mnoge zakone naslijedili smo od bivše države i trebat će vremena dok se oni ne izmjene u norme demokratskog društva. Iako sam ja predsjednik države, Ministarstvo financija je pod ingerencijom Vlade i njezinog predsjednika, a Narodna banka Hrvatske samostalna je institucija, odgovorna Hrvatskom Saboru. Ja kao predsjednik ne mogu narediti da se nekome zabrani poslovati ako je to unutar zakona, jer bismo se time opet vratili u totalitarni sistem kojeg smo se tek prije nekoliko godina riješili. Ipak, imam toliku slobodu da se informiram o situaciji koliko je moguće više i kad se nađu dokazi o protuzakonitom poslovanju, oni će biti proslijeđeni pravosuđu. Tako to funkcionira u demokratskom društvu za kojim težimo i tako će to biti dok sam ja predsjednik.

Predsjednik je zastao na trenutak pričekavši u maniri vještog predavača da slušatelji percipiraju poruku koja im je upućena ex cathedra, a zatim je slavodobitno nastavio.

- Čini mi se da biste vi trebali biti upravo taj nestali inspektor, zar ne, gospodine Knappe?

- Reklo bi se da sam se *povratio* – potvrdi Knappe malo nezgrapno.

- Dobro jutro – obrati im se policajac. - Gospodo, pa gdje ste vi sve ovo vrijeme? Već sam se bojao da vam se što dogodilo! – reče Cesar rukujući se najprije s predsjednikom pa onda s njegovim gostima.

- Lucas Mason – predstavi se Amerikanac koji je sad čitavu situaciju pratio prilično zbunjen. Iako je sam predsjednik rekao da razumije engleski, a Knappe potvrdio kako onda neće morati ništa prevoditi, razgovor se nastavljao na hrvatskom kao da su u trenu zaboravili na njega.

- Možda nam se što i dogodilo, ali smo se ipak uspjeli izvući – odgovori Martin pogledavši Cesara prilično sumnjičavo. U njega više nije imao povjerenja kao što ga je imao prije.

- Gospodine Knappe, prije nego nastavimo naš razgovor, napomenuo bih da su krivice otkrivene.

- Ah, stvarno?!

- Da. Bili su to Vujević i Markulin, policajac iz jedne druge jedinice. Njega niste bili upoznali.

- Izvrsno, znači li to da sad možemo slobodno raditi?

- Hm, baš se i ne bih u potpunosti složio s vama – namršti se Ivan Cesar pa zauzme mjesto na slobodnoj fotelji. - Čitava hrpa ljudi u potrazi je za vama – reče. - Samo, traže na krivome mjestu.

- Na kojem? – pogleda Martin zbunjeno. Nije mu bila jasna ta nagla promjena jer su ga zlikovci do tada uvijek tražili, a uglavnom i nalazili, tamo gdje je uistinu i bio.

- Traže vas u Belgiji, točnije: u Bruxellesu.

- U Belgiji?

- What is going on in Belgium? – Mason se pokušao uključiti gledajući sve prisutne želeći doznati što se to događa u Belgiji.

Martin mu htjede objasniti, ali ga predsjednik pretekne, odnosno za stolom započnu istovremeno dva razgovora. Jedan između inspektora i Amerikanca, a drugi između šefa države i Cesara.

- Što nam je sada činiti? – pitao je predsjednik.

- Čekati da se sve ovo završi – jednostavno će Cesar. - Ministar obrane, Zvonimir Galeta, pobjegao je iz države. On je bio jedan od glavnih aktera rasplamsavanja inženjeringa. Koliko je poznato, pokupio je dva i pol milijuna dolara. A koliko je pokupio da to nikome nije poznato, to još ne znamo. Isto tako ne znamo točno u kakvoj su vezi bili on i ministar financija u čitavoj toj situaciji, ali se nadam da ćemo uskoro saznati.

- To možemo djelomično zahvaliti i slobodnom tisku – reče predsjednik, pa se okrene prema trojici gostiju preuzevši riječ od Cesara. - Ne znam jeste li pročitali jučerašnji broj Večernjeg lista, ali objavili su foto-

grafiju na kojoj je naš ministar financija s poznatim prevarantom iz bivše države. Nije im bila poznata narav tog susreta, ali izgleda da je sam naslov odmah podignuo prašinu: “Tajanstveni susret Vladimira Novaka i Radovana Markanovića – U kakvoj su vezi ministar financija i profesionalni prevarant?” – citirao je predsjednik novine.

- Jesu li novine dale i odgovor? – živo upita Martin.

Nastala je kratka tišina. Predsjednik države i inspektor MUP-a su ga gledali, zbunjeni njegovom upadicom.

- Markanović je trebao nabaviti oružje. Ministar Galeta je fungirao kao kupac, ministar Novak je trebao riješiti plaćanja s obzirom da njegov resor skuplja lovu, a krajnji korisnik bili bi Hrvati u Bosni i Hercegovini.

Ponovno je nastala tišina. Predsjednik i inspektor obrađivali su novopristigle informacije, a Lucas Mason je nijemo sjedio. Odlučio se prestatu truditi da sazna o čemu je riječ. Martin će ga o svemu informirati kad se sastanak privede kraju.

- Imate vi kakve dokaze za upravo iznesenu izjavu? – s nepovjerenjem i slomljenim glasom pitao je predsjednik nekoliko trenutaka kasnije.

- Nažalost, ne – zavrti Martin glavom. - Osoba od koje sam dobio te podatke, ubijena je u Francuskoj!

- Daniel Ropeter? – pitao je sad Cesar.

- Da. A mislim da je bio u pravu. Sami ste spomenuli maloprije kako je ministar obrane pobjegao iz države nakon objavljene slike ministra financija i Markanovića. Valjda je shvatio kako je priči došao kraj i uzeo je što je mogao. A gdje je ministar financija?

- Mislim da ste sasvim u pravu, gospodine Knappe – potvrdno će predsjednik. - Kakva je situacija na Markovom trgu? – obrati se on Cesaru.

- Predao sam im dokazni materijal. Sastanak je trajao do kasno u noć pa vjerojatno još niste dobili službeni izvještaj, ali budući da sam bio prisutan, mogu vas odmah izvijestiti iz prve ruke. Vlada je odmah odlučila sastaviti istražno povjerenstvo vezano uz oba ministra. Također, donesena je odluka kojom se do daljnjeg prestaju primati novi ulози u financijski inženjering. Bit će to objavljeno danas u podne na televiziji i radiju, a svi poslovni subjekti bit će obaviješteni osobno tijekom dana. Novac će se zamrznuti i neće biti nikakvih isplata dok se ne napravi revizija svih uloga. Prema modelu kojeg je predložio premijer, isplaćivat će se samo glavnice. Isplata kamata će biti ukinuta. Također, isplata glavnica vršit će se samo

prema ulagačima koji dosad još nisu naplatili kamate u visini glavnice. Praktički, nitko time ne bi smio mnogo izgubiti, ali nitko na tome ne bi smio ni zaraditi. U najgorem slučaju, gubici će u prosjeku biti od nekih deset do petnaest posto po ulagače, ali ipak je bolje to nego izgubiti sve.

Martin uzdahne s olakšanjem i zadovoljstvom, iznenađen toliko stručnom reakcijom kakvu nije očekivao od iste vlade koja je tolerirala financijski nered koji je mnoge građane doveo na rub propasti. Laknulo mu je i čim je shvatio da se čitava stvar približava kraju i da je njegov posao gotov, a misterij raščišćen.

- Odlično. Budući da sad svi znaju sve, bilo bi onda vrijeme da krenem. U stvari, ne bi bilo loše da i vi sa mnom krenete, gospodine Knappe. Trebam uhapsiti još dvojicu ljudi iz ministarstva financija koji su bili upleteni u prijevaru.

- Ukoliko je tako, ja bih se predsjedniku onda zahvalio na sastanku i izvinio na smetnji – reče Martin pa ustane.

- Kakva smetnja gospodine Knappe! – nasmiješi se on. - Zasad vam se samo mogu zahvaliti na informacijama i požrtvovnosti u cijeloj ovoj akciji. Također i vama, gospodine Šmit.

- Bilo mi je zadovoljstvo – uzvratil Marko rukujući se s predsjednikom.

- Mi bismo onda krenuli – žurno će Ivan Cesar.

- Neću vas onda zadržavati, vrijeme je da se ova priča privede kraju – zadovoljno će predsjednik. - I am so sorry for neglecting you, Mr. Mason – obrati se Amerikancu rukujući se s njime. - I am sure, Mr. Knappe is going to inform you about everything and I appreciate your contribution in helping our small country – ljubazno se zahvali predsjednik na uloženoj trudu istovremeno se ispričavši što se razgovor ipak nije vodio na engleskom kako bi ovaj razumio o čemu je riječ, iako je bio siguran kako ovaj zna sasvim dovoljno. Čuo je predsjednik za agenciju Connery-Larson i znao da se ona ne bavi samo istraživanjem tržišta. Inače TEXON ne bi tek tako odabrao poduzeća u Hrvatskoj koja su bila odobrena za privatizaciju i njih u roku od godinu dana od gubitaka pretvorio u profitabilne poslovne subjekte, što baš i nije bilo tako jednostavno u državi koja je u ratu.

Baš kad su bili na izlazu iz radne sobe, na televiziji je bio pušten najnoviji izvještaj iz susjedne države. Kamera je prelazila preko ulica njezina glavnog grada, Beograda. Mase ljudi počele su se okupljati u grupama.

Izgledalo je kao da se spremaju neke demonstracije. Trenutak kasnije, bila je prikazana upravna zgrada Vlaisavljevićevog imperija. Tu je bilo još više ljudi. Izgledalo je kao da su provalili u zgradu. Mnoga stakla bila su razbijena, posljednji kat je bio u plamenu, a razbjesnjela rulja bacala je papire i inventar kroz prozore. Sve u svemu, u Beogradu, kao i u mnogim drugim dijelovima države, nastao je sveopći kaos, a razlog svemu tome upravo je počela objašnjavati spikerica koja je na ekranu zamijenila slike iz Srbije.

“Prema najnovijem izvještaju kojeg smo dobili od našeg dopisnika iz Beograda, govori se kako je cjelokupna obitelj beogradskog bankara Krstimira Vlaisavljevića, poznatog i kao Gazda Krsta – kako ga je narod od milja znao nazivati – pobjegla iz zemlje i odletjela u nepoznatom pravcu. Sve poslovnice njegovog financijskog holdinga danas su ostale zatvorene. Glas se brzo proširio po gradu i ostatku države pa ulagačima nije trebalo mnogo vremena da se skupe na ulicama ispred njegovih poslovnih objekata tražeći uloženi novac. Nitko, pa čak ni sami djelatnici Vlaisavljevićevog imperija, ne znaju točno o čemu se radi. Pri dolasku na posao, zatekli su samo faksiranu naredbu od vlasnika holdinga u kojima im se naređuje da ne otvaraju poslovnice do daljnjih uputa. Budući da nisu imali nikakvog pojašnjenja takve naredbe, sami su postali žrtve svojih mušterija koji su tražili odgovore, a neki koji su i sami bili ulagači, pridružili su se bijesnoj rulji. Koliko smo uspjeli doznati od policije, sefovi svih njegovih poslovnica sinoć su potpuno ispražnjeni. Direktor zaštitarskog društva do trenutka primanja ovog izvještaja nije bio dostupan kako bi pojasnio što se to u stvari dogodilo. U poslovnicama je ostala samo neznatna svota domaće valute. Prema neslužbenim i nepotvrđenim izvorima, procjenjuje se kako je Vlaisavljević iz države izvukao otprilike jednu i pol milijardu dolara u raznim stranim valutama. Većina toga novca potjecala je od uloga koje su građani deponirali u Vlaisavljevićevu banku s obzirom na to da je isplaćivao primamljive kamate. Sumnja se kako je u čitavu akciju bila upletena i pogranična policija bez čije se suradnje akcija takvog opsega nije mogla obaviti i predsjednik je odmah naredio istragu u tom pravcu. Kod nas, gdje također posluju financijske institucije poput Vlaisavljevićevih u Srbiji, građani ne trebaju strepiti za svoje uloge. Naime, sva sredstva koja se zaprime, predaju se Narodnoj banci Hrvatske. Sličan scenarij se kod nas ne može dogoditi budući da je taj uloženi novac pod kontrolom, dok to u slučaju Srbije nije bio. Srbijanski sustav omogućavao je da no-

vac uvijek ostane unutar Vlasisavljevićevog holdinga. U vezi novonastale situacije, danas u podne premijer će se obratiti naciji i pojasniti kako su njihovi ulozi sigurni. Također smo dobili informaciju od Narodne banke Hrvatske kojom se naređuje svim poslovnih subjektima da prestanu primati nove uloge, no više o tome znat ćemo u podne“ – detaljno je izvještala spikerica pa si uzela trenutak pauze. Istovremeno joj je na pult bio predan novi izvještaj preko kojeg je na brzinu preletjela očima te nastavila s čitanjem – „Evo, stigla nam je još jedna obavijest iz Beograda koja govori kako se ne traga samo za Vlasisavljevićem i članovima njegove obitelji, već i za izvjesnim Radovanom Markanovićem. Mađarsko Ministarstvo unutar njih poslova izvjestilo je kako je raspisalo potjernicu za njime jer sumnja kako se nalazi na teritoriju njihove države te da ju nije napustio kao što je to učinio Vlasisavljevićev klan. Sumnja se kako je on jedan od suradnika u operaciji, ali ništa više od toga nije moguće doznati kako istraga ne bi bila ugrožena. Iz naše redakcije podsjećamo kako je Markanović bio viđen u nekoliko navrata s izvjesnim Lievom Lubnitzkym, ukrajinskim trgovcem oružja židovskog porijekla, no ta veza nikada nije razjašnjena. Isto tako, Radovan Markanović se spominje u jučerašnjem izvještaju Večernjeg lista koji je objavio zajedničku fotografiju njega i našeg ministra financija Vladimira Novaka. Za sada toliko. Prelazimo na ostale vijesti iz svijeta.“

- Gospodo, mislim da ćemo danas imati još pune ruke posla – reče predsjednik nakon što je smanjio ton na televiziji.

- To svakako – promumljao je Ivan Cesar koji je s grupom predsjednikovih gostiju stajao na vratima gdje ih je zatekao izvještaj kojeg su maloprije pratili. Tren kasnije napustili su predsjednikov ured. Stražar ih je uredno odveo do izlaza, vratio oružje i otrpao do parkirališta. Martin je sad imao pune ruke posla. Masona je zanimao televizijski izvještaj, no slutio je o čemu se radi kad je vidio razularene mase u Beogradu.

- Bilo bi najbolje da krenemo mojim vozilom – predloži inspektor MUP-a pokazavši na policijski BMW parkiran pored Masonovog daimlera. - S dva vozila bismo se mogli izgubiti, a prilično sam u žurbi.

- Meni je baš svejedno – složi se Marko, a Martin samo odsutno potvrdi glavom budući da je bio zadubljen u razgovor sa Amerikancem. Trenutno su bili na samom Radovanu Markanoviću koji im je ostao jedina donekle nejasna pojava u cijelom slučaju. S obzirom na to da je Ropeter spomenuo da je on trebao pribaviti oružje za bosanske Hrvate, koje bi

platili građani Hrvatske svojim štednim ulozima, nastojali su proniknuti u prirodu njegove veze s Vlasisavljevićem. Razmatrali su mogućnost da je radio za dvije strane. Opet, bilo je nejasno zbog čega je ostao na Balkanu. Nije im bilo jasno zbog čega sa svojim gazdom nije odletio u nepoznatom pravcu. Zaključili su da je ostao u Mađarskoj s određenim razlogom. Trebao je, vjerovali su, obaviti još neki zadatak kojeg je isplanirao njegov gazda. Ni Amerikancu, kao ni Nijemcu, nije bilo jasno kakav bi to zadatak mogao biti, no bojali su se neugodnih iznenađenja. Iako je izgledalo kao da je priča završena, trebalo je još mnogo indicija temeljito provjeriti uobičajenim policijskim radom, a trebalo je i pričekati podne kako bi određen dio informacija dobio službeni status.

Polu sata kasnije, policijsko se vozilo zaustavilo nedaleko od Sljemena, vrha Medvednice, planine smještene iznad glavne hrvatske metropole. Dva policijska golfa bila su parkirana nedaleko od lijepo uređene kuće izgrađene u samom središtu velikog vrta, a upravo kad su ušli u dvorište, iz kuće su tri policajca iz Cesarove specijalne jedinice sprovala dva civila s liscama na rukama.

- Mislim da smo došli prekasno – podsmjehne se Cesar. - Stvar je privedena kraju.

- Izgleda da je tako – potvrdi Martin, iako baš nije bio siguran što je to potvrdio a nije mu bilo ni sasvim jasno što on tu radi.

- Stjepane! – dovikne inspektor svojem čovjeku koji je upravo izlazio iz kuće. – Uzmi trojku i odvedi ove u naš istražni centar. Ervin i Mirko neka još ostanu ovdje.

- U redu – odgovori ovaj pa ubrza korak napuštajući imanje.

- Što ćete vi sada, inspektore? – pitao je Cesar uputivši se prema stražnjem dijelu kuće.

- Hm, što ja znam? – uzdahne. - Napisat ću izvještaj i pobrinuti se da dobijem prvi let za Bruxelles. Stvari su se rasplele same od sebe.

- Ah, nemojte tako – pobuni se Cesar. - Da nije bilo vas, tko zna kako bi sve ovo završilo. Mnogo ste nam pomogli – pohvali ga on.

- Ne znam koliko sam pomogao, ali znam da mislim da ovdje više nisam potreban.

- Sasvim ste u pravu – nasmije se policajac, a sljedećeg trenutka u ruci mu se nađe pištolj. - Mislim da bi vas onda, kao ionako suvišnog,

trebalo na licu mjesta likvidirati.

- Hey, what the f...? – zaurla Amerikanac sasvim iznenađen potezom hrvatskog policajca, ali ne stigne reći do kraja što je želio.

- Shut up your ugly mouth – izdere se Cesar, a sljedećeg trenutka pojave se njegova dva suradnika, također sa spremnim pištoljima u rukama.

- Ukoliko imate oružja, zamolio bih vas da ga položite – reče, ali budući da nije bilo nikakve reakcije, morao je zarezati. - Smjesta!

Martinu nije preostalo ništa drugo osim poslušati naredbu pa izvadi pištolj iz unutrašnjeg džepa. Slijedeći njegov primjer, Amerikanac gurne ruku ispod svoje jakne.

- Slowly pal, make it slow! – naredi Cesar objasnivši mu da nikamo ne žuri.

- Što je sad ovo? – nesigurno je pitao Martin.

- Kako to misliš? – posprdno će Cesar.

- Tko ste vi, gospodine? – upita Martin još opreznije.

- Dragi moj gospodine Knappe – podsmjehne se ovaj. - Ovdje imamo jedan novi, sasvim svjež slučaj. Mi smo ono za što smo se predstavili, no nismo vam rekli baš sve. Naime, mi imamo i hobi. Sada je moj slobodan dan i ovo je moj fuš.

- Ne shvaćam.

- E vidite – ponovno se trijumfalno nasmije. - Mi smo specijalni policajci, samo što se bavimo i malo drukčijim poslovima budući da nam nije cilj rintati do penzije ili prije toga poginuti od kakvog bandita ili propalice koji ni ne zna kako se drži pištolj u ruci.

- Inspektore! – povisi Martin ton napravivši nekoliko bojažljivih koraka unazad, no ne nadajući se nekakvom bijegu budući da ga je od ruba šume dijelila čistina na kojoj bi ga imalo spretniji strijelac bez problema skinuo čak i s oružjem kratke cijevi. Da nije bio suočen s cijevi uperenom u svoje oči, bio bi bijesan na sebe što se dao prevariti i dovesti u opasnost sebe i ljude oko sebe.

- Inspektore ja tebi – otpuhne ovaj sarkastično. - Po jedna kugla za svakoga od vas i ja imam svoja dva milijuna dolara. Adios. Vidimo se u narednom životu – završno će Ivan Cesar.

Martin proguta knedlu. Uzbuđenja, putovanja, otmice, bježanje, sve ga je umorilo i danima je doživljavao iznenađenje za iznenađenjem. Nikakav njemački policijski trening nije ga mogao pripremiti za složene me-

đudnose hrvatskog podzemlja i to je shvatio prekasno, tren prije no što se prolomio pucanj.

* * *

Kad je tog jutra Krstimir Vlaisavljević s gotovo 20 članova svoje obitelji sletio u Izrael, nije si dao ni trenutka odmora. Otišavši u veliku radnu sobu koja je za njega bila namještena na drugom katu goleme vile u najotmjenijem dijelu Tel Aviva, uzeo je telefonsku slušalicu i krenuo telefonirati.

- We is here. Send mans – rekao je krivo skleparši onih nekoliko riječi engleskog koje je znao. S druge strane linije bio je zapovjednik elitne zaštitarske jedinice čiji su pripadnici sve redom bili bivši obavještajci i terenski operativci jedne od najmoćnijih obavještajnih službi svijeta, izraelskog MOSSAD-a, i znao je što mu je bilo činiti. Trebao je okupiti svoje ljude i s njima zauzeti položaje na Vlaisavljevićevom imanju. Narednih će nekoliko mjeseci čuvati njega, kao i njegovu obitelj, sve dok se ne presele na svoje krajnje odredište koje tada još nije bilo definirano. Izrael je bio samo privremena postaja u kojoj su se osjećali sigurno. Vlaisavljević je u protekla 24 sata stekao hrpu neprijatelja, višestruko veću nego ju je imao do tada, a i ta ranija hrpa je bila imponzantna. Zahvaljujući sklonosti Jugoslavije nesvrstanima i Yaseru Arafatu, nije mu bilo jednostavno dobiti povlašteni tretman u Tel Avivu, ali kad ga je jednom dobio, osjećao se vrlo sigurno budući da je to uistinu jedno od rijetkih mjesta na kugli zemaljskoj na kojem jugoslavenske tajne službe nisu imale pouzdanu mrežu operativaca.

- Halo, ja sam – reče nakon što je otipkao novu brojevnju kombinaciju.

- Oh, Krsta. Zdravo – javi se onaj s druge strane. - Stigoste? Kako je bilo?

- Sve je proteklo prema planu. Da čujem?

- Ovako. Proverio sam sve banke. Na oba računa Deutsche Bank uplaćeno je po trideset miliona. Na Volksbank je uplaćeno četrdeset maraka i na Citi trideset. U Mađarskoj je uplaćeno pedeset. Sve to u milionima

ma maraka računam. Onda dalje, u Austriji je uplaćeno sedamdeset i pet u dolarima, a u Češkoj 100 miliona franaka, francuskih, dabome. Podatke iz Italije još nemam, a Švajcarska će da javi danas poslepodne.

- A Francuska i Belgija?

- I oni će poslepodne da jave. Oni su ti mnogo lenji i ne mogu odma da izdaju izvod.

- Nda, to je u redu. Za taj bakšiš ću da verujem i tebi i njima. A sad da čujem ono glavno: 'oće li sve da bude u redu sa Jevrejima?

- Dabome da će da bude, dabome.

- Odlično. Samo nemoj da bude nekih problema!

- Ma nema da brinete, Gazda Krsto. Jevreji će naprosto od sreće da procvatu kad vide milijardu. Nosiće vas ulicama.

- U redu. Vidimo se onda za par časova.

- Odlično. Zdravo.

Sljedeća kombinacija brojeva Krstimira je spojila s mobilnim telefonom Radovana Markanovića.

- Rade, Krsta je – reče nakon što se linija otvorila.

- E zdravo. Kako je?

- Sve u najboljem redu. Kakvo je stanje u Beogradu?

- Haos – podsmjehne se Markanović.

- A u Zagrebu?

- Za sada mirno. Smiju se našima, ali neće dugo. Iz Splita, Rijeke, Zadra, Šibenika i ostalih priobalnih gradova pare su na putu prema granici. Iz Slavonije će da krenu danas poslepodne, a iz Zagreba i ostatka Hrvatske najverovatnije do danas uveče. Jasnici ni ne znaju kako se veliki dio uloga uopće nije uplaćivao u centralnu banku u Zagrebu. Zatim, Cesar je pohapsio nekoliko ljudi, premijer će objaviti kako će da se zamrzne uloženo i isplate će početi uskoro. Nema nikakvih bojazni za nemire. Ministar odbrane pobegao je van, a ministar finansija poslužio je svrsi te je eliminisan. Predsednik nema blage veze o čemu se tu u stvari radi, a ukoliko se ne varam, Knappeu i Šmitu su sati odbrojani. Čini mi se da su do sada bili kod predsednika, ali kao što je Cesar obećao, današnje poslepodne neće doživeti.

- Odlično – cvao je Vlaisavljević trljajući rukama. - Nego, bre, a ko se setio da ipak možemo i Hrvatsku da očistimo, ti il' ja?

- Ne znam, Krsto, ne znam više. Nije ni važno.

- Meni je važno. Ako si ti taj, ima da te spe-ci-jal-no nagradim.
- A ne mogu da ne kažem da nisam ja taj – složi se Markanović uz smiješak koji je bio čujan iako je bio ometan statičkim šumovima.
- Ja moram sad u grad da se kurtališem tih para po koferima. Ova kuća je ko tvrđava, ali ne idu mi baš nikakvi kamati pa će to sve lepo u banku. Avion ću da ti pošaljem još danas poslepodne u Mađarsku, na mesto koje smo dogovorili. Ima da budeš tamo.
- Svakako.
- U redu. Ukoliko sve bude teklo prema planu, vidimo se sutra ujutro.
- Tako je. 'Ajde zdravo.

Spustivši slušalicu, Vlasisavljević ode u prizemlje. Imao je jedan prilično delikatan posao za obaviti. Trebao je „sitniš“ koji je donio sa sobom u koferima prebaciti na svoje novootvorene račune u Izraelu.

* * *

Pogodivši ga direktno u čelo, zrno ispaljeno iz pištolja Ivana Cesara u jednoj jedinoj sekundi prekinulo je život Ervina Lovrana. Srušivši se na blatnjavu zemlju, tijelo se trznulo nekoliko puta u samrtnom hropcu i smirilo se zauvijek.

Raskolačivši oči, ne mogavši povjerovati u ono što je vidio, Cesarov drugi suradnik, Mirko Kralj, na trenutak je odrvenio, a njegovom pretpostavljenom to je bilo sasvim dovoljno.

Okrenuvši se poput munje, nacilja i pogodi ga tačno u sljepoočnicu, trenutak prije no što je on bio spreman opaliti. Poput prvog, i drugo se tijelo sruši na zemlju, a već koju sekundu kasnije, ispod njegove glave počela se stvarati lokva krvi koja se vrlo brzo zgrušavala. Vani je bilo prilično hladno, baš kao što priliči ovom godišnjem dobu na vrhu Medvednice.

- A u pičku materinu – opsuje Marko Šmit ne mogavši vjerovati da mu se to događa. Iako je kao vozač kamiona prošao sva ratišta u Hrvatskoj i Bosni, vidio je svašta, ali ovo sad bilo mu je nešto sasvim novo.

- Bojim se da nisam razumio što ovo znači, ili je to samo halucinacija bazirana na želji da se nešto poput toga dogodi? – mucao je Martin buljeći

u tijela dvojice mrtvih policajaca.

- Nema straha – reče Cesar. - Niste sanjali – ozbiljnim će tonom pa, podigavši pištolje, vrati ih Martinu i Amerikancu koji je doslovno zanijemio. Martinu baš ništa nije bilo jasno, a Mason je bio još zbunjeniji.

- Da vam objasnim? – upita ih on budući da je nastala mrtva tišina.

- Mislim da bi to bilo najbolje – prošapće Martin nakon pet sekundi razmišljanja.

- Mirko Kralj – reče policajac pa, gurnuvši nogu ispod grudi, mrtvo tijelo okrene na leđa. - Pravim imenom Josip Broz, iako sa starim Titom nema nikakve veze, jedan od najsposobnijih špijuna i ubojica KOSA⁴. Odgovoran za atentate '87. u Skopju na Likorova, '88. u Sarajevu na Žbanića i '89. na Kaprosa u Budimpešti. Između ostalog, zapovijedao je skupinom tjelohranitelja neposredno prije no što su skinuli Ceausescua, a surađivanje sa Sovjetskim KGB⁵-om da se i ne spominje. Za vrijeme ovog financijskog sranja, likvidirao je dvojicu mojih kolega koji su nešto nanjušili, a najvjerojatnije je trebao likvidirati i mene tijekom današnjeg dana kad se ostatak posla privede kraju ili možda čak odmah nakon što zajedno likvidiramo vas. Mislim da mi se nekako više sviđa to što sam ga preduhitrio.

- Hm, a ovaj drugi? – upita Martin bacivši pogled na Lovrana.

- Taj? – podsmjehne se. - Taj je još gori. Također je bivši Kosovac. Prije tri godine u Beču ubio je šestero taoca za vrijeme otmice aviona Adria Airwaysa. Jedan je od glavnih opskrbljivača heroinom za splitsko tržište, a ukoliko vam je poznato, polovica tamošnjih narkomana je mladež ispod dvadeset. Sve u svemu, obojicu sam dobio prije tri ili četiri mjeseca, baš kad je taj financijski inženjering započeo, a na osnovu njihovih takozvanih "istraživanja" saznao sam većinu informacija i malo po malo prelazio na njihovu stranu. Predsjednik mi je osobno povjerio zadatak s ciljem da držim financijski inženjering na oku. Nekako se nije slagao s tim čitavim sistemom, no s obzirom na to da je država u situaciji u kakvoj je i da on kao predsjednik zapravo i nema neke ovlasti, nije se mogao puno

4 Kontraobavještajna Služba, vojna obavještajna služba aktivna za vrijeme postojbine Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije.

5 Komitet gosudarstvennoy bezopasnosti, glavna obavještajna služba bivšeg SSSR-a, poznata kao jedna od najkrvavijih tajnih političkih policija na svijetu.

posvetiti tom slučaju. Uostalom, radilo se o legalnoj djelatnosti iako je ta legalna djelatnost moralno upitna. U svakom slučaju, nekoliko dana nakon što sam dobio taj zadatak i okupio svoju ekipu, ova dvojica su mi bila dodijeljena. Ispočetka nisam imao nikakvih sumnji, sva dokumentacija u vezi s njima bila je besprijekorna. Sve dok nisam otkrio kako je Debeljak jedan od ljudi koji rade kao neka vrsta zaštitarskog društva financijskog inženjeringa. S obzirom na to da mi je poznat od prije, znao sam kako s njime uspostaviti kontakt i ponuditi svoje usluge za određenu svotu i osigurati kako od strane hrvatske policije neće biti nikakvih problema. Nakon nekoliko susreta, odlučio mi je povjeriti kako već ima dvojicu ljudi u mojoj jedinici. Ministar Novak je bio zaslužan za njihovo regrutiranje i sređivanje dokumentacije. Rekao je da je dobro što sad ima trojicu ljudi u timu i da će time zadatak biti lakši. Trebao sam dobiti dva milijuna dolara ukoliko organe sigurnosti navedem na krivi trag, a možda vam je i poznato da sam ih tobože i uistinu navodio na krivi trag. Službeno, sve ovo vrijeme nismo ništa saznali.

- Sad mi nije jasno, ako je Lovran bio jedan od izdajica, kako se onda našao u onoj pucnjavi u Leskovcu. Mogao je poginuti bez problema? – upitao je Marko.

- Morate znati da je dojam koji ste imali o Debeljaku prilično točan. Neprofesionalan, glup i bahat, učinio je takvu jednu nesmotrenost. Nije znao da sam Lovrana dodijelio kao zaštitara inspektoru. Naravno, dodijelio sam vam ga baš iz tog razloga da ne pobuđujem sumnju u moju lojalnost neprijatelju. Da sam vam dao nekog drugog, bilo bi problema. Ova dvojica ne bi znala što se događa iz prve ruke. A budala s plitkim mozgom naredila je vašu likvidaciju bez konzultacije s bilo kime. Iako ste bili ovdje tek drugi dan i niste puno znali, djelovali ste mu preopasno. Kad se Lovran vratio iz Zeline, Debeljak je u međuvremenu saznao za pizdariju koju je napravio i pobjegao iz grada. Da je ovome dopao šaka, bilo bi krvi. Lovran je bio izvan sebe od bijesa. Kasnije se situacija malo smirila.

- Sad mi je malo jasnije zašto mu se tako žurilo u Zagreb, nakon što je mene i Karla ostavio kod Marka – zaključio je Knappe. - Trebao je srediti račune.

- Da. Osim toga, znao je gdje ćete biti narednih par dana pa je poslao dvije nesposobne protuhe iz Debeljakove ekipe da vas samo drže na oku, ali vi ste ih prokužili i došli iste noći tražiti mene. Niste pojma imali da

sam i ja „jedan od njih“ – nasmiješi se Cesar.

- Počeo sam sumnjati na vas otkako smo morali bježati iz hotela u Nici – oda mu Martin.

- Naravno da ste morali sumnjati – potvrdi Cesar. - Ja sam rekao Debeljaku kamo ste otišli, no kako nismo znali gdje ćete točno odsjesti, grupa njegovih ljudi krenula je automobilima u Nicu gotovo istovremeno kad i vi. Uopće se nisam nadao da će vas pronaći. Nije Nica tako malen grad, a tražiti od hotela do hotela bilo bi uzaludno. Francuzi informacije o svojim gostima ne daju baš lako. S obzirom na to da ste imali presjedanje u Münchenu, kroz Italiju su po autocestama uspjeli nadoknaditi zaostatak i stigli relativno brzo u odnosu na vas. On ih je poslao tamo kao pričuvu, da budu u stanju pripravnosti, što se na kraju pokazalo ispravnom, ali malo korisnom procjenom stanja. S obzirom na to da sam bio „njihov“, morao sam dijeliti informacije, ali isto tako zahtijevao sam da vas se žive dovede u Hrvatsku. Ni po koju cijenu nije vas se smjelo likvidirati zbog važnih informacija koje bi mogli izvući iz vas nakon vašeg razgovora s Ropeterom. To da ste bili s njim, saznali smo pak od jednog njegovog čovjeka, koji baš nije bio najodaniji gazdi. Svi su ti ljudi profesionalci iz bivšeg sistema, baš kao i ova dvojica. Rade za onog tko im više plati. Čim je Debeljak saznao da ste bili s Ropeterom, izvijestio je ministra Novaka koji je naredio da se ovog likvidira po kratkom postupku. Sve u svemu, Ropeteru su dani bili odbrojeni. Bio je dužan lovu i nekim ljudima odavde, nevezano za financijski inženjering. Malo veća svota od one koju je pokupio u Rijeci. Glava mu je bila ucijenjena od prije i on je znao da je „odživio“ svoje. Sam si je zapečatio svoju sudbinu. A ako se pitate kako smo saznali za vaš hotel u Nici, odgovor je vrlo jednostavan. Taj isti Ropeterov čovjek koji je njega odao da se sastao s vama, odao je i hotel u kojem ste odsjeli. Kako je Ropeter pak došao do informacije u kojem ste hotelu, to vjerojatno nikad nećemo doznati – sa smiješkom završi Cesar.

- Kako su nas pronašli u Parizu? Ni vi niste znali kamo smo otišli i u kojem smo se hotelu smjestili? – pitao je Knappe dalje.

- Dvojica su otišla po vas u hotel u Nici, jedan je ostao vani u vozilu. Kad je vidio da se ovi ne vraćaju, a vas primijetio kako na brzinu napuštate hotel, odlučio je pratiti vas na distanci. Nije imao nikoga sa sobom da bi ga poslao da obavijesti Debeljaka o situaciji pa se odlučio krenuti u pratnju sve do Pariza. Kad je kasnije Debeljak saznao da ste pobjegli, predložio

sam mu da sam ode u Francusku kako bi vodio potragu za vama i žive vas ovamo doveo. Bili ste nam od velike vrijednosti živi, ni po koju cijenu nam ne biste koristili mrtvi – sa smiješkom će Cesar, makar Marku i Martinu nije bilo do smijeha nakon što im je svanjivalo da su sve vrijeme bili pod patronatom jednog ubačenog agenta.

- Da, onda je valjda ovaj što nas je pratio čekao da dođe pojačanje pa su nas ujutro potražili u hotelu – zaključi Knappe.

- Tako je. Kad je ostatak ljudi u Nici koji su radili na likvidaciji Ropetera dobio obavijest iz Pariza gdje ste, odmah su odjurili gore. Daljnji nastavak priče valjda znate.

- Naravno – potvrdi Knappe - A gdje su sad Debeljak i ekipa? Spomenuli ste da nas traže u Belgiji, ili?

- Vjerojatno su u međuvremenu na putu za Hrvatsku. Kad sam jučer navečer primio poziv od predsjednika da ima sastanak s vama danas ujutro, naravno da sam javio Lovranu, s obzirom na to da smo partneri u kriminalu, ne? Lovran je to odmah javio Markanoviću koji je naredio likvidaciju bez odgađanja. Lovran pak nije znao da ja prisluškujem telefon kojeg on koristi za kontaktiranje Debeljaka i Markanovića. Postali ste im preopasni i sad ste mogli postati svjedoci u nedajbože slučaju protiv njih i trebalo vas se odmah riješiti. Kao što ste vidjeli, scenarij je bio spreman. Vašom likvidacijom ja bih dobio dva milijuna dolara, ali možda i metak u glavu. Nikad nećete znati jesam li vas poštedio zbog poštenja ili nepovjerenja prema nekom tamo kriminalcu.

Marko je pogledao u Martina, a Martin je nemoćno slijegao ramenima. Masonu i dalje baš ništa nije bilo jasno.

- A čemu naš dolazak ovdje? Zašto su ovi smaknuti? Uhićenje – ništa?

- Vaš dolazak i sve to? Martine, pa ne možemo baš sve pomno isplanirati. Dio moramo i improvizirati. U svakom slučaju, morao sam do zadnjeg osigurati da oni misle da sam na njihovoj strani. Sad smo se našli ovdje, izvan grada, na osami i bez svjedoka, s njima dvojicom na istom mjestu i bili su mi u dobrom kutu za likvidaciju obojice. Bio je to pravi trenutak. A zašto ne uhićenje? Oni nemaju prava ni po kojoj konvenciji, Martine. Oni nisu iz tvog svijeta i ne razbijaj glavu time. Znali su obojica da neće dočekati mirovinu.

- Pa postoji sud i za takve.

- Vojni sud, prijeki sud, tajni sud? Ništa to ne radi u ratu, družu moj stari. A osim toga, od njih se nisam nadao ni nekim informacijama. Ne, oni su bili predodređeni za odstrel. Nema sada kamo s njima, a smetaju mi. Da ih sada nisam sklonio, sudjelovali bi mi u akciji osiguranja izvlačenja love. Shvaćate li, jučer sam osobno uspio uvjeriti premijera da sve zaustavi i pozabavi se onom dvojicom ministara u najvećoj tajnosti. Markanović ne zna kako će financijski inženjering u Hrvatskoj od danas biti zamrznut, a time i uplate i isplate.

- Gospodine inspektore – vrtio je Knappe glavom. - Moram priznati da mi ništa nije jasno.

- To je samo adrenalin. Opusti se i nemoj mi govoriti u množini.

- Opet mi nešto tu nije jasno? – ubaci se Marko koji se brže pribrao. - Znači, taj Markanović ne zna da su računi blokirani? Onaj ministar obrane rekoste da je pobjegao, a ministar financija da je nestao. Sad, budući da je priči kraj i glavni akteri su nestali, iz kojeg je razloga onda trebalo likvidirati mene i Martina?

- Marko, ti si opet to previše pojednostavio. Idemo ponovno.

Cesar je duboko udahnuo, sjeo na klupu, izvadio cigaretu i ponudio ovima da sjednu i zapale s njim. Četvorica muškaraca opušteno su sjedila i razgovarala s pogledom na dva leša koja su se polako hladila na jutarnjem jesenskom zraku. Dok su cigarete bile popušene, sve im je objasnio u jasnim i jednostavnim, jednoznačnim rečenicama, pa čak i ono što su nedvojbeno znali. Martin i Marko su Masonu naizmjenice dobacivali pokoji šturi prijevod, dovoljno da stari obavještajac sasvim solidno pohvata konce. Ono što ih je svu trojicu iznenadilo bilo je to što je likvidacija dvojice ljudi opravdana sasvim praktičnim, operativnim razlogom. Plan je bio ukloniti ih i krivnju pred Markanovićem svaliti na njemu već dosadne Knappea i Šmita. Rupe u njihovim glavama su morale biti tu kako bi stvar bila što uvjerljivija i namjeravao je tijela ostaviti na tom mjestu radi potpune uvjerljivosti. Procijenio je da će Markanović i dalje svu krivnju svaljivati na Šmita i Knappea, računati na Cesara kao lojalnog, svojeg čovjeka, a da će Debeljaka ili nekog drugog tko se trebao baviti prijevozom novca prenamijeniti u progon Šmita i Knappea. Marko je tu i tamo glasno negodovao, no i Martin i Ivan su ga smirili uvjerivši ga u dvije riječi da je tako zapravo najsigurniji jer će Cesar Debeljaka poslati na dijametralno suprotan kraj svijeta. Martin je predložio da priča bude malo izmijenjena

i da možda kaže Debeljaku kako je samo Marko pobjegao, kao najmanje opasan i operativan, a da su Martin i Mason naknadno likvidirani u bijegu s poprišta. Na taj je način želio izbjeći mogućnost da Markanović iz opreza obustavi operaciju ili bitno promijeni planove.

- Dobro, nije loše ni tako. Uopće nije loše – složio se Cesar i nastavio.

- Kao što sam maloprije spomenuo, ovi ne znaju da je priči kraj. Iz nekoliko gradova krenula je veća količina novca prema granicama. To je novac koji je sakupljen financijskim inženjeringom, a nije predan u Narodnu banku Hrvatske. Ja točno ne znam pravce kretanja te love koja je sad negdje na putu po Hrvatskoj. Da bih to saznao, moram obavijestiti Debeljaka kako je za vrijeme vaše likvidacije došlo do komplikacija zbog kojih su poginule ove dvije protuhe te stanovita gospoda Mason i Knappe, a Šmit da je u bijegu. Budući da ja kao tobože nisam siguran koliko Šmit zna, ponudit ću svoje usluge oko prebacivanja novca preko granice kako bi sve proteklo bez ikakvih problema. Naravno da će Debeljak morati prihvatiti moj prijedlog s obzirom na to da je sad ostao bez svoja dva rotvajlera. Trebat će mu ljudi. Pogotovo kad otkrije da će Vlada zamrznuti isplate i da je to sva lova koju imaju. Bit će itekako oprezni da je ne izgube. Tako ću ja doći do love, kao i do ljudi koji je prevoze, a nadam se i samog Debeljaka koji će trebati biti negdje u blizini. Ne bih se iznenadio ni ako tamo bude i sam Markanović. Ipak je u pitanju, koliko ja procjenjujem, negdje oko sto milijuna maraka.

- Ova vaša priča samo potvrđuje moju staru tvrdnju kako se murjaku ne treba vjerovati – zavrti Marko glavom pa pljune u stranu, zapali još jednu cigaretu i žudno povuče ogroman dim kao da kroz filter cigarete želi usisati cijeli svijet.

- Znam da vam ovo sve djeluje prilično grubo, ali vjerujte, vaši životi nisu bili nikad u direktnoj opasnosti. Ako i jesu bili, ja bih vas sigurno mogao zaštititi. Sve van toga, druga je priča. Da nije tako, vi sad ne biste bili tu gdje jeste – jednostavno pojasni Cesar. Nije mu se dalo previše objašnjavati kako ne bi rekao nešto što bi kasnije morao poreći. Policijski posao nije tako jednostavan kao što neki misle.

- Znači, sad čekate samo poziv Debeljaka u nadi da će *vabiti* za vašom pomoći? – pitao je Knappe.

- Neće baš vapiti, kao što sam rekao. Ali ja ću mu se ponuditi. Ne mogu ga samo tako pitati: „Čuj stari, gdje je ona lova koju ste podigli po

Hrvatskoj? Htio bih je prebrojati.“

- Nadam se da će vam plan uspjeti.

- Trebao bi. Nego, sad bi bilo vrijeme da se vratimo u grad. Imam tamo još nekog posla za obaviti prije nego što kontaktiram Debeljaka – reče Cesar pa krene prema vozilu povevši sa sobom malu grupu.

- Osim što ste nas imali u planu ovdje ubiti, zašto smo opće ovamo dolazili? Tko su bili ovi ljudi koje ste uhapsili ovdje?

- Nitko važan, samo osumnjičenici – nasmiješi se Cesar. - Bit će pušteni iz pritvora za koji dan. Morali smo izvesti nekakvu akciju i pokazati svojim pretpostavljenima kako i mi nešto radimo. Zapovjednik je tražio nekakve rezultate. A bio je to i Markanovićev zahtjev da nekoga uhapsimo, javio je preko Lovrana.

- A što bi s onim Vujevićem i još jednim tipom kojeg ste spomenuli kod predsjednika kao izdajice?

- Uhapsio sam ih da ih stavim iza rešetaka na sigurno. Počeli su i oni kužiti neke stvari. Ova dvojica bila su ih spremna likvidirati.

- Pa što niste to mogli onda odmah reći kad smo bili kod predsjednika? – pitao je Marko. Nikako mu nije bila jasna svrha ovih bezbrojnih informacija i kontrainformacija.

- Da, što da vam kažem, kako sam ih stavio iza rešetaka da bi ih zaštitio od Lovrana i Kralja koji su pravi izdajice i onda da vas dovedem ovamo njima pred lice. Čim biste ih ugledali, gledali bi samo kako pobjeći ili bi započeli oružani sukob s njima i bili pobijeni. Ovako ste došli ovamo sasvim mirni i staloženi i sve je ispalo kako spada – lakonski je odgovorio Cesar koji je poput nekog štrebera imao odgovor na sve što ga se pita.

Kad su se vraćali natrag u grad, Martin je još jednom objasnio Amerikancu što se sve upravo dogodilo, a Cesaru je preko radija bilo javljeno da se smjesta jave na Pantovčak. Predsjednik Republike zatražio je hitan sastanak, a kad su došli u njegovu rezidenciju koju su svega sat vremena ranije bili napustili, predsjednik ih nije dočekao nimalo ljubaznim tonom. Nestalo je one smirenosti i staloženosti koju je isijavao ujutro.

- Gospodo, imamo raspraviti jednu vrlo važnu stvar – obratio im se predsjednik čim su ušli u njegovu sobu. - Radi se o novcu.

- Mislite na sto milijuna maraka? – odmah će Cesar, smatrajući kako je taj novac u pitanju, no nije mu bilo jasno otkud predsjedniku sad ta informacija, s obzirom na to da je od njega samog nije dobio. - Uskoro ću

stupiti u kontakt s odgovornima prema planu i novac će biti preduhitren. Ne bi trebalo biti nikakvog problema u vezi toga.

- Ne radi se o sto milijuna maraka. Radi se o tristo i pedeset milijuna. Tristo i pedeset milijuna američkih dolara u raznim stranim valutama – grubim će glasom on prelazeći pogledom s jednog na drugog.

- Bojim se da ne razumijem o čemu se radi? – ispali skrušeno Martin po tko zna koji put toga dana. Na trenutke se osjećao kao da je na nekom blic-kvizu.

- A radi se o jednostavnoj stvari – podsmjehne se predsjednik. - Nestala je hrpa ljudi, počevši od ministara pa do direktora i policijskih šefova, a s njima je nestao sav novac koji je bio prikupljen od financijskog inženjeringa.

Svi prisutni, osim predsjednika i Amerikanca, otvorili su usta u nevjerici. Predsjednik je svoja čvrsto i ljutito stisnuo, dok je Amerikanac strijeljao po sobi pogledom očajnički pokušavajući shvatiti situaciju barem malo žaleći što se nije više družio s ruskim kolegama i od njih naučio barem osnovne slavenske izraze.

- Hm, ne shvaćam – progunđa Cesar zavalivši se nervozno u fotelju.

- Nisam dopustio sjesti – odbrusi predsjednik koji je bio jako razočaran u svojeg glavnog obavještajca, baš kao što je i taj obavještajac bio jako razočaran u sebe.

- Briga me – izdere se Cesar. - Poznato mi je kako je jutros otprilike sto milijuna maraka ispražnjeno iz bankovnih trezora koji nisu bili depozirani u Narodnu banku Hrvatske i kako je sad tih sto milijuna maraka u pokretu prema nepoznatom cilju. Cilj bi mi trebao biti poznat uskoro i na meni je samo da ih tamo sve pohapsim dok budu na okupu. I novci i kriminalci. Svi. Poznato vam je da nisam uvučen u sve aspekte njihove operacije. Ja sam tu samo da istragu navodim na krivi trag. Debeljak i Markanović, zajedno s Novakom i Galetom, su mozgovi iza svega toga. Meni su dobacili samo najnužnije informacije kad su smatrali da mi ih trebaju dati. Baš kao što gazda psu baca ostatke hrane sa stola.

- Hm – mrko će predsjednik. - Ustanovljeno je da je novac nestajao danas ujutro od šest pa do osam sati. Dragi inspektore, izgleda da ste svi vi izigrani, zajedno sa mnom. Ministar Novak koji je nestao, zajedno sa zamjenikom guvernera Narodne banke Hrvatske, podigao je novac jutros iz njezina sefa. Naravno, nisu samo njih dvojica bila u to umiješana, bilo je

tu i drugih karika u lancu koje su to mogle napraviti. Sad znamo i razlog nestanka ministra Novaka. Kad pronađemo novac, naći ćemo i njega. I obrnuto.

- Moram hitno stupiti u kontakt s Debeljakom i Markanovićem. Dogovor je bio da se javim poslije likvidiranja njih trojice – reče Cesar prelejevši rukom preko Knappea, Šmita i Masona.

- Bojim se da od toga neće biti nikakve koristi – dobaci Knappe. - Očito niste upućeni u sve, i dio, važan dio, informacija vam je uskraćen. Povrh svega, ta vaša dva „rotvajlera“, kako ste ih nazvali, mrtva su. Oni neće moći potvrditi da smo Lucas i ja likvidirani. Sumnjam da će vam sad odjednom početi potpuno vjerovati.

- K vragu! – bijesno će Cesar. - Jednostavno ne mogu povjerovati. Bio sam tako duboko u organizaciji, ali ipak ne dovoljno duboko da bih znao svaki njezin pokret.

- Vjerovali ste, između ostaloga, Debeljaku i Markanoviću, a koliko vam je poznato, Markanović je bio najveći prevarant s područja bivše Jugoslavije.

- Samo malo – klikne policajac nakon nekoliko trenutaka tišine, kao da mu je sinula neka ideja, ali je nije želio iznijeti prije nego razmisli kako.

- Novac još sigurno nije napustio državne granice. Žele li ga Markanović i Vlaisavljević upotrijebiti, morat će ga fizički izvući van države s obzirom da su ga fizički i podigli iz banaka.

- Kakove veze sad Vlaisavljević ima s ovim čitavim cirkusom? – pogleda ga predsjednik. U sljedećem trenutku zastao mu je dah.

- Jednostavne. Kako je zajebao Srbiju, tako je mislio zajebati i Hrvatsku. Financijski inženjering i u Srbiji i u Hrvatskoj bio je pokrenut od strane srpskih političara s namjerom da se prikupi novac za financiranje rata u Bosni i istovremeno da se Hrvatska financijski oslabi i time olakša Srbima dobivanje rata u Bosni i okupiranim dijelovima Hrvatske. Greška s njihove strane opet je bila u tome što su vjerovali Krstimiru Vlaisavljeviću, jednom od najvećih prevaranata Srbije, kao i Markanoviću, najvećem prevarantu Jugoslavije, što smo već utvrdili. Kad se ta kombinacija udružila, bila je nezaustavljiva i mnogima je moglo biti jasno da će oni koji očekuju najviše, dobiti najmanje. Tako je u stvarnosti i ispalo. Ministar Galeta nekako je došao do Markanovića za kojeg je bilo poznato da održava kontakte s raznim kriminalcima pa tako i s trgovcima oružja. Kako

je sad imao dobavljača, trebao mu je investitor. Uopće se ne bih iznenadio da mu je Markanović predložio financijski inženjering koji se razbuktao po Srbiji sa ciljem skupljanja love za financiranje rata u Bosni. Kad su se sad tu još našli Vlasisavljević i ljudi koji su inicirali to skupljanje love za maloprije spomenuti cilj, bilo je jasno kamo će love iz Hrvatske otići!

- A što je s Vlasisavljevićem? – progundā shrvano predsjednik nakon Cesareva izlaganja.

- Ne zna se sigurno, ali za sada se zna da novca koji mu je povjeren nema.

- I onda se i nama smiješi ta ista sudbina? Zaboga, ljudi, pokrenite se, smislite nešto, idite nekamo? Što još možemo učiniti, a da nismo dosad napravili?

- Totalnu kontrolu granica i nadzor svih važnih cesta u državi. Ni jedno vozilo ne smije napustiti državu bez da je kompletno pregledano, a potrebno je odmah raspisati tjeralice za svim ljudima koji su nestali. Treba blokirati i čitavu obalu.

- Lakše rečeno nego izvedeno – zavrti predsjednik glavom. - Otkad je novac nestao, već je i mogao prijeći granicu. A ako još nije, nema šanse da će se moći pregledati svako vozilo koje izlazi iz države. Ili svaki brod ili čamac. Pa samo obala nam je dugačka tisuću kilometara! Ja mogu mobilizirati vojsku kao i ratnu mornaricu, samo sumnjam da bi bilo ikakve koristi od toga. Ne vjerujem da bi ovi uopće i krenuli u akciju da nisu imali dobro smišljen plan kako izvući novac iz države. Mislim da će to biti pucanj u prazno. Ali, ispalit ćemo i taj hitac. Ništa nas ne košta, osim nekoliko milijuna maraka u naknadama za prekovremeni rad i troškovima prijevoza – ironično je zaključio predsjednik.

- Ne preostaje mi onda ništa drugo nego kontaktirati Debeljaka ili Markanovića. Trebam ih izvijestiti kako su Lucas i Martin eliminirani, te da su tom prilikom poginuli Lovran i Kralj. Mislim da to ipak zvuči najlogičnije. Nemamo što izgubiti. Ako mi povjeruju, ponudit ću svoje daljnje usluge u vezi osiguranja prijevoza love van granice. Ako mi ne povjeruju, barem sam probao.

- Cesare, možemo li pokušati ovako... – krene Martin.

- Gospodin Knappe, ne sjećam se ni da sam vam dao riječ, a ni funkciju unutar hrvatskog sigurnosno-obavještajnog sustava. Za jednog gosta ste vrlo drski. Neće nama ta Europa stalno popovati!

- Gospodine predsjedniče, molim vas, gospodin Knappe se do sada pokazao kao istinski domoljub. Uistinu, niti mnogi "naši" ne bi toliku žrtvu podnijeli za domovinu. Ta vidite samo što su naši rođeni ministri učinili! Molim vas.

- No, dobro, Cesare. Neka vam bude ovaj put – namrgođeno će predsjednik okrećući glavu prema prozoru.

- Hvala, gospodine predsjedniče. Mislio sam da bismo, ako stvarno blokirate granice, u akciju mogli uključiti i nekog visokog časnika od povjerenja.

- Riskirati još života?

- Rizik bi bio minimalan. Trebamo sada biti brzi i odlučni. Granice se zatvore i to mediji odmah objave, a Ivan to javi i Ivanu Debeljaku. Kaže mu i da ima čovjeka u vojsci, generala na zapovjednom položaju, koji može osigurati kopneni prolaz u određenom koridoru na nekoliko sati. Naravno, na tom mjestu postavimo klopku.

- Slobodno pokušajte – odobri predsjednik. - No sumnjam da će od toga biti išta. Ako vas nisu izvijestili o tome da su podigli sav novac, onda sam siguran da vas neće izvijestiti ni o tome kamo je on krenuo. Bili ste, baš kao što ste spomenuli, pas kojem se povremeno dobaci kost sa stola na kojem je golema gozba, a kojoj pak nemate pristupa!

- Izvinite gospodo – digne se Cesar naglo s fotelje. - Imam nekog posla! – reče i izleti iz prostorije.

Predsjednik i ostatak grupe nijemo je gledao za Cesarom. Nitko nije imao dojam da će ikakav plan više uspjeti, no nada je još postojala.

- Što ćemo s vama? – pitao je predsjednik pogledavši Martina, Luca i Marka nakon nekoliko trenutaka tišine.

- I'm sorry, but I haven't understod what is this all about. But I would like to know everything what is going on – reče Amerikanac zatraživši potpuno objašnjenje situacije.

- Later. But why don't you fly down to Perth, or some other place to find your boss and ask him for a loan for us. We need, say, a \$350 milion. I will even fly you to Australia, courtesy of the Republic of Croatia – odgovori predsjednik preskačući objašnjenje na njegovo pitanje. Bilo mu je mnogo važnije namaknuti nestali novac, ako se ipak ne pronađe. Bio je spreman i dati svoj avion Amerikancu kojim bi ovaj odletio u Australiju, s obzirom da je sjedište korporacije TEXON bilo u Perthu, kako bi tamo

pokušao namaknuti kredit za Hrvatsku koja je najnovijom akcijom bila znatno siromašnija.

* * *

Maleno turističko mjesto Preluk smjestilo se točno na pola puta između Rijeke i Opatije. Prazno je bilo cijelo mjesto, pa tako i plaža, kao i mali vez za brodove i čamce. Jedino je nekoliko ribarskih brodice tu bilo privezano.

Bližila se ponoć kad se formacija od Opela Omega, Forda Scorpio i VW Passata zaustavila kod autokampa smještenog direktno uz stjenovitu obalu. Parkiralište, u ljetnoj sezoni prepuno automobila i turista, sad je bilo sasvim prazno. Nikoga nigdje, samo mir i tišina pomučena zvonjenjem satelitskog telefona.

- Da – javi se vozač iz opela izvadivši slušalicu iz njezina ležišta koje je nalikovalo na malu aktovku. Satelitski je telefon bio prilično glomazan. Ponajprije zbog struje koju je trošio, morao je imati i veliku bateriju.

- Bijeli orao – bilo je to sve što se iz slušalice bilo začulo.

- Crni sokol – uzvрати vozač i slušalicu vrati na njezino mjesto.

Izašavši van, otvorio je prtljažnik vozila. U njemu je bilo pet velikih kofera. Isto su učinili i ljudi iz preostala dva vozila. Svaki je od njih imao po pet kofera s duplim dnom. Pobacavši odjeću, novac su poispremiještali iz pet kofera u po dva kofera. Masa kojom su sad trebali baratati bila je bitno smanjena. Više nisu bili pet muškaraca s dvadeset i pet kofera, nego pet muškaraca s deset kofera. Svatko je na svaku ruku imao po jedan kofer.

Spustivši se stubama na maleni dok, otišli su skroz do njegova ruba. Mirno su čekali i gledali u daljinu u kojoj su mogli vidjeti tek daleka treperava svjetla Opatije, Rijeke i obližnjih naselja Kvarnerskog zaljeva i otoka. Bila je mrkla noć. I tiha. Niotkud se nije čuo nikakav šum čamca ili broda sve dok se pred njima gotovo niotkud nisu upalila prigušena svjetla plave boje, a iz vode izronila podmornica. Bilo je to plovilo veličine manjeg autobusa, onakvo kakvog koriste istraživači podmorja ili pak špijuni poput Jamesa Bonda.

Nakon što se otvorio poklopac plovila, muškarci su počeli unutra

spuštati kofere. Nakon toga i sami su se ukrkali. Čitava akcija nije trajala ni pet minuta. U tih nepunih pet minuta Hrvatska je ostala osiromašena za ni više ni manje nego tristo i pedeset milijuna dolara.

Kad je poklopac ponovno bio zatvoren, plovilo je krenulo unatrag pa nakon nekih dvadeset metara polako počelo s okretanjem prema pučini, a nakon toga je slijedio zaron. Kako su tiho doplovili, tako su tiho i otplovili.

* * *

Maleni mlažnjak turske zrakoplovne kompanije N-joy Aira čekao je samo na Radovana Markanovića koji se nešto poslije ponoći pojavio na aerodromu. Budući da je posao u Hrvatskoj bio priveden kraju, nije ga više ništa držalo da ostane u Mađarskoj. Novac je pokupljen, a jedino što je trebao učiniti bilo je uzeti svoj dio i baciti se na beskrajno ljenčarenje.

- Gospodo, promenit ćemo rutu letenja – reče Markanović nakon što je ušao u avion zavirivši u pilotsku kabinu.

- Excuse me Sir, but we do not understand your language – odgovori pilot objasnivši čovjeku da ne govori njegov jezik.

- Ooo, shit! – opsuje. - You ... flying?

- Yes, we are the pilots.

- OK – pokušavao je Markanović sklopiti rečenicu. - No Tel Aviv. You fly Italy, letite Venecija. Something is changed.

- No problem, man – odgovori. - We can fly you to the end of the World.

- Yes, but not, jebem mu, kako se kaže iznad, not fly Kroacia. Hungarija, Austrija, Italija. OK? - reče Markanović svojom srpsko-engleskom kombinacijom govora pilotima objasnivši im da ni u kojem slučaju ne lete iznad Hrvatske. To mu je bilo preopasno, makar bio u zraku.

- Yes, Sir.

- Jebem ti ja tvoj sir – opsuje ponovno sa smiješkom na licu pa se zaveli u fotelju u putničkom prostoru aviona.

Sljedećeg trenutka, motori su počeli zujati i kad su dobili dozvolu da polete, letjelica je polako krenula prema poletnoj pisti.

Najveći prevarant bivše Jugoslavije trebao je još samo odletjeti u Veneciju, dočekati podmornicu, pokupiti svojih dvjesto i pedeset milijuna koliko je sebi namijenio nakon što plati troškove prijevoza, i dati petama vjetra. Nije mu padalo na pamet nositi novac Vlasisavljeviću jer je smatrao kako mu je ona milijarda sasvim dovoljna, a za njega je četvrtina milijarde trebala biti dovoljna da samo troši, troši i troši, sve do kraja života, i naravno, da vara. Varanje mu je bilo i hobi i zanimanje istovremeno. Bez njega nije mogao spavati, nije mogao misliti, nije mogao jesti.

- Koji đavo? – progunda Markanović nakon što se nešto kasnije probudio. Bacivši pogled na sat, shvati kako još nisu ni u kojem slučaju mogli stići u Veneciju. Bilo bi to malo prerano.

Ustavši iz fotelje, najprije se malo zaljuljao na nogama i posrnuo prema prednjem dijelu. U zraku je bio neki neobičan miris. Nije se sjećao da ga je osjetio prilikom ulaska u avion. Zaleti se tako nesigurna koraka prema pilotskoj kabini, no otvorivši vrata razjareno raširi oči vidjevši da nema nikoga. No, još ga je više uznemirilo ono što je vidio pred letjelicom. Naime, pored aviona stajala su tri plavo-bijela vozila na kojima je širokim slovima pisalo "POLICIJA". Rotirajuća svjetla pogađala su ga direktno u oči. Nakon sna nije nikako mogao podnijeti bljeskanje. Bacivši pogled na registarske tablice, primijetio je plave brojke s crveno-bijelom šahovnicom na sredini i blago mu je pozlilo.

- Majku vam turčinsku jebem – opsuje on pilote pa sjedne za pilotsko sjedalo, no preletjevši preko instrument tabli, shvati da nema ni najmanje šanse da mašinu podigne u zrak. Nije bilo ničega što bi ga podsjetilo na vožnju automobila. - A koga boga nisam slušao starog i završio zrakoplovnu školu?! – izdere se pa rukom odalami po jednoj instrument tabli.

- Da, što niste? – odgovori glas koji se pojavio iza njega. Bio je to civil koji je na desnoj strani sakoa imao obješenu policijsku značku.

Ne razmišljajući ni trenutka, Markanović poput munje skoči i obruši se na čovjeka pokušavši se izvući, no hladna cijev pištolja koja mu je trenutak kasnije bila prislonjena na sljepoočnicu od strane uniformiranog policajca u pratnji, odvrti ga od svake daljnje pomisli za otporom.

- Gospodine Markanoviću, u ime Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva financija, Ministarstva obrane i Ministarstva trgovine Republike Hrvatske, proglašavam vam uhapšenim od strane policijskih snaga

MUP-a Republike Hrvatske.

- Pa onda me hapsi – izdere se on.

- Zaboravio si reći da ga uhićuješ i u ime naroda i svoje punice – do-
baci onaj drugi policajac.

- Bolje mu je da ga se moja punica ne dočepa. Prodala je mamin stan
i strpala je u starački dom da se domogne zarade i sad je ostala bez svega.
Čupala bi mu nokat po nokat.

Dok su se ova dvojica šalila na račun svojih punica, Markanović je
pognute glave silazio po stepenicama. Zastavši kratko, najprije se zabulji
u dva reda policajaca koji su s uperenim puškama i smrtno ozbiljnih lica
ciljali u njega, a onda samo kratko prošapće:

- E Krsta, Krsta – zavrti on glavom. - Zajebo si ti mene, no ne zvao
se ja Radovan Markanović ne budem li ti to naplatio dvostrukom merom.

* * *

Bilo je točno sedam sati i trideset minuta kad je na prvom programu
Hrvatske televizije bio emitiran Dnevnik, centralna informativna emisija
u Hrvata. Sjedeći u sobi hotela Esplanade koju je Martin još uvijek imao
rezerviranu, zajedno s Markom gledao je u TV-ekran, no znali su da im
on neće otkriti baš ništa novo.

Nakon uobičajenog pozdrava, voditelj je odmah započeo s glavnom
temom dana koja je još od jučer potresala hrvatsko stanovništvo, ponajvi-
še one koji su svoj novac uložili u financijski inženjering.

"...kao što se iz ureda predsjednika Vlade saznaje, utvrđena je točna
svota novca koji je iz države nestao, a ona iznosi preračunato ukupno 366
milijuna dolara, od kojih je u dolarima bilo oko 35 milijuna. Najviše je
bilo u njemačkim markama i to u protuvrijednosti 260 milijuna dolara,
20 milijuna u francuskim francima, 10 milijuna u švicarskim francima,
15 milijuna u talijanskim lirama, a ostatak je bio podijeljen na kanadske i
australske dolare, švedske krune, nizozemske guldene i austrijske šilinge
– nabroji bradati muškarac nakratko predahnuvši. Nije s veseljem čitao
ove vijesti. Vjerojatno je bio jedan od onih čiji je novac s ovog popisa
nestao u nepoznatom pravcu. - Kako se neslužbeno saznaje, novac je naj-

vjerojatnije prokrijumčaren morskim putem, a glavni pokretač cijele te prijevare u našoj Republici bio je ministar financija Vladimir Novak. Još se uvijek smatra nestalim. Od danas ujutro pokrenuta je akcija od strane Ministarstva unutarnjih poslova, kao i Interpola, koji su donijeli odluku da zajedničkim snagama uhvate sve prijestupnike. Sve u svemu, dok se čitav slučaj ne riješi, ulagači će morati čekati na isplatu svojih uloga. Evo sad izvještaja s terena."

Spikera su zamijenili snimci sa Zagrebačkih ulica, a ponajviše ispred upravnih zgrada tvrtki koje su se bavile financijskim inženjeringom. Neki od građana zahtijevali su novac, neki su zahtijevali sudski proces, neki su pak zahtijevali vješanje na licu mjesta. No nisu znali kako su šefovi tih financijskih institucija za njihove jade najmanje krivi. Najveću su odgovornost snosili sami oni, djelomično zbog vlastite pohlepe, a djelomično kao birači na izborima. Političari i članovi Vlade koji su bili umiješani u pljačku, bili su legalno izabrani na izborima, a štediše koji su ih birali na izborima, dali su im moć koju su dečki malo pozloupotrebljavali.

- Mislim da sam svoj posao ovdje završio – uzdahne Martin Knappe, pa ustane i pred ogledalom sveže kravatu.

- Izgleda da jesi – potvrdi Marko. - Ono što će se sad dalje odvijati stvar je Interpola.

- Da, samo taj Interpol neće nikad ništa pronaći – podsmjehne se inspektor. - Novac je nestao, to je sigurna stvar, i sad je na putu tko zna kamo. I time je priča završena. Srbi su mislili potkopati Hrvate, no petlja-jući s Krstom potkopali su više sebe nego Hrvate. Prevarili su čak i sebe. Zaboravili su naime da su Balkanci pravi umjetnici u varanju, a taj Vlajsavljević je bio također rođeni Balkanac. Nego, uzmi tamo papir i olovku i piši prijedlog da se baš tome Krstimiru Vlajsavljeviću, poznatijem kao Gazda Krsta, dodijeli Nobelova nagrada za mir.

- Molim?

- Ne šalim se. Čovjek ju je potpuno zaslužio. Tko zna koliko bi krvoproliće nastalo da nije sklonio svu onu lovu za oružje. Mi svi mislimo da je on lopov, no on je mirotvorac. On sigurno svoju milijardu sada negdje dijeli siromasima trećeg svijeta.

- Martine, uozbilji se. Nego, što će biti s Markanovićem?

- Najvjerojatnije ništa. Ispričat će sve što zna i bit će, barem ja tako vjerujem, pušten. Hrvatska nema nikakve koristi od njegova zatvaranja,

a baš ni nekih dokaza. Osim toga, ukoliko ga zatvori, nikad neće doći do pravog krivca, do krivca koji sada leži pod debelih hladom i smije se budalama koje ratom i prijevarama jedni druge potkopavaju.

- Kamo ćeš ti sad krenuti? – upita mladić pogledavši kroz prozor.

- Najvjerojatnije ću otići do Maubeugea.

- Pa što ćeš tamo? – pogleda ga. - Ma ti tamo nemaš nikakvog posla više!

- A ne, zaboravio si da starome Felicianu nismo isplatili punu svotu za prebacivanje preko granice – zavrti on glavom. - Osim toga, dužan sam mu čamac!

- Hm, a ti si vjerojatno onda zaboravio kako nas stari Feliciano uopće nije prebacio preko granice, u stvari, mi u Belgiju kasnije uopće nismo ni ulazili.

- Nije bitno, ali dao sam riječ i ne namjeravam je kršiti. A što ćeš ti u međuvremenu raditi?

- Pisati knjigu.

- Knjigu?

- Da.

- A o čemu ćeš ti pisati knjigu? – gledao ga je Martin sasvim zbunjeno. Pojma nije imao o čemu Marko priča.

- Pa valjda o financijskom inženjeringu. Dosta je samo opisati ovo što mi se dogodilo s tobom i imam knjigu. Morat ću samo ublažiti poneki detalj – objasni, a odmah nakon toga zazvoni telefon.

- Halo, ah Lucas, zdravo... evo, samo malo – reče Martin na engleskom pa se okrene prema Marku. - Za tebe je.

- Halo, Lucas.

- Slušaj, dobit ćeš vozilo u besplatni najam na mjesec dana, ali onda si obavezan provesti mjesec dana u našem centru za obuku baš kao što smo dogovorili – reče mu prilično ozbiljnim glasom.

- Budi bez brige – odgovori. - Za njega ću učiniti što je god potrebno.

- Izvrsno. Čeka te u TEXON-ovom rent-a-car centru u Trstu.

- OK, hvala i do skorog viđenja.

Tek što je spustio slušalicu, telefon je ponovno zazvonio. Marko se automatski javio budući da je stajao pored njega.

- Halo?

- Dobar dan – nesiguran će engleski glas s velikom primjesom fran-

cuskog. - Mark Soubrier na liniji. Trebao bih Martina Knappea.

- Samo malo – reče i okrene se prema inspektoru. - Za tebe, neki Mark Soubrier.

- To nije *neki* Mark Soubrier – cinično će on. - To je direktor Europske banke za obnovu i razvoj.

- Tko god da je - nasmiješi se Marko. Bilo mu je jasno kako pred Martinom u skoroj budućnosti stoji novi zadatak.

Bacivši pogled kroz prozor, zamijetio je prve snježne pahuljice. U Zagrebu je postalo hladno. Bilo je vrijeme da se uputi u toplije krajeve.

* * *

Krstimir Vlasisavljević ležao je na gumenom madracu, a taj pak gumeni madrac ležao je u golemom bazenu smještenom iza goleme kuće u kojoj se on zajedno sa svojom obitelji bio zabarikadirao. Držeći u jednoj ruci hladni koktel, a u drugoj telefonsku slušalicu bežičnog telefona, vodio je važan telefonski razgovor. Po običaju, ni jedan njegov telefonski razgovor nije bio nevažan.

- Zdravo Ivane, Krstimir ovde – reče. - Daj mi molim te reci kako je ispalo.

- Kao podmazano – odgovori glas na drugoj strani. - Markanović uhapšen kao što je bilo planirano. Vaša ideja da piloti u putničku kabinu puste omamljujući plin nakon što polete kako bi ovaj zaspao i serviran na pladnju stigao u Hrvatsku, bila je briljantna – pohvalno će Ivan Debeljak. Prizvuk smiješka mogao se čuti u njegovu glasu. - Zatim, novac uplaćen na vaše račune, ljudi iz Hrvatske isplaćeni i raspršeni po čitavoj Italiji, a jedino što nam je izbjeglo kontroli jest Knappe. On je, naime, još uvijek živ.

- Ah, to te neka nimalo ne brine. Mi smo svoje obavili – zadovoljno će Vlasisavljević. - A on je svoje završio.

- Tako je – potvrdi druga strana. - Ukoliko bi to bilo sve, ja bih morao spustiti. Čeka me linija za Miami.

- U redu. Želim ti ugodan let.

- Hvala. Do sljedeće akcije onda.

- Tako je. Do sledeće akcije.

Pritisnuvši tipku kojom je isključio telefon, osvrnuo se oko sebe. Njemu više nije bila potrebna nikakva sljedeća akcija. Imao je sve što se novcem kupiti može. A novih mu neprijatelja nije trebalo. Bilo je vrijeme za mirovinu. U Brazilu je njega i njegovu obitelj čekao novi identitet i novi život kojim će za nekoliko tjedana zamijeniti Izrael.

* * *

Sjedeći u crvenom Ferrariu 348 na parkiralištu ispred glavnog ulaza aerodroma u Nici, Marko je nervozno čekao na posadu koja je za danas završila svoju dužnost. Avion Air Francea na liniji iz Stockholma sletio je prije više od sat vremena, a to je značilo da bi se ona već odavno morala pojaviti na izlazu.

Pomiješanu s putnicima koji su napuštali aerodrom, plavokosu mladu djevojku nije mu bilo nimalo teško prepoznati. Kakva mu je ostala u sjećanju, takva je bila i toga dana.

Prešavši pored nekoliko redova vozila, zaustavila se ispred zelenog peugeota, i baš kad je u njega ubacivala kofer, Marko pritisne papučicu gasa i poput munje pojuri prema njoj. Nije se mogao požaliti. Ferrari je bio živahan baš poput konja nalijepljenog na poklopcu motora.

- Gospođo Mayer – dovikne kroz otvoreni prozor.

- Da? - uzvratila ona okrenuvši se lagano.

- Ukoliko se ne varam, spomenuli ste da biste mi bili vodič po gradu samo ako vas pokupim sa ferrarijem! – pojašni Marko. Ona je još uvijek gledala zbunjeno i vrtjela film unatrag da se prisjeti gdje je to i kome obećala.

- Ja sam to rekla? – upitala ona nagnuvši se prema njegovu prozoru, prisjetivši se scene u avionu.

- Ja se nikad ne varam.

- Ako je tako, bilo bi onda vrijeme da krenemo – nasmiješila se i uskočila u automobil. - Gdje ste odsjeli?

- U TEXON Grandu.

- Pa, vozite onda u TEXON Grand.

- Kako god vi kažete, gospođo – zadovoljno će Marko pa ubaci u

brzinu i pritisne gas. Sljedećeg trenutka pojurio je prema izlazu i nekoliko trenutaka kasnije nestao prema gradu.

* * *

EPILOG

Kad se Martin Knappe kasnog popodneva Boeingom 737 njemačke Lufthanse spustio na Aurel Vlaicu, međunarodni aerodrom u Bukureštu, iz debelih oblaka koji su se čitavog dana nagomilavali nad gradom počele su padati debele pahulje snijega. Baš kao da su mu namjeravale zaželjeti dobrodošlicu.

Nasmiješio se veseleći se sljedećem poslu. U mislima je već prebiraio po uredima i suradnicima koji su ga čekali. EBRD je već imao svoje urede u Bukureštu i na mjesto voditelja ureda su postavili mladu Francuskinju podrijetlom iz imućne rumunjske obitelji koja je emigrirala u Francusku i u Parizu vodila nekoliko viđenih galerija. Njezina misija je bila pomoći Rumunjskoj, tako da se katkad činilo da ne radi za EBRD nego za Rumunjski narod, ali znala je plesati taj ples s istančanim osjećajem za takt i nikada nije pretjerivala. Martin se posebno veselio tome što u Rumunjskoj teško da je mogao očekivati neko iznenađenje. Inspekcija je bila potpuno nepotrebna jer je kolega Imelli iz rimskog ureda tamo bio prije svega nekoliko mjeseci i Martinov se posao svodio samo na to da se na licu mjesta uvjeri jesu li zaključci i napatci iz Imellijevog nalaza provedeni u djelo. Kako u nacionalnom računovodstvu vrijeme prolazi oko deset puta sporije nego u ostatku univerzuma, nitko se nije nadao ni jednom pomaku, kako negativnom, tako ni pozitivnom.

Martinu jest bilo malo sumnjivo što ga šalju na tako lak zadatak, ali pretpostavio je da ga je predsjednik, stari lisac, želio na neko vrijeme poštedjeti bilo kakvog ozbiljnog posla nakon što ga je uvalio u onu balkansku kašu s financijskim inženjeringom.

* * *

- Ileana, tako mi je drago što vas opet vidim – veselo će Martin sa zadnjeg sjedala limuzine kojom je voditeljica ureda Bukurešt došla pred njega na aerodrom.

- Martine, da samo znate koliko se i ja radujem što ćemo ovo raditi zajedno – odgovori mu ona s vidnim olakšanjem. - Mario se nikako nije snašao s tim stvarima.

- No, nije valjda bilo tako strašno. Jeste da je Talijan i da oni malo drukčije gledaju na te stvari, ali vjerujem da je savjesno obavio svoj posao.

- Nije stvar u tome. Bio je on dobar, ali to se jednostavno nije dalo... ne znam kako da se izrazim. No, sve će vam biti jasno, rekli su mi da ste isto to upravo sredili u Hrvatskoj.

- Gdje? Molim? – skočio je Martin na sjedalu i pri tome gotovo udario glavom u krov. - Pa ja nisam u Hrvatskoj imao veze s provjerom izračuna zaduženosti. Ovdje smo zbog zaduženosti, zar ne?

U vozilu je nastao tajac. Ileana je zbunjeno gledala u vozača koji nije razumio niti riječ konverzacije na engleskom i začudio se povišenim tonovima i razrogačenim očima mlade Francuskinje. Slegnuo je ramenima kao da je želio reći *ne pitajte mene ništa, ja sam ovdje samo vozač*.

Gledajući u oči zbunjene Ileana, Martinu je sinulo zašto je predsjednik bio tako tajnovit, a toliko napadno bezbrižan kad mu je davao nalog za opći inspekcijski nadzor praveći se da nema potrebe precizirati Martinovu misiju i navodeći samo „po potrebi situacije na terenu i u skladu s potrebama lokalnog ureda“.

Dok su se vozili u tišini neravnim cestama Bukurešta, pogledao je kroz prozor i kao da mu se učinilo da vidi svojeg predsjednika kako se smijulji promatrajući limuzinu koja prolazi.

- Dopustite da pogodim: zvali ste me radi poplave tvrtki koje se bave

financijskim inženjeringom?

- Ako mislite baš na tu vrstu institucija koje ste tako uspješno zastavili u Hrvatskoj, onda da. Mi imamo isti problem, a čini se, odnosno spekulira se, da su to organizirali isti oni ljudi koji su to organizirali i u Hrvatskoj.

- Imate li vi u Rumunjskoj neku policiju kojoj biste se mogli obratiti da ona to riješi, Ileana? – zajedljivo će Martin. - Naime, meni je dosta jurnjave i opasnosti.

- A ne, Martine, pa nema tu nikakve niti jurnjave, a niti opasnosti, to su vam sve sami sitni prijestupnici – pokušavala ga je umiriti Ileana, pa nastavila – a mi smo se policiji obratili i oni su se obratili Interpolu, a Interpol im se javio s preporukom da zatraže savjet kod kolega u Hrvatskoj.

- Pa da, tako treba. Neka se policije povežu i istraže.

- Neće biti tako jednostavno. Naime, policija iz Hrvatske je rekla da je bila potpuno nemoćna, a da ste sve riješili osobno vi i još jedan mladi stručnjak koji radi s vama. Možete li zamisliti koliko mi je bilo drago da sam čula kako je taj kriminalist koji ih je sve razbio upravo naš dobri inspektor Martin? Predsjedniku je također bilo drago da može poslati inspektora u pomoć. Recite mi sad, hoćemo li odmah u policiju ili biste se malo odmorili u hotelu?

- Vozite u Bruxelles, molim.

- Molim? – uskliknula je Ileana.

- Šalim se, Ileana. Ta što mi je drugo preostalo? Nego, dajte da čujem o čemu se radi. Podatke na sunce!

Ileana mu je odmah počela iznositi sve prikupljene podatke i ubrzo je uvidio da je financijski inženjering u Rumunjskoj tek blijeda kopija onog koji je donedavno harao na području bivše Jugoslavije, no bilo kako bilo, nije vjerovao da će biti jednostavno. I u Hrvatskoj se činilo da će istraga biti jednostavna, a ispala je prava zavrzlama.

Poželio je obaviti posao što je moguće brže pa da uzme neplaćeno za potrebe pisanja doktorata i da na pola godine ode na Havaje. Bilo mu je dosta balkanske politike i prijevara. Nikako se nije uklapao u takve koncepte razmišljanja. Želio ih je što prije prepustiti nekim drugim ljudima plaćenim za to, neka oni time razbijaju glavu. *U svakom slučaju*, rekao je sam sebi, *pola godine nećeš obući ništa osim kratkih hlača i slamnatog šešira, Martine moj Knappe.*

- K R A J -

NOVELLA libera